

М. Прем'єр-Міністру

РЕЗОЛЮЦІЯ

12 серпня 1921р.
493/т

ухвалена на нараді Членів Ради Республіки

13 - 14 - 15 серпня 1921р.

Нарада членів Ради Республіки 13 - 14 - 15 серпня 1921р

в складі 25 депутатів Ради Республіки від фракцій Х. Д. Н. Р. С. С. П., С. С., Коопер. та само вран під головуванням: Голови Ради Республіки І. Феденко-Чопівського, який участі в голосуванні не приймав, і в складі Першого Секретаря Ф. Жижняка і депутатів: 1|Нечитайло, 2|Кобза, 3|Сованів, 4|Плескачевич, 5|Галушка, 6|Мирошніченко, 7|Сайіга, 8|Білінський, 9|Орел, 10|Липа, 11|Кращенко, 12|Мурський, 13|Говоруш, 14|Л. Бачинський, 15|Осадчий, 16|Деркач, 17|Огородник, 18|Тимошенко, 19|Приходько, 20|Могилевський, 21|Буцун, 22|Лівицький, 23|Бараневський, 24|Киркиченок.

обміркувавши сучасну політичну ситуацію Державного Центру У. Н. Р. і зокрема Ради Республіки.

К О Н С Т А Т У Е:

I|що після катастрофи 17 листопаду м. р. в час найбільшої загрози існуванню нашого державного центру зусілями усіх без виключення політичних партій та численних громадських організацій во імя врятування ознак нашої державності, щоб здержати від розкладу і зневір'я нашу армію і громадянство, було утворення Рад Республіки.

II|що Рада Республіки фактом свого народження дійсно зберегла наш державний центр і зв'язане з ним військо та громадянство від остаточного розвалу

III|що в процесі роботи Ради Республіки виявились нездорові взаємовідносини між народним представництвом і Головою Директорії, яких не зуміло унормувати правительство Прокоповича, а в наслідок розбіжності інтересів деяких політичних угруповань сталося те, що з початку вийшла з Ради Республіки фракція С. Д., а після виявлення в Комісії недоволень діяльністю Міністра Закордонних Справ Ніковського - фракція С. Ф. відкликала членів своєї партії з Уряду, що спричинилось до кризи кабінету, а під час роботи Ради Республіки, направленої

до поладження кризи, вийшли з Ради Республіки, мотивуючи головним чином свій вихід заявами на Сеньорен-Конвенті підозрінням що до зміни закордонної політики, після чого фракції поштовиків і залізничників, посилячись на не об'єднаність консолідації, вийшли також з Ради Республіки і зміцнили своїм виходом позиції тих, що боролись проти Ради Республіки, ІУ|що способи до поладження кризи, намічені Радою Республіки, висуненням поступово трьох кандидатів на пост Прем'єр Міністра, між якими кандидатура депутата Тимошенка була виставлена 8-ю фракціями ради Республіки при одній, що утрималась, і при одній, що була проти, okazaлися неприйнятими для Голови Директорії.

У|що після цього Голова Директорії, перебувши в пасивному стані що до кризи кабінету на протязі місяця, іменував на пост Прем'єра Міністра особу, яка не тільки не об'єднує навколо себе громадянства, а навпаки являється цілковито неприйнятною для всіх і навіть не має за собою підтримки партії, до якої належить, що підтверджується заявою представника партії Н. Р., на Сеньорен-Конвенті 6-го серпня, постановою Сеньорен-Конвента з 7-го серпня і Міжпартійною нарадою від 9-го серпня ц. р.

УІ|що правительство, складене п. Пилипчуком, при певному негативному до нього відношенні громадянства перший крок своєї діяльності вжило для роспуску Ради Республіки, незаконна постановка Ради Міністрів від 5-го серпня 1921 року зроблена ще до призначення кабінету,

УІІ|що введений в блуд незаконною постановою Ради Міністрів від 5/8 б.р. Голова Директорії видав того ж 5/8 наказ про перерву в роботі Ради Республіки, в супереч закону 9 січня "Про Раді Республіки" і 29 квітня "Про продовження уповноважень депутатів до Ради Республіки";

УІІІ|що Сеньорен-Конвент в своїй роботі своєчасно вживав всіх залежних від нього заходів, направлених як до зміцнення Ради Республіки, так і поладження кабінету

нетської кризи в парламентський спосіб, а своє відношен-
ня до кабінету Пилипчука і наказу 5/8 в відповідний спо-
сіб виявив в своїх постановах від 7 серпня 6/р.

На підставі вищезазначеного нарада депутатів Ради Рес-
публіки

у х в а л я є :

1 | всі проки, що були пороблені Сеньорен-Конвентом з при-
воду подій, зазначених в цій резолюції, визнати доцільни-
ми і вичерпуючими,

2 | наказ Голови Директорії від 5/8 6/р і зазначену в ньо-
му ухвалу Ради Міністрів вважати незаконними і нікого не
зобов'язуючими актами,

3 | маючи переконання, що обставини, в яких перебуває Рада
Республіки, під впливом майбутніх подій, неминуче змінять-
ся в напрямку відновлення порушеної консолідації: при-
знати першу легіслативу Ради Республіки чинною, і оголоси-
ти ваканційну перерву, доручивши Президії определити час
і місце скликання Ради Республіки на вимогу не менш
трьох Сеньорів.

ПРИМІТКА: депутати фракції Н.р. участі в голосуванні не
брали

Dr. Vamiro Bogdan

Голова Р. Р. ки І. Гонтарук

ВІДКРИТТЯ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ

РЕСПУБЛІКИ.

3 лютого 1921 року.

В 5 1/2 год. перед відкриттям Ради Республіки відправлено панихиду по волях, що полягли за визволення України і молебень в присутності Голови Директорії-Головного Отамана. Службу відправляли о. Никандр Микитюк /духовник Юнацької Школи/ і о. Михайло Раїнський /духовник 5 Херсонської Дивізії/, екавля співав Національний хор.

Перед початком панихиди о. Микитюк оголошує слідуючу промову: "Батьку Головний Отамане, Високошановні Пани Депутати, а по Хресту й по Україні брати мої милі. Не на рідній землі, а в чужім краю відбуваємо урочисте відкриття Ради Української Народної Республіки. Така воля Бога, а слово Боже учить нас що все те, що діє з нами Господь, виходить на добро. Так і в нашому разі. Кажуть, що чужа сторона навчає людину любити свою Батьківщину, і справді, що інакше як не любов до неї України з'єднує тут усіх присутніх, а переважно тих, хто бере на себе великий тягар праці по відбудованню державного життя України. Але хто любить Україну як рідну матір, той любить і синів її як рідних братів. У такій сем'ї панує згода і взаємна допомога, в такій сем'ї жваво і спірно йде кожна праця. Така сем'я не допустить ворога, не засмутить своєї неї розбратом і суперечкою між собою. Таку сем'ю благословляє Господь. Будемо ж просити милостивого Бога, щоби він благословив працю нашої Ради й направив її на благо й щастя України. Але на сам перед згадаємо тих, хто засвідчив свою любов до України своєю кров'ю. Тих що полягли в боротьбі за її славу й волю, тих чиї убогі невідомі могили, часто навіть без Хреста, приєднались до історичних могил великих лицарів нашого славного минулого, до тих могил, що ще й досі сумують в широких степах України. Помолимося і Господеві Милосердному, щоби упокоїв душі їх в сем'ях святих і там де панує найдорожче для чоловіка - свобода."

Після панихиди і молебна по п'яти-хвилинній перерві депутати займають свої місця. Міністри своєї урядові місця і в 6 1/2 год: входить п. Голова Директорії, Іменем Української Народної Республіки відкриває Раду і пропонує Голові Ради Народних Міністрів відчитати закон про Раду Республіки, наказ про її скликання на 3 лютого, а

також виконати всі необхідні формальности.

По відчитанню закону про Раду Республіки й наказу, Голова Ради Міністрів запрошує найстаршого віком Депутата Ради Республіки обняти головвання до вибору постійної Президії. Найстарший віком депутат-п. Липа складає на руки Голови Ради Міністрів урочисту обітницю, підписує її і оголошує її всім депутатам. Всі присутні депутати встають, вислухують обітницю, підписують її, і голосять : "обіцяю".

Присутствують і підписують обітницю слідуєчі 35 депутатів: 1/ Липа Іван/с.с./, 2/ Прокопович Вячеслав/с.ф./, 3/ Кобза Іван/х.д./, 4/ Ковалевський Олександр/н.р./, 5/ Саліга Ілля/н.р./, 6/ Вагриновський Микола/н.р./, 7/ Пилипчук Пилип/н.р./, 8/ Білінський Микола/с.с./, 9/ Шаповал Олександр/с.с./, 10/ Орел Микола/с.с./, 11/ Ніковський Андрій/с.ф./, 12/ Корчинський Михайло/с.ф./, 13/ Хижняк Федір/н.р./, 14/ Бублий Опанас/с.с.п./, від почтов. 15/ Грещенко Олександр/с.с.п./ від почтовиків, 16/ Молодожоненко Андрій/зал./, 17/ Закрасняний Федір/зал./, 18/ Шовгенів Іван/зал./, 19/ Романченко Іван/с.д./, 20/ Дівицький Андрій/кооп./, 21/ Тренет Марко/кооп./, 22/ Грабів Яким/кооп./, 23/ Бутенко Іван/с.д./, 24/ Зайців Павло/с.ф./, 25/ Богдан Семен/кооп./, 26/ Чайківський Микола/с.д./, 27/ Бачинський Сергій/с.с.п./, 28/ Савицький Михайло/с.с.п./, 29/ Мошинський Євген/с.с.п./, 30/ Білопольський Андрій/хл.д./, 31/ Везпалко Осип/с.д./, 32/ Кравченко Петро/с.с./, 33/ Лукашевич Андрій/зал./, 34/ Оещенко-Чопівський Іван/с.ф./, 35/ Барановський Петро/с.с.п./.

Депутат Білопольський підписуючи обітницю голосить: "обіцяю, але заявляю, що Голова Директорії підлягає Раді Республіки."

Найстарший віком депутат-Голова Ради запрошує депутата Салігу обняти секретарювання і оголошує засідання Ради Республіки відкритим:

Слово Голови Директорії до Ради Республіки:

"Тяжкі зовнішні обставини, що примусили нас відступити на терен Польщі, несприятливі відкриттю представницького органа на землі рідній, і ми мусимо зібратись тепер тут, на чужім терені, аби державна влада почула голос сконсолідованого громадянства Українського і керувалася ним на далі в державній роботі."

Трудна і надзвичайно відповідальна роль припала Раді Республіки. Перед нею стоїть ціла низка справ, які не могли бути полагоджені

раніш і які кінце потрібно розв'язати, бо від цього залежить скорше досягнення мети, до якої всі ми прямуємо.

Головне завдання наше - зберегти незломність національно-державної волі. Не розпоршитись, а йти вперед з повною вірою і з непохитним стремлінням зробити все, щоб здобути народові українському свободу і суверенність. Міцно стояти на своєму пості і не здавати позицій за ніяку ціну. Скупити всі сили національні, сконцентрувати волю свою до певних акцій і розпочати в спільному єднанні планомірну творчу роботу, в якій би не пропало даремно ні одно зусилля, що могло сприяти виконанню наших завдань.

Виявивши непохитну волю свою до здобуття незалежної держави і міцно об'єднавшись в почутті національної єдності та державної дисципліни, ми зможемо переконати світ, що східне питання без нас розв'язане бути не може, і що Україна мусить бути визнана, як самостійна держава.

Додержуючись цієї непохитності, не підпадаючи стороннім впливам хоч би й хвиловим, - що досі часом ослаблювали нас, провадючи вже випробовану раніш, але зміцнену і поглиблену тепер лінію У.Н.Р., ми здобудемо пошану до себе й визнання нас.

Коли під час нашої політично-національної революції, ми скинули старі форми чужого державного ладу, нас називали більшовиками, бандитами, здібними тільки руйнувати, але останні два роки показали державам світу, що ми сила і будуюча і організуюча, і тоді почали вони ставитись до нас уважніше. В становіші такого зацікавлення вислідом нашої боротьби за державну незалежність Держави світу перебувають інині.

Рада Республіки повинна це зацікавлення зміцнити і перетворити в чинник, сприяючий успішному закінченню нашої визвольної боротьби. А це може статися тоді, коли Рада Республіки покликана життям до створення консолідації наших сил, допоможе українському громадянству, об'єднавшись коло неї, виробити спільну, єдину, міцну волю, яка, не вважаючи на тимчасові задачі та несприятелі обставини, доведе націю до здійснення поставленої мети.

Моральний багаж наш великий. Нераз давали ми докази нашої політичної чесноти і своїх союзників не зраджували. Ми поклали гетьманом жертв і кладемо їх тепер. Ми створили не тільки осередок, центр, до якого прислухується вся Україна, до якого тягнуться руки

за поміччю, якого ждуть, до якого летять думки з кожного кутка України, від кого чекають спасення, а й певні досить значні цінності в обсягу культурно-національного життя, що увіходять до вжитку народнього, піднімаючи рівень народу нашого на вищий щабель. Зв'язок наш з населенням України, не зважаючи на те, що перебуваємо ми за її кордоном, ідейно, психологічно тривкий, міцний. І ця оцінка нашої роботи, це довіря, за для якого ми мусимо ще більше напружити свої сили аби виступити перед цілим світом, як свідомо нація, яка бажає одного- спокійного, але самостійного життя, являється порукою позитивних наслідків наших зусиль.

Через цей постійний, міцний контакт з народом ми добре знаємо чого прагнемо. Наш народ політично виріс за ці роки визвольної боротьби і під тягарем чужої окупаційної влади російської, чи то денікінсько-врангелевської, чи то більшовицької ясно зрозумів, що тільки своя народня влада забезпечить йому лад, кмітливість і економічний розвиток- ці підвалини державного життя.

В основу життя свого державного він кладе принципи демократичності. Він вимагає поваги до прав своїх і, що головне, не допустить єдиновладдя. Як показав історичний досвід, спроби накинути українському народові волю єдиної людини завжди терпіли невдачу, і авантюри в цьому напрямку, тільки руйнували життя, ослабляли опірність чужим впливам, кидали Україну в обійми чужинців.

Переходячи до чергових наших завдань і виключаючи з них ті, вирішення яких законом од 9 січня відкладається на далі, я мушу зазначити, що перша наша думка, перша найважливіша справа наша, це турбота про армію. Перше завдання-зберегти її єдність захистити її від сторонніх шкідливих впливів, забезпечити її харчування, забезпечити культурно-освітні потреби, щоби вона була фізично, морально здорова. Треба обов'язково перевести переорганізацію і, для чого використати чужоземних консультантів-інструкторів, як це було у всіх державах на перших ступінях їх самостійного життя. Треба переглянути всю систему військової нашої справи з боку організаційного, звернути увагу і на переорганізацію центральних військових установ, використавши для цього досвід і знання членів Вищої Військової Ради.

Коли ми це зробимо, то будемо мати міцний апарат для керування

військовою справою, будемо мати готові кадри для майбутньої великої української армії. Крім того треба звернути увагу і на оборону Держави і виробити певну програму, з якою тільки й можемо будувати життя на Україні. Так само треба практично, законодавчим шляхом розвизати справу заопікування раненими, каліками, ветеранами та наділення їм належної компенсації за ті труди та жертви, які принесли вони для нашої визвольної боротьби.

Далі йде важке питання про організацію влади, і на черзі стоїть перегляд усієї системи нашого державного урядового апарату, пристосування його до державних потреб, перегляд програм і статутів кожного Міністерства. Рада Республіки допоможе це зробити і дасть свої авторитетні директиви, що до певної лінії, якої повинно триматися в цій справі Правительство. Треба звернути увагу на окремі галузі державного життя, треба розібратися в тому балансі, який придбало кожне Міністерство за цей час. Треба виробити інструкції, порадики, з якими рахувалась би влада як з вказівками авторитетної інституції.

Економічне життя України звертає на себе велику увагу. Після того як руїни, в яку кинули Новог більшовицькі експерименти, ми маємо відновити його в найскорший час, а для того повинно виробити певний план і підготовчі міри. Звичайно в цій справі може відігравати велику роль приватна ініціатива торговельно-промислових кол, але даючи їй певну можливість для праці, ми повинні дбати, аби не було з її боку експлуатації народу, а лише користь для держави.

Селянство, цей головніший своєю численністю чинник України повинно притягати особливу увагу Ради Республіки, яка заопікується не тільки піднесенням його культурного рівню та організації, але очевидно підготує і ряд мір державного масштабу з обсягу земельної політики, які сприятимуть майбутньому переведенню земельної реформи. Зазначені міри мають переслідувати економічний добробут і забезпечення політичного впливу на державні справи селянства, як найголовнішої частини нашого населення.

Так само пильну увагу слід звернути на інтереси пролетаріату і ремесників України. Ми повинні поставитись з великою повагою і пошаною до нашого робітництва, якому належати буде одно з перших місць у відбудові економічного життя нашої батьківщини.

Викидаючи гасло диктатури пролетаріату, більшовики утворили дик-

татуру над пролетаріатом і довели його до такого зубоження, до такої матеріальної руїни, так понижили його, що для нас є пекучим завданням, шляхом здорового соціального законодавства допомоги ів пролетаріату піднятися до належної йому фізичної і моральної висоти та стати поруч з селянством здоровим чинником державного життя України. Не розправу зі збільшевичиними елементами робітництва треба переводити, але поліпшити умови життя і праці і заопікуватися робітництвом, утворити норми життя його на зразок інших широдемократичних держав.

Інтелігентний пролетаріат, - урядовці наші, - також повинні бути заопіковані, і їх треба поставити в такий стан, щоб вони діти богатої країни, не терпіли нужди, а виконували свої функції в умовах, як з боку матеріального, так і культурно правового, найбільш сприяючих для інтересів держави.

Фінансове становище наше тяжке, і головним чином від того, що ми залишили свій терен. Треба виробити заходи для його поліпшення підготувати певний план фінансової політики. Що до шляхів України цього перва економічного життя, то у відбудованню їх, проведенню нових залізниць та побудівлі нашого залізничного тору на вузько-товорих /европейського типу/, придбанні залізничного інвентаря і т.и. так само потрібно мати певну, в деталях вироблену програму, яку прийдеться здійснювати по повороті на Україну.

Що до відбудови церкви Української, то тут також треба мати ясні плани церковного будівництва: з окрема подбати про те, щоб всі книги Святого письма і інші книги для церковних служб були перекладені, щоб кадри національного священства були підготовлені, щоб рядом мір наша молода держава позбавилась од того тлетворного впливу, який залишила після себе стара бюрократична російська Церква, з її мертвими формами і змістом позбавленим Духа Живого. Особливу увагу слід звернути на внесення духа народности в обряди церковні як і на прищеплювання національного стилю в будівлі церков українських.

В сфері законодавства нашого слід звернути увагу на переведення кодифікації існуючих законів і на вироблення нових, як з обсягу права карного так і цивільного, в звязку з тими змінами, які відбулися в житті та свідомості народу нашого після пережитої ним соціально-політичної революції.

Найпильнішу увагу треба звернути і на народню освіту в держав-^оному масштабі. Велике захоплення і глибокий інтерес народу до освіти є порукою того, що робота державна зустріне тут з широкою ініціативою громади. Законодавча і практична праця мусить ці зусилля громади і Держави зеднати в єдине русло національної освіти і виховання.

В справі співжиття з іншими націями, що заселяють Україну, ми як відомо, в першім часі нашої національно-державної праці стали на шлях заповіданий нам західною демократією та старожитними нашими вольностями демократичними. Натерпівшись самі під чужим пануванням ми не хочемо, щоб хтось панував себе насинком в нашій Республіці.

Закон про національно персональну автономію гарантує можливість нормального розвитку національних меншостей заселяючих Україну. І до спільної согласованої праці на добро краю, до державного будівництва на широкі демократичні засади повинні ми кликати всі нації, що заселяють простори України. Завданням Ради Республіки є виробити ці юридичні норми, по яких в найлегший спосіб можна було би на практиці пересести це співжиття та співпрацю всіх громадян Української Республіки.

Рада Республіки повинна розмежувати її функції і функції Ради Міністрів, яка, звільнившись від законодавства могла би свободнійш за нятись тепер роботою виконавчою.

В спільному єднанні законодавчої і виконавчої влади ми знайдемо простішу і коротшу лінію, якої нам треба триматись і будемо уявляти з себе той міцний осередок, до якого буде примушена приєднатись здорова частина нашої еміграції.

Виділяючись в окремий державний організм, ми не можемо забувати що тільки в співжитті з другими народами, а з окремим з народом приязної нам Польщі, є можливий розцвіт нашої Батьківщини, а особливо треба звернути увагу на ті державні зв'язки, що можуть і мусять увійти з нами в наїтісніший контакт. Це передовсім державні образования Чорноморського Басейну, серед яких ми можемо грати першу роль і з якими сполучившись, будемо мати велике значіння серед держав Європи.

Не забудемо і колонії наших, що в де яких державах займають величезні обшари, творять українське життя, гуртуються в національні організми. Ми повинні мати з ними певний зв'язок і, взявши на увагу

все, що сприяє їх зросту, підтримати їх всіма засобами. Вони повинні вірити в нас, як вірить внас Україна, яка чекає і жде нас, як спасителів від ярма чужоземського.

Будьмо в міцні, виявимо незломність нашої волі, сконсолідуємо сили свої, сконцентруємо зусилля і тоді ми видем побідниками у важкій боротьбі за долю України, за долю трудящого рідного люду українського, і тоді героїська боротьба нашої армії, що три роки кропила своєю кров'ю широкі лани України, що не зневіряючись, хоть хвилиночку і знесилоючись під вагою свого Хреста, і зараз міцно тримає в своїх стомлених руках прапор незалежної України, вквітчається повним успіхом.

І почав своє слово згадкою про нашу славетну армію. Згадкою про неї кінчаю його, схиливши свою голову перед беззавітною любов'ю її до нашої дорогої Батьківщини, а тим лицарям, що полягли смертю хоробрих за визволення її, проголошуючи вічну пам'ять. /Усі депутати встають/.

Бажаю повного успіху Раді Республіки в її відповідальній праці на благо нашого народу.

Голова Ради Депутат Липа оголошує слідуєщу промову: "Світлі члени Високої Ради Республіки. На мою долю, як старшого віком, випала честь відкриття перших зборів Ради Республіки. При цій нагоді дозвольте Вас привітати з великим днем, якого українське громадянство так довго ждало, якого так бажало, Народне представництво, яким являється Рада Республіки, є наша історично-традиційна суверенна влада народня. Усі ви пам'ятаєте, що ще в сачи князівського періоду земля наша управлялась вічами народними. А в близчі часи, часи гетьманські, республіканський устрій був у запорожців, були Ради козацькі і навіть Чорні Ради. Великий наш вождь Богдан Хмельницький мав сойм, куди входили депутати не тільки від військових, а й від інших станів, як міщанство і духовенство. Мало того, після повстання гетьмана Мазепи, коли його спільники емігрували у великій кількості за кордон і розсипалися по всіх європейських державах, агітуючи за визволення України, тут же на цій еміграції був обібраний гетьманом Пилип Орлик і власть його виборці обмежили /між иншим/ соймом.

Однак се діла давні.

І нагадаю Вам нові часи, свідками яких були Ви самі.

Коли розірвалися пута неволіницької Росії і український народ став вільним то він не створив собі ні князя, ні гетьмана, а силою стихійною покликав до життя свій народний парламент-Центральну Раду. Центральна Рада існувала так довго, аж змішалась в її життя стороння чужа нам сила, після чого Центральна Рада розійшлась. Розійшлась під загрозою багнетів.

Спроба утворення одноособової влади потерпіла крах.

За часи Директорії, зараз же після повстання проти одноособової влади, народ утворює новий парламент - Трудовий Конгрес.

Трудовий Конгрес не довго проіснував і так само, як і Центральна Рада упав під натиском ворожих нам сил-московських большевиків. З цього часу, на протязі сльве двох років Україна перенесла такі потрясення, що про нормальний стан народнього життя казати не приходиться.

Не дивлячись однак на тяжке тогочасне становище, скрізь по Україні виникають Ради, от як і Всеукраїнська Рада в Кам'янці, Національна Рада в Одесі, Рада в Могилеві, Ушиці, Винниці і т.д. Ці Ради виникли як традиційний орган громадського представництва, і хоч вони як органи місцеві, не мали ніякої влади, однак їх моральний авторитет для народу був великий. Так в бурі революції простувало українське громадянство все одною дорогою, яка вела до народоправства, до органу народнього представництва.

Зараз ми загубили свою територію, однак наша воля, наша творчість не потерпіла. Громадянство забирає всі творчі сили і утворює орган народньої влади - Раду Республіки. Рада Республіки відрізняється від Центральної Ради тим, що Центральна Рада хоч і була, може, орган більш правомочний, але не встигла сконсолідувати політичні думки, так само як і трудовий конгрес не встиг згуртувати громадських сил а Рада Республіки ще до свого народження сконсолідувала всі політичні й громадські чинники і сама з'явилась вже як висновок цієї консолідації. І це великий, можливо найбільший здобуток в нашій національній революції, бо єдність громадських сил - це все.

В наслідок різних причин Директорія, що виникла з Національного Союзу, розпалася і при державній роботі залишився тільки один її член - Симон Петлюра. Він тут між нами. Він один лише лишився при Державнім Центрі. Біля нього фактично тимчасового носителя Верхов-

ної влади

Республіки ми закінчуємо свою консолідацію і утворюємо верховний орган, Раду Республіки. Ми визнаємо себе за центр України, бо ми не згубили зв'язку з народом, нас там ждуть, на нас надіються, бо всі повстанці, які там борються за волю України, мають зв'язок з цим центром, звідси вони беруть часто директиви. Тут є вузол боротьби за незалежність України.

Можлива річ, що повстануть якісь інші організації громадські й політичні, але цей центр єдиний традиційно-державний, іншого центру не може бути. Всякий інший орган буде представником громадської думки, який буде допомагати Владі Ради Республіки, яка є органом верховним і вищого другого не може бути.

Світлі члени. Ми вступаємо в цілком нову фазу історії України. І з плеч вищої влади спадає весь великий державний тягар і лягає на нас. Ми беремо на себе велику відповідальність перед народом. Хоч ми не обібрані всенароднім голосуванням, а обібрані тут на еміграції громадськими і політичними групами, берем на себе сміливість вступити в Раду Республіки з певною вірою, що всі народні домагання нам відомі, що ми з народом зв'язку ніколи не загубимо і будемо з ним в контакті. Пригадуються мені слова з народньої думки часів Хмельницького, де говориться, що Україна тим стала непобідна і славна, що у всього народу, "була воля й думка єдина". Ця єдина воля й думка зараз нас об'єднує. Раді тої консолідації, яка зараз єсть, ми приносимо жертви й готові далі їх нести, аби справа народня була віришена так, як того вимагає сам народ. Приступаємо до Ради Республіки з твердою вірою, що ми утворимо незалежну народню державу, бо опираємось на народній волі і спільними з народом силами ми повинні прикласти всі зусилля, всі старання, щоб досягнути цієї мети.

Я не буду звертати вашої уваги на практичну роботу, тільки скажу тут одно: єдина велика наша реальна сила - це військо. В першу чергу Рада Республіки мусить зайнятися дією справою. Військо мусить бути добре заосмотрине, як з боку матеріального, так і морального. Воно мусить бути переорганізовано на європейський лад, воно мусить мати своїх інструкторів-фахових і освчених. Військова справа йде в першу чергу. Наш девіз мусить бути - все для війська.

Члени високої Ради. Можлива річ, що через нашу втому, через те

що ми ведемо на протязі трьох років таку тяжку боротьбу для визволення України, в нашій практичній діяльності можуть бути так сказати б затемнення чи під впливом партійним, чи особистим, - нехай тоді отсі слова: " консолідація сил во імя визволення України нехай вони стануть перед нашими очима як огняний стовп що показує шлях і приведе нас в рідну землю.

Будемо дивитися вперед і бачити ці світлі проміння і ніяка темрява, ніяка ніч не буде нам страшною, бо перед нами буде світло, буде вічний день, наші очі будуть просвітлені, наші душі вщерть наповнені величчю. А велич духа то найбільша краса на цьому світі.

Тут ми давали урочисту обітницю не з примусу, а добровольно. З чистим сумлінням ми можемо сказати, що тут ми обітницю склали в душах наших ще тоді, коли вступили на боротьбу за визволення народу.

Усі ми підняли прапор самостійної України і тоди будемо братись за рідну землю, поки не здобудемо її від ворогів народу нашого. Ми мусимо напружити всі наші сили, щоб це сталося найшвидше, бо нас там ждуть на нас покладають усі надії. Наше гасло теж саме, що колись було й у славних Запорожців: " Або слави добути, або дома не бути."

На цьому дозвольте мені закінчити і оповістити перше засідання Ради Республіки відкритим."

Голова Ради оголошує перерву. Голова Директорії-Головний Отаман виходить. Всі присутні встають і співають гімн.

Під час перерви робиться фотографія першого засідання Ради Республіки.

8 год. 15 хвил. веч.

п. Липа. Засідання Ради Республіки продовжується. Прошу членів Ради виробити порядок денний.

П. Корчинський. Я пропоную на сьогодні тільки призначити утворення Мандатної Комісії.

п. Вілопольський. Я гадаю, що нині ж треба призначити, коли будуть слідуючі збори.

п. Липа. Прошу, чи в ще які справи. Нема. Утворимо Мандатну Комісію. Прошу сказати, яким чином будемо провадити вибори в цю Комісію.

п. Безпалко. Я пропоную, щоб вибори провадилися явним способом кожна партія визначить свого представника, при чому за фракції прийняти всі ті групи, які прислали представників в Раду: крім того треба залишити місце для кожної фракції, від яких ще нема сьогодні представників.

п. Липа. Других пропозицій нема. Хто против - прошу підняти руку. Пропозиція п. Безпалко одноголосно приймається. Прочу тепер кожна фракцію назвати своїх кандидатів. / Фракції називають своїх кандидатів. / Я гадаю, що будемо болотірувати відкрито за всіх разом. Отже члени Мандатної Комісії: від с.-д. - Бутенко, від н.-р. - Багриновський, від с.-с. - Орел, від с.-ф. - Корчинський, від зал - Закрасняний від с.с.п. - Мошинський, від поштовиків - Грещенко, від кооператив Богдан, від х.-д. - Білопольський, Залишається ще місце для представників від земців, с.-р. та культурних організацій. Хто проти цих кандидатів, прошу підняти руку. Нема. Одноголосно приймається. Таким чином Мандатна Комісія утворена. Тепер стоїть на черзі друге питання слідує збори.

п. Романченко. Я пропоную не призначати загальні збори, а передати це в Сеньорен-Конвент.

п. Ковалевський. Я ~~вважаю~~ вважаю, що не можна взагалі збирати збори Ради Республіки раніш, ніж не перевіриться Мандатною Комісією половини депутатів Ради Республіки. А що до скликання слідує зборів, то я приєднуюсь до пропозиції фракції соціал-демократів.

п. Безпалко. Я додаю до пропозиції Романченка, що Сеньорен-Конвент повинен вирішувати це питання разом з тимчасовим президіумом Ради Республіки.

п. Білопольський. Так Мандатна Комісія повинна на слідує засіданню Ради Республіки зробити доклад, скільки є повновласних та признаєних дійсно представників. Я пропоную ще призначити двох представників від Мандатної Комісії в Президію.

п. Ковалевський. Панове члени. Що справа цілком ясно вирішується. До зауваження с.-д. фракції! що сьогоднішній Президіум тимчасовий, поки не буде вибраний постійний, ми приєдуємося. Я не згоджуюсь з Білопольським тому, бо це нічого не дасть Мандатній Комісії. Ми гадаємо, що коли Мандатна Комісія провірить хоч половину депутатів, то ми, згідно закону про Раду Республіки, будемо мати кворум, тоді ми

можемо працювати в Раді Республіки без інцидентів. Коли перевірка відбудеться, Комісія повідомляє про це Президію Ради Республіки, остання скликає чергові збори і тоді отримує доклад Мандатної Комісії: Я гадаю і висловлюю побажання нашої фракції, що перевірка депутатів повинна бути переведеною в повній мірі, щоб Рада Республіки була позбавлена необхідності розглядати пізніш законність того чи іншого депутата.

п. Білопольський. Я здіймаю своє вношення.

п. Безпалко. Я пропоную, щоб Голова Засідання зробив перерву на п'ять, десять хвилин, щоб представники партій могли порадитись.

п. Липа. Зараз ми на першому засіданні маємо тимчасовий Президіум, та Мандатну Комісію. Сеньорен-Конвента Рада Республіки не знає. Я підіймаю це питання. Сеньорен-Конвент існував як інституція приватна, але з початком відкриття Ради Республіки Сеньорен-Конвент відпадає. Залишається дві організації: тимчасовий Президіум, та Мандатна Комісія. Прошу вяснити цю справу. Я об'являю перерву на 10 хвилин.

В 9 год. 50 хвил. засідання знову продовжується.

п. Липа. Панове. Після наради фракції програм нашого засідання трохи змінюється. Фракції бажають висловитись з приводу сього дня. Словом депутата п. Ковалевського:

п. Ковалевський. Панове депутати. Коли ми оглядаємось на перейдений шлях, шлях трьох років боротьби за визволення Української Держави, то ми мусимо підкреслити два основних моментів: перший момент це зріст ідеї української державности ~~яких~~ ~~в~~ ~~середині~~ ~~держав~~. Другий момент - це зріст ідеї української і державности ззовні за кордоном. І те і друге є безперечно завоювання української демократії, а сказав би, завоювання української національної революції. Коли ми пригадаємо, Панове, перший момент боротьби за українську Державу, коли ми пригадаємо з яким невеликим апаратом виходив державний центр на тернистий шлях боротьби за визволення українського народу, ми побачимо, що навколо його була стихія, не пробуджена навіть стихія, що приймала гасла української державности постільки, поскільки воно було звязане з гаслом соціальної революції. Сама по собі ідея українського визволення, ідея, що характеризує певні психологічні риси народніх мас, не була ще ним

засвоєна. Коли повернутися до цього самого моменту, то можна побачити, що була горстка, мала горстка безумців, яка виходила з невеликої по численності української інтелігенції, яка взяла національну ідею, за свою основу, яка написала її на своєму прапорі і йшла чесно на протязі трьох років. Ми, народні республіканці, не думаємо зараз підкреслювати темні моменти нашої боротьби, ми гадаємо навіть, що ті темні моменти повинні були бути, оскільки була боротьба за українську державу, бо це є певний процес, в якому виступають певні сили, в яком у ці сили кристалізуються на різні політичні табори. Я можу з особливою приємністю підкреслити той факт, що українська інтелігенція на якій табір не була поділена, вона ці ідеї проносила чесно і свято на протязі трьох останніх років. Правда ця інтелігенція розкололася по своїм ідеям на різні політичні табори і можна багато закинути останнім, що до їхнього методу будівництва, але ми не можемо закинути їм в основному, що вони все ж таки ідею національного визволення, в цілому, приймають і розуміють. На протязі трьох років боротьби за визволення України наші народні маси національно зросли; ті народні маси, які раніш тільки несвідомо підходили до гасла української державности, тільки шукали його, зараз ті народні маси приймають це гасло в повній мірі і пишуть його в історію України своєю кров'ю, утворенням тих повстань, які є зараз на Україні, які проходять широкою хвилею від Збруча до Білгороду. Це перше завоювання української національної революції, перше завоювання українського народу, яке ми рахуємо своїм обов'язком тут підкреслити.

/Входить до залі п. Головний Отаман - Симон Петлюра, в супроводі п. Голови Ради Міністрів/.

Але, Панове, коли ми підійдемо до другого моменту, до зросту свідомости про Україну у західних народів, то ми можемо сказати, що там, де було порожнє місце в свідомости європейських народів, де й саме слово "Україна" зустрічалось з певним недовір'ям, де негувалось саме поняття українського народу та боротьба його за свою державність, - Панове, можемо сказати, що зараз ці народи, які може до нас не прийшли з реальною допомогою, але які йдуть до нас сьогодні, бо ці народи рахуються з Україною, як такою, рахуються з нашими народ-

німи масами. Ми підкреслюємо цей момент тому, що це колосальний ~~факт~~ факт в нашій державності, бо та Україна, що протягом кількох століть спала мертвим сном під опікою московських царів, яка загубила решту своїх законів, яка не мала права навіть на культурно національний розвиток, - стала для Держав Європи міжнародним об'єктом визнання, чи хоч би й не визнання. Коли ми пригадаємо Берестейський договір / я хочу зазначити, що не належу до тої фракції, яка може йому щось закидати / я признаю, що цей договір спричинився до того, що цілий ряд Держав Європейських визнав Україну, що в тодішніх умовах життя, в яких перебували ми під час боротьби за визволення України, іншого шляху й виходу не було. Проте нас визнали не тільки центральні держави, які стояли на вершині свого торжества, але й цілий ряд держав, які повстали на терені бувшої російської імперії і також провадили боротьбу за своє визволення. Вони зараз опинилися в кращому становищі: всі ці країни визнані Європою не тільки де-факто, але й де-юре. Ми представники сорока-мільйонного народу який претендує на визнання по праву і вже давно завоював собі це право, може тільки вітати цей факт і висловити одне тільки глибоке переконання, що У.Н.Р. займе серед всіх цих народів не останнє, а перше місце. Не так давно був третій факт великого міжнародного значіння і також великого значіння для майбутніх перспектив нашої державності, це факт визнання Польщею Української Народньої Республіки. Часи міняються, але факти залишаються. Ці факти визнання України нічим не можуть стертися зі сторінок Української історії. Я, як член партії н.-р., заявляю, що я певен в тому, що шляхи, які нас звели з Польщею, шляхи по яким стара ворожнеча цілком стерта, не зміняться й надалі. Ми гадаємо, що в дальнішому може бути час, коли ці два народи виступлять знову в обороні своєї вольности. Ми не можемо, констатуючи ці два величезні здобутки Української Держави, не зупинитись на тому, чиїми зусиллями все це здобуто. Ми повинні сказати, що ці величезні завоювання, які лягають в основу нашої майбутньої вольности здобуті зусиллями народу українського - селянства, робітництва та трудової інтелігенції. Може мені, як представнику партії буржуазно-демократичної і не личило промовляти ці слова, але це є той факт з яким ми повинні рахуватись. На жаль міщанство українське не виявило тої сили, яку воно повинно було виявити; але я можу

підкреслити, що ця дрібна буржуазія прийшла до того глибокого переконання, що по за державою українською не може бути для неї життя. З тим більш правом зазначаємо, ми народні республіканці, ідеологи буржуазної демократії, розвиток нашого українського народу, які в недалекий час займе значне місце в будівництві української держави. Нарід український, демократія та трудові маси його дійсно витратили колосальні зусилля і принесли більше ніж могли принести: кров свою - своє зруйноване господарство; але ці зусилля були керовані тими, хто по нині керує народом. Це є те, що називається державним центром. Ми повинні сказати, панове, що виступаємо тут, не як емігранти, а як правні заступники свого народу, в яким не загубили ми зв'язку, через те, що наш державний центр, на протязі трьох років зумів вести одну основну лінію. Вона полягає в тому, що не відхилялись ні в право, ні в ліво, що не сходила з раз наміченого шляху боротьби і ця боротьба може припинитися тільки тоді, коли свобода українського народу буде цілком забезпечена. Мені в імені фракції н.-р., приємно констатувати те, що ми не розходимося з тим, що було сказано в вступному слові Голови Республіки. І з тим більшою приємністю зазначаю і підкреслюю те, що у всіх визволеннях, у всіх змаганнях, в основній лінії, яка провадилась державним центром є колосальні зусилля і витрати ума і серця нашого Голови Республіки, Головного Отамана Симона Васильовича Петлюри. І скажу більш того, панове, коли б не було цієї лінії, цього глибокого переконання і віри в нарід, то ми сиділи б в тому парокіятному положенні, в якому знаходяться російські представники в Парижі. Бо там, де основна лінія хитається, де весь час шукають методів і шляхів для боротьби за визволення своєї країни там не може бути ні провідної лінії, ні певного успіху. Цінними зусиллями ^{в боротьбі} ~~наша~~ Головного Отамана Симона Васильовича Петлюри на протязі трьох років за українську державу є те, що він лишився вірним гаслу Української Народньої Республіки, гаслу української демократії. Може ми, як представники буржуазної демократії, коли небудь в минулому не сходилися з ним в своїй провідній думці, в методах державного будівництва, але ми повинні підкреслити те, що в імені інтересів української демократії, кінцевого успіху в боротьбі за Українську Республіку і раді тих жертв, треба саме таку

лінію заступати Голові Республіки. На цьому ґрунті і в цій майбутній діяльності на користь українського народу, ми обіцяємо Голові Республіки, на ґрунті проголошеного їм вступного слова, найповніше співділання. Зазначаючи наприкінці своє відношення до Ради Республіки, ми гадаємо, що Р.Р. буде дійсно орган національний. Ми заступаємо ту думку, що зараз, коли ми перебуваємо поза межами своєї території, треба берегти те, що ми маємо, цінити ту лінію, яку ми вибрали. Всі нові експерименти треба залишити до другого кращого моменту, коли ніщо не буде нам загроджувати, коли ми будемо на своїй території, коли ми станемо перед фактами минулого, коли треба буде будувати Державу, тоді, розуміється, ми скажемо, що кожному треба свої методи державного будівництва. Але поза межами своєї території ми повинні мати один аршин, одно мірило тільки тоді ми вийдемо з того трагічного становища, в якому опинилися. В Раді Республіки ми повинні виробити закони, перетворити вищі галузі державного життя - це наша основна думка; не для того ми боролися, не для того неслися жертви, щоб тепер перемивати брудну білизну. Ми гадаємо, що ті ^{звертби} держави, перед якими схилилися сьогодні голови, вимагають в першу чергу більшого розуміння інтересів державности. Ми дивимось в майбутнє без зайвого оптимізму але в нас нема й песимізму. Ми розуміємо, що при таких політичних економічних та соціальних обставинах, як були на Україні більшого успіху не можна було досягнути. В тих умовах нашого життя, в яких Україна проїснувала три роки революції, якої не знали ще народи в таких умовах иншого шляху не могло бути. Ми гадаємо, що ці обставини були й є ще на стільки тяжкі, що тільки загальними зусиллями ми можемо дочекатись реальних наслідків, але ми все таки не можемо вимагати того, чого ніхто не може виконати на підставі того світового процесу, на шляху якого ми стоїмо. Ми маємо право сказати, що зусилля всіх політичних груп од правих до лівих і всього українського громадянства, дадуть свої позитивні результати. Все, що ми здобули, будемо берегти надалі, бо тепер не маємо потреби заніматися рахунками. Разом ми повинні йти бити ворога, а коли доб'ємо, тоді кожен дасть собі раду.

п. Липа. Від фракції с.-ф. слово має Феценко-Чопівський.

п. Феценко-Чопівський. Пане Головні Отамане, і панове Товариші

Члени Високої Ради Республіки. Фракція с.-ф-ів в цей радісний для нас день відновлення консолідації національних сил України, доручила мені сказати де-кілька слів про ті почуття наші, з якими ми вступаємо в Раду Республіки. Отже прошу панів Товаришів пригадати коротку історію нашої державної самостійності і найвищий момент, якої був перший період Центральної Ради, той період, який ми з гордістю згадуємо, який був надзвичайно дивовижний для Європи своєю високою ступінню консолідації національних сил. В перший період нашого державного життя на Україні утворився зразок наших національних сил, правда, далі почалися всякі експерименти спроби різних теоритичних викладок, спроби демагогії, які з нашого погляду української інтелігенції не могли дати позитивних наслідків, бо гала дійсність, яка виникає з самого життя, ясно вказує негрунтовність і безпідставність цих спроб. Але ми мусимо підтвердити, що на протязі навіть цих експериментів весь час високо стояв і розвивався прапор Української Держави. Якби ці спроби не були невдатні, але той жовто-блакитний прапор, на якому було написано Українська Держава був і віяв високо. Так ~~факт~~ заставляв нас, то відходити зі своїх рідних теренів, то повертатися. Отже три роки, можна сказати, майже з упадку моменту нашої Центральної Ради, цей прапор тримав міцно гурток українських людей, може не на много більший як зібралось тут і поводитим ~~її~~ купки патріотів вірних ідеї самостійної України був Голова нашої Директорії, Пан Головний Отаман Симон Васильович Петлюра. Сьогодні ми тут на нужині знову відроджуємо нашу державність під знаком консолідації всіх національно свідомих сил. Прошу панів Товаришів вірити, що для нашої партії ця консолідація є символом нашої державности. Наша інтелігенція мужицька по плоті і крові, дивлячись на те, що робилось протягом останніх трьох років свідомо й певно несла критику цієї роботи. Ми були завше в тяжкий момент там, де утворювалась ідея державности і робили спробу самокритики. Тим більш нам радісно відмітити сьогодні цей новий факт консолідації, який стає на чолі сьогоднішньої і завтрашньої праці Ради Республіки. Тим більш певно кажемо ми, живе Україна і житиме, бо ми переходимо на певний ґрунт, тим більш нам приємно відмітити, що до цього повороту ми

прийшли разом з тим самим Головним Отаманом, Симоном Васильовичем Петлюрою. Дійсно, люде які приходять з того боку, з України, - кажуть, що там на широких наших плечах, на ланах Української Держави ждуть жовто-блакитного прапора одночасно з Симоном Васильовичем Петлюрою; ждуть нас, той гурток, який тут за кордоном репрезентує нашу українську національну державність. Ще раз підкреслюю цей важний момент консолідації. Від фракції Соціалістів-федералістів я маю приємність заявити, що ми з почуттям дійсного патріотичного обов'язку, з рідістю і задоволенням йдемо на цю роботу і повладаємо всі наші сили для того, щоб довести до реального здійснення ідеї Української Державности.

п. Липа. Від фракції Соціал-демократів слово належить депутату п. Безпалко.

п. Безпалко. Панове. Ми гордо можемо сказати сьогодні, що наша фракція була одною з перших, яка кинула клич консолідації всіх громадських сил в повного невір'я в широких кругах громадянства, яке опинилося в Польщі, повного хаоса, та повного розбиття громадянства, яке опинилось по за межами не лише України а і Польської території далі на захід. Ми партія класової боротьби знали дуже добре й знаємо, що повної консолідації, так званих громадських сил не може бути в живому народньому організмі; чим вище він розвинутий, тим більше в ньому оскрбливих рис. Коло диференціації консолідації бути не може; вона може бути лише штучно. Ми з певним заміром йшли до того штучного, бо ми опинилися не на своїму, а на чужому штучному ґрунті. Через те ми утворюємо консолідацію громадських сил, що хочемо дійти до свого власного ґрунту, але тоді ця штучна консолідація розпадеться. Ця штучна консолідація мусить наступити, бо ми хочемо утворити державну почву, щоб суспільність розвивалась природно без натиску з чужих боків, чужої сторони, чужої нації, Держави. Ми мусимо мати свій державний ґрунт, а до цього веде тільки одинокий шлях - одностунність в боротьбі за свою державу; в цій боротьбі мусимо / тим більше, що ми опинились по за межами нашої території / забути ті моменти, які нас ріжняють, будуть різнити, коли ми будемо на своїй території, коли будемо будувати свою власну хату в себе на Україні. Ми, Соціал-демократи, вибрали цей центр для консолідації сил і вважаємо, що консолідація може

бути лише біля цього центру. І прошу, панів, вибрали і вважаєм, ми ~~кимахххххххх~~ не тому, що на чолі того центра стоїть та чи інша особа, що на чолі стоїть те чи інше правительство. Ми вибрали цей центр і можемо відріктися від нього бо за тим центром проливалася і проливається ще й сьогодні народня кров. Хто виїтує протів цього центру, той нехай не закриває свого обличча по фарисейські, най не рплакує Країну, най не оплакує всіх тих, що загинули за самостійність України; а є їх тисячі, є їх одиниці, які своєю моральною висотою безперечно перевищили кожного з нас. Кров, пролита за Україну, за Державний Центр, за самостійність України, не може бути даром пролита; і безперечно, це є святотатство, коли хто небудь оганьбує цю пролиту кровь. Ми до цього центру маємо дуже багато бажань. Я мушу сказати іменем нашої фракції, що змагання громадським кол не можуть перевести консолідації сил, коли не будемо мати надзвичайно великого напруження і великих моральних, так сказати би, жертв з боку тих, хто стоїть на чолі цього центра. Ми мусимо розбити наше громадянство переконати, що цей центр стоїть не тільки за єдність, за самостійність нашої України, але ми мусимо переконати наше громадянство ціле в тому, що провід спочиває в руках людей, які своїм поведінням абсолютно звіддають одчот, віддають справедливисть тому безперечно надзвичайно демократичному чуттю, яке появлялось в цілій історії нашого народу, яку можна було лише насильно приглушити, чуттю тих людей, які не потерплять обмеження волі нашої демократії. Ми мусимо переконати громадянство, що демократична воля громадянства має респект у всіх колах цього центру; без цього будемо певні, консолідація сил нам не удасться, фарисейство обвинувачення нашого центру кинеться в тому, що він не робиться по суті. По думці широких кругів цей центр зробив великий промах, а цей промах це його не успіх; він не міг дати нашому громадянству успіху, тому він є нецінний: так судить той хто *з*ілюбно відноситься до наших громадських завдань. Коли б цей центр був у Києві, то ми побачили б, що ті, котрі гудять цей центр приходили б з поклоном, як делегація до цього центру. Коли ж цей центр не має успіху, то винні цьому об'єктивні обставини. Кожен з нас чи він військовий, чи цивільний, давав все, що він мав, що знав, щоби завоювати права для нашого народу. Неуспіх лежить в тім, що ми занад-

то багато гаддя мали біля себе, яких ми виховали на своїй землі. Вона нас заїла та гадь. Ми не можемо звертати на наш центр такої уваги, яку вимагають ті панове, які йдуть про цього центру. Коли вони йдуть з дійсною критикою, то ми самі ту критику маємо і ніколи її не ховаємо. Я можу запевнити наше Правительство, що воно не раз почує критику з боку тих, що купчаться навколо цього центра. Прошу панів звернути увагу на одну рису: ми говоримо про консолідацію, але безперечно, що всім громадським колам України прийдеться з великим політичним розумом відбідувати нашу державу. Коли ми прийшли в те щасливе положення, що скликані для відбудовання Держави, то ми сьогодні мусимо намітити ті шляхи, по яким ми будемо йти до цієї відбудови. І всяка фантазія, чи виходила вона з правого, чи з лівого боку, мусить бути шкідливою для відбудовання нашої Держави. Але, прошу панів, реальні змори, хоча б вони йшли проти лівих, або проти правих змагань, не можуть бути відкинуті з точки погляду реального політика, а мусять бути взяті під розвагу. Я в імені своєї фракції заявляю, що всі атаки, які б вони не були, проти дійсних здобутків соціалізму на Україні, всі ці атаки не сміють мати тут місця. Коли ви хочете дійсної консолідації сил. Вони будуть звернуті проти української соціалістичної партії і проти соціалістичних партій меншостей, проти всього робочого люду на Україні. Ми заявляємо, що соціал-демократи, хоч вони перші підняли паролі за об'єднання, але й перші той паролі спустять, коли будуть бачити, що це загрожує реальним здобуткам соціалізму нашого народу на Україні. Я просив би наші буржуазні кола о більшу / нехай вони вибачать за вираз / цей / мужність для відповідальності. Ми соціалісти дали вже доказ своєї мужности в теперішній історії нашої нації безперечно великий. Коли ми вважали, що якась річ мусить бути зроблена, то ми самі брались за неї й за відповідальність цього не боялись. Ми просимо буржуазні кола, що коли вони беруться за яку небудь річ, і знають, що це треба зробити, то нехай не бояться наслідків. Я маю резолюцію нашої організації у Відні, яка була проголошена в газеті "Вперед". Наші товариші сказали; що вони стоять в повній згоді з центральним комітетом У.С.Д.П. і вважають можливим участь в Раді Республіки, коли вона буде мати певні функції парламенту, та повний контроль над

владою Української Народної Республіки; вона висловлювала ці думки тому, що не була поінформована. Я просив би, щоб і серед других партій була така ж одностайність, бо тільки тоді може бути проведена повна консолідація. Діло буде вирішено тоді, коли всі партії приймуть на себе відповідальність і будуть вести діло до закінчення, ніколи не зупиняючись на половині дороги / бо половинність може нас загубити /, бо тільки повна відповідальність без хитань і без страху може довести до повного успіху. Я гадаю, що консолідація сил наступила не тільки поверхово на час святочний, але щоб вона мала зрозуміння реальних вимог України, щоб вона змогла нас таким робом довести до кінцевого успіху, щоб довела нас на нашу рідні землю. В тім розумінню я від нашої фракції вітаю це об'єднання громадянства, вітаю нашу Верховну Владу Рад Республіки.

п. Липа. Від фракції Белянських Соціалістів слово забирає п. Савицький.

п. Савицький. Виступаючи від імені Белянської Соціалістичної партії я не буду зупинятись на діяльності своєї партії в Раді Республіки, це буде зроблено пізніше, а зараз я виступаю, як повстанець, як селянин, котрий майже весь час працював з селянством на протязі 20 років своєї громадської праці. Але я зазначаю, що селянська соціалістична партія стоїть і базується на селянстві. Головна підвалина нашої держави є селянство і коли взяти все населення нашої України, то 90 відсотків його буде селянство. Мені під час повстань, приходилось як раз в найтіснішому контакті працювати з селянством з тими головними чинниками нашої держави і приходилось помічати інаблюдати його психологію, та відношення, до тих чи інших чинників, осіб. В перший час завзятої боротьби селянства з більшовиками, коли селянство ще головним чином обстоювало свої власні інтереси, коли воно ще не ясно розуміло, що таке є самостійна держава, в той час було надзвичайно тяжко працювати окремим провідникам національної ідеї між цією селянською масою. Але вже тоді помічалось, що селянство ведучи боротьбу зі своїми ворогами, звертало увагу і на того провідника, який так чи инакше впливав на його уявлення, цю особу, яка помічалась в ті часи жорсткої боротьби, був як раз теперішній Голова

Нашої Держави. Селяне відірвані були від нашої реальної сили; вони не могли устояти і відступили вже в своїх думках, своїх бажаннях, намагались найскорше зобачити того провідника, котрому вони довіряли, що він визволить їх від чуженецького ярма; популярність цього провідника все більше серед селянських мас. Коли ми згадаємо той період завзятої упертої ^о боротьби з гетьманом, то побачимо, що достаточного було одного імени теперішнього Голови Держави, щоб підняти селянство, яке враз на протязі двох-трьох тижнів змело ворожу силу, зробило те, для чого воно було скликано. Коли ж ми придивимось киянськи до слідуєчого періода боротьби за визволення українського народу до боротьби від большевиків, завзятої боротьби перед Київом, боротьби нерівних сил одного проти десяти як раз іменем того, кому він довіряв свої суто-демократичні права, поборював своїх 10 ворогів. Боротьба закінчується і знову завдяки обставинам відходить ^{реально} наша сила, але все те, що було зроблено не загинуло марно. Наступає третій період боротьби з чорносотенними елементами з Деникіним, Врангілем і т.и. Фактично були розбиті Деникін, Врангель н е большевиками а нашими українськими селянами, для яких достаточного було імени Української Народньої Республіки, на чолі якої стояв Головний Отаман; достаточного було цього одного імени, як піднімались цілі повіті і вели уперту боротьбу з численними ворогами. Цей період ми знову зазначаємо боротьбу нерівних сил. Ми знаємо як зустрічали Головного Отамана селяне, ми бачили як села виходили на зустріч і діди і діти малі, як слізьми зустрічали того, від якого чекали визволення від ярма який нищив вільність Українського народу. Я хочу цим підкреслити що як раз серед того головною підвалиною нашою, без якої неможлива Українська Держава серед українського селянства, найбільшу популярність має теперішній Голова нашої Держави. Отже селянська соціалістична партія, базуючись на 90% селянства і маючи на увазі популярність Голови Нашої Держави як раз буде стояти на цих основах, і буда проти всяких інших експериментів. Фактично Державу нашу відбудовув наш селянський нарід, наше село. Село до останнього часу було найбільш революційним, воно все взяло в свої руки і провід у села нікому не вирвати. Село так само зберегло нам і державу бо коли з початку село би-

лось за власність своїх інтересів то пізніше повело рішучу боротьбу з окупантами за самостійність, за Українську Державність. Тепер коли взяти на увагу вимагання цієї головної основи нашого народу, та при повній консолідації сил, ми можемо як найскорше відбудувати нашу самостійну державу. В той мент, коли ми маємо можливість зібратись тут, в той саме мент наше селянство, находячись під багнетами ворожої величезної ворожої сили вже не кидає ідеї національної самостійності і посилає гонців за гонцями, розшукувати того, від якого сподіваються в решті решт визволення від всіх чужинців. Отже селянська соціалістична партія, базуючись на селянстві, вважає, що Українська самостійна Держава мусить бути тільки хлопською державою, Державою селянською: селянство є один з головних чинників без котрого ніяка справа не може розвиватись планомерно. Ще хочу підкреслити те, що ворог добре знає значіння сили Голови Держави нашої, що він во всіх своїх наказах, розпорядженнях, відозвах та проклинаціях завжди підкреслює те, що одним з головних ворогів большевиків є Головний Отаман Петлюра тому, що його ім'я не можуть задушити багнетами на Україні. Отже це міркування що я провів, дасть нам успіх і в боротьбі, яка може в недалекий час потребує від кожного ^{Зародок} найбільшого напруження своїх сил. Від імени фракції вітаю Головного Отамана та шановних членів Ради Республіки з сьогоднішніми зборами, які в душі кожного є найголовнішим бажанням і вірю ці збори будуть тим центром, біля якого скупчатся всі сили інтелігенції і поведуть працю на користь нашого народу.

п. Липа. Від фракції Соціал-демократів поступила пропозиція припинити спис ораторів. Зараз слово дається депутату від фракції Залізничників пану Лукашевічу. Після цього спис ораторів припиняється.

п. Лукашевіч. Пане головний Отамане і Члени Високої Ради Республіки. Я дозволю собі в цей урочистий мент відкриття Ради Республіки сказати де кілька слів по дорученню фракції залізничників, яка представляє колюсальну трудову групу. Попередні оратори в блискучих своїх промовах торкалися політичних ідей, а я, як представник трудової фракції, не буду торкатись цього, але тільки згадаю факти з недавнього минулого. Вам, панове, відомо, в

лкому положенню знаходяться наші шляхи, з якими труднощами приходиться провадити залізничний рух, коли наші шляхи на половину зруйновані. Все ж таки в той час, коли ведеться боротьба, коли наше вісько добуває волю українського народу і самостійність нашої держави, залізничники настільки щиро і міцно працювали, що я питаю, во ім'я чого все це робили. Залізничники виконували не тільки свої фахові обов'язки, але йшли зі зброєю на фронт в ряди війська битись за Україну. Во ім'я чого вони все це робили. Розуміється, одна ідея визволення України воодушевляла їх. Вони робили героїчні події: вони все таки той рух провадили, перевозили військо, продукти, амуніцію, робили з одного паровика три, з одного вагона десять. Це можна було робити, покладаючи все своє життя, всі свої сили на користь транспортних справ, виручаючи цим в критичні моменти військо, яке пересовувалося. Це кажу, робилось во ім'я тої національної ідеї, яка зараз потроху крок за кроком починає здійснюватись. Сьогодні ми дожили до моменту, коли ми соединили всі свої сили, зібрались в одне зібрання і будемо провадити й надалі ідею незалежності українського народу. Всякі ідеї особливо ідея державного будівництва мусить мати центр духовний, яким вона являється і мусить мати центр матеріальний, реальний. Реальним центром являються ті люди, які провадять цю ідею в життя, які координують військо громадянство великі сили визволення українського народу; таким центром являється Пан Головний Отаман Симон Васильович Петлюра. Його особиста діяльність, особливо яскраво проходила перед залізничниками, які допомагали йому і бачили своїми очима, як Пан Головний Отаман їздив і в день і в ночі по фронту і вдихновляв своє військо. Ми не можемо не висловити теплої подяки Панові Головному Отаманові за те, що він на протязі кількох років несе тягар національної боротьби. Дозвольте, Панове висловити велике задоволення фракції залізничників тією промовою яку прочитав нам Пан Головний Отаман. В тій промові ми бачимо що він як раніш, так і тепер високо тримає ідею національного визволення, всі ті демократичні принципи, на яких мусить бути відбудоване наше національне життя на Україні. Цим дозвольте мені закінчити свою промову і ще раз подякувати Пану Головному Отаманові.

/ Всі присутні вітають Пана Головного Отамана гучними оплесками /.

п. Липа. Шановні Члени Ради Республіки. Зараз хоче промовляти Пан Головний Отаман.

Промова Головного Отамана.

Я хотів до свого слова з яким я звернувся з початку при відкритті Ради Республіки додати лише кілька слів. Момент, який ми переживаємо, як я собі розумію є надзвичайно оригінальний, надзвичайно відповідальний. Поскільки я розбіраюсь в міжнародніх відносинах з одного боку і в тому, що робиться в нас на Україні з другого для мене ясно одно, що швидко повинна наступити величезна зміна в нашому становищу - становищу нашого народу. Коли, скажемо, політичний діяч, або звичайний обиватель наш, прийде до нашого Міністра або до мене, сподіваючись, що ми більше знаємо, і спитає би що може бути нового для нашого народу, для України від Європи, я не скажу що він одержав би задовольняючу відповідь. І не тільки ми. . . мое переконання таке, що зараз ніхто в Європі, ні один відповідальний політичний діяч якої держави не скаже нам і нашим селянам, що буде через тиждень, що буде через місяць, через рік. Бо зараз життя Європи остільки складне, остільки неясне, що Правительства, які стоять у владі нині лише живуть і правлять, не виходячи з інтересів тижня, місяця. Про те, що буде через рік в цілій Європі чи у всьому світі вони не думають і не можуть думати. Вони не знають, як до того приступити і де хто балакає про так звану інтервенцію східних земель: Росії та України. В цьому напрямку ідуть серйозні переговори. Ви чули в газет різні вісти, різні інформації в цій справі. Я вважаю, що становище подій неясне що завтрашній день принесе - ніхто не знає, і не скаже. Через те, шанове, Вам, як Раді Республіки і всім нашим людям не тільки тим що опинились тут на чужому терені, але і там на Україні, треба бути готовим до несподіванки. Але які б не були несподіванки, ми повинні, як державний центр додержуватись одної лінії і ні в яким разі не відходити від цієї лінії, на якій ми стоїмо на протязі трьох років. Лише ця лінія народня - демократична/ може вивести нас з того становища, в якому ми зараз знаходимось через те що на-рід ставиться з пошаною і довіррям до тих, хто не зраджує своєму

слову, хто чесно, не дивлячись на всякі тяжкі обставини, своє слово (чесно, не дивлячись на всякі тяжкі обставини, своє слово) додержує. Я прошу на хвилинку пригадати нашу державну молодість, дні весни нашого державного життя. Народ наш створив Центральну владу, створив свій парламент - Центральну Раду. Центральна Рада викинула гасло: Українська Народна Республіка. І ці слова Центральна Рада з початку своєї роботи напоїла живим хмістом, який казав всім відповідальним людям, кожному депутату своєму, ні в право ні в ліво не вести. Коли ми мали неуспіх в нашій державній боротьбі, то між іншим через те, що відповідальні люди наші захищались: одні пішли направо, другі наліво. Той державний центр, який мусів керувати всім життям народним, всією державою, опинився безсильний. У мене як у чоловіка, який працював з молодих років над справою визволення України при скликанні нашого першого парламенту, нашої першої влади Секретаріату були свої життєві враження з безпосередніх зносин з селом. Для мене було ясно, що село може під впливом певних обставин зраджувати самому собі. Ми знаємо, що селяне на перших порах були супроти нашої влади не давали нам ніякої допомоги. Село стояло в стороні і почало придивлятися до того процесу, до тих бойок, які вели найбільш активні, найбільш свідомі одиниці та групи нашого війська. Це становище села було результатом перетворення впливів російщини, які відбилися на тому відношенні села до нашої першої боротьби. Для мене ясно було і для тих, хто чесно і вільно ніс прапор У.Н.Р., що село одумаеться, прийде до переконання, що та лінія якою ми керувалися, є та сама, яку нам само село сказало провести в Центральній Раді; що село прийде до нас, буде підтримувати нас, виявить своє розуміння державної справи. Отже я хочу сказати, що постільки наш державний центр з його скромною участю в цьому на протязі останніх років заслужив довіря народу - це для будівництва Держави є як не все - то найголовніше. І я це довіря пояснюю лише простими обставинами. Я гадаю, що просто це сталося через те, що ми не зраджували прийнятій нами раз програмі, і плану державного будівництва, в основу якого лягли інтереси демократії та інтереси Республіки. Я сказав уже, що єдиноличчя влади народ наш не допустить. Коли б допустити, що міжнародна інтервенція

ра, чи хто інший, але треба щоб ідея, яку цей центр проводить в житті, була розкрита та наповнена реальним змістом і незбочувана. Я зазначив в своєму слові до Ради Республіки ту лінію, по якій мусять провадитися праця і ті конкретні питання нашого державного життя во всіх його галузях, коротко торкаючись роботи всіх Міністерств, що саме треба провести в першу чергу, щоб по повероті на Україну життя державне направити як слід. Ми знаємо, що наші політичні діячі, наші відповідальні люди, урядовці уміють гарно промови казати. Коли ж він опиниться в становищі начальника міліції, або повітового комісара, то він не зможе скласти навіть звичайного протоколу, а про парламент, про Міністерства селяне судять по одному урядовцю, який являється представником центрального органу на місці. Треба, щоб той державний досвід та державна політика, те уміння поводитись з Народом, чути до нього прислухатись на місці, які потрібні для будування державного життя - щоб все те, було тут приготовлено, щоб ми коли повернемося назад, дали на місці тим людям, яких там знайдемо, утворення такого державного ладу, без якого державне життя неможливе. Я це говорю для того, щоб творча, законодавча робота Ради Республіки мала на увазі надзвичайно великі потреби тих колюсальних матеріалів, з якими ми повинні прийти на Україну, що ні один день, ні одна година не пропала даремно, щоб ми не розмінялись на дрібниці, щоб ми завжди мали на увазі ту велику ідею консолідації, яку визнають представники всіх фракцій. Коли наші більші ліві та праві партії знайшли спільну мову, спільне розуміння то це утворилось в результаті великих жертв ради ідеї повернення на Україну та скликання суверенного парламенту, того що сам народ виберета покличе до роз'яснення всіх справ, який може притягне нас до суду або до контролю. Консолідація яку я щиро вітаю, якої завжди бажав би, най не залишає нас поки не прийде більші правомочний орган. Коли я оглядаюсь на шлях, пройдений нами зо всім військом та народом, то я можу зазначити важний момент, який всім нам дав певну моральну силу для ведення дальнішої боротьби за наші державні інтереси. Мені, наове, не раз приходилось заглядати в очі смерті, не раз приходилось і бути при смерті людей, які вмирали за нашу ідею. І надзвичайно характерно, я бачив як вмираючий вряка, не дивлячись на страждання, все ж знаходив в собі

сили сказати простягаючи мені руки, останні слова з хрипом в залитих кров'ю грудях: "Я вміраю, але вірю в те, що ідея наша, ідея Української самостійної Республіки переможе." Це мені і кожному з нас давало моральні сили витримувати не легку історію нашої боротьби. Але в цій історії були такі моменти, коли треба було бути надзвичайно мужнім та йти на самопониження власної самоповаги, на різні уступки, на різні компроміси, щоб цими жертвами окупити свою державність. Я ніколи не був максималістом: історія утворення нових держав вчить нас тому, що маючи оден клапчик землі, будемо потім мати всю землю. Я дивлюсь на це так: нехай же буде хоч одна волость, одно місто У.Н.Р. як самостійної держави, то прийдуть такі обставини, що з цієї волости і вся земля У.Н.Р. буде в наших руках. Через це я гадаю, що й надалі мусимо триматись тої самої лінії, бо народня енергія, національний ідеал раніш, чи пізнійш свого досягне. Цим я хочу сказати, що в нашій історії за останні роки були моменти великих жертв. Ці жертви необхідні, може ще прийдеться їх робити, поки консолідація сил всього народу не дасть можливості втілити своїх ідеалів.

Я з початку свого слова до Вас підкреслив предчування чогось великого, що повинно статися. Представник селянської соціалістичної партії говорив про зміцнення його контакту який зв'язує нас з Україною. Але, панове, течія звідтіль до нас зустрічається з течією звідсіль туди на Україну. В цьому обміні ідей і організаційних зусиль, який швидким темпом поглиблюється, я бачу символ ознаки великих подій, які швидко наступлять на Україні. Головне завдання Ради Республіки прискіпити ход цих подій. Через це нам треба бути готовим. Я хочу закінчити своє слово слідуючим: кожна година має вагність, кожен день мусить бути використаний для продуктивної творчої роботи. Лише додержуючись цього, ми всі Рада Республіки, урядовий апарат, який теж мусить захопитися тою творчою роботою, що її будуть провадити тут, ми можемо оправдати не тільки довіря всієї України, але й оправдатися в тому, що ми дійсно/ розумієм мент і провадимо ту роботу, яку нам потрібно. Коли це буде, то й міжнародня політика повернеться до нас і прийде з допомогою в тій роботі, яку ми будемо провадити. Без нас східне питання вирішитися не може, це знають в Європі. і ви мусите дока-

зати, що це є факт, що той хто/про-бує розв'язати це велике питання без нас той загине. Дозвольте побажати щиро і сердечно успіху в цій відповідальній праці.

/ На всіх скам'ях гучні оплески, лунає "слава " всі депутати встають /.

Головний Отаман виходить / перерва /.

п. Липа. Объявляю, що засідання продовжується. Слово до порядку п. Мошинського.

п. Мошинський. Коли обговорювалось питання про призначення слідуючого засідання, то було прийнято на увагу те, що засідання може бути призначене тоді, коли принаймні половина мандатів буде перевірена мандатною комісією. Стаття 6 по закону п о Раді Республіки каже, що перевірка мандатів провадиться по наказу Ради Республіки Мандатною Комісією, яка обирається з членів Ради Республіки. Значить Мандатна Комісія буде провадити перевірку мандатів і в основі цього самого наказу. Треба краще вибрати маленьку комісію, яка б зложила наказ для Мандатної Комісії і представила його членам Ради. Це мені стало ясно як члену Мандатної Комісії.

п. Безпалко. Я ставлю загальне внесення, щоб Рада Республіки ухвалила покликати до життя сеньорен-конвент з тим щоб кожна фракція прислала по одному члену; а сеньорен-конвент разом з президіумом виробить наказ для Мандатної Комісії.

п. Липа. Хто проти цього. Пропозиція одноголосно приймається. Сеньорен-Конвент утворюється.

п. Ковалевський. Панове. Щоб не гаяти часу і з огляду на те, що сеньорен-конвент, покликаний до життя є цілком правний орган Ради Республіки, я, приєднуючись до пропозиції с.-д. пропоную, такий вихід: власне кажучи цей самий наказ є основний принцип для Мандатної Комісії, без якого вона не може робити перевірку мандатів, а для цього передає цю справу в сеньорен-конвент, який дає загальні директиви для роботи Мандатної Комісії. Бо скликаючи ще раз Раді Республіки, поки не ухвалені наші мандати ми можемо поставити себе в скрутне становище.

п. Липа. Справу з наказом Мандатної Комісії передати в сеньорен конвент, який буде розбирати цю справу. Пропозиція приймається.

п. Мошинський. Коли справа буде передана в сеньорен-конвент то все ж таки не можна прийняти пропозицію п. Ковалевського, що Мандатна Комісія може провадити свою роботу бо це буде протизаконно. Лише на підставі проектів, які дасть нам сеньорен-конвент і тільки тоді, коли вони будуть увалені Радою Республіки, ми зможемо провадити свою працю.

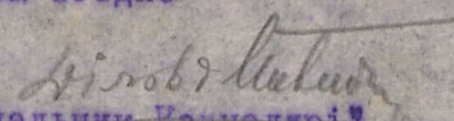
п. Липа. Тепер на порядку денному справа про слідуєчі збори. Це вирішить сеньорен-конвент разом з президіумом. Проти нема. Справи сьогоднішнього дня вичерпані. Дозвольте члени Ради сьогоднішнє засідання об'явити закритим.

Засідання закривається в 12 годин ночі.

Голова Іван Липа.

Секретарь Сапіга

3 оригіналом вгідно

Начальник Канцелярії

В. Г. Коцюбинський

За два роки.

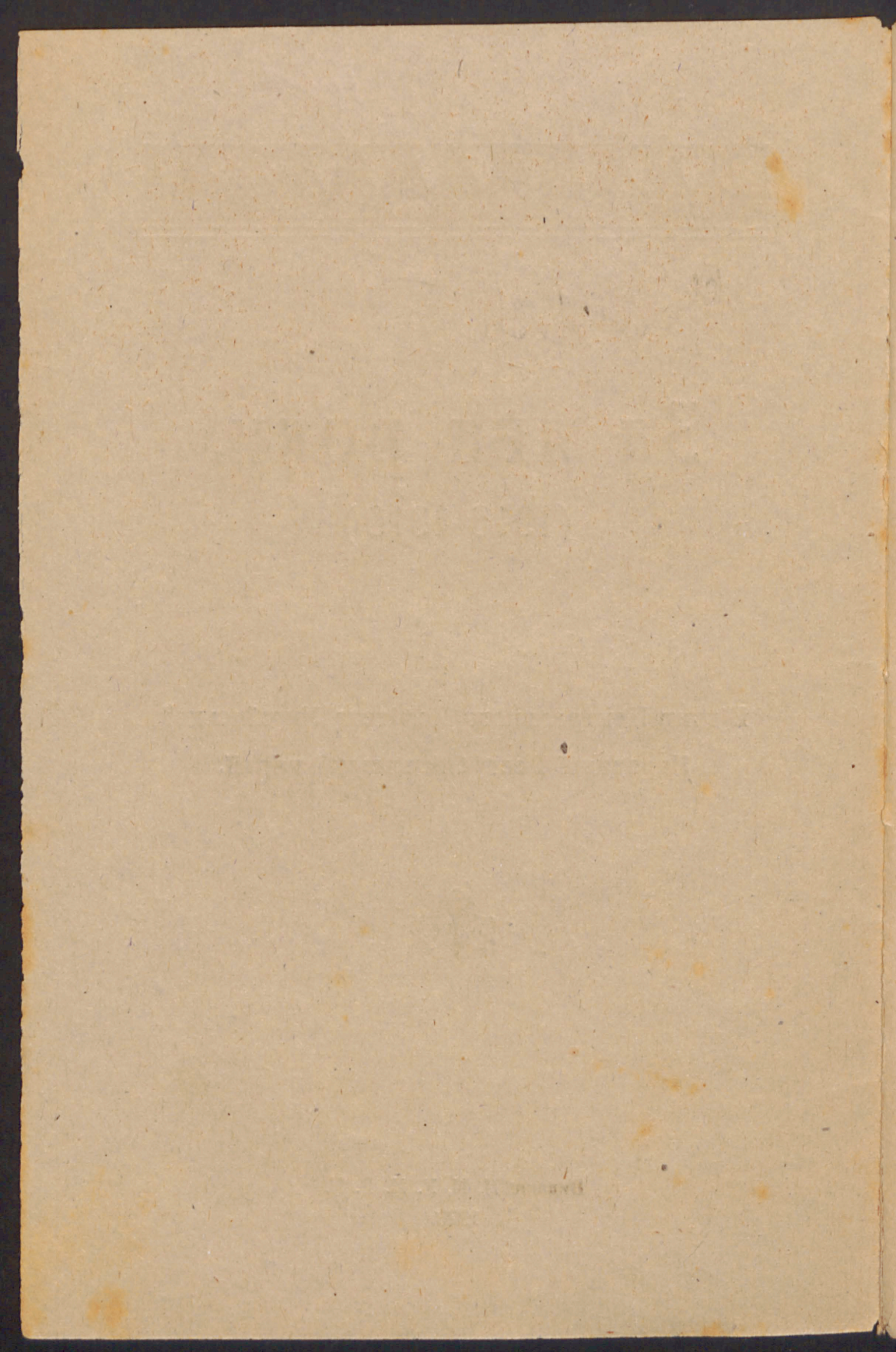
(1918-1919.)

Відчит Центрального Комітета Української
Народньої Республіканської партії.

Видання Ц. К. У. Н. Р. П.

1920.

В обставинах, в яких відбувається боротьба за українську державність, — два роки для всякої політичної групи мають бути вічністю. Державна катастрофа спричинюється й до катастрофи партійної. Руйнуються місцеві організації, губиться зв'язок між ними й центром, при чому останній позбавляється всякої можливості схороняти ближчий контакт з тими чи іншими колами населення. Тим більше тяжкими мають бути ці роки для нашої партії, яка фактично виступила на кон державного життя в період Директорії, коли намічалися вже всі ознаки майбутньої катастрофи. Але, поскільки партія відразу висунула антиреволюційні гасла, поскільки вона одразу твердо станула на ґрунт державности, одкидаючи соціалістичні експерименти, — вона повинна була з перших своїх кроків зустріти певний опір з боку правлячих груп, вступити з ними до боротьби й навіть винести на собі урядовий терор. Здавалося, виступ молоді партії на тлі політичного життя був заздалегідь засуджений на неповодження. В атмосфері несприятливих військових подій й тиску з боку соціалістичних груп вона мусіла б вмерти такою-ж смертю, як багатько інших політичних формовань, які організувалися до й після повстання Директорії. Так би й було, коли б за дьозунгами партії не стояло саме життя, колиб вона ці льозунги не обороняла з твердістю й переконаністю.

Сталося инше. Партія не тільки не розпорошилася, а ще й зросла, зміцнилася й завбювала собі право на почесне місце в державности. Вона має велику кількість своїх прихильників і в складі центральних установ, і на місцях; і тішиться великим признанням в певних колах українського населення по селах і по містах. Без перебільшення треба сказати, що вона стала найсильнішою партією поміж наших демократичних груп. Й нині можна вже спокійно оглянути перейдений шлях, зафіксувавши всі його поодинокі стани. Цей огляд повинен з'ясувати багатько ще невідомого не тільки членам Народно́ї Республіканської партії, а й усій українській громадськості —

й тим колам, які нападали на партію, як і тим, що її підтримували. Сінтез — то є найліпша відповідь.

Як повстала партія?

„Народня Республіканська партія — пише К. Врогновський-Сивошапка („Вістник У. Н. Р., № 7, 1919 р.) заклалася з початку січня 1918 року, підчас першого наступу большевиків на Київ. Правда, ще й раніш помірковані кола українського громадянства, котрі тоді, побільшости, стояли поза партіями, пересвідчившись на російській соціалній революції і бачучи ту руїну, яку несло з собою „забіраніє влево“ почали згуртуватися, щоб мати якийсь осередок, котрий міг би дати партію не фантастичної, а реальної політики. Політика Центральної Ради й її кабінету, що крок за кроком йшла за російським большевизмом, з одного боку і поширювала большевизм на Україні, з другого боку — прискорила організацію інтелігентного пролетаріату і дрібнобуржуазного селянства. Майже під грім большевицьких гармат, що оточили тоді Київ, партія розпочала свою роботу. Дуже часті зміни політичної ситуації, неіормальність і анархичність, що вони приносили, напружена праця так членів Центрального Комітету, так і шерегових членів партії по різних урядових установах, а головне — негати́вне відношення до політики — тоді Центральної Ради, а потім гетьмана — все це не давало змоги більш широкого розвинути свою діяльність і виступити на політичну арену“.

Тільки новий переворот з його соціалними устроями, які загрожували новою анархією, які ставили на карту всю майбутність країни, переконали керманічів партії в тому, що ті чи інші форми нашої державности; як і питання самого державного існування України, можуть повстати в процесі не тільки зовнішньої боротьби, а й боротьбі внутрішньої, в стичности протилежних політичних і класових інтересів. Інтереси майбутнього вимагали активної участі партії в політичному життю країни, не дивлячись ні на які обставини.

20. грудня 1918 року відбувається в Києві перша Конференція Народньої Республіканської Партії, котра затвердила програм партії (видруковано окремою брошурою) й обібрала постійний Центральний Комітет.

Центральний Комітет партії й місцеві філії.

В склад Центрального Комітету входять слідуючі особи: академик В. Буйницький, докт. Вротновський-Сивошанка, інженір В. Галушка, адвокат А. Гриневич, полк. І. Золотницький, публіц. Алекс. Ковалевський, літер. В. Королів-Старий, педаг. Дм. Курило, адвок. П. Маліновський, проф. Коваль-Медзвіцький, техник М. Мірошніченко, інженір П. Пичипчук, економіст І. Сапіга, економіст В. Фльоринський, агроном Ф. Хижняк. Шістнадцятого члена Центрального Комітету, директора видавництва „Час“, п. Петрушевського, розстріляно минулого року більшовиками. Головою Центрального Комітету в. п. Алекс. Ковалевський. Заступниками — К. Вротновський, П. Пилипчук і І. Сапіга. Секретарем — п. Ф. Хижняк. Скарбником — проф. М. Медзвіцький.

Партія має найбільш всього філій на Правобережній Україні: Винниці, Кам'янці-Подільському, Летичеві, Луцькому, Могилеві, Новій-Ушиці, Одесі, Проскурові, Рівному, Умані, Херсоні. Зрозуміло, що ці Філії одживляють свою діяльність лише з приходом нашої влади. Причому, потрібно відкреслити, що деякі філії розвивали енергійну діяльність. Напр., Рівенська філія провела до Місцевого трудового конгресу 27 членів Народньої Республіканської партії, в той час, як в день одкриття зїзду ес-ери нараховували лише трьох чи чотирьох своїх представників.

Правительство п. В. Чеховського.

Правительство п. В. Чеховського, яке балансувало між більшовиками й французами — в зовнішній політиці й між радянством і парламентаризмом — в внутрішній, зрозуміла річ, не могло користуватися прихильністю партії. Така політика мусіла привести до тяжких наслідків. В цілях найкращого використання всіх сил країни для оборони необхідно було внести значну модифікацію що до складу Правительства. Підводячи підсумки роботи останнього, наша партія й партія соціалістів-федералістів в спільному меморандумі від 9 лютого 1919 року зазначають слідує: „мало рахуючись з об'єктивними умовами світового господарства, відкидаючи характером своїх політичних і соціальних реформ активну піддержку державних елементів в зміцненні народнього господарства, уряд не в стані був нічого зробити ні для задоволення соціальних

потреб народніх мас, ні для піднесення народнього добробуту краю". („Укр. Ставка", № 48, 1919 р.) „Для Директорії й її Правительства — говориться в резолюції нашого Центр. Коміт. від 8/II 1919 р., одчинявся широкий шлях державної творчої роботи, що мусів зміцнити й поглибити здобутки українського народу. Попередній державний досвід мусів свідчити що те, ще доба соціальних експериментів, яка два рази доводила українську державу до стану катастрофи, минула остаточно і що на цих експериментах жадним способом не можна будувати державної політики. Але Верховна влада й її уряд знову почали переводити стару політику, не рахуючись цілковито з попереднім ходом державного життя на Україні. Ця політика не могла спричинитися до заспокоєння населення й до заведення ладу й порядку в українській державі; противно, вона викликала анархію, що створила надзвичайно сприятливий ґрунт для переможеного походу совітської армії на Україну“...

Правительство п. С. Остапенка.

З огляду на потребу ведення ґрунтовних переговорів з Одесою, що вимагало й відповідної до цього політики, а також в звязку з вимогами демократних партій — правительство п. В. Чеховського підалося до димісії. Формування нового Правительства було доручено п. С. Остапенкові, який запропонував опозиції — народнім республіканцям, ес-ерам, самостійникам — назвати своїх кандидатів на ті чи інші міністерські пости, при чому підкреслив, що він залишає за собою вільну руку в виборі міністрів і що, взагалі, нове правительство має бути діловим, а не коаліційним. На спільному засіданні п. С. Остапенка й представників трьох вищезгаданих партій були обмірковані окремі кандидатури. При чому, ще до затвердження нового правительства цими партіями був вироблений меморандум до французького командування в справі його вимог, який і було надіслано до Одеси. Проте, соціалістичні партії стали вважати новий кабінет п. С. Остапенка за кабінет коаліційний, складений з делегатів трьох демократичних груп, а на ці групи покладали відповідальність за його політику. В цілях скасування непорозуміння видділ Головного Комітету Української партії соціалістів-федералістів і Центральный Комітет Народньої Республіканської партії видали спільний комунікат такого змісту: „В кінці січня 1919 року

Рада Народніх Міністрів на чолі з В. Чеховським подалася в одставку, яка й була прийнята Директорією, а формування нового складу кабінету по діловому принципу було доручено п. С. Остапенкові. Українська Партія Соціалістів-Федералістів і Народня Республіканська партія виступили з меморандумом, який був доведений в свій час до відома Директорії. Коли остаточно виявилось, що українські партії Соціалістів-Революціонерів і Соціал-Демократів рішили одійти від активної діяльності в правительстві, то п. Остапенко розпочав переговори з другими партіями, між иншим, що підписали меморандум, при чому нами були названі ділові кандидатури на міністерські пости. Жадних вимог ні в питанні кількості наших кандидатів в кабінеті, ні в справі поділу портфелів ми не ставили, і в склад Кабінету Міністрів, що налічує 7 членів по запрошенню п. Остапенка увійшли тільки три особи з числа названих нами кандидатів (Мацієвич, Чопівський, Архипенко), а в Раду Народніх Міністрів, яка складається з 18 осіб, ще три (Мацькович, Корчинський, Мильничук). Решта портфелів була віддана иншим особам. Отже ні урядом Соц.-федералістів, ні „урядом буржуазної демократії“, як його чомусь тепер називають, ні урядом бльоковим в зміслі спільного порозуміння кількох партій, його вважати ніяким чином не можна („Укр. Ставка“ № 55, 1919 р.)

Правительство п. Остапенка з самого початку свого існування знайшлося в дуже тяжкому положенні. З одного боку, головне його задання — осягнення згоди з Антантою зустрічало великі труднощі, бо французьке командування в Одесі провадило політику на власну руку або вірніше авантуру; з другого — соціалістичні партії, які обіцяли станути в пасивну опозицію, слова свого не дотримали, виступили активно проти Правительства, висовуючи принцип раддепії на Україні, перерви переговорів з французами й замирення з більшевиками. Не пройшло й місяця, як п. Остапенко змушений був податися на димісію. Прохання про одставку, було подано 20 год. 14 березня 1919 року, підчас міжпартійної наради з участю Директорії, присвяченої обговоренню біжучого менту. Соціалісти-революціонери й соціал-демократи повели генеральний наступ на політику кабінету, домагаючись рішучої її зміни. Їм одповідав п. Акекс. Ковалевський, зясовуючи позицію Народніх Республіканців що до порушених ними принципів.

Промова п. Алекс. Ковалевського.

„Попередні промовці підкреслювали необхідність перерви переговорів з Антантою, причому аргументувалася ця необхідність даними з справоздання отамана Грекова. Але отаман Греков зазначав не тільки безсилість французького командування, а ще й другі менти, й найголовнішим з ним я вважаю можливість заключення угоди. В той час, як ми провадимо ці дебати, правдоподібно, що угода вже підписана й що обидві сторони вживають відповідних засобів для її реалізації. Ми, Народні Республіканці, заявляємо категорично, що стоїмо на ґрунті продовження переговорів з Антантою. Ми констатуємо, що за нинішні обставини власними силами нам дуже тяжко, майже не можливо, побороти большевицьку стихію. Треба якогось опертя, якоїсь іншої сили й що силу ми бачимо в Антанті, яка зараз зацікавлена також в боротьбі з большевиками. Тут в яскравих фарбах малювалася безсилість Антанти; тут зазначалося, що її було розбито в Миколаєві й Херсоні; що її війська не підуть більше воювати; що це, взагалі, ненадійний спільник. Після мене, зроблено велику помилку: французьке командування в Одесі це ще не Франція, а Франція це ще не Антанта.

А ми говоримо про Францію, про Антанту. Розуміється, провадячи переговори з французьким командуванням, не можна поступатися всім. І ви чули, що той пункт, який був одіозним за часи нашого перебування в Винниці — зміна складу Директорії — не є вже таким, і французьке командування більше його не обстоює. Ми ще раз підкреслюємо, що на порушення суверенності нашого народу в жадний спосіб не підемо. Ця суверенність повинна бути забезпечена в акті угоди.

Не можу обминути тих заходів, що робилися по адресі Правительства. Тут казали: уряд мав час і можливість скласти угоду й поскільки він не прийшов і досі до згоди — треба всякі балачки з Антантою припинити, й взагалі, рішучо змінити урядову внутрішню й зовнішню політику. Дозвольте вам сказати, що нинішній уряд поставлений був в неможливі умови. Переговори з французьким командуванням, які розпочало Ваше Правительство в Одесі, кабінет п. Остапенка прийняв, як факт. Він їх лише продовжвав. Проте, не встигли ес-ери й ес-деки одійти від влади, як ставули в стан опозиції до своєї ж політики й-треба думати — тільки

через те, що їхніх представників немає в складі нинішнього Правительства. Далі... Ви обіцяли нейтральне відношення до нового кабінету. Чи дотримали ви слова? Не пройшло й двох тижнів, як в ваших органах — „Робітничій газеті“ (ч. 459) й „Трудовій республіці“ (ч. 14) — видруковані були передові статті, де говорилося, що минуло цілих десять днів, термін надто довгий, щоб далі чекати, а угоди з французами не підписано. Мовляв, бережіться! Хиба це не виглядало на анушання? Але разом з цим воно було: „йду на Ви“. Роспочалася залаштункова гра й я мушу сказати одверто — гра негідна, бо в той час, як кабінет провадив одну політику, в високих сферах Директорії за вашою участю провадилася друга політика. Вам це відомо...

Перейду до другого. Ви кажете: необхідно покінчити з Антантою й розпочати переговори з більшовиками. Ви читали тут листи, що малювали становище Заходу. Франція напередодні соціальної революції, Німеччина захоплена спартаківцями, в Італії великий революційний рух. „Земля горить“ — висловився ваш дописувач. Скажу вам, що наші факти говорять про щось протилежне. Не стану, однак, вас переконувати. Але ви подавали й інші відомости: до Анатомічного театру що-дня привозять триста трупів українців; найбільш популярним кличем стало: „до тину!“, настільки популярним, що діти граються в це „до тину“... Українське слово переслідується; панує терор, що параліжує роботу навіть українських незалежників, яких ваш дописувач влучно характеризує, як „ослів“; населення стогне під ударами. Ось малюнок більшовицького раю, як ви самі його малюєте; ось ті, до кого ви пропонуєте звернутися з протягненою рукою.

Більшовики досі перемогли. Про це не забувайте. Й ви хочете звернутися до переможця, аби він підписав ваші умови, умов переможеного. Які для цього підстави? Звідки у вас взялася така упевненість що до більшовицької доброї волі? Переможець зробить ще кілька зусиль, знищить вас, а ваші нерозважливі епігони поховануться по кутках і забудуть про високі ідеали української державности. Ви кажете про повстання. Доля повстанців однакова — розбиття. До того-ж, смішно на повстанцях і повстаннях будувати державність.

Ще один факт. Ви кажете: „Ми припиняємо війну й починаємо переговори. Коли більшовики не приймуть наших умов — боротьба продовжується далі“. Ми всі чули пові-

доміснені наказного отамана про настрій військ групи отамана Яніва: засяло сонце, зазеленіло поле й всіх козаків потягнуло до дому. Чи певні ви в тому, що вони чекатимуть на укінчення ваших переговорів з большевиками й що продовжуватимуть надалі з ними боротьбу? Візьмемо інші fronti. Ви знаєте, яких зусиль коштує для штабу дієвої армії підтримувати такий-сякий лад в військах і тримати їх на фронті. Досі малювали большевиків в певних фарбах, і може завдяки цьому козаки й не розбігалися. Ми сьогодні чули заяву голови інформаційного бюро армії, п. Григорєва, що в кожному числі „Укр. Ставки“, як і у всіх відозвах, уміщуються заклики боротися до кінця, бо большевики — це закляті вороги української незалежності. Уявім собі, що „Ставка“ з завтрашнього дня почне пропагувати ідею замирення. Що повстане в душі неосвіченого, темного козака, який не в курсі вашої політичної гри, її не знає й не розуміє? Він прийде до його переконання, що большевики зовсім не є ті злодії, про яких їм раніш писав п. Григорєв, бо останній нині твердить про щось протилежне, а коли й злодії, то такі, яких ні п. Григорєв, ні він, звичайний козак, побороти не в силах. Висновок буде простий, але дуже для вас небезпечний.

Ваша політика — шлях до державної катастрофи, й ми народні республіканці, до неї приложити рук не можемо“.

Переворот Комітету Охорони Республіки.

Димісія Правительства п. Остапенка не була прийнята, але ес-ери й ес-деки не залишали своєї боротьби за владу. Можливість близької кризи кабінету не виключалася. В звязку з тим, а також пропозицією Центрального Комітету соціальних демократів про вступ представників нашої партії до нового коаліційного Правительства, Центральний Комітет нашої партії на засіданні 15 вересня одноголосно ухвалив: „позаяк основою майбутньої діяльності коаліційного кабінету вважається необхідність перерви переговорів з Антантою й розпочаття балачок з большевицьким правительством, що ґрунтовно суперечить позиції Центрального Комітету Української Народньої Республіканської партії, яка зазначена в його резолюціях від 8 лютого, 3 й 12 березня, а також висловлена в промові п. А. Ковалевського від 14 березня 1919 року на спільній нараді Директорії й представників українських політичних

партій, — жадної участі в такому коаліційному кабінеті не приймати."

Спроби соціальних демократів організувати коаліційне правительтво розбилися. Лишався для них один шлях — перевороту, й вони на нього ступили. Користуючись з того, що центральні установи перебували в Кам'янці, без міністрів, які сиділи в Гусятині, Центральні Комітети ес-ерів і ес-деків в ніч на 22. березня сформували Комітет Охорони Республіки (В. Чеховський, І. Ткаченко, Романченко, Арк. Степаненко, Ів. Лизанівський й інші). 22 березня він захопив до своїх рук владу в Кам'янці й випустив відозву, де зазначався такий програм: 1) охорона порядку й спокою; 2) розпорядження ріжним установам; 3) переговори з Директорією про негайне припинення переговорів з французьким командуванням в Одесі і розпочаття переговорів з радянським правительством України (себто п. Раковським). Переворот було ліквідовано, але для Центрального Комітету було ясно, що кабінет п. Остапенка не може залишитися у влади. Урядовий центр було розпорощено, міністри розіхалися, переговори в Одесі остаточно були скомпромітовані. В той час ми не знали ще, скільки шарлатанства було виявлено підчас переговорів (особливо з українського боку); нас запевняли, що все стоїть на доброму ґрунті й тому ми гадали, що негайна зміна правительства в той мент, коли переговори наближалися до кінця, коли ці переговори переводив п. Остапенко, як Голова Ради Міністрів, а п. Мацєвич, як Міністр Закордонних Справ, — неможлива. Це ставило б в тяжке положення нашу делегацію в Одесі, утруднювало б дальніші переговори й компромітувало би Верховну владу Української Народньої Республіки. (Наша резолюція від 29 березня 1919 року).

Державна нарада 5 квітня 1919 року.

На початку квітня місяця рештки кабінету на чолі з п. Є. Архипенко приїхали до Рівного, як і всі центральні установи. Від делегації з Одеси не приходило ніяких вістей, 5 квітня Головний Отаман, С. В. Петлюра, скликає Державну Нараду, в якій прийняли участь всі члени Директорії, міністри, члени трудового конгресу й представники всіх політичних партій. Було поставлено питання, як бути далі? В імені опозиції промовляв Аркадій Степаненко, котрий заявив, що кабінет п. Остапенка мусить податися до димісії, що влада повинна пе-

рейти виключно до рук українських соціалістичних партій, що необхідно негайно припинити переговори з Антантою і розпочати балачки з більшовиками, що Директорія має проголосити замирення на всіх фронтах et cetera. Головний Отаман обстоював концепцію коаліційного кабінету, а демократичні партії, в тому числі й наша, тимчасове переформовання правительства до повернення з Одеси нашої делегації. Переговори поміж партіями не дали позитивних наслідків і 9 квітня було сформовано кабінет п. Б. Мартоса.

Блок демократичних партій.

Стоючи перед перспективою нових експериментів з боку соціалістичних партій, демократичні групи — Народня Республіканська партія, партія Самостійників-Соціалістів і партія Соціалістів Федералістів прийшли до того висновку, що необхідно поміж себе тримати тісний контакт і взагалі, виробивши конкретну програму, впливати на Директорію в змислі ведення послідовної боротьби за українську державність. Перша нарада представників вищезгаданих партій відбулася 17 квітня 1919 року. На ній робив доклад І. А. Чопівський пробіжучий мент. 19 квітня відбулося друге засідання наради, на якому було ухвалено створити тимчасовий блок демократичних партій. Основні підвалини блоку мали бути: 1) конституція, 2) негайне розпочаття підготовчих робіт до виборів в парламент; 3) Скасування кабінету Міністрів і відновлення Ради Народніх Міністрів; 4) Повалення диктатури ес-ерів і ес-деків; 5) війна з більшовиками до того часу, як вони запрохнуть мира; 6) Створення Ради Міністрів на ґрунті об'єднання всіх партій, окрім осіб скомпромітованих...

Ухвалена була рівно-ж організація тіснішого — по одному представнику від партії й ширшого комітету — по три представники від партії. До тіснішого комітету від нашої партії входив п. Є. Архипенко; до ширшого — пп. Є. Архипенко, Ал. Ковалевський й Дм. Курило. Від соціал-фед. — Гаєвський, Сняєвський, Холодний і від самостійників — пп. Алекс. Макаренко й Д. Симонів.

22 квітня обмірковувалася справа видання маніфесту до селян в земельній справі. Докладчиком був п. Є. Архипенко.

25 квітня обмірковується текст комунікату блоку демократичних партій в справі організації кабінету Мартоса.

41

27 квітня було надіслано телеграму до С. В. Петлюри в справі зачищення газет „Українська Справа“ й „Українське діло“. Текст її слідує: „Розпорядженням нового уряду закрито дві газети „Українська Справа“ й „Українське діло“, які давали змогу висловлювати свої погляди тим українським партіям і політичним групам, які зараз не стоять у влади. Запечатано типографію названих газет, маються відомости, що дано ордери на арешт редакторів. Наказом команданта м. Рівного заведено не тільки попередню виробку дозволу, а й нечувану за часи царізму вимогу вказати напрямки видання. При такій політиці нового уряду говорити про коаліцію всіх українських сил не доводиться, а тільки про диктатуру двох партій: соціалістів-демократів і соціалістів-революціонерів. Коли розпорядження щодо газети „Українське діло“ не буде негайно скасовано, ми зостанемося при переконанні, що новий уряд свідомого не хоче консолідації всіх українських сил, сприяючи їх розв'язанню“. На це надійшла відповідь від сотника Бутенка, який з доручення Головного Отамана піддав критиці позицію бльоку демократичних партій щодо Правительства п. Б. Мартоса, зазначив, що це Правительство „чесно й совісно взялося за організацію нашої демократичної Держави і активну боротьбу проти її ворогів“, підкреслив, „нечувану в історії парламентарних країн позицію власної ізоляції й загрозив, що „боротьба з усіма елементами, які заважають в цій роботі (себто роботі кабінету Мартоса) буде провадитися неуклінно й послідовно. („Дзвін“, № 8, 1919 р.)

28 квітня блок демократичних партій обмірковував в присутності п. Д-ра Льонгіна Цегельського питання про поширення своєї діяльності й на територію Галичини з змістом притягнення до свого складу Народньої Трудової партії.

В цілях тіснішого порозуміння з демократичними групами Галичини, блок обібрав делегацію в складі пп. Алекс. Ковалевського й Дм. Симоніва, яка мала в цій справі негайно виїхати до Галичини.

Делегація нікуди не поїхала, бо на другий день Рівне було захоплене повстанцями от. Оскілко. 28 квітня треба рахувати фактично останнім днем в короткому існуванні бльоку. Що-правда, 2 травня ще відбулася нарада представників Народньої Республіканської Партії й партії соціалістів-федералістів, на якому ес-ефи інформували про переворот

Оскільки, родю в ньому тих чи інших осіб, нарешті, ліквідацію цього перевороту, але то вже була нарада двох партій, а не бльоку. Проте, цей блок штовхнув політичну думку в напрямі об'єднання, підкреслив можливість спільної мови поміж поодинокими спорідненими політичними групами й підготував ґрунт для їхнього дальшого консолідування...

Правительство п. Б. Мартоса.

10 квітня 1919 року Центральний Комітет обговорює нову ситуацію й виносить слідуючу резолюцію: „приймаючи під увагу, що декларація бльоку партій соціалістів-революціонерів і соціальних демократів, виголошена на Державній Нараді 4 квітня, як основа діяльності нового кабінету Міністрів з цілком відмінною від завдань Української Народної Республіканської партії, зазначених в меморандумі партії від 9 лютого с. р., що формування Кабінету провадилося з великим порушенням державноправних норм, ухвалених нашими законами і державною традицією, — Центральний Комітет Народної Республіканської партії ухвалює не брати участі в складі нового Кабінету, а до вияснення його державної політики — заборонює своїм членам посідати пости так керуючих міністерств, як і Товаришів Міністрів“.

12 квітня нове Правительство випускає свою декларацію, в якій, між иншим, вже немає того, що було, напр., в відозві Комітету Охорони республіки. Є тут і переговори з Антантою, й боротьби з большевиками, й демократичний програм, й піднесення промисловости. Це свідчило лише про одне — лівим групам не ходило о иншу мету, ніби ставило хоч би й правительство п. Остапенка. Вони боролися тільки за владу. „Ми читали відозви Комітету Охорони Республіки — пише ч. 1. „Української Справи“, котра видавалася за найбільшою нашою участю, — де зазначалося, що большевикам необхідно простягнути руку. Ми чули на державній нараді, що потрібно оповістити замирення на всіх фронтах, порвати всякі переговори з Антантою, повести балачки з п. Раковським. Це заявляли ті самі люде, які зараз опублікували декларацію цілком протилежного характеру. На протязі лише кількох днів вони змінили свої погляди. Чи зроблено це широким? Де гарантія цього? І ось ця подвійна гра наших лівих викликає побоювання за долю української демократії, якій до-

водиться бути ще раз об'єктом несподіваних експериментів“.

Газету було зачинено, як і слідує („Українське діло“), що її заступала. Атмосфера політична ставала напруженою, по місту ночами кружляли неясні чутки про переворот і тому соціалісти-федералісти взяли на себе ініціативу скликання міжпартійної наради. На цій нараді, що відбулася 23 травня 1919 р., ми зазначили свої старі домагання, а також підкреслили, що здійснювати їх будемо легальним шляхом. „В чутках, які баламутять громадянство, зявив п. Алекс. Ковалевський — згадується наше імя. Заявляю, що ми не можемо відповідати за деякі фантастичні голови й, німенш фантастичні гадки“.

Переворот В. Оскілка.

Але незадоволення Правительством п. Мартоса перекинулося на деякі військові частини, які в порозумінні з окремими членами Центрального Комітету партії самостійників-соціалістів, в ніч з 28 на 29 квітня 1919 року захопили в Рівному владу до своїх рук, арештували Кабінет Міністрів і проголосили от. Оскілка верховним головнокомандуючим. Центральный Комітет цілком не був поінформований про ці наміри й опинився перед фактом величезного значіння. Другим значним фактом для партії було те, що Голова Центрального Комітету, Г. П. Архипенко, з власної ініціативи, прийняв, запропоноване йому п. Оскілком, комісарство по справах цивільних. В відозві, що була видана п. Архипенком до населення, читаємо слідує: „рахуючись з ставшимся усуненням Кабінету Міністрів, яко фактом і одкидаючи свої партійні погляди, я прийняв це призначення з метою затримати в цей переходовий час державний апарат від руїни до того часу, поки не складеться нове Народне Міністерство в законнім порядку“. Прийняття на себе п. Архипенком обов'язків комісара, зроблене до того-ж з добрими намірами, бо про те, що готується переворот, він абсолютно не був поінформований, й послужило зачіпкою для одтвертого переслідування нашої партії й до зв'язування її імени з самим переворотом.

Арешт п. Г. Архипенка.

В ніч на 30 квітня Оскілко й інші організатори перевороту, мусили тікати з Рівного. Правительство Бор. Мартоса

було випущено з під арешту. Все пішло своїм звичайним темпом. Проте п. Мартос не одмовився від думки звести рахунки. Є. П. Архипенка було заарештовано й він один мусів одповідати за діло, до якого не мав — в суті річий — жадного відношення. Центральний Комітет прийняв найжвавійшу участь в справі визволення свого Голови з під арешту. Виявилось, що це справа була дуже нелеккою, бо всі заходи партії розбивалися о непримиримість Правительства. Тоді центральний Комітет зложив на руки п. Б. Мартоса слідуочий меморіал: „В ніч на 30 квітня б. р. на ст. Здолбуново було заарештовано Голову Центрального Комітету Народної Республіканської партії, Є. П. Архипенка. В якій справі — невідомо Центр. К-ові, бо точно сформульованого обвинувачування з боку слідчої влади ще й досі не маєть. Проте, з неофіційних заяв різних представників, виконавчої влади стає ясним, що п. Євген Архипенко обвинувачується в організації відомого виступу отам. Оскільки, що мало місце 29 квітня 1919 року. Центральний Комітет, будучи певний в тому, що ні один член партії не міг піти проти негативної позиції партії що до всяких сепаратних виступів тих чи інших громадських груп; одкидаючи рішуче всяку думку про участь свого члена в організації подібного виступу; знаючи, що участь п. Є. Архипенка в охороні державного апарату від можливої руйнації в такий надзвичайно критичний мент викликала виключно патріотичними міркуваннями — прийняв факт арешту п. Євг. Архипенка, як непорозуміння, як безпосередню, але тимчасову реакцію зацікавлених осіб на надсиство, що було вчинено над ними. Центральний Комітет був глибоко переконаний, що Правительство вживе всіх заходів для як найскоршого розслідування тої справи, яка хвилює громадське сумління — для з'ясування й покарання винних і виправдання невинних. Проте — минуло вже два тижні з дня арешту п. Є. Архипенка й не тільки не укінчено слідства, але його навіть не розпочато. І в той час, як фактичні організатори перевороту перебувають поза межами осягнення Правительства, а, значить, немає можливості з'ясувати дійсну правду в справі. Оскільки, Голова Центрального Комітету опозиційної партії, бувший Міністр, відомий громадський діяч — сидить під арештом і позбавлений можливості провадити свою політичну й державну працю. Не передрішаючи вислід слідства, — Центральний Комітет має честь прохати Правительство про

звільнення п. Є. Архипенка на поруки й відповідальність всіх нинішніх членів Центрального Комітету“.

Цей меморіал не дав жадного успіху. Тоді була поведена членами партії кампанія в пресі, в результаті чого в кінці травня 1919 року було звільнено Є. П. Архипенка, з під арешту, а справу його цілком ліквідовано.

Нас часто запитували, чому Центральний Комітет не зложив ніякої заяви в справі Оскілка й не відповідав на всі закиди й лайку соціалістичної преси. А тому, що всяка наша заява могла коштувати життя п. Архипенкові, бо Центральний Комітет мусів би відпуратися й від самого п. Архипенка нашого товариша по партії. Центральний Комітет виконав свято свій обов'язок з відношенні до свого сочлена. Багато в імя цього було перенесено й фізичних і моральних страждань. Звільнившись з ув'язнення, п. Архипенко склав заяву про свій виступ з партії. Центральний Комітет, не погоджуючись з мотивами, зазначеними в цій заяві, на засіданні своєму від 28 травня 1919 року, ухвалив: лічити п. Архипенка, як вибувшого з партії...

Арешт п. Алекс. Ковалевського.

2 травня 1919 року по особистому розпорядженню Міністра Внутрішніх Справ, п. Мазепи, було арештовано п. Алекс. Ковалевського. Йому було поставлено два обвинувачування: 1) участь його й партії в виданні „Укр. Справи“ й „Укр. Діла“, органів зачинених п. Мазепою; 2) участь його й партії в перевороті п. Оскілка. Пав Алекс. Ковалевський зложив велику письмеву заяву, в якій довів юридичну безпідставність і навіть неможливість першого питання й абсурдність другого. Не дивлячись на те, його переведено було в міську в'язницю (в Рівному), звідки й випущено 6 травня. Ніякого обвинувачування більше не справилося, а слідство було припинено. Нині, коли з'явилися за кордоном друковані матеріали що до справи Оскілка, розуміється, всі твердження й закиди, які робилися нашими політичними противниками, набірають характер виразної інсинуації. А тоді — вони й тоді знали дійсну правду з цього негарного ділу, але не хотіли її виявити, щоб не одкидати від себе вулиці.

Правительство Мазепи.

30 серпня 1919 року прийшло до деяких змін в Кабінеті Мартоса. Але вони були не істотні й полягали, головним чином, в тому, що замість Б. Мартоса став прем'єром І. П. Мазепа. Система управління залишилася та сама — й відношення нашої партії до цієї системи також залишилося те саме, негативне. Разом з цим Центральний Комітет вже не міг виявляти попередньої діяльності, бо, власне кажучи, його на місці не було. Як відомо вже — Голова Ц. К-у, Є. П. Архипенко, вийшов з партії, акад. В. Буйницький виїхав за кордон, адвокат Малиновський — залишився десь на Україні; п. Петрушевського було розстріляно; інж. В. Галушка пробував в Відні; В. Королів (Старий) в Празі; Д. Курило в Варшаві, п. А. Ковалевський, полк. Золотницький й М. Мирошніченко сиділи в таборі для полонених в Домбю, а потім Ланцуті.

Відділ Центрального Комітету, який знаходився в Кам'янці, заступив ту позицію, що, поскільки політика всіх демократичних груп мала бути ідентичною, поскільки практична політична програма являлася для них загальною, — необхідно було якийсь час йти разом, створити спільне об'єднання, що правомочне було виступати в обороні гасла парламентаризму, в обороні законності й правності на Україні.

Такого переконання були й інші демократичні партії.

15 липня 1919 року відбуваються установчі збори Українського Національно-Державного Союзу, які ухвалюють таку платформу: 1) об'єднати всі живі українські сили; 2) утворити міцну самостійну українську демократичну державу; 3) боротися за законну владу на Україні, відповідальну перед парламентом; 4) боротися за демократичний виборчий закон у всі установи (по 5-ти членній формулі); 5) обороняти права українського народу й української держави в міжнародній сфері; 6) всебічно допомогати в справі організації армії й запілля.

Представниками Народної Республіканської партії в Націон.-Держ. Союзі були: ин. докт. К. Врогновський-Сивошанка, проф. М. Медзівський й В. Фльоринський. Вони підтримували всі заходи Н.-Д. Союзу, поскільки останні йшли в напрямку зазначених в горі завдань; з свого боку, висунули крестію об'єднання, командування. Надніпрянська ар-

мія, як і армія палицька повинні бути під одним ~~заряджен~~ням, а не творити два окремих одне від другого тіла.

Під впливом тіркого досвіду Правительство п. Мазепи, як і сам І. П. Мазепа, стали приходити до того переконання, що поза певними конституційними формами не можна збудувати жадної державности.

25 жовтня 1919 року була скликана Державна Нарада в Кам'янці, на якій п. Мазепа сформулював це переконання в той спосіб, що українська державність мусить надалі йти по середній лівій європейського парламентаризму.

В зв'язку з цим приреченням, а також трагічними обставинами, в яких пробувала наша республіка (війна з большевиками й Денікином), партія устами п. В. Фльоринського обіцяла не чинити труднощів Правительству в його зусиллях рятувати загроженої незалежність нашої країни. Цю саму позицію розвинув ще раніше п. Ал. Ковалевський в своїх статтях під заголовком „Денікин і Україна“.

Коли-ж сталася катастрофа, відділ Центрального Комітета заступає презумпцію, що до звільнення частини української території й відновлення державного центру, — Правительство п. І. П. Мазепи мусить лишитися у владі, з чим погодилися й інші члени Центрального Комітету, бо підчас антракту, який наступав, особливо потрібно було берегти фікції. Тільки вони могли зв'язати минуле з евентуальним майбутнім.

Міжнародна політика в ровумінні партії

Для Центрального Комітету було завжди ясно, що Україна в тому стані анархії, в якому вона пробувала з часів повстання проти Гетьмана, не в силі була провадити боротьби навіть на одному фронті. Ми гадали, що, поскільки Антанта була зацікавлена в ізоляції Советської Росії й навіть сама находилася в війні з останньою, — може нам легко допомогти, надто, коли взять під увагу, що цілий південь України було обсаджено французькими військами. Для цього необхідно було негайно уконституувати свою владу на зрість європейський й ґрунтовно змінити напрям державної політики. В такий спосіб можна було досягнути старої угоди й фактичної допомоги (технічним знаряддям — зброєю, амуніцією, грошима). Ми щиро хотіли досягнути угоди з Антантою, взагалі й з французьким командуванням, зокрема. Але всі зусилля наші розбилися о дві непереможні річи. По-

перше, Директорія й її Правительство йшли не широко на порозуміння, затягували й навіть провокували переговори. Як і слідувало було чекати, — балакали з французами всі: й ген. Греков з сотн. Кавердинським, і Др. О. Назарук, і п. Є. Остапенко, й Марголін, і С. Бачинський, й п. К. Мацієвич. Балакали всі й, здебільшого, незалежно один від другого. На фоні цих переговорів являлися всякі авантюристи й зростало шарлатанство.

Зміна Правительства п. В. Чеховського настигла пізно, а, найголовніше, вона не відбилася на державній системі. Нелад продовжувався, а на цьому грали всякі добровольчі елементи, що тенденційно інформували штаб французького Командування.

З другого боку, як правдиво зазначає п. Алекс. Ковалевський в своїй статті „Ми й Антанта“ („Укр. Вісті“, Ч. 23, 1919 р.), французьке командування „прямусило кабінет п. С. Остапенка проходити крізь ворота Одеси, де охорона пп. Енно, Серкаля й Фрейденберга закладто пильно перевіряла документи. Через ці ворота не пройшли Українці, вороги большевиків, але пролізли большевики, вороги Антанти.“

Штаб французьких військ на чолі з полк. Фрейденбергом гадав, що він може наказувати Правительству, що загодно, бо не розумів природи українського руху, рахуючи його за одну з модифікацій большевизму. Він не розумів того, що цей рух є „тою страшною силою, яка сама в стані знищити большевизм, коли не ставити її між молотом і кувалом, коли не стискувати її в тилу й не прилучати нових несподіваних ударів на фронті“ (з статті п. Ал. Ковалевського.)

Тому п. Фрейденберг замість угоди ставив свої умови: то змінити Директорію, то віддати під контроль залізницю, то піддатися під добровольче командування і т. д. Оскільки він дозволяв собі зайвого, недопустимого, свідчить бодай той факт, що ним було поставлено ультиматум про негайний випуск гетьманських міністрів. В цій справі наша партія разом з партією ес-ефів, з якою тоді знаходилася в найтіснішому контакті, внісла таку постанову: „Заслухавши повідомлення президента Ради Міністрів про офіційну вимогу французького командування про випуск гетьманських міністрів, яко передумову ведення дальших переговорів — українська партія соціалістів-федералістів і українська Народня

Республіканська партія мають за честь довести до відома Директорії слідуюче: Партії стоять на принципіальному ґрунті порозуміння з державами Антанти й щиро готові ступити на цей шлях для допомоги в боротьбі з большевиками і відбудовання української державности, але вимогу випустити гетьманських міністрів, верогів нашої державної ідеї і українського народу ніяк не можуть вважати за принципіальну перешкоду на шляху порозуміння. В цім великі партії вбачають припинення гідности української нації й висловлюються проти задоволення подібного ультиматуму“.

В той самий день пп. Врогновський-Сивошанка й Алекс. Ковалевський від есерів і п. І. Фещенко-Чопівський від ес-ефів відвідали кап. Лендмерона, представника штабу французького командування в Винниці й зясували свою точку погляду що-до ультиматуму з Одеси.

Партія консеквентно обстоювала необхідність заключення угоди з Антантою, не дивлячись на ворожу опозицію з боку українських соціалістичних груп і провокацію, що оточувала переговори в Одесі. Була б угода — иншим шляхом пішла для української державности. Й може не було б тих жертв, які пізніше були понесені. Коли би угода не була осягнена, це сталося не по націй вині.

Дальше порозуміння треба вже було шукати в Парижі... А далі події принесли захоплення півдня большевиками, ліквідацію рівенського фронту й війну з Польщею при неутральности Антанти.

З приводу цього так писав п. Алекс. Ковалевський.

„Ця неутральність, як і все, що було до неї, — моральна перемога большевизма в очах всього українського народу, створення міцного аванпосту проти тих, хто дивиться спокійно на агонію нації, яка чесно протягом двох літ боролася з північними варварами, яка героїчно обороняла культуру від торжества здичавіння. Вона буде причиною безмежних війн і революцій, — й в цій анархії потече не одна буржуазна держава. Ми не можемо думати, що вся Антанта піде шляхом такої хибної політики. Ми не можемо вірити в абсурди, — й тому певні, що правительство вживе всіх заходів для заосовання ролі України й зробить те, що давно вже повинні були зробити наші державні герої, які сидять по ріжних місцях. Але ми певні й в тому, що правительство доведе боротьбу до кінця й, не дивлячись на все розходжен-

ня між ним і опозицію, — остання найде в собі досять патріотизму аби його підтримати, бо ми маємо бути друзями Антанті, але її рабами — ніколи" („Укр. В." 31 травня 1919 р.)

З окрема стоїть справа з Польщею. Центральний Комітет ніколи не був прихильником війни на всі fronti. Він знав, що для цього немає ні розумних підстав, ні фактичної можливості. „Галицька армія, що бореться з Польщею — писав п. Алекс. Ковалевський в статті „Дві орієнтації" („Вільна Україна", 6 квітня 1919 р.) — як наша армія, що бореться з большевиками, в найближчому часі поставлені будуть в такий стан, коли дальша боротьба не буде можливою, не має патронів, набоїв, зброї, одіжи, чобіт, не має навіть їжі. Стоїмо між поляками й большевиками. Колись з них примушені будемо здати позиції, а може навіть тим і другим". В силу цього, Центральний Комітет Народної Республіканської партії 28 квітня 1919 року виносить постанову добиватися від уряду всіма засобами, як і від всіх політичних партій, припинення війни з Польщею й певного порозуміння з нею що-до спільної боротьби з большевиками.

Треба було добрих лекцій життю, щоб Директорія, нарешті, зрозуміла цю думку. 10 серпня 1919 року висилається до Варшави місія на чолі з п. К. Пилинчуком, яка хутко досягає згоди. Але соціалісти протестують проти вироблених умов. Час йшов, ситуація погіршувалася. Довелося знов їхати до Варшави й підписувати більш тяжкі умови, проти яких вже не протестували соціалісти, бо цим разом не ес-ери, а вони їх підписували. Така державна льгота була у всьому, що робилося Директорією й лівими партіями.

Центральний Комітет у всіх своїх резолюціях і заявах, говорячи про боротьбу з большевиками, ніде не згадував про Росію. Не згадував є в і до м о, бо гадав і гадає, що війни між Україною й Росією немає, бо немає й тої Росії, з якою можна воювати або договорюватися. Є васильники, які видають себе за Росію, які свою волю накидають всьому московському народові. Ми думаємо, що Україна може договорюватися тільки з тою владою, що буде признана московськими Установчими Зборами й висловляємо певність, що вони визнають право українського народу на державну не-

залежність. До такого народу й до такої Росії ми, очевидно, ненависти мати не можемо.

Партія стояла також увесь час на необхідності заохочення добрих стосунків з Румунією, а тому гостро борювалася спробу отамана Маввського втягнути нас в війну з цією державою.

Щодо останніх країн — партія, зрештою, не ставила перешкод Правительству в навіязуванні з ними добрих стосунків.

Внутрішня політика з розумінні партії.

А) Для Центрального Ком. було явним, що колектив, який волею революції станув на чолі держави, не міг виконувати тих завдань, котрі на нього припали. Не говорячи вже про ріжкоманітність характерів, здібностей й політичних поглядів поодиноких членів Директорії, — колектив, як такий, не міг бути сталим репрезентантом, виразником Верховної влади. З точки погляду конституційного права така конструкція Верховної влади являється чимсь дивовижним і просто неможливим. Тому Центральний Комітет в своїй резолюції ще від 20 січня 1919 року зазначав: „Верховна влада мусить бути реконструована в спосіб, який дає найбільшу змогу організувати самооборону держави“. Характеруючи верховну владу, п. Алекс. Ковалевський в статті під заголовком „Система чи хаос“ писав, слідуюче: „Директорія не мала точно окремих публічноправних функцій. Вона й затверджувала закони, й керувала: опреділювала курс міжнародної політики й давала всякі розпорядження — включно до звільнення того чи іншого вагона; була всім і все могла... Її функції переходили часто-густо в сферу функцій Правительства; її компетенція заступає компетенцію Правительства. Жила на підставі звичайного права, яке в процесі свого існування й витворювала. Це звертало не раз увагу парламентарної демократії, що домогалося юридичного оформлення компетенції Директорії й її взаємовідносин з Правительством. Тільки тоді було би зроблено перший крок в напрямку підпорядкування державного хаосу. Нині більш ніж коли-небудь раніш, відчувається потреба в такому правному акті, й його необхідно зробити“ („Укр. В.“, 1 червня 1919 року). В грудні місяці 1919 року п. Алекс. Ковалевський в імені

Центрального Комітету зложив на руки С. В. Петлюри заяву, в якій зазначається, що в силу червоних фактів п. Головний Отаман являється поодиноким репрезентантом української республіки й що бажання Народньої Республіканської партії полягав в тому, аби таке положення було-б зафіксовано в відповідному юридичному акті.

Б) Трудовий конгрес, який вибрав Директорію, хутко розпався. Окрім того, він, який формувався на принципі виключення свободної волі української нації, не говорячи вже про те, що відсутність сталого органу Народнього представництва не тільки спричинювалася до анархії в середині країни, але й до неавторитетності її зовні. Це було зазначено партією в меморандумі від 9 лютого 1919 року: „певне і вільне волевиявлення всього народу повинно стати найвищим чинником для утворення Верховної влади, а через те ми вимагаємо як найскоршого скликання Парляменту на підставі загального, рівного, прямого, тайного й пропорційного виборчого права. Ми рахуємо, що лише така форма народнього вотуму може стати міцною опорою в державному будівництві і джерелом народньої волі.“ 10 квітня 1919 року Центральний Комітет в своїй резолюції підтвердив вищевведені точки: „Відсутність сталих законів і нормального законодавства, до якого були б покликані всі верстви українського народу й яке лише одне в стані створити лад і забезпечити за всіма громадянами землі української ті права, котрі здобуті в крові й руїнах двохлітньої революції — відбивається в найбільш негативний спосіб на розвиткові української держави. І Центральна Рада й Директорія й Трудовий конгрес — органи, що повстали в процесі революції, видбиваючи настрої лише певних класів населення, не могли об'єднати волю українського народу в цілому. Боротьба, яка нині пердводиться в большевицькою навалюю, мусить бути доведена до кінця, але льозунгом цієї боротьби повинно стати як найскорше скликання парламенту на підставі прямого, рівного, загального й тайного голосовання. Тільки такий Парлямент є повновладним господарем землі української й має змогу забезпечити широкий розвиток Української Народньої Республіки, виробити основні закони й дійсно перевести їх в життя“. Минали дні, територія зменшувалася а иноді її й зовсім бракувало... В той же час — відсутність органу народнього правительства на кожному кроці давала

себе знати. Необхідно було знайти якесь рішення й партія його знайшла в формі передпарляменту. Проект організації передпарляменту розробила Національна Рада за участю представників і нашої партії.

В) Ми бажали твердої влади... Й ми бажали її не тільки в центрі, а й на місцях. Ця влада повинна була внести принципи правности в своє управління й начала законности в методи цього управління. Тільки в такому разі вона могла внести лад і порядок в країні й забезпечити певну пошану до цього ладу з боку населення. Ще 26 січня 1920 р. Центр. Коміт. домагався, щоб „звернена була найпильніша увага на діяльність Міністерства Внутрішніх Справ, особливо, що до утворення культурної міцної влади на місцях, яка в даний мент знаходиться здебільшого в руках непевних елементів“. В вищезгаданому меморандумі партії від 9 лютого 1919 року читаємо: „в сфері компетенції Міністерства внутрішніх справ повинна бути виявлена тверда демократична влада, котра поставила б своїм заданням встановити новий лад і спокій в краю, забезпечивши людної цілковити можливість приступити до творчої праці культурної й економічної. Влада повинна бути єдина з повною особистою відповідальністю її місцевих агентів, а через те виникає необхідність негайної ліквідації всяких надзвичайних органів державного управління. З метою найліпшого забезпечення закономірности у всіх сферах державного життя повинна вестися рішуча боротьба з усіма злочинними, антидержавними елементами, в яких би формах не виявлялася їхня діяльність. В цій боротьбі уряд повинен спертися на всі демократичні і державнодумуючі верстви українського народу“.

„Внесення певної системи в державний хаос — пише лідер Народньої Республіканської партії, Алекс. Ковалевський, — вимагає ще й того, щоб внутрішня політика правительства будувалася на певних етичних принципах. Ненависть не може керувати політикою. Жорстокість не може бути її засадою. Тільки чуучи голос громадської opinii, знаючи потреби тих чи інших політичних верств, маючи певний ґрунт для порозуміння — правительство в стані упорядкувати хаос і перевести в життя систему. Тільки в цьому разі воно може викликати довіря інших політичних кол. Тільки тоді утвориться авторитет влади, що в стані здійснити все, не потрібуючи надсильства.

Обидва моменти — матеріальний й етичний, рішучість акції й ясність провідної ідеї — відіграють однаково важну роль в справі оборони державності, витворюючи єдину волю, єдине бажання. Інакше правительству ризикує тим, що центр державного будівництва пересуветься в бік інших сил, які вже народжуються на Україні й йдуть активно в обороні її права порядку“ („Укр. В.", № 24, 1919 р.)

„Проїшла доба гасел, шукання, імпресіонізма... В нинішню тяжку годину необхідно твердо тримати керму, бо інакше хвилі поминуть побитий державний корабель, а вмісті з ним і тих неповинних мандрівників, які довірилися своїм керманичам. Кожний день без одпсвіді — не тільки загублений, але й проклятий день, бо він несе роспуку й викликає загальну деморалізацію.

Там, деє, в сальвах, вирішується доля нації, вирішується однобічно — й ми не можемо не висловити побоювання, що й рішення буде однобічним, якому бракуватиме волі цілої нації, в сіх її громадських груп. Воно не зможе викликати загального ентузіазма, в якому лише й може зрости сила нації.

І знову попливемо без керми, чекаючи на останній удар, який розвіє остаточно наші мрії, покидає всіх і замкне безславну сторінку нашої історії. („Укр. Вісти“, 29 травня 1919 р.)

Земельна політика в розумінні партії.

Друга російська революція розпочалася під гаслом „землі й волі“. Для селянина вона являлася розв'язанням давнішої соціальної несправедливості. Для нього не існувало інших питань, ніж земельне й тому він дружно голосував за партію соціалістів-революціонерів, поскільки остання обіцяла в найпередшу чергу розв'язати цей проклятий Горлів вузол. Розуміється, на ділі було інакше, на ділі земля була тою „синьою птицею“, яку не довелося піймати нашому селянинові.

Ні Центральна Рада, ні гетьман, ні Директорія — ніхто не дав задовольняючої одповіді на головніше питання, що стояло перед українським селянством. Бо, нам соціалісти казали, що земля не належить нікому, а гетьманці — що належить лише тим і в тій мірі, хто нею юридично володіє, — це не була одповідь на некучі потреби нашого села. Що селянин хотів усунути від землі поміщика — це факт — що він

сам хотів стати таким же поміщиком, мати право на землю. Наш селянин-власник. Він жив і викохував в собі це почуття власності не один рік, щоб відразу його позбутися.

Ми рахували, що всі засади й соціалістичні й консервативні в питанні земельному дістали в процесі революції велику поразку й були певні, що тільки середній шлях — переведення демократичної земельної реформи зможе, нарешті, хоч в певній мірі задовольнити земельний голод.

„Земельну реформу — зазначає Центральний Комітет Народньої Республіканської Партії в своєму меморандумі — вважаємо в сучасний мент одним з найактуальніших. Ця реформа повинна вже вийти зі сфери обідянок, а стати на реальний шлях як найскоршого здійснення. Аграрна реформа мусить бути переведена на принцип примусової ліквідації великої земельної посілости й заховання дрібної земельної власності за обмеженими правами. Вирішення земельної справи повинно пройти в таких формах, котрі не суперечили б загально-світовим умовам народнього господарства і не тільки не порушували фінансових інтересів держави, але зміцнили її економічні підпори, а також знайшли би ґрунт в психології українського селянства“.

„Б аграрній політиці — каже п. К. Г. Вротновський-Сивошапка в своєму інтерв'ю — наша партія, виходячи з реальних умов життя наших хліборобів, обстоює розв'язання земельної реформи на підставі наукових, історичних та економічних даних, з одного боку, і з другого — задоволення справедливих вимог землевласників. Земля мусить бути викуплена по певній оцінці і в обмеженій кількості продана трудовому селянству. Приймаючи під увагу слабкий розвиток технічних сил країни, розв'язання аграрної реформи в пропонуванім нами порядку дасть можливість приватному капіталові бути використаним так для держави, як і для народа.“ („Вістник У. Н. Р.“; 15. лютого 1919 р.)

Військова політика в розумінні партії.

Центральний Комітет Народньої Республіканської партії розумів, що в військо, яке робило повстання проти гетьмана, важко — а на перших початках — майже неможливо було ввести певну організацію. Для цього потрібний був певний час, протягом якого мусіли викристалізуватися принципи.

перереформування цього війська *ad hoc* в справжню регулярну армію. Однак, проходили тяжкі місяці й побажання партії, висловлене ще 20 січня 1919 року, щоб „вище командування вжило рішучих заходів для ліквідації тої анархії, яку вносять в армію безчисленні отамани, — люде, які не розпоряджають ані відповідними знаннями, ані необхідним досвідом, ані військовим духом, і для негайної організації армії, здібної виконувати ті стратегічні завдання, що на неї припадають“, — лишалося неореалізованим. Отаманщина захопила в свої руки армію й надала їй специфічний характер, який доваляв нашим противникам називати її бандою.

Партія піддала дискусії питання про військову політику, вислідом чого явилася стаття п. Ал. Ковалевського, уривки якої тут наводимо.

„Ні для кого не є секретом, що на чолі військової справи стоять люде, далекі від неї. Командний склад армії в своїй значній частині не відповідає своєму призначенню. Ми знаємо багацько прикладів, коли старі полковники є козаками; але дуже мало фактів, щоб справжні полковники командували полками. Прапорщики командують дівізіями, навіть корпусами, навіть фронтами... Все постачання армії, найголовніший її нерв, був в руках тих же прапорщиків і писарів. Досить одного факта, що фельдфебель австрійської армії був Головним Начальником Постачання. На чолі Військового Міністерства стоїть підпоручик, як до нього був поручник. На чолі штабів стоять, здебільшого, також старшини військового часу.

Всі ці люде не могли керувати армією, узгляднювати всі стратегічні пляни, підноситися вище півсотенного шаблону. Одкидаючи навіть злу волю, зловживання, безпринципність, малий культурний рівень — становлячи все лише в одну військову площу, мусимо признати, що наш командний склад потребує рішучої фільтрації, й то під зглядом чисто технічним: генералу Гутору не можна протиставити прапорщика Петренка. Досвіду й знанню — дилетанство!

Необхідно мати не тільки плян оборони, але й розпоряджати апаратом, що його може виконати. Не кількість армії вирішує справу, а її організація. З армії необхідно усунути всіх людей, які не можуть нею порядкувати й які, противно, можуть бути користні за іншою справою. Принципи загальної мобілізації, особливо, Командного складу, то є ста-

рий шаблон, що за наші обставини ні в який спосіб не допомагає зміцненню армії. Коли не раз порушувалося питання, що необхідність викликання на службу закордонних старшин, — і Правительство повинно звертати на це свою увагу. Це внесло б не тільки систему, порядок і організацію в армію, але й зміцнило б її морально, позбавивши від того елемента, який від всяких мобілізацій правительствами українським, більшовицьким, гетьманським, котрі ставали цілком протилежній цілі, — загубив і зненавидів свій фах, своє ремесло, що стало для нього прокляттям“. („Укр. В.“, Ч. 24, 1919 р.)

Фінансово-економічна політика в розумінні партії.

Внесення небезпечних в промислове життя України, підірване війною й революцією, завжди непокоїло Центральний Комітет, який розумів, що не в такий спосіб відбудеться народне господарство нашої держави. Задовольняючи справедливі вимоги робітничої класи, не можна було рівночасно нехтувати інтересами підприємців, які володіли й необхідними капіталами й потрібними знаннями, які посідали ту ініціативу, поза якою не могло бути внесено порядку в зруйновані форми промисловости. Заводи припинили свою діяльність, фабрики стали також, бо, не говорячи вже про відсутність необхідної охорони промисловости, необхідних загальнополітичних умов для нормального її розвитку, бракувало палива, матеріалів технічних, доброго, впорядкованого, транспорту. Все це говорило про те, що налагодження й торгу й промисловости, й ф. і. в. — мав наступити ще не скоро на Україні. Але тим скорше, чим правдівійшими будуть ті заходи, що покладатимуться в основу господарчого життя, яке мусить бути відновлено...

А саме — „в сфері Народнього господарства — пише Центральний Комітет Народньої Республіканської партії — ми вважаємо необхідним, аби уряд направив всі зусилля на збільшення продуктивности праці і піднесення розвитку промисловости. В тій цілі треба спертися на всі живі сили краю, а також розвинути державне господарство й знайти відомі форми державного визискування окремих галузей господарства, не ставляючи перешкод для виявлення приватної ініціативи. Разом з тим уряд повинен розвинути законодавство в справі охорони праці 8-ми годинного робітничого

диз, заховання професійних організацій. Полягодження економічних конфліктів робітників з роботодавцями повинно провадитись в таких формах, котрі забезпечили б в першу чергу державно-господарські інтереси.

Фінансове становище держави вимагає рішучих заходів до виконання населенням фінансових зобов'язань, а також зміцнення власної валюти. Фінансова скеля держави повинна бути побудована на раціональному використанні природних багатств і піднесенні всіх продукційних сил краю...

ПРОГРАМ І СТАТУТ

Української Народньої Республіканської Партії.

ПЕРЕДМОВА.

Коли народжується партія, повстає питання: які цілі вона становить, якими шляхами вона гадає йти до їхнього здійснення і на кого має спиратись?

Але разом з цим повстає більш широке питання — чи варто засновувати нову партію, дробити і без того розпоршені сили, підживити єдиний національний фронт?

Ми зовсім категорично на поставлене питання мусимо відповісти позитивно і, може найбільш через те, що при одній спільній ідеї можуть існувати різні методи досягнення.

Ми констатуємо, що з перших днів революції і до цього часу на полі української громадськості існувало тільки дві національно-політичних коаліції: „лівих“, які йшли шляхом соціальних експериментів, і „правих“, що бажали і бажають влити в нові форми нашої державности старий імперіялістичний зміст, але не було і немає національного центру, який приширяв би ці крайности цих обох коаліцій. І нашим завданням являється створення саме такого центру.

Для нас єсть священними тільки дві ідеї: ідея нації та ідея демократії.

Нації, — що власними зусиллями будує свою державу, що найвищим гаслом становить свою суверенність, що вважає за найвищу цінність свою волю, свою культуру і свою творчість, що вміє вмірати во ім'я своєї Батьківщини.

Демократії, — що пильнує інтересів не тільки одного робітника, який бореться за поліпшення свого матеріального добробуту, або селянина, що прагне до задоволення своєї жагучої потреби в землі, або трудового інтелігента, що творючи інтелектуальні цінності, не дістає визнання — а всієї демократії, демократії і фізичного інтелектуального труда.

Бо для нас однаково немає різниці між пролетарем-інтелігентом і пролетарем-селянином чи робітником.

Бо для нас важать, як цінності матеріальні, так і цінності духові, — і в цьому полягає різниця нашої партії з партіями лівого крила, які, проголошуючи диктатуру пролетаріата або селянства, становлять в рабське положення трудову інтелігенцію.

Тому ми і зазначаємо в своєму програмі, що робітниче законодавство та обовязкове за допомогою держави страхування, на випадок чи хвороби, чи професійних занедужань, чи старости, чи нездібности до праці, повинно однаково торкатися представників так і фізичної, як і інтелектуальної праці.

Друга різниця поміж українською народньою республіканською партією й партіями лівого крила, які протягом кількох місяців пройшли величезну революцію від національно культурної автономії до самостійної України, полягає в тому, що поняття суверенної української нації єсть для нас поняття істотним, а не поняттям *ad hoc*.

Третя різниця виявляється в тому, що ми, зазначаючи в платформі ті самі соціальні ідеали, ідемо до їхнього досягнення не шляхом соціалістичних експериментів й невідповідальної демагогії, що грають на низьких інстинктах неосвіченої маси, а шляхом глибоких і сталих соціальних реформ, піднесення культурного розвитку населення й повного перегляду не тільки цивільного або карного, але й робітничого та аграрного законодавства. Після нас закони можуть повставати не в процесі стихійного розбурхання народніх мас, а лишень станом нормальної законодавчої творчости, яку може забезпечити тільки система парламентаризму.

Нарешті четверта різниця полягає в обсягові діяльності партії. Ми становимо собі за ціль стремління не одної

якої-небудь класи, а всієї працюючої демократії, бо не можемо принести інтереси цілого народу в жертву інтересам тільки одної класи.

Тому українська народня республіканська партія являється партією позакласовою і загально державною.

З другого боку, не дивлячись на те, що національний момент підкреслюється в сильній мірі партіями правого крила — разом з тим між останніми та нашою партією існує велика різниця, бо для них ідея державности являється засобом досягнення імперіалістичних цілей, а також цілей чисто класових.

Що до федеративно-демократичної партії, то різниця з нею полягає ще й в площині національній, бо це є партія москвофільська.

Центральний Комітет

Української Народньої Республіканської партії.

20/X 18 року.

Київ.

ПРОГРАМ.

I. Державний лад.

§ 1. Україна повинна бути незалежною народньою республікою.

§ 2. Законодавча влада в ній повинна належати парламенту, обраному на підставі загального, рівного, прямого і таємного голосування, без різниці полу, віри і національної приналежності.

§ 3. Виконавча влада належить президенту, обраному на чотирі роки Національним Конгресом, скликаним спеціально для цієї мети на підставі загального, рівного, прямого і таємного голосування, без різниці полу віри і національної приналежності.

§ 4. Президент керує державою за допомогою ради міністрів, яка відповідальна перед парламентом.

§ 5. Парламент — однапалатовий, обраний на три роки.

§ 6. Права й обов'язки президента, ради міністрів і парламенту повинні бути зазначені в основних Законах (конституції). Основні Закони встановлює Національне Зібрання, скликане для цієї мети на підставі загального, рівного, прямого і таємного голосування без різниці полу, віри і національної приналежності. Однак партія зазначає слідуючі точки, які вона обстоюватиме:

- а) Президентові належить право санкції законів і законодавчого (одноразового) veto та право помилування.
- б) Закон, відхилений президентом шляхом veto може розглядати парламент тільки в слідуючу сесію.
- в) Президент призначає раду міністрів відповідно до тієї чи іншої парламентської більшості.
- г) Президент є верховним керівником всіх озброєних сил України.
- ґ) Раді міністрів, як і членам парламенту належить право законодавчої ініціативи.
- д) Члени парламенту, користуються імунітетом.

§ 7. Ніякі податки, мита чи то інші якісь способи оподаткування населення, а також державні позички не можуть бути переведені без згоди парламенту.

§ 8. Міжнародна політика ради міністрів провадиться під контролем парламенту.

§ 9. Державною мовою є мова українська.

II. Права громадянина.

§ 10. Всі громадяне Української Народньої Республіки без різниці полу, віри й національної приналежності однаково рівні перед законом.

§ 11. На території Української Народньої Республіки всім забезпечується право висловлювати свої думки, а також поширювати їх пресою чи якимсь іншим способом, відповідаючи за це тільки перед законом.

§ 12. Право приймати участь в спілках, громадах та інших організаціях.

§ 13. Право улаштовувати прилюдні збори або приймати в них участь.

§ 14. Право особистої недоторканності, а також недоторканності помешкання громадянина.

§ 15. Право вільного перебування в межах України, а також виїзду за кордон.

§ 16. Всі ці права громадянина повинні бути зазначенні в Основних Законах.

III. Місцеве самоврядування.

§ 17. Всі органи місцевого самоврядування вибираються на підставі загального, рівного і таємного голосування без ріжниць полу, віри й національної приналежності.

§ 18. Органи місцевого самоврядування повинні мати широку компетенцію що до вирішення всіх питань місцевого характеру, за винятком тільки тих галузей урядування, що повинні бути скупленні в руках центральної влади (пошта, телеграф, народня освіта і інші).

§ 19. Представники центральної влади доглядають лише законности в діяльності органів місцевого самоврядування, повинні бути докладно обговорені в відповідному законі.

§ 21. Всякі непорозуміння, що виникають поміж радою міністрів та органами місцевого самоврядування, розв'язує суд.

IV. С у д.

§ 22. Одділення судової влади від адміністративної.

§ 23. Незмінність і незалежність судів.

§ 24. Прилюдність суду й рівність всіх перед ним.

§ 25. Повний перегляд цивільного й кримінального законодавства. При чому українська народня республіканська партія обстоюватиме такі принципи:

- а) ніхто не може бути покараний без постанови відповідного суду;
- б) ніяке втручання міністра судових справ що до призначення на судові посади або переміщення суддів, або переведення судових справ не одним способом, не може мати місця;
- в) судді не одержують ніяких відзнак за свою працю;
- г) відповідальність урядових осіб відбувається на загальних підставах;
- г) виборність мирового суду;
- д) єдність касаційного суду;
- е) організація адвокатури на підставі дійсного самоврядування;

- ж) кара на смерть в Українській Республіці не існує;
- з) введення умовного засудження;
- і) встановлення оборони на попередньому слідстві.

V. В і й с ь к о.

§ 26. Військо повинно бути регулярне.

§ 27. Кількість війська в мірі дійсної потреби для оборони краю, а також термін проходження служби встановлює парламент.

§ 28. Порядок керування військом й умови внутрішнього його побуту встановлюється відповідними законами.

VI. О с в і т а.

§ 29. Українізація нижчої, середньої й вищої школи на Україні.

§ 30. Свобода приватної і громадської ініціативи в справі відкриття й організації шкіл всяких типів з обов'язковим навчанням україно-знавству.

§ 31. Заведення загальної даремної й обов'язкової освіти в початковій школі.

§ 32. Передача початкової освіти до рук органів місцевого самоврядування.

§ 33. Місцевим українським громадським установам повинно належати широке право що до участі в постановці освітньої справи, як в початкових, так і середніх школах.

§ 34. Автономія вищої школи.

§ 35. Організація за допомогою органів місцевого самоврядування народних університетів для дорослого населення, елементарних шкіл для дорослих й поширення професійної освіти.

VII. Церква.

§ 36. Необмежена воля віри.

§ 37. Церква на Україні повинна бути автокефальною.

VIII. Робітничє питання.

§ 38. Свобода робітничих спілок.

§ 39. Право страйку.

§ 40. Розповсюдження робітничого законодавства, незалежної інспекції на всі галузі праці (фізичної та інтелектуальної).

§ 41. Восьмигодинний робітничий день для дорослих і шостогодинний для робітників від 16 до 18 років.

§ 42. Заборона нічної праці й додаткових робіт, окрім технічно й громадсько необхідних.

§ 43. Охорона праці жіноцтва й дітей; встановлення особливих засобів охорони праці чоловіків в шкідливих для здоров'я продукціях.

§ 44. Заснування примиряючих камер.

§ 45. Заведення карної відповідальності за порушення законів про охорону праці.

§ 46. Обовязкове державне страхування робітників (фізичної і інтелектуальної праці) на випадок старости та інвалідности.

§ 47. Обовязкове за допомогою держави страхування на випадок хвороби, нещасливих пригод та професійних занедажвань.

IX. Охорона інтелігентної праці.

§ 48. Широка державна допомога всім, хто бажає здобути вищу загальну й професійну освіту.

§ 49. Утворення спеціального законодавства про охорону інтелігентної праці службовців та людей вільних професій.

§ 50. Державне соціальне страхування на випадок втрати трудоздатности поширюється на робітників інтелігентних професій.

X. Фінансова й економічна політика.

§ 51. Складання державного видаткового бюджету відповідно дійсним потребам української держави.

§ 52. Розвиток прямого оподаткування за рахунок посереднього.

§ 53. Загальне пониження посереднього оподаткування; поступове скасування посередніх податків на речі споживу народніх мас.

§ 54. Введення поступово-похідного оподаткування.

§ 55. Введення поступового податку на спадщину.

§ 56. Державна допомога кооперації в усіх її галузях.

§ 57. Розвиток дрібного кредиту.

§ 58. Окрема українська валюта.

XI. Земельне питання.

§ 59. Для наділення землею безземельних та малоземельних громадян утворюється державний земельний фонд, до якого залічуються всі землі призначаємі для забезпечення трудового хліборобського населення.

§ 60. Існуючий запас державних земель (включаючи бувші удільні і кабінетські) поповнюється землями монастирськими, церковними, мрайоратними, належними до селянського та дворянського банку та примусово відлучаємими приватно власними.

§ 61. Примусове вивласнення не поширюється на землі сільських громад та на дрібні володіння, що не перевищують трудової норми; на землі належні до міст і земств, а також на землі інших інституцій, призначених для освітніх, наукових та інших громадсько-користних цілей.

§ 62. Вся кількість землі поверх трудової норми в приватних володіннях підлягає примусовому вивласненню. В місцях де немає недостачі в землі для нормального забезпечення місцевого малоземельного та безземельного хліборобського населення, тим власникам, які провадять господарство власним інвентарем надається можливість заховувати за собою кількість землі більш трудової, але ж не вище виробленої для того граничної норми.

§ 63. Залишення за власником участка, перевищуючого зазначенну граничну норму, припускається тільки з дозволу відповідних установ з метою встановлення поступового порядку ліквідації або навіть заховання такого господарства в попередньому його стані.

§ 64. Місцевим органам за згодою центральної влади надається право, як що вони визнають потрібним, залишити в цілості високо культурні маєтки, або продовжити порядок ліквідації, щоб не спричинитися до різкої ломки встановлених господарських відносин.

§ 65. Примусове вивласнення приватних земель провадиться шляхом прикупу їх державою по оцінці, відповідаючій нормальній доходності цих земель.

§ 66. При обрахованні доходности не повинні прийматися на увагу ті підвищені прибутки, що власники брали їх з селян, користуючись їхньою нуждою в землі.

§ 67. Викупна сума за відлучаємі землі сплачується власникам викупними свідоцтвами, цебто коштовними паперами, що дають певний прибуток. Погашення цієї суми і виплату частини процентів приймає на себе держава. Решта процентів компенсується особливими податками з земель, наділяємих трудовому населенню.

§ 68. Землі загального державного запасу вживаються найсамперед на задоволення потреб місцевого малоземельного та безземельного трудового хліборобського населення, згідно з встановленими для того нормами забезпечення.

§ 69. Землі, що лишаються після задоволення потреб місцевого населення, можуть бути призначенні для потреб чергового забезпечення того ж населення або використані на потреби обездолених переселенців українців з інших місць.

§ 70. В випадку недостатчі землі для забезпечення місцевого населення необхідна широка державна поміч тим, хто бажає переселитися в інші райони.

§ 71. З державного запасу може одержати учасок землі тільки трудове населення, яке займається хліборобством і на першу чергу місцеве населення.

§ 72. І серед хліборобського населення наділяються землею тільки безземельні та малоземельні. Таке обмеження гуртка осіб, що мають право на державну землю, дає можливість забезпечити трудове населення землею в побільшеному розмірі.

§ 73. Питання ж про те, чи слід лишки землі після задоволення місцевої потреби переводити на майбутні потреби того ж населення, чи наділяти ними переселенців, буде вирішуватись центральними органами.

§ 74. Земля наділяється потрібуючому населенню на підставі постійного (довічного) користування. З цього виходить, що право користування землею, одержанного з державного запасу не може бути проданим, але і відповідно земельним законам може переходити в спадщину працюючим коло землі членам родини.

§ 75. Ліси, за винятком наділених та належних громадським установам, повинні належати державі.

§ 76. В лісових місцевостях ліси можуть бути скористовані на сільсько господарські потреби населення.

§ 77. Права на недри землі (руда, вугілля та інші) теж вважаються власністю держави.

§ 78. Тим, що з огляду на втрату трудоздатности не зможуть далі працювати коло землі, держава повинна забезпечити їхнє дальнє існування.

СТАТУТ.

I. Центральний Комітет.

§ 1. Центральний Комітет єсть виконавча влада партії.

Примітка: В часі між конференціями Центральний Комітет єсть найвищою законодавчою, а його президія виконавчою владою партії.

§ 2. Центральний Комітет обирається з 15 членів, з яких не менше 7 повинні бути з Київa, як осередку українського державного життя.

§ 3. Члени Парляменту від партії У. Н. Р. входять в склад Центрального Комітета, але з правом дорадчого голосу.

§ 4. Центральний Комітет признає Головноуповноважених на губернії, а також Уповноважених на повіті до нової організації губернії чи повіту і обрання ними місцевих і губерніяльних комітетів.

II. Конференція.

§ 5. Конференція єсть найвищою владою в партії.

§ 6. Конференція складається з членів Центрального Комітета, послів до парляменту, редакторів партійних часописів, уповноважених Центральн. Ком. на місцях і представників губерніяльних та місцевих Комітетів, при чому Губерніяльні Комітети надсилають по 3 представники, а Повітові по 2 представники.

§ 7. Конференція відбувається один раз на рік і в надзвичайних випадках по потребі.

III. Губерніяльні комітети.

§ 8. Губерніяльні Комітети керують партійними справами в межах своєї округи.

Примітка: До організації Губ. Ком. партійними справами керує Головноуповноважений від Центрального Комітета.

§ 9. Губерніяльний Комітет складається з 9 членів, при чому п'ятеро з них повинні бути з того міста в якому перебуває Губ. Ком.

§ 10. Губерніяльний Комітет обирається на губерніяльній партійній нараді, яка складається з представників Ц. К. уповноважених Ц. К. редакторів партійних видань даної губернії,

членів Губ. Ком. і представників місцевих комітетів, рахуючи по 3 представника на кожний повіт.

§ 11. Губерніяльний Комітет керується в своїй діяльності директивами Ц. К. і постановами партійних конференцій.

§ 12. Губерніяльний Комітет про свою діяльність подає Ц. К. повідомлення не менш, як один раз на місяць, а також постачає матеріал для видаць Цен. Ком.

§ 13. Губ. Ком. стежить за роботою місцевих комітетів, а також за розвитком партійних організацій в межах своєї округи.

IV. Місцеві Комітети.

§ 14. Місцеві Комітети керують партійними справами в межах своїх повітів. На їхньому обов'язкові лежить організація партійних груп по селах і містечках своїх повітів, координація партійної роботи на місцях, активна участь в виборах до земств, мійських дум, а також парламенту.

§ 15. Місцевий Комітет складається з 7 чол., причому троє з них повинні жити в повітовому місці.

§ 16. Місцевий Комітет обирається на повітовій партійній нараді, що складається з представників партійних груп (по 1 представнику від кожних 15 зорганізованих членів), уновноважених Ц. К., представників Субкомітету.

П р и м і т к а: Участь представників Ц. К., або Губком. в повітових нарадах не є обов'язковою.

§ 17. Місцевий Комітет керується в своїй діяльності постановами партійних конференцій, директивами Ц. К. і Губ. Ком., а також рішенням місцевих партійних нарад.

V. Члени партії.

§ 18. Кожний, хто поділяє програм партії, може стати членом партії.

§ 19. Про своє бажання стати членом партії, він подає писану заяву на імя місцевого Комітету, прикладаючи до неї рекомендації двох членів партії.

§ 20. Кожний громадянин, прийнятий до партії, повинен зробити членську вкладку в розмірі одноденного заробітку, але не менш 12 карбованців.

§ 21. Кожний член партії підлягає всім розпорядженням відповідальних партійних органів і взагалі дотримує партійної дисципліни.

§ 22. На обов'язкові кожного члена партії лежить підтримування всякими засобами своєї партії й сприяння її організації й розвитку.

20. грудня 1918. року.

РЕЗОЛЮЦІЯ ІІ-ї КОНФЕРЕНЦІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

/29-31 грудня 1920 року/.

І. ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ
ПАРТІЇ.

Вислухавши доклади тов. П. Пилипчука і тов. М. БАГРИНОВСЬКОГО

Про діяльність Центрального Комітету за останнє півріччя ІІ Партій-
на Конференція на засіданні своєму від 29-го грудня 1920 року
ОДНОГОЛОСНО УХВАЛИЛА:

1/ Вважати тактичну лінію Центрального Комітету, що відзна-
чувала його діяльність і що яскраво виявилася в резолюціях Цент-
рального Комітету від 1-го червня, 17 жовтня і 14 грудня, як і в
роботі Представників Партії до Міжпартійної Наради, доцільною й
відповідною реальним потребам української демократії.

2/ Підкреслити ще раз, що позиція Центрального Комітету, заступ-
лена ним в резолюції від 4-го грудня 1920 року про збереження полі-
тично-державного центра У.Н.Р. на чолі з ГОЛОВНИМ ОТАМАНОМ, СИМОНОМ
ПЕТЛЮРОЮ, і продовження неупинної боротьби за українську дер-
жавність, під нинішню хвилю є питомою і основною позицією Народної
Республіканської Партії.

3/ Одобрити позицію Центрального Комітету, що до персонального
вступлення Голови Центрального Комітету, тов. Олександра Ковалев-
ського, в склад Правительства У.Н.Р. і визнати таке вступлення не-
обхідним і доцільним.

4/ Підтвердити основне домагання Народної Республіканської
Партії про скликання Ради Республіки й доручити Центральному Ко-
мітетові вжити всіх заходів, що до її найскоршого і невідкладного
скликання.

II. ТАКТИКА НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

В РАДІ РЕСПУБЛІКИ.

Заслухавши доклад Голови Центрального Комітету тов. Олександра Ковалевського Про тактику Партії в Раді Республіки, II Партійна Конференція на засіданні своєму від 30 грудня 1920 року ОДНОГО-
ЛОСНО УХВАЛИЛА:

1/ Парляментська Народня Республіканська Фракція Повинна й надалі стояти на ґрунті оборони інтересів української демократії.

2/ Парляментська Народня Республіканська Фракція Повинна вважати основною підвалиною своєї діяльності в Раді Республіки-введення Державної Політики У.Н.Р. в рамці Послідовного конституціоналізма й Парламентаризма, а тому II Конференція Української Народньої Республіканської Партії Покладає на Фракцію:

а/ Домагатися скасування Директорії і зафіксування існуючого державно-Правного стану Верховної Влади У.Н.Р.: Головою Української Народньої Республіки є СИМОН П Е Т Л Ю Р А.

б/ Домагатися Перегляду Закона від 12 Листопаду 1920 року Про тимчасове Верховне Управління та Порядок Законодавства в У.Н.Р., в смислі ближчого його наближення до конституційних норм.

в/ Домагатися широкого Перегляду всієї дотеперішньої Державної Політики У.Н.Р., особливо Політики міжнародної, способи Переведення якої вважати недоцільними.

г/ Стояти на засаді створення демократичного Правительства.

д/ Підтримувати ту єдність, що витворилася на Протязі останнього часу між українськими Політичними Партіями.

III. РОЗДІЛ РЕЗОЛЮЦІЇ ГОВОРИТЬ ПРО ВИДАВНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ

П А Р Т І І.

IV. РОЗДІЛ РЕЗОЛЮЦІЇ ОБГОВОРЮЄ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПОТРЕБИ

П А Р Т І І.

ОБІДВА РОЗДІЛИ ВВАЖАТИ ТАЄМНИМИ.

У. В. І. Й. С. Ъ. К. О. В. А. С. Ч. Р. А. В. А.

Заслухавши доклади членів Партії-Генерала-Поручника Коваль-Медзвідського й полковника Удовиченка, в справі організації армії, II Партійна Конференція ОДНОГОЛОСНО УХВАЛИЛА:

1/ Підкреслити з особливим Признанням героїчну боротьбу, яку на Протязі трьох років Проводила Українська Армія в обороні Української Державності.

2/ Визнати, що армія наша, національно-вихована й військово-випробована, є головнішим чинником активної боротьби за Українську Державність.

3/ Домагатися внесення корективів в дотеперішні методи військової організації, надто в сферу Вищого Військового Управління, а саме: на чолі всієї військово-законодавчої справи повинна стояти Вища Військова Рада, відповідальна перед Правительством і Радою Республіки.

4/ Зазначити Правительству конечну необхідність негайного урегулювання взаємовідносин Командування Армії й Військового Міністерства, підкресливши, що єдиним способом припинення політичної гри і міжвідомственного тертя, що тягнуть за собою вимерання і духовне знищення нашого старшинства і козаків, є негайне переведення реорганізації Вищого Військового Управління на принципах, зазначених в п. 3 цієї резолюції, - а до часу скупчення всієї організаційної роботи по збереженню Армії, які покладення всієї відповідальності на Військового Міністра, призначення якого мусить відбутися негайно.

5/ Звернути увагу Правительства на необхідність: а/ скупчення Армії в таборах по дивізіях, в цілях збереження організаційної єдності армії; б/ поступового скупчення всіх українських військових сил, розпорошених по чужих землях і об'єднання їх з нашим військом в єдину Армію України; в/ забезпечення Армії досвідченим інструкторським персоналом для підготовки

ii старшинського і підстаршинського Кадру.

VI-й пункт V-го розділу резолюції вважати таємним.

- [illegible]

Из востановлено издательство м.а.и.б.

4. Друга практична задача: Пронабабати ідеї укр. державності на Мійки містат Друковано-
ро Слова, але і Думою Слова —
- а) Визначення Прборів в ній цілі, як і в цілі ~~в~~ боробані з боробані
Виділення, як і б) пошілка крапа на містат Визборишників:
- б) Зображення інформації і кошту інформаційного містат факта-
тів, бестя, містат на містат (на містаті спеціального містат)
- в) Містат містат з містат (містат Визборишників по містаті містат)
- г) Інформація (містат і містат містат) містат містат
- д) Містат і містат містат містат (містат містат)

ち。

5. Урайка — ифеттэ працтвона садыра
- а) спецыяльны кампутары ў фо~~н~~у~~н~~ (когда прабуюць карты)
 - б) камандування спецыяльных модей
 - в) арганізаванне біялогічнага абстаўлявання муніцып.
 - г) падрыхтоўка біялогічнага спецыялістаў.
6. Волны — славон і нево — перафетэ працтвона садыра.
- а) падрыхтоўка вол^н і нево протаб.
 - б) волны славон і «пробітаны».

7. Брак Комитет. Изображен...
8. Карандашная схема: два департамента; сады в долине; список сотрудников;
9. Перспектива.

I. Як відбувається? Визначення цього питання для У.К.Р.

II. Теорія н. Визначення.

Сторона на полі У.К.Р. — номінальна.

Не демократична, а колективна (Стор. 5-6 "Послання")

Робітничо-селянська держава.

"Економічно організованою єдиністю нашої селянсько-робітничої маси в такій формі є робітничо-селянська держава. Робітничий переворот в своїй давній масі свого становлення і самовизначення у формі державності"

а) Робітничий Московський і більшовицький.

"Ми не маємо єдиного національно-економічного програмного" (Визначення)

б) Селянство Московський і більшовицький

"Найбільше, що могло зробити селянство, це одержати від нас, що не самотньо, але і не за примусом і свідомо" (Визначення). Наскільки віра в У.К.Р. створює на нашу демократичну, селянство визнало і визнає у владі.

Прогнозувати куди і ким інтереси. Треба створити підвали на робітничий, але бачити, Московський, до того ж ініціатори диктатури, щоб то виступили владу держави, а не більшовицьку.

"В калібрований провідників і всієї волі як виступили не мають бути, це є питання і не тільки від, це все одно, що революційний отпорити. Та калібра, яка самотньо владі, інше бачити за нас і за свої кількістю співбачати"

Визначення масового, що не мають бути державної влади, без якого не можна існувати квіткового дитини.

Практика Визначення.

III. Теорія М. Трунєвського.

Сторона на полі У.К.Р. — номінальна.

Не демократична, а радянська.

а) Пропаганда селянська і рада організованою, державною ініціативою. Від нас треба виступити в державному буттєвості. На полі пропаганди створити рада. Невже є ще об'єктивна виступи рада селян, а об'єктивна виступи селян — всероссийський Конфес рад.

Стор. 36

Практична селянська пропаганда: цілком об'єктивна, але нічого не висвітлює і не розкриває, що селянство або маси селян, виступає до дитини селянсько-державного масового.

б) Радянська рада: Стор. 40.

Прогнозувати селянство, а диктатура селянства і робітничого. В який спосіб, до прогнозувати кількість інтереси (кількість і програмні). Або диктатура робітничого і не має перспективи рад, або диктатура селянства — і жодної не має перспективи рад. Селянство не мають, владі, селянство диктатури.

ти можуть не сподобатися навіть комуністи, що бояться і задоволяються тим, що
вс'я і новий лад.

Сам Ленінський сажав, що такої миттєвої монархії ще не було і бути не має
(Стор. 43 +)

Демократично-парламентарна урядовість, як ідеал Н.-Р. партії.

На нас напад: 1) Певітовичі і Кошур-революціонери ("Нова доба")

2) Осиповичі ("Бороть-Подорожжя")

3) Подорожжів (Лаврові)

4) Подорожжів-демократи ("Ніс. Україна")

Ми є носії ^(ідеї) демократії, що висушена великим мислителем XVIII ст.
А саме:

А) Може мати свої гілки триасти — діалектична основа.

Б) Капітал. система виробу класи, що борються за свій пріоритет; треба урівноважити
їх у класові інтереси — економічна основа:

Використовують і добиваються — пролетаріат, небуха класа мільйон диктатури
Трудовиків і радників — середство, небуха класа мільйон диктатури.

Ленінський і першаків — мільйон і аристократи, сформовано аристократії і торгов-
продуцери класа мільйон диктатури.

Демократ-парламентарний лад дає еволюційно класову, виробову класову-
стан до миттєвого ладу, любові і союзна, але мільйон еволюційний.

С) Як же можна політична основа?

а) Суверенітет належить народам.

б) Суверенітет "конституційний", до чого чого не може бути "виробничий",
"конституційний" право форм, суверенітет, форм.

в) Влада — це еволюційна *Volonté générale*, народна віра народу.

г) Народ не є продуктом історичного розвитку, він не народжується,
не зростає, не вмирає. Він існує вічно, сформований, утворений на трив-
лі окремих історій.

д) Народ не може здійснювати свій суверенітет безпосередньо — великим
просити держави і велике населення. Він його може здійснювати мільйон середом
визначених своїх волі — середом, пріоритет, пріоритет безпосередньо, пріоритет, пріоритет
право — пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет
такий спосіб, повстає пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет пріоритет
коро, або, як каже Сіс, "le gouvernement exerce par procuration",
а, значить, має всю повноту законодавчої влади.

е) Коли ж належить виконати владу?

Трибунальний, організований через парламент, себ-то урядовий, що
кладає за основу не інтереси окремих осіб (аристократії) або монархії (коро),
а найбільшій кількості людей, що перекладає, як каже великий універсальний

Запитання Народної Республіканської фракції
Ради Республіки до п. Голови Ради Народніх Міністрів
в справі допомоги полк. Базилевичу.

23 березня б.р. також першою заговорив В.о. Головного Начальника Постачання, полк. Базилевич. Військове Міністерство в особі Генерала Дядюші виявило дивовижну байдужість до-до полк. Базилевича, свого підлеглого. Нічого не зробило для негайної допомоги полк. Базилевичу. Заходами п. Міністра Ковалевського полк. Базилевича було одвезено до "Краєвого закладу для нервово-хворих в КОБЕДНИНІ", причому сплачено за його утримання в закладі до 1 травня б.р. З ініціативи п. Міністра Ковалевського Військове Міністерство розробило законопроект про видачу допомоги полк. Базилевичу в розмірі 50.000 польських марок. Але й досі не дивлячись на те, що минуло вже два місяці, цього законопроекту до Ради Міністрів не розгляд не внесено. Щоб внести гроші за травень і червень місяць до закладу в Кобедині, онеку полк. Базилевича, п. Міністр Ковалевський звернувся до п. Військового Міністра з проханням, аби було сплачено йому утримання полк. Базилевича за попередні місяці. П. Військовий Міністр одповів, що на утримання полк. Базилевича накладено арешта.

Між тим полковник Базилевич видужав і являється конешно-необхідним його забрати з закладу, бо далішнє перебування здорової людини поміж божевільних загрожує загубленням полк. Базилевича.

З огляду на все вищенаведене, Народна Республіканська фракція Ради Республіки запитує отцим Голову Ради Міністрів:

- 1) Чи відомо йому про наведені факти.
- 2) І коли відомо, що зроблено ним для негайного переведення допомоги полк. Базилевичу, для звільнення його з лікарні для нервово-хворих в Кобедині й для при-

Запитання Народної Республіканської Франції
до Голови Ради Міністрів в справі часопису "Воля".

З Черня 1918 року в Віні під редакцією В. Писнячевського став виходити тижневик "Воля", що обстоював за кордоном демократичні програми Державного Центру У.Н.Р. В надзвичайно тяжких обставинах п. В. Писнячевський досягнув того, що протягом двох років тижневик "Воля" регулярно виходив у світ, висловлюючи всебічно питання українсько-національно-державного життя, підтримуючи всі здорові принципи державного будівництва і поборюючи різні авантюристичні спроби, які повстали на еміграції. Тижневик "Воля" предбав собі велику популярність не тільки в українському, але і чужоземному колах за кордоном.

Не дивлячись на добре поставлену господарку "Волі", цей часопис, використавши всі свої застереження, мусить припинити свої існування. Приймаючи на увагу величезну національно-виховну роль "Воли", а також ту прострацію, що охопила широкі кола української еміграції в зв'язку з припиненням урядової праці на терені Польщі, - таке припинення видання "Воли" є абсолютно недоцільним. І оскільки Правительство У.Н.Р. вишукало засоби для видання "Української Трибуни", то стільки воно повинно вишукати засобів для видання "Воли", тим більше, що річні видатки "Воли" це є видатки "Української Трибуни" за місяць.

З огляду на вище зазначене, Народна Республіканська Франція Ради Республіки на підставі статуту 60 Регламенту Ради Республіки запитує Голову Ради Народних Міністрів:

1) Чи відомо Голові Ради Міністрів про таке матеріальне становище тижневика "Воля".

2) А коли відомо, які негайні способи він вживає для того, щоб запобігти припиненню видання "Воли" і забезпечити це видання на більш довгий термін.

. САНІГА.

-15-

4. Відозва до громадянства і рад земцїй.

На зауваження п. Ентелба, що балакати про відозву, яка означає війну, не своєчасно, бо живаються ще заходи до по-
лагодження, - поспішається, що це має бути лише інформація
громадянства.

Складання інформаційної відозви доручається п. Кра-
ченко, п. Огороднику і п. Ентелісу.

Уважається наступний текст відношення до партії
С.Ф.:

ДО ПАРТІЇ СОЦІАЛІСТІВ-ФЕДЕРАЛІСТІВ.

Сенатори-Конвент в засіданні 1-го серія б.р., обмірку-
вавши сучасну політичну ситуацію та положення Державного
Центру У.Н.Р., при відсутності повної Консолідації, в якому
може прийти до розпаду і приймаючи на увагу, що момент
вимагає зміцнення сил Ради Республіки і що партія С.Ф..
як то видно з заяви про виїзд франції з Р.Р., твердо сто-
їть на ґрунті збереження Ради Республіки, - уваля: звер-
нутися до партії С.Ф. з пропозицією переглянути свою по-
зицію що до повернення франції С.Ф. до Ради Республіки, і
тим сприяти консолідації.

П. БАРАНОВСЬКИЙ.- В розмові з С.Ф. треба дати ґрунт, що ма-
ємо почати переговори.

П. КРАВЧЕНКО.- Від Сенатори-Конвенту говорити не можна, за-
раз є лише факт звернення до них, позиції ж захищатимуть ті
самі. Коли вони захочуть говорити, тоді й ми будемо говорити.

В 6,30 год. веч. засідання замикається.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ *Р. Шук*

ТЕХНІЧНИЙ СЕКРЕТАРЬ *М. Мельник*

До Президиума Ученнаго
Востану
нарии Нар. Редн.

Секретарь и Церетов.

P. my cnapis

Lucas

Бичневина

Замітка
Зауваженою Президії, що разую набагу-
ним дописувати, що Ван ангуї
древній Кур. Респ. нації та що
вотинкаї приєднаної до
всакимі всі, що робити до
цієї : наклади елітичних віу
парній Н. Р. та що разую і
прислуду і Варшави п. еліт Сам.
Сирів Нікавської - робити
визначено до своєї рурі без
смаканої ієрархії Варшави З. Р.
Без смаканої ієрархії і ксес.
Разую же неможливо цією сам-
вою дописувати, щоб і слов
смаку нації і всакимі, накла
визначено до неможливої ієрархії
визначено себе вказати, що ніхто
указати не прийняв та не
смаканої ієрархії нації

3 clunus Mus. agb. Oct 1891

К о п і я

Дорогий Олександр Олександровичу, Ви цілком праві докораячи мені, що я Вам давно не писав, але причини, котрі примусили мене затриматися з листом дуже поважного змісту. За останній час я отримав від Вас 3 листи 1, 23, 31 серпня і очевидно, за цей місяць трапилося дуже багато перемін, бо вони були змісту цілком протилежного.

Хоча я чоловік досить горячий, але політик з мене дуже холодний і тому я не відповідав Вам доти доки не розглянувся в обставинах, не проаналізував становище і не рішив, що мій лист може бути Вам в де чому користним. Це я припускаю тому що ніколи не сумнівався в Вашій щирості, як персональній так і в справах громадських.

Почну трошки з кінця. Ви дивуетесь чому після Вашого горячого заклику громадянства і Воля приватно віднеслися досить скептично. Буду писати з точки погляду громади і прошу Вас поглянути на справи об'єктивно. Ви знаєте, що за останній рік опінія емігрантів і преси в кращому випадку була нейтральною, а в гіршому ворожою до всіх наших Кабінетів. Це мало свої підстави не тільки в вічних невдачах на Україні і в повній відсутності закордонної політики, а і в тому що всі емігранти, що не набили собі своєчасно кешені zostалися в розвначливому стані незалежно від їх відношення до Уряду. Навіть, більше того, чим більше вони були віддані Урядові тим менше на них звертали уваги. Наведу Вам свій власний приклад. Галіп який всюди виступав проти Уряду благоденствує в Римі, а я, політику котрого Ви добре знаєте, вже 12 місяців без платні і вже два місяці фактично голодую з жінкою і двома дітьми і діти мої вже кілька місяців не бачать молока, котре їм так необхідне. Другий приклад це Василько, котрий продовжує свою ганебну працю і розтикує всюди останні копійки щоби задоволити своїх агентів. Сьогодні я довідався, що він дав одному з них 1½ мільона корон в оплату його претензії(?) за 1919 рік. Після цього вік своїми переговорами з Коппом, котрі вів виключно для своїх спекулятивних справ, зробив величезне зло давши більш причину говорити, що Петл. з ним мириться. і не вважаючи на все це, він міністер

котрий має колосальні повновласти. Уявіть тепер себе на моїм місці не мене для котрого політичні погляди від обставин не залежать а першого ліпшого і Ви зрозумієте настрій еміграції що до кабінетів взагалі.

Що ж до Вашого Кабінету з окрема то я мушу Вам сказати що цілком апробую і підтримую Вашу програму, котру Ви вложили мені в листі від 23 б.м., але чого можуть чекати у Відню від Кабінету де, окрім Вас, майже все *Кого подобає* і на визначному місці протитуткай Ніковський, котрий корстується заслуженою ненавистю всюди, як одночасно принципал і агент Василька. Ніхто від цього не чекає доброго і чекати не може і не вважаючи на всі найліпші бажання нового Кабінету він буде продовжувати ту ганебну політику попереднього про яку Ви мені писали в післаних листах.

Факти говорять самі за себе. Вже пройшов місяць, як кінчилася криза, і як Ви писали мені про реорганізацію Дипл. Корп. і твердий курс за кордоном, а політика йде не вперед а позад. В самому важному для нас місці сидить непевний чи краще мовити певний зрадник-комерсант, в Лондоні порожнє місце, а з Парижу і Риму пишуть мені сумні річі і по 3 місяці не отримують не то розпоряджень, а навіть відомостей. Вас-ж сидить як і сидів. Це об'єктивний умовинм за кордоном і можу Вам потвердити, що подібне-ж мені пишуть з Польщі.

Що-ж до загальної політики то мушу Вам сказати, що роспуск Р.Р. до котрої я цілком поділяю Ваші відношення, був повністю використаний росіянами і всіма нашими ворогами і роздуханий на скільки можливо. В країнах Антанти всюди росіянами і Моркотунівцями подані доклади і меморіали де цей факт кваліфікується як "остаточний провал" і "дескредитація єдиного українського осередку". Зрозуміло що Р.Р. хоч би вона була навіть, ~~якщо~~ чистою фікцією, була силою в боці москалям бо дійсно творила "єдиний центр", якого не було у нас.

Що-ж до моїх особистих думок то, як Вас зацікавить їх вислухати, - вони такі: сумний досвід показав нам /нам більшовиків/ що внутрішня політика без зовнішньої нічого не варта і протизно зовнішня без внутрішньої. Тому я стою на тім, що Уряду не можна орієнтуватися лише на Україну. Треба, покладаючи великі надії на власні сили, в той же час зуміти здобути собі дужих союзників без

котрих годі взяти в руки нарід/матеріальна допомога/. Як перша - внутрішня потребує співчуття народу так і друга вимагає можливої консолідації наших емігрантських сил, що можливо зробити неї залякуванням, а лише живою працею серед них а найперше тим що подбати про долю еміграції і притягти її як не до державної то якої будь культурної праці. Той Кабінет, котрий зуміє це зробити, буде першим всеукраїнським а той хто піде на Україну не подбавши про "глибоке запілля" хоч і візьме її, але за місяць змушений буде відступити комусь хто буде мати більше шансів, через товари що буде мати і моральну підтримку Європи про котру і сейчас де хто дбає. Тому ходять не о Кабінеті, а о його політиці, котре не мусить лишатися лише програмом як це є пока, що в Закордонних Справах. Сумніваюся, що її зміни доки сидить Нік.

Тепер що до Ваших запитань.

Справа, про ^{яку} Ви мене питали дійсно ведеться в досить широких розмірах, хоча найбільш не серед наших кол, а в міжнародній сфері, що показує на розум організаторів. Знелюдніла еміграція, очевидно буде радо підтримувати.

Вигляд тут такий, що акція направлена на шлях консолідації всіх Українських сил. З Вашого листа і обіжника у мене таке врапіння, що Ви трохи не в курсі тої політики, що веде відносно цього Уряд. Може Ви тоді були не в курсі, а може від Вас трохи криють. Майте це на увазі.

Як, що Ви дійсно не в курсі то запитайте мене і я напишу Вам подрібніше.

Що до "Укр.Тр." то я цілком визнаю її значіння і постійно спереचाюся з В.О. з за його виступів. Маю надію що він незабаром і приймисть. Сама по собі Трибуна не може назватися газетою, блискуче поставленою, але допикати її нема за що, таї виступи В.О. пояснюються тим що він вже пів року немає гроше і має багато боргів і друкарні і співробітникам, котрі котрі голодують, при цьому ця історія з Мільоном, котрий захопив Саліковський, ще більш його рознервувало й поправило весь гнів на Трибуну. Що-ж до самої Волі, то мені здається що Ви були трохи пристрасні. Вона ні в чім не змінила свого напрямку і не дозволила собі проти-урядових виступів як не рахувати І.ІІ. ІІ/ІЗ де стаття П. була спровокована з Тарнова, але він і досі стоїть на тому, що це "була лбогальна критика". Що-ж до критики окремих осіб то це є не лише право, але й обовязок всякої преси.

Це число III.3/5 навпаки зробило всюди найліпше вражіння чисткою Вас і Вини., на що ви чомусь не звернули уваги і ми з усіх кінців дістаємо листи з подяками.

Що до мене особисто, то я опинився в такому стані що вже 3 міс. шукаю посади. Тепер у мене є надія на маленьке діло і мені певно придеться зовсім кинути політику і всяку іншу громадську працю щоб прогодувати родину. Це принаймні на той час доки уряд не перестане віддавати все шохраям і зрадникам, кидаючи других на злідні.

Бажаю Вам всього кращого і прошу передати मे щире привітання Вл.Пані.

/Мідис/

7 серпня 1941 р.

... 43

ВЕЛИКИ ШАНОВНИЙ

Олександр Олександровичу.

Різні чутки доходять сюди з Тарнова, але певного чого-б то не має. Чутки ці побільшості відносяться до різних вигадок еміграції. З одного боку чуєш, що уряд не задоволений еміграцією, а з другого боку еміграція дає уряд. І гадаю, що все це виходить тому, що і еміграція і уряд відрізані один від другого. Хочь безперечно є певні невеличкі кола еміграції деструктивного характеру, але більшість її стоїть на ґрунті лояльності до уряду, і гадаю, що безперечно і між еміграцією і між урядовим центром ведеться дуже зручна, дуже обережна, але методична робота, невиявлених ворогів відродження Українського народу, ворогів української державності. Тільки цим я можу з'ясувати ту безліч різних вигадок, брехень, що крушаться завжди біля тої чи иншої особи, або групи. Ситуація склалась така, що досить кому небудь, особисто, або колективно проявити ту чи ину активність на користь української справи, як зараз же це буде виставлене, якоюсь інтригою, шукання чогось особистого, державною зрадою і т.д. Від того, аби не піддаватися на таку провокацію дуже тяжко уберегти себе кожному з нас окремо, а також і Замд, державному нашому центру. Аби сему запобігти, я гадаю, що від нас, від уряду, мусів-би сюди хто небудь приїхати, аби тут після обопільних інформацій, накреслити односторонність політики, праці і можливо утворити на еміграції міцну групу підтримки урядового центру У.Н.Р. Тільки безпосередньо дотикаючись один другого, можна розуміти обопільно себе і вести живу працю. Отже жертвою таких не порозумінь, наприклад став я. Мене не стільки не цікавить моя особа, а важно, що завдяки чийсь провокації я був позбавлений можливості виконати доручення, які на мене були покладені Головним Отаманом та урядом і замість поїздки до Болгарії, Царгорода я обмежився поїздкою лише до Бєрбії, хочь у вище зазначені два пункти послав дуже цінну людину, але все таки не сам. Тому, що у мене маються відомості що у Тарнові ходять про мене різні брехні, я вважаю потрібним коротко

я не прохав, все таки пишу про них, а їх, звичайно ніхто тепер
 шидати не може), ні слова про мої наміри оголосити себе послом
 не згадує. Судіть самі, чи можна в таких умовах працювати? Чи
 можна взагалі за яку небудь братися працю, коли люди урядові
 поводяться так з тобою? І ужо не каже про Василька, який має ба-
 гато підстав вести компанію проти мене, бо він один раз тільки
 спробував відієстися до мене по хамській і мав собі задоволення
 мати від мене листа в якому я вимагав, або пояснень, або розвя-
 зання справи в спосіб, який існує між офіцерами, звичайно він
 перерусив і написав мені плаксивого і вибачливого листа.

А про того, просто гідко згадувати, яка підла це мизерна душа.

Тепер сидим у Відні. Позбавлення щоб то не було робити для
 національної справи. Іноді думаю, чи не їхати у Польщу до якого
 небудь табору, до праці між козаками. А дуже ж я в Російській армії
 рахувався там де служив кращим офіцером. Міг би я там у
 військовій школі виховати юнаків і ми звід рахувався зразковим
 командував же я в кулеметному (учебному) полку-учебною коман-
 дою і читав офіцерам курс кулеметного діла? Але знову. Подивись
 у лагері скажуть опять задумав якусь авантюру, не даром приїхав
 і т.д. кажу про себе а таких як я є не один. І бачалиб працю-
 вати, чесно підтримувати наш державний центр, урядиши, але між
 нами лягло товсте скло, дьвіст тягне сітки, гілїде. Розбийте це
 скло, и тоді зніміть сітки і наїдете ширшу підтримку і чесне
 співробітництво багатьох. Шлях до цього, гадаю безпосереднє поро-
 зуміння і інформації. Прому вибачте за довгого листа, але він
 викликаний серйозністю моменту. (підпис).

З оригіналом згідно:

ко освітити, чому я не поїхав туди.

Мною уже були виправлені візи, як я одержав копію одного листа, а потім другого, які позбавили мене можливості їхати, аби не нарізатися на неприємности і дійсно не стати яким авантюристом, що шукає різні пригоди. Листи ті були такі:

1/....."До Болгарії по чуткам збирається приїхати п. Федровський, маюте на увазі, що його подорож має цілком приватний характер. Про це більше подрібно сповістить Вас Мацієвич. Підпис Ніковський. Цей лист для мене надзвичайно дивний. П. Ніковський дуже добре знає, бо сам писав і ні писував мені уповноваження яке має державний характер і замість того, аби дати інструкції про допомогу мені у праці і полегчення її він пише такого листа, який мусів паралізувати мої заходи. Я не знаю звичайно чим яким це викликано, здається я не дав причини до того, аби А. В. Ніковський так віднісся до мене. 2)"18 червня 1921 року виход ч. 2600. В Болгарію має приїхати п. Федровський, який по чуткам проголошує себе послом до Болгарії. Коли він з'явиться до Вас, то маюте на увазі, що ніякого повідомлення про його призначення Радою Міністрів я не отримав і такого призначення в дійсності не було, що його уповноваження має цілком приватний характер: ніяких офіційних заходів він не може робити, так його і попередити. підпис Мацієвич.

Лист Мацієвича, звичайно для мене цілком зрозумілим. Ображеного амбіція, що якимсь Федровський має приїхати працювати, хоч тільки у справі військових біженців біженців, в його сферу діяльності й впливів. Це він підтвердив листом який я одержав від нього позавчора. В листі тому від 16/VIII 1921 року під ч. 2334 він, між іншим пише:....."Я уявляю собі справу так, що діяльність наша в тих країнах, куди Ви направляєтеся матиме гарні наслідки, лише при умові, на цю справу будуть асигновані кошти. Без грошей зробити більш того, що робимо ми тут і у Болгарії я не вмію, не подастить нікому. Про це казав і п. Парущак і лічу своїм обов'язком написати і Вам. Мацієвич." Значить він теж знає, що не приватньо я їхав, бо на приватні справи грошей не дають, а так як знає він, що не послом я іду і не проголошую себе так коли ти мене по мене листа відославши...

ОТАМАН

СІЧІ

ГРОМАДИ

ГОЛОВНОМУ ОТАМАНУ ВІДСЬКИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКИ

В БОЛГАРІЇ

21/VI 1921 р.

Д О К Л А Д.

В грудні місяці прибувши в Болгарію з Кавказу через Крим, Царгород я найшов незорганізованих українців: старшин і козаків, які тинались весь час по російським інституціях і жили в російських притулках.

Життя серед росіян страшенно було тяжке, позаяк послідні дуже знущались над кожним з українців заявлявши про свою національність. Не раз були випадки коли наших козаків виганяли з таких притулків і не давали абсолютно ніякої допомоги.

Сам я будучи старшиною Української Армії /4 п. С. С./ лішив своїм обов'язком стати стати на захист своїх братів і зібравши біля себе більш свідомих українців, зорганізував "УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ" в склад котрої ввійшли: Головою я Полковник Фідонович моїм помішником, сот. Круницький, і членами сот. Храпко, повстанці Пухальський і Палагута.

Спочатку праця йшла досить мляво, позаяк ми не мали свого помешкання збиратись на вулиці або у росіян було неможливо.

Треба було подбати про свою власну хату - зробити це було занадто тяжко бо Болгари не відокремлювали нас від росіян і одержати від них якуб то небуло допомогу було занадто тяжко. Тоді я пропонував свої послуги нашому представникові в Болгарії Пану ДРАГОМІРЕЦЬКОМУ і при його допомові руками громади збудували свій притулок.

Маючи свою хату праця пішла звавіще і на протязі п'яти місяців з громади відділились: військова організація "СІЧ" і "КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЙ ГУРТOK" а також при притулку посліднім час зорганізували шведську майстерню де йде ремонт взуття членів наших організацій.

Завданням нашої Громади є об'єднання всіх українців мешкаючих як в Софії так і у всій Болгарії, але досягнути своєї мети поки, що нам не udałoсь бо за для того щоб об'єднати українців мешкаючих у провінції потрібні кошти для поїздок по Болгарії, членам нашої організації - грошей же ми не маємо і праця кінчається тим, що робім все можливе в межах місця Софії, позаяк самі українці в провінції піддаючись впливу, самі не можуть зорганізуватись, наші відозви і заклики до наших земляків не залишили ніяких наслідків.

Об'єднання українців, з метою взаємної матеріальної та трудової допомоги мало між иншим своїм завданням і культурно-просвітню роботу серед громадян, але діло показало, що все ведитенське завдання не під силу одному членові Ради і потребує цілої організації з поділом галузів праці між окремими членами культурно-просвітньої Ради.

Загальними зборами Громади було доручено одній особі скласти Раду з Культур.-прос. Гуртка і організувати гурток.

Зараз гурток налічує до 75 членів на чолі з Радою, в склад якої увійшли: Головою - сот. Храпко і членами: Глушко, Палагута, Тимофійук, Вінт і Залць.

Гурток - організація цілком аполітична, але членами можуть бути тільки люди, прихильні до ідеї національно-визвольного руху У.Н.Р.

Гурток заснований з метою підвищення культурного рівня своїх членів шляхом самовиховання і самоосвіти, репрезентування духовних скарибів Українського народу і ознайомлення з домаганнями народу Українського серед широких кол Болгарського (народу) громадянства.

Робота гуртка в цей час полягає в улаштуванні спільних читань української літератури, вокально-музично-літературних вечірок, лекцій і т.п.

Гурток має початкову школу для неграмотних і курси українознавства по програму середньої школи. На курсах читаються лекції по граматиці, історії писменства, історії, географії і етнографії України.

Гурток має свій хор музики (оркестр).

В справі поширення своєї діяльності Радою Гуртка намічаються в найближчій будучині: ряд екскурсій в околиці м. Софії з/ряд публічних лекцій з метою ознайомлення широких кол Болгарського громадянства. З/Видання тижневого інформаційного/ листка для українців перебуваючих в Болгарії.

Останій час гурток організує студентство з метою відшукування засобів продовження і закінчення освіти.

Гурток має свою книгозбірню за 150 книжок, читальню і аудиторію для лекцій.

Єсть культурно-організаційні сили, єсть багаття і спору гальмує тільки брак грошей-матеріальних засобів.

Всім працівникам гуртка необхідно щодня ходити на роботу, робити до 7-8 годин ввечора і тоді йти на лекції, репетиції і т.д.

Для поліпшення становища гуртка необхідно мати в розпорядженні Раді кошти і не менше двох членів утримувати на кошти гуртка. Гурткові необхідно також якомога більше книжок і підручників по всіх галузях науки і мистецтва.

Військова організація "Січ" складається з Отамана Січі п. Филиновича Осаула Хмари, і членів ради сот. Круницького і сот. Храпка.

Завданням Січі є виховання старшини і козака в національно-військовому дусі, але справа з цього боку стоїть досить в тяжкому становищі, позаяк ми зовсім не маємо відповідних підручників. До цього часу приходиться працювати обмежити тільки читанням військових лекцій по пам'яті з польової служби, топографії і ин. за браком же відповідних уставів зорганізувати старшинські або підстаршинські курси нам до цього часу не удалось.

Січ складається більшістю з повстанців Катеринославщини а також з старих січовиків / з кош. С. С. Синьо і сіро купанників і запор. кошу/. Основним завданням Січі є боротьба за визволення свого народу і зараз не маючи змоги боротися вряда нашої регулярної армії, ми покладаємося на те, що не було шляхами дістатися на рідний терен з залізця червоні і знов підняти наш прапор визволення. Ми не можемо марно гаяти часу

тут на чужині коли наша ненька Україна стоїть в армії червоних окупантів, заливаючись братерською кров'ю. Я Отаман Січі в Болгарії команді рований своїми січовиками ми до Вас ПАНЕ ГОЛОВНИЙ ОТАМАНЕ з уклінним проханням допомогти досягнути нашої мети..

Забезпечимо Тебе БАТЬКО ОТАМАНЕ що ті воїни які боролися за визволення безталанної Батьківщини в 1917 року не кидаючи з рук багнетів, не будуть в тяжкість, а тільки принесуть користь, коли вони перекинуться на рідний терен-такіх людей у нас залишується до 70 душ. Знаючи матеріальне тяжке становище нашого Уряду ми попросимо грошової допомоги бо- дай був ВАШ ПАНЕ ОТАМАНЕ дозвіл і розпорядження тим українським пред- ставникам кордони котрих ми будемо переходити бо без цього дбати про візи ми самі не зможемо.

Май же весь час працюючи в межах Катеринославщини і Слобожанщини і знаючи всі шляхи і селян, ми певні, що здійснимо свою мету, здобудемо Батьківщині волю і врятуємо її з кайданів.

Заснувавшись в Софії Тимчас. Коміт. Україн. Черв. Хреста весь час шов на зустріч нашим організаціям і надавав допомогу: обіди по святках, гроші на ремонт взуття, ліки і инші.

Відношення Болгарських кол до українців.

Широкі кола Болгарського-громадянства або зовсім не поінформовані або поінформовані занадто мало в справі українського визвольного-національного руху, через що відношення до нас, українських емігрантів і погляд на справу виробляється у більшості болгарських громадян рівно-біжно з знайомством з цим питанням.

У більшості боротьба за заможність ість викликає співчуття, доки Болгарин балакає з вами не як партійна людина, ~~але~~ позаяк же в Болгарії дуже розвинена партійна боротьба, всі партійні болгары, ставлячись до окремого українця з рівноттям в відношенні до загальної справи керуються партійними поглядами, виробленими їх ватажками.

Так "Земледельческа" партія, що стоїть зараз у владі на чолі з Прем'єр Мінстром Стамбулійським досить прихильно ставиться до УНР. А до контрбольшовиків і цілком байдуже до національних змагань.

Партія "Народна-из демократів" на чолі проф. Вощевик та редактором "Картинної галереї" Палачевим цілком негативно ставиться до визвольного-національного руху на Україні, бо вбачають в цьому одну із головних приччин роспаду великої Росії. Найбільше прихильно до нас становиться прихильно партія "широких соціалістів"/ с.д. меншевики/ яка складається переважно із болгарської інтелігенції і має в своєму програмі принцип самовизначення нації.

Партія комуністів "Тесні соціалісти" в відношеннях і до нас на-

3

шого руху поділяється на два табори: праве крило на чолі з шефом партії Благоевим співчує визвольному руху але не співчуває боротьбі з комунією і больше визмом, ліве-ставиться цілком негативно вбачаючи в нас контр революцію. Загалом відношення до нас як до емігрантського, до нашої справи байдужі. Погляд на Український визвольний національний рух виробляється зараз в залежності від інформації і Українська Громада в Болгарії лічить своїм завданням допомогти позитивному його виявленню.

Решта "Врангельців" в Болгарії. До січня місяця в Болгарії було висажено з пароплавів три тисячі чоловік яких зпочатку розмістили в маленьких приморських місцях "Созополі" і "Анхіола", довго там мали їх але в решті решт всі вони розселились по Болгарії шукаючи собі заробітка.

Крім цих офіційно висажених прийшло з Царьгороду і Галіполі неофіційно перейшовши пішки кордо біля п'яти тисяч чоловік, переважно донських козаків, всі вони зараз працюють по всій Болгарії. Відношення болгар зпочатку було погане почались реєстрації росіян багато органіченій для них, заставили снігати по них, кокарди і взагалі всі військові відзнаки.

В травні місяці на з Царьгороду приїхав сюди начитав Врангеля Генерала Шатілов для якихось переговорів з болгарським урядом. Після цього приїхали з о. Лемносу три с половиною тисячі чоловік ім відвели в м. Софії казарми всі вони ходять в "формі" в білих сорочках часто в ночних, але обов'язково в погонах і кокардах-це так звана партія Гусельщикова. Вскорі по приїзді їх в Софію біля Народного зібрання був улаштований парад цих новопривбутих росіян. парад приймав ген. Шатілов.

В широких болгарських колах особого значіння такому прийому не дають, в'ясовують це тим що їм потрібно мати хоч якого небудь союзника на випадок большевицької навали але на мій погляд це робиться завдяки вимогам сербів/між сербами і болгарами налагоджують відносини і серби поставили в умову декілька пунктів болгарам і між ними є один пункт вимагаючи від болгар предоставлення права для росіян формування частин і мешкання в Болгарії помішники Главноверха Врангеля. Послідній час багато росіян їде в примор. місце./і відділя на пароплавах ідуть до Одеси. Серед росіян є багато українців по походженню з якими ми налагоджуємо зв'язок і потроху перетягуємо їх до себе.

Партія російських монархістів працюючих на терені України під жовто-блакитним прапором.

Філія партії в Болгарії:праця цієї організації тут в Болгарії полягає в вербоці військових осіб бажаючих їхати в запілля червоних для підняття повстань проти червоних і взагалі для піддержки цієї колотнечі яка ведеться ось уже чотири роки і для продовження і на той час коли, коли прийде влада У.Н.Р. щоб не було спокою тоді мовляв марш-стомиється і покличе "Царя-Батьку". Довідавшись про це я командіровав трьох осіб з нашої Січі, які звернулись до цієї організації нібито з проханням допомогти їм в рушити в запілля червоних. Особи ці прикрившись прапором монархізма зуміли стати "своїм людям" в цій організації і в такий спосіб ми добули такі відомості:

Загальний програм-Монархія повинна бути конституційна підперта широкими всіми верствами громадянства але не з роду романових і не з складу старих сенаторів /проти всіх цих вони мають злобу і відкримлюються від Герм партії монарх./ Хто кандидат на монарха виявити не удалось.

Склад правління на зразок земського самоврядування. Земля вся повинна перейти до рук селян за платню через Держ. Банк., зостаються тільки земельна власність і культурні господарства, широко наділяються землею інваліди і їх родини.

Персональний склад організації.

АКАЦІЯТІВ Михайло Єпіфанович/псевдонім Отаман Черни, має 45-50 років член селянської секції Державної Думи, землевласник з Херсонщини раз виїхав до Парижу.

АКАЦІЯТІВ Іван Іванович Юрко Єпіфанович зараз робе на повстанні і селян-повинен бути на Поділля або Волині.

МИТРОПОЛІТ ПЛАТОН виїхав до Америки за грошима, які одержав в кісти 400 тисяч доларів нібито на боротьбу з масонством.

Митрополит Антоній зараз в Берліні-цей передав Акацатіву 15.000 доларів.
Архепіскоп Болгарскій Стефан і російський місіонер в Херсонщині-займаючий цю посаду при Болгарском Синоді Кальнев Михайло Александр-років 50-55 він дуже близько стоїть до Херсонського духовенства робота його полягає в боротьбі за не визнавання АВТОКЕФАЛЬНОЇ Української Церкви.
Архiep. Стефан дуже підтримує цей монархічний союз має гроші Від Стефана ~~мислительного~~ особи командіровані иною одержали грошову допомогу.
На нашу думку Платон Антоній і Стефан підтримують і Германський союз /рос. мон. пар. в Герм./ або врозмові з Стефаном нам уда-
лось дізнатись що крім посилки в заплія вони посилають і в Берлін де гуртуються монархисти.
Другорозрядні члени це ті що ідуть в заплія червоних на агітації

ЛИВАЗОВ Грицько Семенович/він же ШАДОВ і Отаман НАЛИВАЙКО
вийхав зараз через сербію-Польщу в заплія червоних до українських повстанських загонів Має Україн. пос. виданий у Царьгороді.

ЗУБОВ Борис Михайлович 38 років/псевд КОНДРАТИН/ родом з Ізюма живе родина в Таврії, старий член "охранки" виїхав з тією ж метою і тим же шляхом.

БЕРЕЖНИЙ ЮРКО Михайлович 38 років має мос. УНР. в Царьгороду родом з катерославщини в 1918 році був звязковим штаба Гулії-Гуленка/псевдонім Глаголев і отаман Поцелуйко/ в 1919-20 роках служив в контр-розвідці Деникіна і Врангеля. Виїхав тудиж.

ВАСИЛЬОВ Борис Семенович 25-27 років родом з Харківщини весь час служив в ДОБРАРМІІ. В ранзі штаб-ротм. виїхав тудиж.
Дуже можливо що всі будуть біля Уряду У.Н.Р. з метою через його допомогу перейти на терен України і звязатись з повстанцями.

СЛЮСАРЕНКО Юрко Александрович/псевд .ЖАДАНІВ, КОМЕДІКА/був у червоній армії від організації монархістів, в початку березня 1921 року повернувся з Польщі де був з метою визнати настрій настрій і життя армії У.Н.Р. зробив доклад зміст не одалось узнати/знов поїхав до польщі а від тіля до армії Буденного де мають своїх людей.

По їх словам/ за певність ручатись не можна/ у них роблять у Махна:

ФЕДІР ШУЛС командир кінноти 2/ Терешенко Александром на Херсонщині 3/ СТРУК Київщина. Коли ми не повірили їм за те що ці відомі отамани працюють у них вони зазначили що коли треба буде де надіслати туди кого небудь то тоді нам вони дадуть свої явки.

Зв'язками слугають: Сербія-Полковник Іванів Рос. Віс. Місія там же віце Гудерн. Скаржинський.
Унгарія- Будапешт п. Лашне ЦЕНТР ОРГАНІЗАЦІЇ ВУДАПЕШТ ПРАГА

ПОЛКОВНИК Філонович.

З оригіналом згідно:

Франція, Народ Республіки

Депутат Парламенту

П. Боні

ВИТІР З ПРОТОКОЛУ

Спільної Народи Мазовки - Франції з перабльковими.

20 липня 1921 року

Прогова Проф. Відного.

А. Вступне слово.

Ви хотіли ширшої наради і на наша Франція зітло.
Я чув, на Бльок весь час обстоїла ідею парламентарізму
і покращує, що визначит Геловитю Отаману, себ-то не на
причини до непорозуміння, ви-одо, що тільки одна черна рука
сіє розбрат. Уважно слухав я всі промови і вчора не хотів
виступати, але тут було пущено в оборот слово "истерія", я
уважно думав чом нехизь, не спав сьогодні цілу ніч і після
нового аналізу, коли все уважно, обмірковував, тоді раптом ви-
ступити. Керуюсь я виключно матеріалами з Преси Української
і Російської, своїм досвідом і документами, на чутках я не
опираюсь, тут чуток не передає, що недостійне депутатів Р. Р.
я довіряю, що тут є щирість, і сам буду щирим.

Чи має право я так говорити - маю, я людина безпартійна,
хоч був С. Ф., але коли побачив їхню роботу, шкідливу, яку вони
приносять, тоді я з партії вийшов і люблю і люблю організа-
ції і їх завжди підтримував, а особливо від їх партійності.
До революції я працював, хоч мені і не раз ображали, а спіль-
но працював зі всіма. В Катеринославі підтримував Х. Д.
Проти Гетьмана приймав участь під загрозою смерті. На со-
ціалістичному з'їзді мене обрано головою, а С. Р. підкупували
мене, що тільки не робили вони в своїй газеті "Трудова Гро-
мада", видавали помилки і неправду. Зараз я маю таку більшість
на собі голосів, як ніхто у нас, Івано-Франківськ. Рада Рес-
публіки безкілкова, хоч дорога нам ідея як парламента, за-
соці наші ровномір соціалізм і робітництво запало на Укра-
їні. Сила Р. Р. сірий, безбарвний, і добре, коли б кілька силь-
них людей повели за собою масу, тоді більшість давала б
ненульовість, і та мусила б користись. Але наша більшість. Тільки
не така, яка відома участі в громадському житті не брала.

так само, як і до серйозної роботи. На дрібне треба працювати, як у нас німцями займаються. Сказав Р. Р. дикій, так держава не буде, як у нас. В дієвому парламенті не робиться рішень, вони природно виникають від виборів населення. Закон про Р. Р. той є дикий, агучний, від цього нічого не вийде, але і не вийде. Ви дискредитуєте революцію, соціалізм і комунізм. Що зроблено з ідеєю парламентарізму. Ні один Міністр не знає Ради Республіки, бо він і Міністр і депутат; перед ним він відповідає, все ідентично свої товариші, на "ти", і все гаразд.

Ви кажете - більшість в базок. Може по різниці. А хто в тому Базоківі. Хто ж то керує всіма, хто мусять йти за Базоком. Це є так до сього. Утворили штучну крізу, сшили кабінет, от вся робота. С. Ф. були і зійшли, а це Базко, зі своїм лед. Огородились, ви, де, що йому не треба, бо де-які депутати нахулять, що можна обійтись і без С. Ф.

Добре, ставте тоді голову без монгу. В одному праві С. Ф. - в другому Базок. Партії починають, а працювати не уміють, в Народному Університеті чи є, то партійний, а в гімназії тем коли б не є, то розводилося би і та гімназія, яка є.

Почну розглядати Франції Базоку.

Д. Франція Самос. - Соціалістів.

Дя Франція [с. с.] виступає проти Петляри. Чи пам'ятають самостійники, що писав про них газети. Одні у Відні думають одне, інші Тарнівські пишуть і пишуть друге, заверилося два Комітати. Комітат і в вірні тим, а не Тарнівськими. До Дини приїхав якийсь добродій, член партії з Чехії, коли утось узяв з нього довідки, то долина ця виникла... де ж він. Що зробили с. с. Один тізень Луценко працював, а на його плечима ховався Андрієвського зистував аж до члена Директорії, і що він там напружив, убо ми забули як Диня головував в Р. Р., що він сказав про Головного Станіана... нічого. До спавдану довели, а убо партія протестувала проти виступу Дини... ні. Далі це фант відомості с. с.

до Головного Штабу .С.С. були в Національній Раді і не
 чували звістки про зустріч Головному Штабу за те, що їм
 був зарятчик договір з поляками, забуваючи, що вся доля Укра-
 їни залеже від Антанти а не від Польщі. Міністри Липу та
 Білінського вигнали, а тут вони знов в Р.Р. і Правительстві
 взяли 4 міль. карбов. у Уряді на знесь видання і нічого не
 видали, і чи видали справоздання .С.С. хочуть тільки грошей
 від держави. До зробив Липа, як - Міністр ісповідає, що скан-
 дал - Міністр, його обвинувачують в розтраті грошей, а він у
 Львові і знов Міністр. Робота, зроблена їм до нуля. До зроб-
 лено ним з білієм дієвої Армії Червоного хреста. Він піддер-
 жував це білію, а там особи злочинники. Білінський теж до-
 брий діяч. Перша робота його по Міністерству в Польщі з па-
 шпортами. До діє гроші, які набрав на пашпорти - собі зібрав
 до зроблено ним в Комісії по самоврядуванню, які зібрав так
 звали, що зроблено - знов нічого. Хто ж з ним буде працювати.
 Серед них добрий діяч, а до прайні владателі. Один тільки і
 а. Приходь відповідний земель. Зараз Білінський поїде на
 з "іак кооператорів :.. для того. Дієр Крауценко скінчив
 Університет в 1918 році, а в в Катеринославі з 1905 року,
 і не чув і не знав такого студента і діяча.

С. Кооперація.

Про кооперацію давно писалося в газеті, і досить того, що
 її характеризувати. Відносини до Р.Р. не серйозні. Почитай-
 те газети і видно буде, - то сидить в Львові.

Д. Земство.

Земні виборні народу у нас сидять. Може формально і так, але
 фактично є фікція. Інакше, чи попадуть вони в Парламент при
 нових виборах. Земля є нахат величезно культурно значіння,
 але іх самоврядування дискредитована як раз ними людьми
 що в тут. Діє нове земство краще старого. Ні. Склад земства
 гірше старого. Немає у них ні стра-у, ні бажання до роботи,
 примусово треба їх тримати. А головні думи, а бачи їх робо-
 ту. Коли в був в міській редакції земської газети і тоді

бачив виборців земців, чи допустимо, щоб виборці, члени Управління понижали свої імена без дозвілу. Це соціалісти народники теж вилізали кудись, і робив один-дві за всі. В Губ. земстві теж мавши положення працівника, решта теж вилізала. Картина сумна. Не має совісного відношення до діла, до своїх обов'язків, вони дискредитували себе. Це земство зробило для Української Служби - тільки сором, один Труба вжеснив весь тягар на свої плечі. В Катеринославі було 8 гласних. Росіяне пропонували українцям 3 місяці, собі 3, тільки при умові, щоб не було Труби і інші земці погодилися. Коли ж хотіли змінити назву газети з рос. на українську, то цього не дозволила російська меншість, а один Труба сам би це зробив. Про повідомі земства не має чого і казати доброго.

Так само і в Кам'янці. хитра секрет нам, що в повітовій Управлі все робила Іванченко, а решта нічого не робила. Кам'янеч. Губ. Управа з національного боку поставила добре, і все ж таки за одного Приходька підняли руху, а за Огородника ні в якому разі. Губ. земство мало робидо, в'дабляти виробляло жити, та платні збільшували, служачи, було багато, а ще в того. Коли Катеринославське видавництво просило земства взятися продавати книжки, то білий сказав, що українські книжки не потрібні, друкуйте російські, вони краще розійдуться по повітам, що зробив видавничий відділ - рішче нічого. Катер. видавництво, хоча приватне, але на 4 міл. гривень позички, має книжок в Кам'янці на 27 міл. карбов. і у Відні на 10 міл. карб. Це ж робить Софійський. Якої він партії С.-Р. позички сномфікували напер у Катер. видавництва при його допомозі. Земство одержало 3 міл. на видавництво, а що видало. От вам обличчя цієї земської діячів.

Земці стали партійні і цим зробили ще більш шкоди. Я розумію Ар. Іванченко, що хоче він зробити. Земці дискредитували Петлюру. Вони багато зробили в цьому напрямку. Старша Г.О. Петлюри з Павленко діло земців і У.К.О. Докази є, але я мушу угадати то джерело, яке мені дало тому докази, швидко не буде всім.

Д. Мартін Н.-Р.

Вони мало говорять і не мають підстав. Сили їх в Німеччині осілі. За ними ні, то не ніде. Репутація їх дуже нагана. Вони кажуть, що за них виступають поціновці і самі виступають про це в газеті. Особи морального авторитету не мають. Відношення до них негативне. Брали допомогу від держави. Страх угруповання дуже великий. Козаковський на лекції в Ієнсто, озвучивав, що Н.Р. зробили багато уступок і принесли жертв і мусили увійти в Уряд. От яка у них картина - дай їм портфелі, а не я.

Е. Мартін Сел. Соціал.

Партія закладалася в Галичині а потім в Камениці. А і хворі і їм допомагали. Ніколи не чує а виступу цієї партії на з'їзді, весь тигар ніс а та Стородни, а за то нас за-на Кондрашенко. На повітоному з'їзді С.Р. підняв бучу, щоб мене скинути в Гелови з'їзду селян, а селяне того не допустили. Далі поведінка Осадного мені дуже підозріла, треба реабілітувати себе. При виборах до Р.Р. партія грає велику роль, але в тій партії є С. Бачинський.

Далі деп. Віднов характеризує С.Б., про його роботу в Університеті, різні його громадські операції в Одесі, Камениці, Катеринославі і т.п. т.д. З місця питається деп. Віднову сказати, що С.Б. виключен з партії, але промовань закінчує розбором всієї його діяльності в різні форми і закінчує так "Зараз С.Б. в Кремені підтримує духівництво російських мона і працює в якомусь життєвому кооперативі. Чи партія чимсь грається, то була в опозиції, то знов увійшла в Блок і в її не підтримує.

Останнє слово депутата Віднова.

118 вже відбули засідання, а ще до того довело. Кутуша кри-за Блоку, що дароме нунтування народу. Все закінчує на го-лову Головного Станіна, але він не може, то і रहे. Робили криз, дискредитували Уряд, а все падає на голову Головного Станіна. Нон фракція не піде за Вами, так само як не піде за Вами і громадянство. Візьмо будь бити нас пощелами. Я піду

на ділом, а не за Бальсом. Коли хочете щирості і діла, то дивіться на справу життя і не діліть портфелі. Хай тільки Петлюра стоїть за чолі, і його відносіжність вирішиться на Україні. Спитав провставши мусе бути компетенції кількох довіраних людей, а не собі. Але. Коли вибираєте Головного Отамана Головою держави, то мусите признати, що він має право і розпустити Раду Республіки - тільки парламент, як ми. Ми мусимо розпуститися і зробити нові вибори. Ми нічого не робимо, і зина Головного Отамана, що він з Вами намагається.

З міста деп. Брес зауважує, що та брех терого не варт відповідати. За пізнім часом обговорення відкладаються.

Засідання УВР. 28 липня 1921 року. Кінчить по особистому питанню.

Деп. Осадчий запитав, з чому він мусить реабілітуватися.

Відпов.: Я знав вас як робітника, а тут бачу вас зголошеним, як вчителя. Кухар. Освіт. Організації.

Деп. Осадчий: Я був робітником, а да я ієнит на учителя, і маю документи, що був вчителем на заводі.

Відпов.: Прошу вибачити, я беру слова назад.

Кравченко. Нічого сказати, добрі документальні дані про Біліна. Легко випусти таке обвинувачення деп. Осадчому і добре, що був час так його спростувати Вам. Ви минули такі обвинувачення і інші, але певно він буде в історії, а ви ні, так само і про Білінського та паспортів, але він сам дасть за себе раду. Не до мене, то я, коли був студентом, то був в Українській громаді, а вас ми не знали, тоді ви про Хведорова знали і він знає мене. Ви базуєтесь на чутках, а ми маємо так чутки, що ви були в Союзі Руського Народу.

Кін. Білінський подає заяву, що він просить дати виписку з протоколів, де деп. Бідинов обвинувачує його в зловживанні по Міністерству по до паспортів в промові своїй 20 VII в його відсутності, для відповідей виконавців.

Головувачий Говорун запитав дозвілу зборів. Вирішено записати висновку Законом. Адміністр. Комісії, після чого збори

ЗАКРИТА ЕСТЬ.

Аруковича полагается Ельскому від 20/VII.

ГОЛОВУЮЩИЕ НА ПРАВИ

СЕКРЕТАРЬ

Do capabu
pium

KB. 1000000 } novob
Zapinun 24 m

Handwritten text, possibly a signature or name, written upside down.

I nstyt v. 1848

15
Gunnarsson

Robertson

Kristina

Th. 1848

до Центрального Комітету Української
Народно-Республіканської Партії

Волода Імнович
до Центрального Комітету
Народно-Республіканської Партії

Держав

Одержавши документ У.Н.Р.
організації з м. Львів у. Імновичів, яким
завжди було У.Н.Р. з травня 1920. ч. 324
а за цей час його проводили у
м. Львів, з приходу добровольців,
всё, особливо, переговори з тими
з місцевих повстанців українських
робітників що по своїх переконаннях під-
ходили найбільше до нашої партії. За
невдовгий час я їм і мав, до
вдвороту перед добровольцями посто-
яного війська, що захищав Імновичів, по-
ки що не було організації, перевести
організацію діяти в той спосіб що з
перших, що записалися у мене як підпис-
ники партії, тоді, а скликав організа-
ційні збори на котрих рішено було виба-
ти організаційний комітет діяти партії

котрим мав представити список членів -
дружествів партій та зашкережених У.Р.,
та переводити дану організацію пра-
цю. Першим членом партії, що перебував
на організаційні збори партії були:

1) Лука Гуринка - корунт, в. пов. по виб.
комітет. Інтерв'ю в час повстання Директо-
ри проти Шевченка П. Скоропадського, провідник
повстання того в Інтерв'ю по пов. ті

2) Андрій Гуринка - корунт, агрономич-
ний староста,

3) Магачен Степан - корунт, народний
громад.

4) Гурин Семен - студент гімназії-математич-
ного району Р. У. Д. У., уміє В. П. У.

5) Гавриленко Михайло - студент Київського
Університету Св. Володимира; уміє В. П. У.

6) Денисенко Михайло -

7) Робиненко Віт Михайло - судовий викона-
вець / підстав. / Інтерв. Зізн. Миров. Судів,

На тижнядний організаційний збор,
то мав проводити, організаційний комітет
було було в складі: а голова - Г. Галатт-
ка, в. членів, Гавриленко М. та Гуринка С.

В цей час у Інтерв'ю утворився була
Національна Рада в яку представниками
партій наміані були п.п. Семен Гурин, Степан
Магачен.

В громадському житті мене
порой брали участь: Юзюка Я.
був висунутий на становище пом. повітов.
хліскара, але чим не був, з огляду на
свакучу, речка мене порой за вибіркою
Завулевіча, що сів на чолі Народна-
ційного Бюро Національної Ради: мене як
брав участь у праці Повіт. Р-ту Село-
сп. Р-ти: чим діялювавши був до Листо-
виської Товариство Земельної Управління
чиєї Управління, та Юрчик Семена - кот-
рий працював у М. "Прогрес" як седе-
ра Радн. і, участі в праці в громад.
ній та державній установах брати не хоті-
ли.

По свакучу в повіті залишився а)
Юрчик Лука: Андрій Завулевіч М.
виїхав: вступив до армії Е.Н.Р. всі
остатні мене порой, при чім я працю-
вав як начальник Уманської, а потім
Надвиської Подільської до Р. "Народна-
ційного Бюро Національної Ради", Микола Ст. як
старшина див. оружих ці дів. Давиденко Я.
як діловий.

Про методичному наставі на Україну
ми з-за незгоди з надвиською праці
Красовської як чим діловийого вара-
шка, залишити працю в Бюро, де працю-

ки до вте ще залишився н. Денисенко.
як наголову канцелярії Інспекціїного бюро.
В цей час як в. о. начальника кустарно-
просвітнього відділу (штабу) П. Заносово
близько Денисенко н. Магале поїхав
в Д. А. У цей період Юрій Семєн увес
час по Сибіру. З. Антєв працював у
Дарсин, то як інструктор кустарно-освіт
справ у Великомірській губ. З. то як член
комітету Загальної освіти: н. о. П. Кобилін
н. Михайло увес час пробував у
Д. А.

Зараз з цієї партії залишилися
у Полоні: Юрій Семєн, Магале Степан
н. Я. П. Кобилінський. Сидів місяць два то-
му казар до Антєва.

Від інспекції увинся працював як
начальник біженецького бюро у Львові: П. о.
Юрій, Магале пробував у палорах.

У цей час партія, що залишилася
в Д. біженецьким арімом Юріяна Лука
н. Юріяна Андрій з відомо: за згодом
організації фінансової провади там асти-
цію проти совітської влади: по стир-
маній мною відомостях в часи нашої
останньої настану на Україну підняли
повстання в Антоновському, Гайсинському

виступи виступ. При великій силі та
 населенні, що що свідчить про фракції
 що названі Гурійні збрало під сво-
 їм проводом Чорткова та інших і 200
 кінних, повстанці протримались
 як організований виступ усього кот
 двох місяців, а потім після того як
 армія І. Н. Р. змусила була одійти за
 Збручу, і на повстанців були кинуті
 великі військові сили, формуючи,
 за рік хор. Гурійні був ліквідова-
 ний в той спосіб що вбитим був
 до розпущено по домах, а кінної
 під проводом сотника Павленка (кан-
 дидата нашої партії) з боєм прой-
 шла од Імпровізації до Дністра і
 перейшовши через него була обвзброєна
 і підновлена в Румунії. Гурійні Ру-
 ка захопив і не вдало де зостався в
 якомуся місці і переконується по тій
 боці Збруча од Б. Ковалів, Гурійні
 Аведін ранений у в Імпровізації зоста-
 є в тім, так само невідомо де він переко-
 нувся і вдало що з ним сталося.

Дою нагадотъ все вичинаведе
снато за тебъ проситъ Ц. К. партія
заинтереситъ притянухъ мною, на ниг-
снато, горючимъ Ц. К. мени партія по
Миневскому ф. 11, притянухъ хоти
а вичинаведе.

Говоръ Миневскому Комитету
Партія Миневскому

Р. 1921 Миневскому
Партія.

В Центральный Комитет
Української Народної
Республіки. партії

Полковника Олексія
Бориса Васильовича
Неїса

Прохання

Давно співзвучаючи
програми і в нас в Україні
крайню менше організації
в часи війни.

Вашому Неїсу

3/І 1921р. м. Перемишль
вдн. Смоляки З. Ч.

Стану Віце Міністра Шенків

Урядовця Вал. Дорошенка
Л. Суворовичем

Данот.

Ур. фронтом в помещиках Министерстве
Шенків до мене підійшов мам. Розобсидний
Котрий відвів мене в сторону, щоб ніхто
не підслухав, і переказав мені низькозна-
чене: „заого числа до його підійшов ур.
для дозвеш при Міністрі Шенків Пого-
рецьким того розпитувати його, чи
міг-би він Погорецьким, розпитувати
на його допомогу себ. то „ліквідувати“,
моделі стояти на переході Української
Держави, коли на це буде розпорядження
від Імени Головного Отамана. Коли він
себ. то розобсидний дав відповідь, що він
завше боровся за Українську Державу,
то Погорецьким кудись пішов. Через деякий
термін прийшов Головний Комісар Н. Канура
і відвів мене в сторону запитав, чи маю
я револьвер і надби позовати треба їй ко-
„ліквідувати“, і що-б в 5-й годині вечера
я прийшов на помещиках Н. Канура для
розпитування розпорядження. Коли я почув
все це від Розобсидного то взяв його
і пішов з ним на помещиках Н. Ковтане-
ка і М. Яновського. Присутність їх

Козубський повторив все те, що
казав мені і додав: будемо всі ви-од-
реснені, позайт я знаю вас всіх і ни-
кому не дозволю собі зробити вам
шкоду, особливо береситесь ви Кузь-
мичевий позайт до ваших перш
черга. окрім того Козубський ого-
лов: що до дею чи да він був до
цього на дружині поверну Грісто-
мо і був як Кочура піддійшов
до вояків і показував якийсь то спис-
сок говорив, що туті переклані особи
які стоять на перешкоді української Дер-
жави і він має вказівки ліквідува-
ти їх революційним чином. Заціка-
вившись цім я заглянув в список позай-
т сійодь обог і був здивований коли
побачив там прызвукє н. Коваленко,
Пилипчук, і його родича, Сонічу
Гірки, Ковалевського, Сивонину
і Кузьмичеву. про Кузьмичеву
н. Кочура оповідав, що її учр мо-
жна котра багатьо знає її айн
Головного Сталіна мусит бути
обов'язково всіми засобами усуну-
ти.

Після того як Козубський кін-
чив і нішов за ним щоб подивити
куди він піде, він дійсно пішов на Брод.
Заходив до Кочура, а мене й ога не
застав дома.

Позаяк мені нагрявше погрожу-
 вав мені, про що я дописав Вам ра-
 портчик, там більше, що теперо-
 ую погрозу відноситься до Вас і інших
 інших осіб, скажу необхідним до-
 всїма до Вашого відомства про вступ
 зазначені. Як громадський я мушу
 зазначити, що н. Коура Баскович
 поспішає на дімний особливий і над
 іншими ур. м. ва. дозволяє собі
 вживати ім'я Н. Головиной Отамана
 чим дезорієнтує цю саму ім'я
 Голову Деркави, що не допускає-
 -мо і мусить бути прийнято. —

10/11 1921 року С. Кузминов

М. Марин

Українка
Народна Республіканська
партія
Центральний Комітет
Листопа 21 дні 1921 р.
м. Київ

Копія

87

До Гана Міністра Закордонних Справ.

До нас звернувся член Центрального Комітету нашої партії В. Корнієв-Старий, щоб допомогти одержати 21½ тис. корон чеських, що він витратив на агітаційні видання під час свого перебування на посаді аташе Укр. Дипломатичної Місії в Празі. Відомо нам, що ці видання були замовлені Міністерством Закордонних Справ, власне Варшавською експозитурою цього Міністерства. Поки п. Корнієв-Старий знаходиться в дуже тяжкому матеріальному стані, просимо Вашого розпорядження, п. Міністре, про виплату п. Корнієву, принаймні, частини тої суми, що випає йому Міністерством Закордонних Справ. Про Ваше рішення не відмовте нас повідомити.

Голова Центрального Комітету

Секретарі У. К.

УКРАЇНСЬКА
НАРОДНО-РЕСПУБЛІКАНСЬКА
ПАРТІЯ

❖

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ

❖

..... дня..... 192.... р.

№.....

М.....

До

Центрального Комітету Української Народної
Республіканської Партії

в Тарнові.

На відбуденійся конференції дня 21. лютого 1921 року
в м. Лавові, з одного боку мен президент М. К.-гу
укр. нар. респ. партії др. К. Вроцьковський - Сивакманка
та з другого боку п. Др. Северин Данилович, адвокат,
Мелішон Твердошнік і Мисайло Буків, редактор
„Відного Краю“ прийняли до обов'язкового переконавання
про необхідність заснування на державні засоби,
Турковщині, Волинні, Холмщині та Підлясся „Земельно-
кошарної“ Українсько-Республіканської Партії
на програму Ч. Н. Р. П.

Підготувати організації належно до усього списаної
конференції.

Мелішон Твердошнік

К. Вроцьковський - Сивакманка

Мелішон Твердошнік

Копія.

Українська
Народна Республіканська
Партія
Центральний Комітет

Листога 21 дня 1921/р.
№ 37
м. Харків.

До Гона Голови Директорії У.Н.Р.,
С.В. Гестлери.

До нас звернувся член Центрального Комітету,
В. Королів - Старий, щоб допомогти йому одержати 2 1/2 тис.
корон чеських, що він витратив на адитаційні видання брудних
мобак, під час свого перебування в Празі. На ці видання було замо-
влено від Міністерства Закордонних Справ, але в процесі його
переїзду з Варшави до Вилкиці і з Вилкиці до Вирнова
загубивши нитки твої справи. Отже, просимо вас допомог-
ти в цій справі, підкреслюючи, що п. В. Королів в даний момент
знаходиться в надзвичайно тяжкому матеріальному положенні

Голови Центрального Комітету

Секретарі У.Н.

МІСЦЕВИЙ КОМІТЕТ
ЧЕНСТОХОВСЬКОЇ ФІЛІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

Високоповажний

Олександр Олександрович

" 14" Лютого 1921-го року.

Ч. 17....

м. Ченстохов.

На підставі постанов Комітету Ченстоховської Філії від 2/П і загальних зборів членів партії тієї ж Філії від 2/П і 13/П, Комітет має за честь прохати Вас приїхати до м. Ченстохова і прочитати публічну лекцію на тему, про роль партії в Державному будівництві і, крім того, дати інформації про сучасний політичний стан, про Раду Республіки та її роботу.

Цю постанову Комітет і загальні збори Ченстоховської Філії мотивують слідуючим.

ГОЛОВІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ П-НУ
О.О. КОВАЛЕВСЬКОМУ.

Для того, щоб найліпше використати перебування наших партійних товаришів на терені Польщі, побільшити ряди Партії, виховати політично своїх членів і підготувати необхідний кадр партійних робітників для майбутньої праці на Україні, - потрібно пройти кожному з нас гарну політичну школу під приводом найліпших проводирів і ідеологів, бо від того, яке насіння буде кинуте в душу тої чи иншої особи, залежат і всходи.

З другого боку, для того, щоб популяризувати ідеї Партії і викликати симпатії до неї і до її роботи в Українському суспільстві, потрібно, щоб той, хто візьме на себе цю тяжку місію провідництва, виконав ^{би} її як найліпше.

Такою особою являєтесь Ви, а через те Комітет Чен-
стоховської Філії щиро прохає Вас не відмовити в прохан-
ню її членів.

З Їлибокою пошаною до Вас

Заступник Голови Комітету

О. Арешевський

м. в. о Секретаря

Рослик Миколай

Артмоное
Засгийн Централеноо Комиссону

15-нонго 1921-ны 8-дугаар сард.

Хуучини Робертсону, Таушкэ,

36-адресу Хуучини, Сагара

Хуучини, Монгол улс, Тунху

Барсгалон. Хуучини 13-дугаар

Хуучини.

Нотанон засгийн 1-дугаар.

Танову. Робертсону

Нр. Секретари. 6-адресу.

Нотанон Хуучини 1-дугаар. Хуучини 13-дугаар

2-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

3-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

4-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

5-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

6-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

1-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

2-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

3-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

4-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

5-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

6-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

7-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

8-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

9-дугаар. Хуучини 13-дугаар.

Коченый рис с фаршем и луком
вот так. В кочину 13 апреля
всего 20 копеек.
Раст. нормис — маелоту 20 копеек
копи

Pro Mr. Giddens.

Писемникъ. Зверей въ убои на предвѣст
что въ рѣчныхъ орошателяхъ, погроды
двѣсти до тысяча; и много въ
до Боро Г. К. Яковлевъ и др. и др.
много разныхъ изобретений.

Монинъ разныя сафры
Ролелесъ Кочетанъ Ленинъ роуны
Галыбагъ ба ге си гедектан
Рудынъ б Занотолои.
... Манолоу Фруто.

Сыгн 6 5 100
Инженеру про Мамонтова Петра.
в Канона.

1) Мазаринская кедра лесу-лесу постоу
2) Мазаринская кедра лесу-лесу постоу
3) Мазаринская кедра лесу-лесу постоу
4) Мазаринская кедра лесу-лесу постоу

Камчатка - Камчатская губерния
Росс. Тих. Океан - Берингов - проливи - Камчатка
Примечание. Камчатка имеет обильнейшую

В. Ч. М. У. Невини перстни добавим 3 месеца
перстни цар Чувств. В. Р. Рождество
на два Лазаря — Модросте и Кадрову.
Есеп Ери; КР В., Модросте не опрости.
Модросте сестра.
Кадрову. Умодска Ороми Сестра

Могу бунув на нову уред.
 Відгуків Угорців.
 Дог. Угол. нрду на зорд,
 Мелурон, Трент Зелених,
 Радє Давє Уголотованих, ає
 Радє не народились. Вимиком
 Тамна Лунини, Тоніоко
 10218. - Індивід з нов. Милісон
 Лондоніас прохреснує 21/11
 Колуму Теравр. - Криву.

У.Р. - 2 сесії
 1 сесія + Коштові ^{1 ден} ~~Молода~~ ^{Криву}
 2 Коштові Ресурси
 Ресурси в поромі Сатурн на нрду
 Милік Бердун.
 Сатурн - Сатурн.
 Ресурси 20. Ресурси 18.
 - 12.

20.
 Сатурн Ресурси. Милік Милік
 Милік. Милік Милік.
 Милік Милік Милік.
 Ресурси Милік ає прохреснує
 Сатурн зор Милік.

Новоустроенная комиссия пред сессией
рассмотрела, и в докладе, вынесенном на
принятие

Замечаю также. Есер басак - про
Андреевского,

Виконский комитет. Тамбовские - выступили
или кривыми или Петровыми

Председатель Тамбовская комиссия
Радомский получил 1,000,000 карбованцев УНР.
Председатель - Рубанский. В Радомском не были
Хитровые и другие.

Продолжение. - Вильгельмский доклад
по поводу вынесения.

Работа парламентской фракции
и Западное Положение.

Законодательная комиссия при. не была
успешна в работе. До Ур. не удалось
Ур. сделать выступил против Голландии
представитель на заседании М. Зарок
3 Мусульман. Голландия не
была. Парламентская комиссия при Ур.
представитель Ур. Самира не была
Голландия. - Мусульмане не были
3 Мусульман. Запад. при. Самира не была
Ур. Мусульман. Голландия. Мусульман.
М. Н. Зарок. Самира не была. Голландия.
Голландия. Мусульман. Голландия.

Буде Генер. Ваше сего скану
на Криво - Маноуше полегна робота
на Криво по изд. Кр. полевна викария з Криво
Ваше полевна полевна полевна
Земли полевна полевна
где Криво полевна Криво.
полевна полевна. полевна. полевна на Криво
полевна. полевна
Земли полевна полевна.

Ваше полевна полевна полевна
Криво полевна. полевна полевна полевна
на полевна полевна полевна
полевна полевна - полевна полевна полевна
полевна полевна полевна - полевна

Дошло Криво полевна полевна,
А М. Ч. Барникова
Ваше полевна полевна полевна
Земли полевна полевна полевна
Земли полевна полевна полевна
полевна полевна полевна полевна
полевна полевна полевна полевна
полевна полевна полевна полевна
полевна полевна полевна полевна

У. Н. Р.

МІНІСТР

Преси і Пропаганди

..... дня 192..... р.

№

Адреса:

Правительство Ч.К.Р.

Внеурядови фондас П. Ол. Ковалевського
 на основі принципів організування правитель-
 ства, Ч.К. зазначає, що воно повинно бути
 організоване на неперехідній коаліційній
 основі та служити інтересам народу.

Преси і Пропаганди

..... дня 192..... р.

№

Адреса:

Директор

Вислугебним фолдаг Г. М. Барминовскно про
інфертелебном К.-Р. апракы: до Правительств в сирдї
Директорїї Ч.К.Р., що зблзкнелъ вислугебн постан-
ови II партійної Конференції (род. II, н. а),
Центр. Комітет Ч.К.Р.П., संबездичнотї основї
Цесн докладу, перетодити до Першовит Справ.

МІНІСТР

Преси і Пропаганди

.....дня 192.....р.

№

Адреса:

К. Р. Француз

Внеправильно послан 7. Ол. Ковалевскому про
Француз К. Р. Француз в Ред: Республикан, 13. К. односторон-
но урвалув:

виднари її функціону а в історичаційних
редових інтересах чи К. Р. і К. Р. партії.

Преси і Пропаганди

.....дня 192.....р.

№

Адреса:

В. Н. Р.

Вислухавши доклад Гов. Г. Франка про В. Н. Р.
у Відні і його результати, Ц. К. У. Н. Р. П. одво-
лосно ухвалив:

- 1) Тимчасово відіти, як звернувся Гов. Франко в
В. Н. Р., визнавши доцільністю.
- 2) Констатувати, що в зв'язку з простотою
робот Р. Ресн., треба перладінавати Тіла Ц. К. Р.,
де К. Р. партія звернулася в новий лист,
далішніми передуманими партії в складі В. Н. Р.
є бездієвими і небажаними.
- 3) Додати Г. Франкові скласти декларацію в
імені К. Р. партії на зусилля Високо. Коміт.
В. Н. Р. про вихід К. Р. партії з складу
В. Н. Р.
- 4) Підтвердити, що Г. Франко є наслідком

репрезентации У. К. Г. К. Р. П. и др.

Протокол
Засідання Сесії Центрального Комітету Народної
Республіканської партії 15 жовтня 1918 року
в Мажові.

Присутні: Імени Ц.К. Ковалевський, Тамушка, Батієвський,
Хиненек, Ранига, Милинчук, Миколайченко,
Тринетар, Батриновський, Імени Р.П.Н.
Р. у Ризі - Аранко.

Порядок денний:

1. Літературні

а) Пресвідання Імуністської фракції
(м. Тамушка)

б) Пресвідання Мажовської фракції
(м. Ранига)

в) про Радичівську фракцію
(м. Хиненек)

г) про Рівненську фракцію
(м. Ковалевський)

д) про Варшавську і організації
фракції в Данцигу (Ковалевський)

2. Інформація про організацію Всеукраїнської
Національної Ради.
м. Аранко.

3. Літературні Парламентської фракції.
(м. Ковалевський)

4. Пресвідання Ц.К.
Зомладня - Батриновський.

5. Пресвідання
Зомладня Ковалевський?

6. Співпраця Сироти.

а) Імуністський Комітет у
імуністському Імені Ц.К.

б) Вибори Секретаря Ц.К.

в) Сирота в Рівненській фракції

Chybae!

1. Топография ур. Бесноковетскъ: (м. Тангука)

Робота Гельмгольської фізики складається з двох
з предметів нових елементів, кожен предмет містить
запрошення окремих осіб, намагаючись під час
кожної сесії бути присутнім у повній мірі.
Ідеї нашої партії є основними в усіх.

Між нашими партіями є велика різниця в погляді на роботу на Україні, тут ми докидаємо різні питання і робота є як докидаємо на зборках партій. Робота зараз іде як менш централізованою, такою і місцевими. Другим завданням партії є свої власні різні організації всього, що у нас є в Україні докидаємо.

Вилкентс имеет поблизости до Шваровск.

Президиуму этого Заседа. Меморандума.

Визначено Брак з швагрю м.і.м. Саво С.К. і всесвітньо

на що просить звернути увагу.

на цю подобну історію.
 "Книжечка. Вперше вийшла на друк в Києві в
 1864 році в редакції "Киевської думки"; в 1865 році
 вийшла в редакції "Киевської думки".

Ковалевский. В имени Г. К. Копытского великой
работы Зенитовской семьи и других за
его работы и обречь на народное бедствие
его за его великое и доброе дело,
The Committee of the

2. *Impatiens* sp. *Stenobotrys* (a. laevis)

Старое православное и католическое право и до последнего
всего последнего времени. Проводит и организует
дальше германского и славянского.

Звіленихся членів першої до 8 червня
Проводитися обір на пресовий фонд, при цьому робитися
внески і на членів Нарнії

3. и Купишак. Изгорише иго в Канони: собрании
именом нарий др в оловк, и кинотейи др
збрании и др.

4. Кавалерський заг інформав, що до
Рівенської фронті. На кордоні УНР була
організована група в Рівно, до якої ввійшли
про її існування до цього часу не було
відома. Загав одержавши листи від Рівенської
фронті, котріх просили про надання
інформавції і намір ухвалити. Було в.к. одержавши
це листи, вирішило, що фронті одержавши
Крестів Комітет і ввійшов у відносини з
членом до Польського Війська. Загав мусів
відійти в Крестівський відділення відділення
фронті і давати інформації.

Відділення в Ставках був перший одержав
фронті в Дону.

Варшава мав Рівенський одержавши фронті
не організована але в великому році
провадити в невеликій роботі, що до інформації
в пресі. Таким чином одержавши комітет
фронті організованого.

5. Інформавції про Всеукраїнську Національну
Раду у Відні. Командувач Армією
Всеукраїнська Нац. Рада у Відні мав свідомість
Комітет, який мав вступити. Вироблено
було сім'ю і поштовими від Копиць,
в Армію підписався, зокрема що в
подпис від в.к. Нур. Рес. Нар. уповноважено
не мав. Наші партії своїм дає
було в мислі, але поїмні в.к. Родіменко
вони в два рази Надніпрянський і Надніпрянський
Надніпрянський трепаний і, що це в мислі
в громадська організація, котрі були
Центр Маршківський, котрі бачили мав Рівно
на роботі цього Центру. Надніпрянський своїм
варом до цього Центру. Найбільше мав об'єднаний

Вигнола Україн. [Трикол, Кошовице 5].
Кригиз добутанеи Чоховицеи на виступах
университет, на Лондонському Конгресі, і
але небув в таких доповідях і згодом.

Варел і згодом збл сесії ВНК Н.Р.

Сама вона поділялася на Ковчезі.

Мандатний, Републіканський, Комітетський.

Повітряна Републіка переді була згодом
і революційною, зсирова в сесії односторонній.

В згоді і революції були наслідки на згод.

Вради Ковчеза намірялися згодом і згодом

до згод. В згоді. Тампінг.

Ковчезі згодом і згодом в сесії в згоді.

3. Робота парламентської фракції. м. Новоселівка.

Законодавчий згод на згоді згодом і згодом
і згодом згодом. Згодом згодом: Мандатний
Законодавчий згод згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом: м. ВНК.

Згодом згодом, згодом згодом згодом згодом

згодом. Мандатний згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

згодом згодом згодом згодом згодом згодом

Франції партії вимову робити Києве
перемогі Конференції. Вона смово
на захисті УНР, Парламентаризму і демократичних
цятрив. Меморандум політика мурити
бути правона. Радитиме зими Жеральда
до Ради Республіки в такій смово.
Меморандум Комісії Товариства Меморандум.
Антидемократично в радний вкрити Радю
Финансово Меморандум - замиш. Товариства Меморандум
4. Вопрос про Президентуру док. Баршова

Виникає необхідність про закінчення
помощи про Векторну Владу, руйнує
в закордонній пресі зробили про демекс
Товариства Товариства зробили надставити
непримені востаннє, експериментували,
що всім не ма про це Саломаті з
Україного, деї такі помешки вимовили
не може і неможливо бути востаннє
про Директорії не ма, а мави
Товариства Товариства - Президент
Республіки. Радитиме це буде мовою
в формі вимовили до Креду в
вирібі востаннє Товариства
Мави, Мави.
Радитиме востаннє не в мови.
5. Про Претитиме док. Ковалевський

Директор
Вопрос 9218
Востаннє

и Хитинах изобретены резиновые боты

п. Зверев ~~продолжил~~ ^{продолжил} ~~использовать~~ ^{использовал}

В. В. Роговскому

Возвратъ въ ~~подчиненный~~ корпусъ
вызываетъ съ складу наг. родн. вѣд.
переводу 3 с-д. с-р. нро вхвг, ае
пред. илии сличается задржрмаса
длинно.

То доклады Ковалевских про работ
ны графин

Д. Заслушка противе тужи даарно

н. Талитин доводит до француз
примавши всі зусилля до отримання
і як наслідок від пропонує
нам білорусів з ними, рента
це омиряє нас з його військом
до того доходить.

Reservoir granta.

Григорій

Кубинський писар в
вже вийшов з К., що вийшов
двору і кав'ярні.

Двору вийшов з К.

Роботи селянські

Григорій Григорій

п. Ковалевський писав що він
був у Софії і бачив деяких
дворянських, що вийшли
звільнено і пропонує щоб К.
всі ініціати по виходу могли
робити на повільному шляху
дворянства

Двору вийшов з К.

„Законодавство“

Григорій Григорій А. Ковалевський

Ковалевський писав, що він і банківські
господарі вийшли з К. і нашіли. а
наше ^{наше} на Ковалевського і Григорія банківські правди
корисні виходу нашіли,

Місцевий Комітет
Сенатовської Організації
Української
Народної Республіканської
Партії. -

"7" січня 1921 р.

ч. 15

м. Тернопіль.

105
До Чернігівського Комітету
Партії. -

Додаток: Копії промови
виступаючого Комітету Сенатовської
Організації до 7.2. 9:10 і 10:15
зборів зоч. 5.

Заступник Товариша Комітету

Григор'єв

Мих. Сидоров

Смородок диниш отговаравани, расовини
чимом питаниа що до орган Вагй праг
рѣши". -

Слушаш:

Раставданаш:

Питаниа, що до маабѣ, — Введемъ верну маабѣ
нѣй праг рѣши". -

нобисемшѣмъ чимомъ рѣши
рѣши", а дикъ евоисъ дѣло
мѣдѣа.

а) Шикомъ публичнѣмъ
мекунѣмъ предъсѣдательнѣмъ пар
тій", а дѣ рѣшениѣ пар
тій", те чимомъ пуб
личнѣмъ евоисомъ мѣдѣа
(мекунѣмъ Вагй, дѣ партій)
б) Шикомъ, кустарниѣмъ
вербованъ чимомъ.

II. Зомѣду чимъ вогъ рѣшѣ
Вагй Ресублицѣмъ дѣ дѣ
дунѣмъ публичнѣмъ чимомъ
чимомъ чимомъ, партій", дѣ
будуѣмъ рѣшѣванѣмъ мѣ
таниѣмъ дѣржавномъ ва
ш, чимомъ, чимомъ, чимомъ
дѣржавномъ чимомъ, чимомъ
чимомъ чимомъ предъсѣдательнѣмъ
кѣ Вагй Ресублицѣмъ дѣ
своимъ чимомъ чимомъ
чимомъ, а дѣ чимомъ
чимомъ чимомъ, чимомъ

Зуртканась како члене-
хосаеи" ораи" наймтне
каріетнне рабвзайи
те мн ише мн данд, а
днв своо небуфдн про
вс це індоренуатн Ц.К
Крім того небуфдно, едот
у всі Тенешовески ораи-
Зацї" утнцнн наші
тннн, цот бутн вхурі
работн цїт ораиЗацї".

Здружбону просїт Ц.К
свогачно наденнати до
Ораи" індоренуатї про
поміжнну работу в Цен-
трі, ака будуть обгово-
риваєица в Радї Рес.
публікї, цот маєи шне
свогачно свогачно вно-
сїтн думка ораи".

III. З огледу на нестаче
матеріалн поверннн в мн
Україну, де предстїтн
всннн ораиЗацї" на
партїна работн, небуфдно
маєи поміжнну свєдє-
ннї і гарно ідентифіка-
ннї партїннн, робїтн-
кї, днв того небуфдно
Зараз прїступїтн дїяноу-
готовцї цїт кадрї, а днв
цого небуфдно цотн лїдї. Цї-
раїнн рабннн, на кот-
рїсї оїннн в ннннн бунд
зробїсн коротєннн

Заклад про яке не буде питан-
ня програму і ідеології
партії, чим дасть науковий
дирекцій зібранню; чим дасть
критично розібрати те, що ми ма-
ємо, а також прогнати те-
нети до аліфавітичних висловлю-
вань.

На існуючих зібраннях розгляда-
ти такі питання.

I. Загальна партія (історична
парія, загальний огляд ідеології
партії)

II. Конкретні дії партії в ідеології
партії. III. Робітничі питання
і трудові питання в партії
партії. IV. Аграрні питання

V. Стара партія. VI. Діалектична
партія (внутрішня і зовнішня)

VII. Економічне питання в партії
партії. VIII. Ідеологія партії С.Р.

IX. Ідеологія партії С.Д.

X. — " — Спир. фетералізм

XI. — " — Спир. Радикалізм

XII. — " — Соціалістичний Радикалізм

XIII. — " — Соціалістичний Радикалізм

XIV. Радикалізм, як економічне питання

XV. В справі загальної відповідальності

партії про майбутню організа-

цію партії, зібрання загальної

обговорення загальної збори.

На порядку денний поставити та

обговорення таких питань:

I. Ідеологія, II. Питання про

майбутню організацію партії, III. Про-

блеми партії, IV. Програма партії

Засідання загальної 8-ї загальної збори

Програма загальної збори: секретар

Володимир.

В архіві загальної збори:

Микола Сергійович Володимир

Ком. д.

Протокол № 5.

2 июля 1921 року

Загальних зборів Пензенської губернії Ларанської Народної Республіканської партії.

Загальна кількість членів 5½ тисяч осіб. Всього членів партії 5½ тисяч осіб. Арабівських при секретарстві Російського.

Присутні були:

Мов. м. Талутка, Кошове, Арабівський, Крижанівський.

Тверде ділення, отримання мов. Арабівський.

I. Інформації

II. Відомості про майбутню діяльність партії

III. Крижанівський

IV. Відомості про партію

Крижанівський адміністратор.

Решали:

Решали:

I. Інформації:

Доклад Інформаційним Комітетом до зборів мов. Арабівський.

а) Про відкриття Рад Республіки.

б) Про відкриття Рад про нових членів на Ларані.

в) Про відкриття Рад.

в Раді Ресуртис'ки, згодом
тотим способом одразу
висловлювати думки свої.

19. Визначеному майбутню. Якщо ж і робити згодом
ми прийдемося повернутися до вивчення і поглиблення
на Україну, де стоїть перед нами велика організація
на партійно-державна ро- в тому часі, як вона не
бета. Дивлячись на те, що буде зовсім.
можливо одгодувати.

Варто підготувати, на-
приклад, роз'яснювальні, на дру-
ку комуністичні думки, потріб-
ні для пропаганди до вивчення
всех питань. Дивлячись на те, що
ми знаємо і бачимо в його.
Від цього роду, на ка-
рмі одних з них був
зробити керуючим до-
клад про те, як це ста-
тими програми і ідео-
логію партії, чим да-
наслідок думок вібран-
ня і невеликої дискусії
детально розібрати те
що ми знаємо, а та-
кож припустити те, що

до організації висловлю-
вати і в тому ж са-
мості в білоруську.

На думку комуністичну
в першу чергу на це

Кому білоруську державу
тв. Косову.

розумових роботах Там.
питаємо:

I. Як вивчаємо партію

(історичний курс, загальний
огляд і географію партії)

II. Конкретні функції держави і
географію партії

III. Роз'яснює питання: "Зу-
вола і перемогення в ро-
зумінню партії".

IV. Аграрне питання

V. Станови партії

VI. Дієвність партії (вну-
трішні і закордонні)

VII. Економічне питання і
розуміння партії

VIII. Географію партії С.-Р.

IX. — " — С.-Д.

X. — " — Селян. - Радикал.

XI. — " — Гур. Самостійного

XII. — " — Селян. - Радикал.

XIII. — " — Кібер. - Демократів

XIV. Селянство, як економічне
навантаж.

III. Про кризові моменти

Чеснов; Визнаючись
Спокуха, Світло і Кібер
Кол, радимо браку волі

Прекі отіверованні огу
всаким про них і незарема-
ціїм маленьким середняком
і) підприємства (Спокуха)

принят единогласно
1) Седми Кудрицкий (суд-
ный Советник) приняв в
одиночестве
2) Радина Трапезникова
- приняв в одиночестве

IV Вторую часть

а) Должна быть принята
неотложная заготовка
переходных и временных кар
т

б) Инициативу тов. тов
Соловьева, Кривошеина
в смысле выработки предост
ережных мер кустарно-со
вхозных организационных
желая самоуправления до
разрешения Республики.

Задачами Советов 9-го округа
будут: 1) М. С. тов. тов. Кривошеин; 2) тов. тов.
А. Ровески; 3) тов. тов. Соловьев.

Инициатива тов. тов.
Соловьева и тов. тов. Кривошеина

Кемерово, 1920 г. 1-й секретарь С. Соловьев

до 21 грудня
Замість

Висновок нашого
дир. партії Н.Р.
1911

СПРАВОВОДАВЦІ

ПРО ПРАВА МІЖПАРТІЙНОГО БЮРО І НАРАДИ МІЖПАРТІЙНОГО БЮРО
за час з 7-го грудня 1920 р. по 11-е січня 1921 р., в
справі скликання РАДИ РЕСПУБЛІКИ.

I. С. А. А. А.

а/ Міжпартійна Рада складалась з представників 7 партій /С.-р., С.-д., С.-о., С.-с., Н.-р. і А.-д./, по три особи від кожної партії.

З склад Міжпартійної Ради входили такі особи: від С.-р. - ГРИГОРІВ, ГРИГОРІВ, від С.-д. - РОМАНЧЕНКО, БУТЕНКО, ЛІТЕНКО, від С.-о. - СІМОНОВ, від С.-с. - БІЛІНСЬКИЙ, ЛІНА і від Н.-р. - Л.ВАНОВСЬКИЙ, С.ВАНОВСЬКИЙ і СВІТОГОРІВ, від А.-д. - САГІНОВСЬКИЙ, СІМОНОВ, від А.-д. - АРТЕМЕНКО, а з 23 грудня - ГРИГОРІВ і СВІТОГОРІВ.

Крім цих постійних представників в нарадах брали участь і інші партії як від С.-р. - ГРИГОРІВ /16-18/, від С.-д. - ЛІНА - ЛІНА /7-12/, від Н.-р. - ЛІНА /17-18/, від А.-д. - АРТЕМЕНКО /18-19/, від С.-о. - МОШЕНКО і СВІТОГОРІВ /18-19/.

б/ Міжпартійне Бюро складалось по одному представнику од кожної партії, а саме: від С.-р. - ГРИГОРІВ, С.-д. - РОМАНЧЕНКО, С.-о. - КОРЧЕНОВСЬКИЙ, С.-с. - БІЛІНСЬКИЙ, С.-с.в. - Л.ВАНОВСЬКИЙ, Н.-р. - САГІНОВСЬКИЙ, А.-д. - АРТЕМЕНКО /протокол бюро 10 грудня 1920 р./ 1.2/.

II. КІЛЬКІСТЬ ЗАСІДАНЬ.

Міжпартійна Рада збиралась 16 раз, в грудні 1920 р. - 7, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 28 /рано/ 28 /вечером/, 29 і в січні 1921 р. - 4, 11 - 16 раз.

Міжпартійне Бюро збиралось 13 раз, в грудні 1920 р. - 17, 18, 21, 22, 23, 24, 29, 30 /рано/ 30 /вечером/, 31 і в січні 1921 р. 4./рано/, 4 /вечером/ і 5. = 13 раз.

Засідань представників партій правих і центру було 3 рази - грудня 17

12 і 23. - Разом відбулосьь засідань - 32.

III. СПІЛЬНІ ЗАСІДАННЯ.

Крім засідань виключно партійних, ще відбувалисьь засідання з участю представників організації і правительства, так:

- а/ Спільних засідань партій з політично-громадськими організаціями /зємства, кооперативи, залізничники, поштовики і культурно-освітні організації/; було 3: 22/XII, 23/XII, 24/XII.
- б/ Спільних засідань партій з участю правительства і військових представників і політично-громадських організацій було 1 - 21/XII.
- в/ " " " і представників війська було 1 - 19/XII;
- г/ " " " з правительствами і політично-громадськими організаціями - 2 - 30/XII і 31/XII.
- д/ " " " з Прем'єр-Міністром було 6 - грудня 12, 13, 20, 30, 31 і січня 13.
- е/ " " " деяких членів Правительства було 1 - 30/XI.
- ж/ " " " Голови Держави і правительства було 1 - 30/XI.
- з/ " " " з Головою Держави було 1 - 4/1-1921 р.
- к/ " " " з Прем'єр-Міністром і Міністром Надієських Справ було 1 - 5/1-1921 р.

Разом було 17 спільних засідань.

IV. ЗАСТАНОВЛЕННЯ ПАРЛАМЕНТУ. ЗАЯВ: ПРОТЕСТІВ З ОПРАВИ ЗБІЛЬШЕННЯ

МІСЦЬ В РАДІ РЕСПУБЛІКИ І Т.П.

На засіданнях Міжпартійного Баро і Народах, маюче, що дня розглядались заяви про бажання участі якої небудь організації в Раді Республіки, про необхідне збільшення місць в Раді Республіки і протести з цього приводу:

Так було подано 26 заяв і 6 протестів, а саме:

Ч.Ч.	Від кого заява.	Кілько раз.	Коли сесія.
1.	Соц.-Радікали.....	2	17/XII і 19/XII.
2.	Залізнячки.....	2	16/XII і 21/XII.
3.	Понтовани.....	2	16/XII і 21/XII.
4.	Кирило-Меродієв.Братство..	1	23/XII.
5.	Централ.....	5	Грудня: 24, 30, 27, 28 і 29.
6.	Вчительська спілка.....	1	29/XII.
7.	Партія С.-Р.....	1	16/XII.
8.	" С.-Д.....	1	16/XII.
9.	Міністр Надвірських Справ.	2	23/XII і 3/1.
10.	Самоврядування.....	2	19/XII і 11/1.
11.	Голова Могилівськ.Нац.Ради	1	20/XII.
12.	Політично-громадські орган. /разом/	1	22/XII.
13.	Технічне товариство.....	1	1/XII.
14.	Партія Л.-Д.....	2	27/XII і 29/XII.
15.	Кооператори	1	4/1.
16.	Правниче Товариство.....	1	4/1.

РАЗОМ - 26.

У. КОМІСІЯ.

Для складання законспроєкту про Ряду Республіки було утворено 2 Комісії, одна - внутрішня з 4-х осіб і одна - яка входила в склад Комісії урядової з участю представників Політично-Громадських організацій - з 3 осіб.

З цю Комісією увійшли по одному представникові від Партій.

31. ІНФОРМАЦІЯ

Від часу до часу Представники партій заслуховували інформації про політично-громадське і державне життя, а саме:

- 1/ Про стан військовий - 21/XII.
- 2/ " Проект утворення військової Зброї опущени Рад - 22/XII.
- 3/ " стан таборів - 23/XII.
- 4/ " життя урядовців в м. Ієнстохові - 24/XII.
- 5/ " Лігу Націй - 26/XII.
- 6/ " Фінансовий стан - 31/XII.
- 7/ " повстання в одеському районі - 16/XII.
- 8/ " лагерь в Покучігах - 27/XII.
- 9/ " Україно-Польський з'їзд - 27/XII.
- 10/ " життя на Волині - 24/XII.
- 11/ " " в Міві в зачіпках Сольшовників - 28/XII.

Разом - II.

VII. ПРОТОКОЛИ.

Протоколи в кількості 32 на 37 листах, згідно постанови бувших Членів Мілпартійного Бюро: Сенборен-Конвента 20 січня 1921 р. повинні бути передані до Президії Раді Республіки, Секретарем Мілпартійного Бюро Народи Л. БАЙНОВИМ. Копії цього справоздання і всіх протоколів передати представникам партій, які приймають участь в справі скликання Раді Республіки.-

Секретар Мілпартійної Народи і Бюро

Байнов

23 січня 1921 року.

м.Тарнів.

К о п і я .

До Пана Голови Директорії Української Народної Республіки.

Товарища Міністра Юстиції Полковника
Іллі ЗОЛОТНИЦЬКОГО.

П Р О Х А Н Н Я

Наказом Директорії Української Народної Республіки з 16 Червня 1920 року ч. 19 в м. Винниці мене було призначено на посаду Товарища Міністра Юстиції, причому кандидатуру мою на цю посаду було тоді висунуто "центральною комітетом" української народної республіканської партії."

В члені зазначеної партії, а разом з тим і в члені "центрального комітету" її, я погодився вступити лише в травні того ж 1920 року, з одного боку, поділяючи ідеологію цієї партії, оскільки я тоді був ознайомлений з нею, а з другого - давши на підмови, головним чином "лідера" і голови "центрального комітету" партії п. Олександра Ковалевського, який добре знав мою попередню діяльність на користь української справи, особливо ж під час майже шостимісячної бутності моєї в 1919 році в якості військово-полоненого за дротом в польських концентраційних таборах "Домбе" і "Ланцут", де й він в той час перебував як інтернований.

На жаль за час мого сьомимісячного перебування в названій партії, особливо ж в грудні минулого року, мені довелося остаточно переконатися, коротко кажучи, в тому, що вищеназваний "лідер" партії п. Ковалевський і деякі члени так званого "центрального комітету" її, утворивши з себе міцно злитований гурток, перебравши лише на себе без усяких що до того підстав та права "найвищу законодавчу й виконавчу владу партії" /статут партії п. 1, 5 I/ і навіть по інформуючи, як слід решту членів "центрального комітету", але ж спи-

раючись ніби - то на партію та її тактику, провадили несталу, подвійну політику, дбаючи потай про свої власні інтереси й не спиняючись в такій своїй "політичній" діяльності на підставці й навіть на фальшуванні фактів і в друкованих "партійних" виданнях, а крім того тоді ж дійшло мені знати про де-які такі вчинки де-котрих з вищезгаданих діячів зазначеної партії, відносно яких повинно мати принаймні окремі консеквенції.

Отже вищенаведені обставини навернули мені гостре питання, про те, чи по дорозі мені, старому судовому діячу і судді, з отими особами хоч би й на політичній партійній арені, і в решті решт 4 січня б/р. я склав до "центрального комітету" названої партії заяву про свій виступ зі складу "центрального комітету" і з партії взагалі, добре в той же час розуміючи, що зриваючи спільність з тією партією й обертаючись в безпартійну людину, я тим самим позбавляю себе права й можливості не тільки продовжувати свою службу на тій посаді, на якій я зараз поки що перебуваю, але й бути повноправним громадянином своєї батьківщини й працювати на її користь в тих обставинах, в яких має право й можливість працювати партійна людина хоч би й така, що не має достатньої для того освіти або досвіду, або ще й така, що дбає більш про свої власні інтереси, ніж про загальні інтереси української справи.

Вважаючи на це, склавши до "центрального комітету" названої партії вищезазначену свою заяву та маючи на оці, що разом з виступом моїм з тієї партії однадає й кандидатура моя, як представника партії, на сучасну мою посаду, я, не зволікаючи подав на словах до відомого п. Міністра Юстиції про свій виступ з зазначеної партії, прохаючи вказівок, чи не мушу я негайно подати до демісії, і лише після заяви п. Міністра Юстиції, що мій виступ з зазначеної партії не стоїть на перешкоді дальшій моїй службі, я вважаю

для себе можливим продовжувати службу на тій же посаді аж до цього часу, не рахуючи вже себе кандидатом тієї партії.

Нині п. Міністр Юстиції, повідомивши мене, що сенатори вимагають усунення мого з посади Товарища Міністра Юстиції, являючись кандидатом на цю посаду від їхньої партії, запропонував мені подати до демісії.

З огляду на вищенаведене, маю за честь просити Вас, Пане Голова Директорії, зволити прийняти цю мою демісію і видати відповідний наказ про звільнення мене з державної служби Українській Народній Республіці.

Товарищ Міністра Юстиції Полковник І. Золотницький.
/в.р./

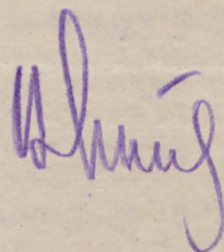
Квітня 5 дня 1921 року.

м. Тарнів.

П о л ь щ а.

З оригіналом згідно:

Начальник Відділу

Александр Александрович.

ВЕРХНЯЯ ПАЛЛАДА
РАДЫ
1917

Ваше звание Банду-
гизма гвоту В. готладу, и
те еще майоры во кир
а кому явную, то мене му-
жес сражений командр.
И пишу в сражении
свободу, свободу гласно
Уреду катороукино. Ува-
Жаю, что при таковых ви-
ношении границах гласно-
воту гласно кемосемию.

Не пишу иные, таму
Ву сепаратно подати на дс.

мислю і навіть не хотіти
і мною переважити.
Ще мені дуже уявно.

Alibum

D. D. Robert Schumann

У.Н.Р.
РАДА РЕСПУБЛІКИ
Фракція поштов.

До фракції.....

..... Р.Р.

Мародніх
Республіканців

ч. 10...
"28" лютого 1921 р.

Представники деяких фракцій
підносять думку про скасування Мі-
ністерства Пошт і Телеграфів. Аби за-
побігти помилковим рішенням проха-
ємо повідомити нас про думку Вашої
фракції в цій справі й коли Ваша
фракція стоїть на ґрунті скасування
то які мотиви спонукають її до та-
кого рішення.

Варшавська фракція
РАДИ РЕСПУБЛІКИ

Голова

Вульф

Секретар

Гресь

ДО ПРАЦІ . Народ-Республіканців .

Почесна Республіканська Франція
РАДА РЕСПУБЛІКИ
У.Н.Р.

В РАДУ РЕСПУБЛІКИ.

Про сім маю за честь надіслати Франції для
ознайомлення мого звістку в справі проекту ско-
рочення Міністерств в У.Н.Р.

поважаю, добуваю до Ради Республіки.

13/III 1901 р.

В.Трухач

Народн.-респ.
ДО ФРАКЦІЇ РАДИ РЕСПУБЛІКИ.

допущена до РАДИ РЕСПУБЛІКИ
Віктора Пилицького.

В А Н Е Ц Я.

Фракція Соц.-Демокр. в Раді Республіки внесла пропозицію про
окремування окремих Міністерств, а саме: Ісходів, Преси і Про-
паганди, Народнього Здравова, Земельного. Пошт і Телеграфів і При-
єднання їх до інших Міністерств.

Більшість Франції Р.Р. так ніби це дуже поділяють.

Основні мотиви окремування це те, власне, приєднання Міністерств
до базана стислість апарату, приклад Західно-Європейських Держав
і економія в коштах.

Справу вже передано Уряду а повинні керуватися для виготовлен-
ня відповідного законопроект.

Сталося це якось досить несподівано і, в усьому раз. в око-
рону часі державний шкерт юже опинитись без пята обох окремих
Зісток.

А тим часом, порушена справа внаслідок, на наш погляд, ґрунтовного
обміркування, перше, ніж її вирішити в той чи інший бік.

Правда, ми цілком признаємо, що кожна тенденція до зменшення
державних апаратів в принципі є здорова і слушна.

Прикладу інших держав ми також не можемо не уважати.

Але в становищі України, як краї і умови державного устрою
го будівництва є остільки своєрідні, оскільки однімі од нормаль-
них, що тут і ціла система і методи державної праці мають на-
давати цілком инше.

І, в цього погляді, запропонована реформа стосування персон-
алних вищо відомств видається нам остільки небезпечною, вона ко-
же так фатально відбитись на новім повороті нашім на Україну,
що ми вважаємо своїм обов'язком підняти в цій справі голос.

нашасилими, хоч коротко ними думи.

Червоною ми мусимо брати на увагу самі українці. Це -
пустиня, - без залізниць, без пошти, без телеграфу в з'єднанні
ми до останнього міста, вулицями по містах і величезно пере-
ванню смертності над народом. Перевернути пустиню в *Дер* *Дер*
ми повинні в найкоротший час, - того вимагає загально-кв. по-с. *Дер*
економічна ситуація, - і *коли* ми самі цього не зробимо, то зро-
блять це хтось другий, але, швидше, не до нашого смутку, а до сльози.

Ось, виходячи з відси, ми собі внаємо справи на уявлямо в
майбутньому, як окрему, страшно напружену роботу цілком самостій-
них відповідальних відомств шляхів, пошти і телеграфу і інформа-
ції в доповідях.

Не можна вимагати од Міністра шляхів, котри, не має ні одного
здорового паровоза, однієї уваги і до кінної провінціальної
пошти і до осадженій поштово-телеграфних установ. Більш важко
буде не виконати. І не можна буде вимагати од самого енергійного
Міністра внутрішніх справ, що мусить поставити увесь апарат внут-
рішнього управління України до називається в 24 години, що он
сам Міністр одночасно з такою енергією дбає про вигоду власних
справок для боротьби з червоною остою. Ось 10 років, коли
Україна по своєму стану буде хоч трохи наближатись до зручної
російської держави, чи-якоїсь з багатьох, повинна буде брати в цих
останніх приклад до довідності Міністерств. Тоді *коли* *коли*
Требає буде по кожному відомству все створити од початку до
кінця і нове по новому плану і може на нових основах, може не
требає створити і самі законодавчі апарати, бо, власне, у нас зараз
німає нічого і нема до того приєднувати, - то справа виглядає
цілком інакше.

Але ми мусимо углядати і політичний момент.

Ніхто з нас не має сумніву, що *коли* з переможців большевиз-
му буде сваткувати своє перемору у всеросійському масштабі, і
почне повсюди лаяти увесь "Руський народ" од білого і до чорного
моря і од Вільни /де не од Варшави/ до Іммануїли. І нам треба
бути готовими, що український народ, звучений і обв'язаний 3-х
річною тираниєю, може піти і по всеросійському масштабі, і в пер-

шу чергу будуть його вести під гомін церковних дзвонів і спів благодарствених молебнів наші ж Українські-батьки, закинуті без належного Українського державного виховання нашою не-розважною політикою, це буде трагічний, може рішачий момент. І, під цим виглядом ми собі не інакше уявляємо наш поворот на Україну, як з окремим відповідальним Міністерством Ісповідань, що має вже готовий Український єпископат з готовими ми наказами цілому духовенству і т.д. і т.д., щоб увесь цей великий і впливовий апарат сразу взяти в свої руки. Це так відповідальною роботою ні в якому разі не можна покладати на Міністра Освіти, котрий, по мимо иншої своєї величезної роботи примушений буде боротись з Російськими імперіалістичними тенденціями Мійського учительства, ю трі безумовно пробудяться.

Цєю надзвичайною остротою і відповідальністю найближчого політичного моменту опреділяється і роля там положення також Міністерства Преси і Пропаганди. Величезним завданням цього Міністерства буде з-орієнтувати і заохотити нашо до нової боротьби скаламучений, внохоочений і змучений Український народ. Це не може бути завданням Пресового Бюро при Раді Республіки, котра в той час може і не функціонувати, - це окреме надзвичайно відповідальне діло, ^{да} котре мусить провадити відповідальне Відомство з відповідним чоловіком.

Приєднується ще Міністерство Земельних справ /до Міністерства Народного Господарства/. Нам не відомі мотиви такого сполучення, але коли в данному разі базуються на тім, що, власне, земельне питання вже вирішене чи принаймі заспокоєне, то тут глибока помилка. Селянство примирилося з фактичним розподілом землі і мовчало при більшовиках, просто не вважаючи їх за компетентну владу, од-же, коли прийде та влада, яку воно буде вважати правною, воно зараз же звернеться з тими дрібними і великими ненормальностями в земельній справі /а їх-силе/, які воно повчало 3 роки терпіло. І горе тій владі, яка не буде готова до розв'язання всіх питань, які набігли в цій справі. Тут робота передбачається колосальна і з першого ж зайнятого повіту, одже ми не уявля-

- 4 -

емо собі як цю роботу можна перекласти на наше Міністерство, що має залагодити справи по своїх не ~~сво~~мисленям і важним галузям та відродити на Україні торг і промисловість.

Одже ясно, що таким скороченням хоча бй через приєднання ми сами собі утруднимо і без того надзвичайно трудну ситуацію. Ми не можемо закривати очей, що, при сучаснім стані наших апаратів, приєднання" буде рівне фактичному закриттю окремих Міністерств.

Далі, - політичні ауспії вказують, що ми повинні бути готовими до роботи на території цілої України. і одна ця перспектива вимагає од нас величезного напруження у всіх окремих елементів, що творять державне життя.

А згадаймо звичайну картину, коли, з приходом нової влади, її атакують цілі черги осіб і делегації різних верств, що і напрямків по самим різноманітним і часто дуже серйозним справам, вимагаючи побачення з самим Міністром. Коли Міністр тратив на це цілий день, не посуваючи роботи по Міністерству. І, навпаки, коли Міністр примушений сидіти на нарадах по своєму Відомству, в той час як його домагаються десятки людей по не відкладним справам.

Щож тоді буде в "Об'єднаних" Міністерствах?

Нам скажуть, що кожне приєднане Міністерство буде мати певного господаря - Товариша Міністра. Але і як це увесв час може на увазі і ясно бачимо, що самий "повний господар" при відповідальному Міністрі не може бути повним господарем і самий здібний до "об'єднання" Міністр при умовах української дійсності буде фатально затримувати справи по всім "об'єднаним" Міністерствам.

Унесення соціал-самості. говориться про стислість апарату. Але стислість є там, де відповідальна керуюча рука і інтенсивно працюючий не великий апарат. і нема стислості там, де під одною рукою різноманітний "об'єднаний" апарат і директори департаментів по три домагаються докладу у Міністра.

Говориться ще про економію. Але і із всього вищевизначеного мусть бути ясно, як дорого може обійтись українській справі ця економія

Оби́ймаючи в ції короткії записці наші аргументи,
на підставі всього висловленого вище, ми вважаємо необ-
хідним, щоб і надалі всі Міністерства залишалися як
окремні відповідальні органи в урядовім апараті і щоб
всі вони зараз, зважаючи на політичну с/туацію, були
пущені в рух.....

13/III, 1921 р.

В. В. Гринюк

У.Н.Р.

МІНІСТЕРСТВО

ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Департамент Адміністраційний

Відділ *адм.*...

" 1 " Серпня 1921 року

Ч. *1637*.....

до Президії *Української Народ-*
ної Республіки *своїм* *наг.*
123

Згідно з артикулом 8 закону 9 січня 1921 року про Раду Республіки через кожні 6 місяців з часу скликання Ради Республіки мають бути поновленні у повноваження всіх депутатів.

З огляду на те, що з цього серія впливає вказаний зазначений законом термін уповноважень депутатів біжучої легіслятиви, Сенсорін-Конвенту Ради Республіки ухвалив повідомити всі політичні та громадсько-політичні організації, які згідно з законом посилають депутатів в Раду Республіки, про те, що всі курії мають перезести поновлення уповноважень депутатів, або делегувати нових депутатів на другу легіслятиву Ради Республіки.

Вищевказану постанову згідно з зношенням Президії Ради Республіки 31 липня Ч. 887, має за ш. на-ну довести до Вашого відом.

М і н і с т р

Директор Департаменту

В. М. Мисюк
Рубин

Р. М. Мисюк 28

До Центрального Комітету Української Народної Республіканської партії

Маю за честь повідомити, що по дозволу н. д-ра Р. Врошнівського-Сивошанки, переданому нами листі в імені Ц.К., якого заснована у м. Рівному на Волині філія партії.

На зборах 5го цього квітня обраним тимчасовий Організаційний Комітет філії в складі: гол.в. Комітету н. Редорчука, членів т.т. Копровський, Турбаба;

Комітет звертається з проханням до Ц.К. легалізувати партію на Волині.

без чого надна праць неможлива.
Адреса Комітету: Р.внє, Т^б „Протсвіта“ н. Гедор.
укуп. — Вікторушкин В. К.

Масар Шамот

Р. У. К. Квітус Експ.
У Р. в. н. м.

Моя адреса: Р. в. н. е, Амосова, м. в. о. „Протсвіта“

4

Решение
Учредительного Комитета Народной Республиканской партии
в связи с выборами депутатов в Ц. К. Украины
7/VIII 1922 года.

Заключены договоры с тов. А. Ковалевским и Н. Кудряшом
в связи с их поездкой в Москву, Ц. К. Украины:

- 1) принять договор с тов. А. Ковалевским;
- 2) 3 н. провозвращения не брать с собой перевозить дел и
Семейного Записки;
- 3) принять участие в работе Национального Рада и
направления и обеспечения, нововведений и собрания и
государства.
- 4) Депутат В. Т. Тарасовский изложить в работе Рада
Национального Восточного. где высказал ~~то~~ Рада. по н. Вол. Ордена.
- 5) Визит в Рада генералам и Конинг.
Сибирскому, Ковалевскому. Работать Записки.
Личности и Смену.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, written in a cursive script.

Handwritten text in the middle section of the page, continuing the narrative or list.

Handwritten text in the lower middle section, possibly a date or a specific entry.

Small handwritten notes or numbers at the bottom left of the page.

ВОЛЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Т. 1.

Відень, 1. січня 1921.

Ч. 1.

Александр Ковалевський.

Боротьба продовжується.

Сталася нова державна катастрофа. Одні політики з певним задоволенням заявляють: „ми попереджали“. Другі, остаточно зневірені й дезорієнтовані, шукають нових, на їхній погляд, більш доцільних шляхів. Треті нічого вже не шукають, а починають пливти по розбурханій стихії світової завірюхи „без руля і без ветрил“.

На ґрунті цієї катастрофи зростають і зростатимуть великі авантюри. Повстають і повставатимуть великі пляни рятунку.

Вже бачу багацько безкритичного. Буде цього безкритичного далі ще більше. Дійсно, не тільки випробованими скептиками, але й людьми віруючими передбачалася остання катастрофа. На одному з засідань Центрального Комітету Народної Республіканської Партії в Кам'янці, в момент найвищого загального піднесення, зазначалося з математичною точністю, що катастрофа неминуча й що вона мусить статися дуже близько. Бо було відомо, що бракує всього, а найбільше зброї, набоїв, амуніції. Момент катастрофи обраховувався також і вищим військовим командуванням, яке заявляло, що єдиний порятунок є в наступі, в захопленні ініціативи до своїх рук, бо для оборони одних голих рук було замало. Цей наступ мав дати зброю й набої.

Але ініціатива перейшла до большевицьких військових груп. Що тут завинило — зрада, чи нещасний випадок — питання інше. Так чи інакше — маємо певні наслідки, на чому й зупиняюся.

Немає лєшого діла, як „попереджати“, як „узгляднювати“. Й немає більш невдячного діла, як ставити ставку на сумнівну справу. Той, хто програє справу, являється об'єктом нападів, жорстокої критики й переслідування. Проте, треба звернути увагу на інше: що ліпше — „попереджувати“, чи ризикувати? Що шляхетніше в національних інтересах — сичати по закутках європейських кавярень, чи робити — може й безнадійне, може й непевне діло, — але робити таке діло, що вистосоване на добро народне, на оборону народню, на майбутнє нещасної й великої разом з цим країни?!

Думаю, що коли б не робилося спроб в напрямку найліпшої оборони національної справи, наколи б — після холодного й точного обрахунку всіх можливостей — лічилися тільки з сумними вислідами такого обрахунку, наколи б не ставилося ставок, наколи б все розпорошувалося й розлізалося — не смів би

нинішній Державний Центр претендувати на свою керуючу роллю, як не смів би ніхто з Українців виправдати свого існування, як громадянина землі української.

Велика роль нашого Державного Центра саме й полягає в його активності, в його різних ставках в інтересах майбутнього нашого народу. Все минає, факти лишаються, а ці останні творять історію з сталими й випробованими традиціями української державності. Знищіть ці факти — Універсали Центральної Ради, Берейстейський договір, гетьманщину, два останні роки в розвитку У. Н. Р. — війна з большевиками, Денікіним, польсько-український союз, офензиву на Київ etc., — немає української справи, немає боротьби за українську державність, себто, немає того ґрунту, на якому зростає, повстає чи може зрости, рано чи пізно, незалежне життя незалежного народу.

На це треба звернути всім всю свою увагу... Популяризація ідеї української державності зовні й нечуваний зріст національної свідомости в середині країни — ці величезні завоювання з часів 1654 року — їх дали не скептики, які „попереджували“, не емігранти, які все критикували, не віденські політики, які все ненавиділи, а ті всі без винятку люде, що боролися в різних положеннях і за всякі обставини в ім'я права на незалежне життя України, йдучи в прямому смислі цього слова — на смерть, на страждання, на ризик, гуртуючись біля поодинокого виразника національних стремлень українського народу: Державного Центра.

Стара легенда України, що загубилася на пожовклих шпальтах історичних документів, повстала з надзвичайною силою за наші часи, з такою силою, що їй забезпечена нестерпність в розумі й душі українського народу. В ім'я цього можна було ризикувати, навіть йти на безнадійне діло, навіть умирати, бо з крові, смерті й руїн повстане — не може не повстати — нове життя.

Факти породили традицію державності; ця остання — саму державність. І нині вже — поразка певних організаційних сил не є поразкою державності, бо вона продовжує жити, — жити й поглиблюватися в своїй основі.

Ось через що немає сумнівів у нашого Державного Центра, який не припиняє своєї визвольної праці. Що б там не сталося — боротьба за українську державність мусить провадитися далі. Бо тільки вона є вірою нашого пригнобленого народу, який дав цьому невмирущі докази, благословляючи нашу армію на новий хрестний шлях і висловлюючи горячу надію на її скоре повернення, армію, яку він збільшив своїми молодими силами в шість разів — і яка в такому побільшеному складі й перейшла на чужі терени.

Немає місця ні для скептицизму, ні для політичної прострації: ніщо без тяжкої й упертої боротьби не дається. Надто: — визволення народу. А ця боротьба провадиться не місяцями, а роками. Й не до місяців, а до довгих років боротьби необхідно нам пристосувати свої моральні й матеріяльні засоби.

Треба знайти в собі певну витримку, бо уміння чекати — це уміти витрати.

І коли сьогодні немає відповіді на проклаті питання нашої дійсности, це зовсім не свідчить про те, що ми їх не розв'яжемо завтра. Що настає той мент, коли вже треба зачинити книжку. Ні, — ще не всі сторінки написані, ще не всі зафіксовані факти, ще не все лежить тільки в минулому. Ми програли, а не стратили. Противно, богацько придбали.

Й тому в даний мент немає більш ясної позиції для кожної української політичної групи, як і взагалі, для кожного чесного Українця: йти старим шляхом боротьби за українську державність, на якому багацько перешкод, багацько горя й справжніх мук, але що один лише провадить нашу країну до вільного й незалежного життя — втілення ідеї української державности, в ім'я якої протягом трьох років з дня в день приносилися жертви криваві і нечисельні.

виїхати, поручик Софієнко і сотник Шевченко, які були введені в комітет (в де-в'ятку) представником від соц. демократів сотником Марченко — видали комуністам всю організацію.

Почались масові арешти.

Довідавшись про зраду, довелося тікати, але все-ж таки багато людей поплатилось життям і з 1-го по 17. червня більшовиками було розстріляно більше 700 людей. Полковника Сарнавського в списку розстріляних не було і доля його нам невідома.

Ми, оповідали повстанці, подалися до Петровіровської волості. Перед

близько 1000 чоловіків і всього скоту. Селяне були страшенно обурені.

Александр Ковалевський.

Консолідація чи розєднання?

На тему консолідації, або, як влучно висловлюється В. Піснячевський, „меленого /й перемеленого“ — писалося й казалося багатько. Нині про це писатиметься й казатиметься ще більше, бо події висунули проблем обєднання національних сил, як активний момент української національної політики. Й що це так, — свідчать про це останні статті М. Кушніра, О. Назарука й В. Піснячевського.

Потреба об'єднання всіх громадсько-політичних сил відчувається в гострій формі. Всіма й повсюди...

Однак, повстає нелегке питання: в який спосіб перевести це обєднання й де саме?

Вважаю, що, коли стояти на ґрунті думок п. Назарука, об'єднання досягнути не можна. Він зазначає три точки, що допомагають консолідації національних сил: 1. ліквідація Петлюри; 2. розходження Винниченка з російськими комуністами; 3. успіх Петрушевича. Відносно двох останніх точок досить влучно відповів мій друг, В. Піснячевський. Зупинюся лише на першій точці.

Я ніколи не міг зрозуміти тих людей, що ототожнювали С. Петлюру з Українською Народною Республікою. Й з тими, хто в любови до нього забував про щось вище — саму державу українську, й тих, хто в ненависти до нього руйнував всі основи української державности. Я завжди стояв на тому, що справа полягає не в особах, а в державности, що особа може загинути, а державність чи ідея державности залишиться, мусить залишитися й перетворитися в життя.

Але я вважав і зараз вважаю, що не связувати імени С. В. Петлюри з боротьбою за українську державність — не можна. Як не можна сперечатися з тим, що він є поодиноким людиною, як в усяких обставинах життя залишалася вірною ідеєю українського визволення й являлася найліпшим виразником всього того, що зросло й зміцнилося в ідеології українського народу.

З цих мотивів я, оцінюючи Петлюру й певну його політику, з якою часто й не погоджувався, завжди бачив саму ідею державности, саму державу україн-

шану незнаму — Христа - Немовлятка з церкви до себе до дому на добу прийняти. Скульптора призвав, наказав: „Зроби таку саму ляльку, що б як дві краплі води твій Христос - Немовлятко на цього скидався“...

Зробив швиденько мистець, і відіслав купець до церкви по терміну Христа — Немовлятка — несправжнього. А справжній в нього залишався...

Коли приходять ніч... Ходить священик по церкві, церкву оглядає, що б ще там чогось не сталося — доглядає. Аж чує: тік-так-тук, тік-тук-так... тік-тук-так, тік-так-тук... так наче хтось в дерев'яних черевичках по сходах іде... Тік-тук-так, тік-так-тук... аж ось хтось і в двері стука. А хто там? Тік-тук-так, тік-так-тук... Все в двері стука.

Відчинили двері, а Христос - Немовлятка, швиденько в двері, та повз священика тік-тук-так, тік-так-тук просто до каплички... Трах!... впав несправданий Христос з неналежного місця, а справжешній став там, де йому й належало...

Чи правда, чи не правда?

Молиться молода жінка і дивиться на Христа - Немовлятка, очей не зводячи...

А ось і ще одна прийшла, ще одна... Ці вірять, що правда.

Коли враз щось тріснуло, лялька поїхала назад у печерку, стала, дверці зачинилися... Стало знову як в сутінках...

Але далі, далі... Повз форум по віа Кавур просто до Санта Праседе.

І тут не будемо звертати уваги ні на прегарні мозаїки IX-го століття, візантійського стибу, Христа і святих, без життя і без крові та з великими очима, на золотому тлі, — примари другого вже давно забутого світу, — а ні на капличку з чорно-гранітовими кольонами і теж з мозаїкою IX-го століття, в котрій праворуч знаходиться невеличка кам'яна кольонна, коло котрої, як кажуть, бичували Христа...

Пройдемо мимо всього того, що так вабить цікавих туристів зі всього світу, і швиденько, швиденько просто до ризниці... Ось перед Вами гарний образ Жюля Ромена „Бичевання Христа“, а під ним... а під ним... лялька Діви Марії, ще дівчиною... ще не в капличці, ще без створеної легенди, ще без прочан, але вже в шклянній шафці, на мягкому ліжку з трьома маленькими подушечками під головою...

Ви ще не втомилися? Зайдім в оцю церкву... Ви здивовані, Ви помічаєте, що церкву цю поставлено без сумніву не давніш, як сто літ тому. Що може бути в ній цікавого?

Не пошкодуєте... Зайдемо.

ську — в усіх тих її формах, які вона переживала протягом останніх трьох років. І глибоко певний в тому, що й сам С. В. Петлюра відчував, і глибоко відчуває дух державности — душу української нації.

Пан Назарук каже: «ліквідація Петлюри». А далі — з цієї статті випливає — що настала ліквідація не тільки Петлюри, а й того, що було зв'язано з його імям — боротьба за визволення, за народню республіку, й ніби сама народня республіка.

Ось той головний пункт, на ґрунті якого може повстати не об'єднання, а тільки розєднання. Бо вважати, що все зліквідовано, що немає вже державного тіла, що лишилися тільки поодинокі національні групи — С. Петлюри, Е. Петрушевича, В. Винниченка — це, дійсно, закопати всю українську справу в могилу й поставити над нею тяжкого хреста. Думаю, що ніхто з Наддніпрянців, відносно нещасної долі яких глузує п. Назарук, на це пристати не може, — навіть, коли б вони дійсно находилися в тому стані, про який згадує п. Назарук в своїй останній статті. («Воля», т. IV., ч. 9.)

Є одна основна презумція: катастрофа певної військової організації — не є катастрофою української державности, як і не є ліквідацією Державного Центра, що провадив боротьбу за українську державність. Цей Державний Центр існує з усім апаратом і справи своєї не полишає й не полишить, і ніколи не зафіксує ні большевицької окупації на Україні, ні еміграційної авантюри, яка могла би повстати на ґрунті дезорієнтації й розчарування.

Без сумніву, обєднання необхідне, але не те обєднання, про яке говорить п. Назарук. Консолідація, що переводилася б на принципи виголошених п. Назаруком засад, була б тільки авантюрою.

Й, очевидно, шлях для обєднання повинен відшукатися інший й, думаю, той, який знайшли представники всіх українських політичних партій, що перебувають в місці осідку Державного Центра: соціялісти-революціонери (радянці), соціяльні демократи, народні республіканці, соціялісти-самостійники, соціялісти-федералісти, селянські соціялісти і інші. При Державному Центрі має повстати Рада Республіки з законодавчими функціями в складі 60 чол. 45 місць належатиме політичним партіям, 15 — громадсько-політичним організаціям (земство, міста, кооперативи, союз залізничників, то-що). Рада Республіки має обговорити в усю широчінь всі питання, що хвилюють зараз громадську опінію. Вона повстає на правному ґрунті наслідування влади, й рішення її матимуть правний характер. Рада Республіки — це, буде, дійсно, — орган консолідованої української національної думки, починаючи від тих, хто стоїть на позиції радянства (ес-ери), і кінчаючи тими, хто пропагує принципи монархії (хлібороби-державники).

Партії, або командирують своїх членів, які перебувають на місці, або тих, хто в даний мент перебуває за кордоном. Для наших політиків віденських, берлінських і інших, що все критикують, що мають широкі пляни порятунку батьківщини, що розпоряджають, очевидно, свіжими силами, бо мали можливість одпочити в Європі, одчиняється повна можливість не тільки сказати своє слово, але й спробувати його перевести в життя. Певен в тому, що ознайомившись з усіма обставинами, вони не дуже розійдуться в оцінці і методах з усіма політичними робітниками, які перебувають при Державному Центрі. У всякому разі — вони примушені будуть віддатися діловій роботі, тяжкій, невдячній й одповідальній, і, поскільки ця робота провадитиметься на ґрунті української державности, дістануть повну підтримку, бо всі потребують не критики, а живої праці, виявлення ініціативи й творчости.

Так думають ті, хто веде історію свого державного існування від днів українського перевороту в Києві наприкінці жовтня місяця 1917 р., боротьби з большевиками в січні місяці 1918 р., житомирського походу в лютому місяці того-ж року, повернення до Києва і всього періода державности за часи гетьманщини, повстання демократичної влади і героїчної боротьби з московськими окупантами протягом 1919 і 1920 років, з усіма походами, кривавими боями, успіхами й катастрофами. Державний Центр і тільки він був зв'язаний

органічно з цими подіями на Україні, він і тільки він не поривав твердих зв'язків з українським народом, а тому він і тільки він може скликати правомочний орган, що об'єднував всі національні сили українські. Всякі-ж конгреси, скликані по рецепту п. Чижевського в Женеві або по рецепту п. Назарука і вже з ним в Відні — вони не матимуть жадного значіння, нічого не вирішать і нічого не дадуть, хіба ще більше викличуть суперечностей, ніж їх існувало донині.

В. Залозецький.

Східна політика Німеччини.

Під тим заголовком помістили дві німецькі газети „Deutsche Uebersee-Zeitung“, 28. листопаду і „Berliner Börsen-Courrier“, 24. листопаду дві дуже замітні статті, які вдаряють читача не лише подібністю змісту, але й ясною орієнтацією Німеччини в східно-європейському питанні.

Стаття „Східна Європа і Німеччина“ в „Deutsche Uebersee-Zeitung“ освітлює в першій мірі можливість торговельних зносин Німеччини зі сходом, найважливішим ринком збуту для Німеччини. „Відновлення цього торговельного ринку є для Німеччини багато важніше, ніж всі інші політичні питання. Тому хід подій на сході в першій мірі повинна слідувати Німеччина з подвійною увагою.“ В другій розділі статті автор зупиняється на політичному розвоєві східної Європи і, розбираючи російську проблему, доходить до дуже інтересних висновків, які *sine ira et studio* освітлюють явища політичного процесу на сході Європи. Подаємо видатніші міцні. „Росія була ще перед війною державою національностей (Nationalitätenstaat). А наслідком цього з виходом російської революції в 1917 році могли ці центрифугальні тенденції російських крайних народів вільно розвиватися. Ідея крайних держав — заключає автор — є природним наслідком внутрішніх російських відносин, і це явище розпаду Росії на поодинокі держави мусить кожний обсерватор мати перед своїми очима.“ Із натиском зазначається в статті: „розбиття російської імперії на її природні складові частини є основним законом політичного розвитку на сході, який тісно в'яжеється з історією народів сходу“. Зупиняючися на Берестейському договорі, констатує автор, що „німецькі військові кола адискредитували ідею крайних держав, бо Світівська Росія, не хотівши погодитися з відлученням таких урожайних країв, як Україна, уважали самостійність її за німецько-мілітарний штучний продукт. По упадку німецького мілітаризму цілком інакшим стало відношення Антанти до питання крайних держав. Тільки там, де ідея крайних держав була корисною для інтересів Англії та Франції, підпірали її союзники цілою форсою. Однак там, де французьким та англійським капіталістам справа була про повернення російських довгів, там вони стояли за „єдиною неділююю“. І з цієї причини, лише з цієї причини, Антанта аж до нинішнього дня відноситься негативно або байдужно до ідеї самостійної України“.

„Слідом великих пішли малі держави — кінчить автор статті, — а давній польсько-російський конфлікт за гегемонію в східній Європі є борбою проти самовизначення крайних народів. В цій борбі в першій мірі справа йде про заволодіння Україною, її природними багатствами, і її домінуючим становищем на полудневім сході. Боротьба між Росією і Польщею — ніщо інше, як тільки боротьба за отверту або закрити анексію українських земель“.

Стаття „Berliner Börsen Courrier“ під заг. „Deutsche Ostpolitik“ аналізує відношення Антанти й Німеччини до східного питання. Вихідною точкою є навізання торговельних зносин з Світівською Росією. Чи Німеччина має йти слідом за Англією?

„Під теперішній мент є дві можливості: або ми навізуємо зносини з крайніми державами, визнаючи їх самостійними, або торгуємо з Світівською Росією, яка географічно мало може „нам дати а якої торговельні відносини“

УКРАЇНСЬКА
НАРОДНО-РЕСПУБЛІКАНСЬКА
ПАРТІЯ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ

Листопада 17 дня 1920 р.

№.

М. Станиславів.

Центральний Комітет Укр. Нар. Респ. партії обміркувавши сучасне становище Уряду, та зважаючи, що за час перебування його за межами У.Н.Р. він не спромігся на відповідну підготовчу роботу і в громадському сенсі поставив себе в цілком ізольоване положення, наслідком чого на звільнених від ворога теренах запанувала так адміністративна як і аграрна анархія, рахує необхідним негайно створення коаліційного правительсва якеб спиралося на ширші кола громадянства.

В цей переходовий до коаліційного кабінету момент Ц.К. виконуючи доручення конференції партії від II/X рахує можливим підтримувати нового прем'єра А. Лівицького, коли він буде в своїй роботі спиратись на відповідальні громадські чинники і в основу своєї роботи покладе скликання Предпарламенту, опублікування конституції. Тому Ц.К. У.Н.Р. готов дати своїх членів в правительство, забороняючи рівночасно займати їм пости міністрів без портфелю і на колиб переговори в цім напрямку з новим прем'єром не дали позитивних наслідків, партія займає позицію, виголошену в резолюції I-го червня 1920 року.

Означенну резолюцію довести до відома Голови Ради Міністрів через делегацію. —

За Голову Центр. Комітету П. М. М. М.
Секретарь Ц.К. Р. М. М. М.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Центрального Комітету Української Народньо-Республіканської партії в справі сучасного менту.

від 1 червня, 1920 року.

Країна наша переживає надзвичайно тяжкі часи. Її більша половина знаходиться під владою більшовиків, а на тій частині, що нині увільнена від окупантів, панує хаос і безладдя. Финанси державні в катастрофічному стані; транспорт—зруйнований; промислове життя в повному занепаді. Майбутність наша неясна, нетрівка. Необхідно надлюдських зусиль, щоб відродити нашу державність. Але ці зусилля мусять бути зв'язані з певним, ясним і твердим державним планом.

Стара державна система збанкрутувала остаточно. Люде, які будували цю систему, скопириметовані в очах всього нашого народу. Треба порвати з політикою хитання, нещирости й неправди. Необхідно твердо засвоїти ті правні принципи, поза якими не може бути державного будівництва. Такими принципами Народньо-Республіканська партія вважає: єдність, чесність і твердість влади.

Силою різних обставин Народньо-Республіканська партія не бере участі в Правительстві, а, значить, позбавлена всякої можливості переводити вищезазначені принципи в життя, як і відповідати за них. Партія констатує, що у неї не знайшлося спільної мови з Правительством і не знайдеться доти, доки воно не порозуміється чесно й одверто з партією в усіх питаннях державного значіння. Але Правительство—не держава, існування якої поставлено нині на карту. Перед обліччям смертельної небезпеки, яка все ще загрожує нашій батьківщині, Центральний Комітет Народньо-Республіканської партії наказує всім її членам від Товаришів Міністрів до звичайного громадянина, кожному на його місці, виявити найбільше напруження в діловій праці.

Щож до практичних цілей, які зараз ставить на меті Народньо-Республіканська партія,—вони лишаються ті самі: скасування Директорії, створення Правительства на ґрунті справжньої Консолідації всіх громадських сил, опублікування Конституції, скликання Предпарляменту, розвинення промисловости й торгу за допомогою приватної ініціативи, упорядкування фінансів, а в першу чергу валютної справи, поліпшення Комунікації, найскорше створення регулярної армії й, взагалі, здійснення тих політичних і соціальних реформ, поза якими не можна збудувати сильної, великої й культурної країни й в гідний спосіб її оборонити.

Президія Центрального Комітета

Центральний Комітет
Української Народної Республіки
Картини

Центральний вивісок на 1920р

Вид

1920р

Скарбник Ц.К.

Центральний Комітет
Української Народної Республіки
Картини

Центральний вивісок на 1920р

Вид

1920р

Скарбник Ц.К.

РЕЗОЛЮЦІЯ

РЕЗОЛЮЦІЯ

Центрального Комітету Української Народної Республіканської Пар-
тії в справі візучого менту.

4 грудня 1920 року.
м. Тарнів.

БОРІТЬСЯ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ.

Веручи під увагу: а) що протягом трьох років боротьба за Україн-
ську державність, що проводилася не тільки без підтримки з боку за-
інтересованих Західноєвропейських Держав, але, здебільшого, в умовах
фактичного зорювання з їх боку; б) що міжнародні обставини скла-
далися дуже несприятливо так для державного центру, як, особливо, для
так званих народів, які були примушені прийняти активну допомогу
в справі звільнення Українського народу з менту для нього найкращою
формою; в) що українське населення зв'язало своє долі з справою
боротьби за Українську державність лише в мірі розвитку революцій-
них подій на Україні, зокрема, зовсім повільно свою національну
свідомість, як і свідомість національно-державну; г) що в умовах пер-
манентної боротьби за Українську державність не могла по-стати в
сталій спосіб організаційно-державні елементи - Правительство, ар-
мія, фінанси, адміністрація - на ґрунті чого могла-б зрости і зміц-
нітися здорова Українська державність; д) що інтенсифікація, викликана
до активної участі в боротьбі за Українську державність, виявила
недостатню свідомість - думання й діяння розсереджених з цієї спосіб
свідомості волі й енергії Українських народних мас; е) що в силу всіх
цих причин боротьба за Українську державність мусила і ти
мусить затягнутися на довгий час.-

Центральний Комітет Української Народної Республіканської
Партії вважає:

1. Щодня, що відбулася на території України минулого місяця 2 закін-
чилося переходом державного Центру з усіма своїми державними апа-
ратами на територію загартованої У.Н.Р. Польщі, є лише однією з епі-
зодів загальної боротьби Українського народу за свою незалежність.

2. Боротьба за Українську державність повинна проводитися такою
методикою, як вона проводилася до нині.

3. Державний Центр з особі Правительства Української Народної
Республіки на чолі з Головою Отаманом Симонем ПЕТУРЮМ належить
проводити виразною ідею боротьби за Українську державність і
виступати репрезентантом Української Народної Республіки.

4. Державний Центр використовуючи всі можливі чинники для веден-
ня державної боротьби за Українську державність, повинен зав'язати
сталий і тісний зв'язок з Українським народом, який нині безоглядно
приймає ідею Української державності, як і той Державний Центр, що
проводить з ім'ям її тижку і відповідальну боротьбу.

Констатуючи, що нерішучі й нечіткі політичні підтримання всіх
анти-бolshevikських сил, як і політична самотність нейтралітету, що до
боротьби Українського народу за свою державну незалежність, з боку
Держав Антант спричинялася з різними спосіб до поразки так цих
анти-бolshevikських сил, як і державного Центру Української Народної
Республіки, - Центральний Комітет вважає, що Правительство У.Н.Р.
повинно звернути свою увагу на координацію своєї незалежної діяль-
ності з визвольними зусиллями всіх демократичних анти-бolshevik-
ських сил. Разом з цим, Правительство У.Н.Р. повинно взяти всіх заго-
дов для того, щоб в майбутньому орунці боротьби за Українську держа-
вність дібрала підтримку з боку такого народу, що в стані був-би за-
вжди всі свої з'усилля, що до У.Н.Р. і забезпечити її нормальну
внутрішню самоорганізацію.

U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

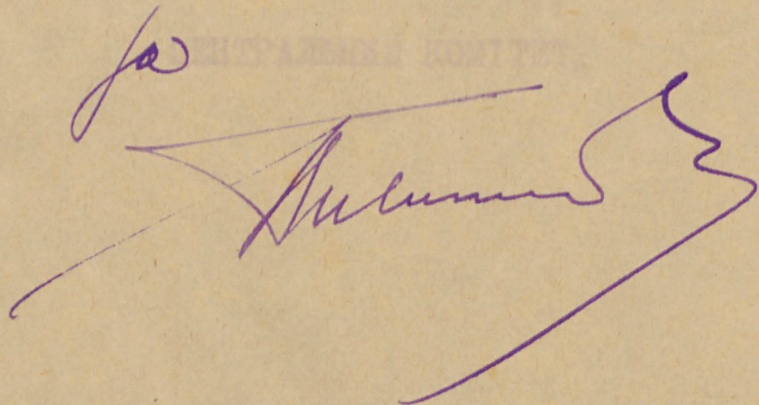
REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES
PASSED MAY 1, 1890, RELATIVE TO THE
LANDS BELONGING TO THE UNITED STATES

THE LANDS BELONGING TO THE UNITED STATES

IN RESPONSE TO A RESOLUTION OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES
PASSED MAY 1, 1890, RELATIVE TO THE
LANDS BELONGING TO THE UNITED STATES

U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES
PASSED MAY 1, 1890, RELATIVE TO THE
LANDS BELONGING TO THE UNITED STATES

for

УКРАЇНСЬКА
НАРОДНО-РЕСПУБЛІКАНСЬКА
ПАРТІЯ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ

Маска 29 дня..... 192... р.

№ 134

М. Тарнів
Hotel „Bristol“

Його Ексцеленції

Вielmożnemu Szefowi Dowództwa

II Armji W. P.

we Lwowie

Киніежтеу мамы захрыт просїе' о Łaskawe
pozwolenie na zbieranie podarków Wielkonoc-
nych (saj, maki, stoniny etc) na terenach
Województwa Wołyńskiego, na rzecz interwo-
wanych ukraińców, znajdujących się w obozach
w R. P. P.

Сестро
Транка
Кеспробави
Копровски і
Бабомарка

Praktycznie zbieranie „przebiegła” dozwolonego
terminu prowadzić będą „wołyńskie miejscowe
kooperatyny” i „Prosimy” pod kontrolą
delegatów przez nas upetnomocnionych
jak również i Władz Państwowych Wołynia

Pocieszając się nadzieją, że Wysokie
Dowództwo ^{z wywołaniem na niesienie} ~~pożycie~~ na pomocy naszym
żołnierzom, że względu na krótki termin
Łaskawie prosimy o przyspieszenie
pozwolenia

Wiceprezes C. K. U. S. R. P.

Włodkowski

† Sekretarz

До Івана Мрегії Ч. Р. нарисі
Л. Рен.

Секретарю Ч. Р. Атри-
кевара

Завва

Зараз ми переживаємо наші сква-
ди атаківани, від парції вимого-
ваною варіацією жайваснийших
митан, а євша ми зібраних Ч. Р.
присадуєт при відсутності ко-
рума, до і Генерал Ч. Р. і євша
мієт з задвабленим вимо-
гом 2 ст. Статуту (а, н. Равасе-
ки, Нимитун і Куйа), в Марна-
євській вежарі.

На сирі парці Ч. Р. навісн
вимила заразіт, щоб виминано-
буто зараз єв н. Краматер. Сев-
матро та Нимитун, а що ми
парі утримуватиме від урешт
редакції до братів по себе від-
навічаності при відсутності
кварума кеабесано.

Є прасайєні укро на себе
не відкач і від євша по зібранню
буду укриватиме.

З/р. 21/

Атрикевара

У.Н.Р.П.

ТАРНІВСЬКА ФІЛІЯ

15 липня 1921р.

ч.

м.Тарнів.

До Голови Президії Центрального Комі-
тету Української Народної Республікансь-
кої Партії.

маю за шану повідомити, що загальні збори
Тарнівської філії Партії, ~~які~~ відбулися 14
біжучого липня, одноголосно ухвалили необхід-
ність негайного скликання Сесії Центрального
Комітету, ~~пов~~ованого представниками філій,
для обміркування сучасного політичного ста-
новища, усталення позиції Партії, що до су-
часної політичної ситуації, та вироблення
відповідних до цього вказівок, як для фракції
в Р.Р., так і для окремих членів Партії, ~~до~~
беруть активну участь в державній роботі
Уряду У.Н.Р.

Голова філії

Секретарь

Б В Р О

Селянської Соціалістичної
ПартіїСерія *В* дня 1921 р.Ч. *В*.До Центрального Комітету *Народного*
Республіканського партії.

Після заборони Селянської Соціалістичної партії своїм членам вступати до ділового Кабінету 4 серпня б/р. д. Чайківський від імені Головної Управи С.С.П. за його лише підписом розіслана до всіх партій заява в якій зазначалося між иншим, що ніхто не має права іменувати себе членом С.С.П., намаючи посвідки Головної Управи партії.

Не торкаючись змісту самого повідомлення, що не має під собою ґрунту і підпису, ва Голову Партії "д. Чайківського, Впро С.С.П., в цілях роз'яснення правди мусит попередити Вому Партію, що Головної Управи С.С.П. не існує, бо Голова цієї Управи Сергій БАЧИНСЬКИЙ в наслідок намічених тяжко компрометуючих його документів, мусив вийти з Р.Р., а постановою загальних зборів Партії від 25 березня 1921 року Ч-32 завішаний до нової своєї реабілітації в правах не тільки Голови Управи, а навіть і члена Партії, до, як зазначено в постанові робиться тільки для блага нашої Партії (дослівно): Член же Головної Управи Павло ЧАЙКІВСЬКИЙ, що між иншим приймає участь в роботі Партії по організації керуючого органу (протокол Ч-39) і з Комісії по даному питанню (протокол Ч-40 ним же підписаний) і звів пропозицію: "Допустити функцію існування на еміграції Головної Управи" при умові головування його в цій Управі, з чим і з окрема з статним збори не погодилися, не може сам репрезентувати Головної Управи. Других представників Головної Управи на еміграції не має. Загальні збори партії, ставши перед фактом відсутності Голови Управи

і не бажаючи утворення якогось фіктивного, на чолі в добре відо-
мим партії д. Чайківським, органу, чесно розв'язали цю справу:
У т в о р и л и Б Ю Р О П А Р Т І І, куди члени Головної Упра-
ви на випадок їх появилення входять на правах членів БЮРО і, від-
ком зрозуміло, можуть бути до Президії. Таке рішення Партії, зви-
чно, не подобалося д. Чайківському і наслідком цього появилос-
я його відношення до Вашого Центрального Комітету.

В великій залі подаючи поки-що ці прикрі відомості в інте-
ресах істини БЮРО С.С.П. повідомляє Вам Партію, що ні відноше-
ння, ні посвідчення, ні різного роду заяви від імені Головної Упр-
ви С.С.П. з приложенням печатки не існуючої зараз Головної Уп-
рави не дійсні.

ГОЛОВА Б Ю Р О

ЧЛЕН - С Е К Р Е Т А Р Ї

зім
моя о.
матері
з-р у ж
матері
операт
род) і
м ом, Н
н і і н е з
умовляд
зосодн
і о н н о
в і м
мозови
зрн і
додат

О П О В І С Т К А.

У вісторок 19-го липня 6/р. в "Брістолі" кімната 28 о 5 години відбудуться загальні збори Тарнівської Філії української народньої Республіканської ПАРТІІ.

П р о г р а м.

1. Відношення філії до сучасного політичного менту і взаївки шо до цього представникам Філії Ф. Ц. К.
2. Питання про можливість з'єднання в сучасний мент в одній особі члена Ради Міністрів і депутата Ради Республіки.
3. Стан інформації філії
4. Віжучі справи.
- 5.

президія Філії.

К о п і я.

К о п і я

Н А К А З

ДИРЕКТОРІІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ
II-го грудня 1920 року.

Ч. 71.

ПРИЗНАЧАЄТЬСЯ: КОВАЛЕВСЬКИЙ Олександр Міністром
Преси й Пропаганди Української На-
родної Республіки з I-го листопаду
1920 року.

ГОЛОВА ДИРЕКТОРІІ П Е Т Л Ю Р А

Голова Ради Народніх Міністрів ЛІВИЦЬКИЙ.

Т. в. об. Державного Секретаря Оніхімівський.
З оригіналом згідно Начальник Відділу / підпис /.

Державн. Канц. Департамент Заг. Справ № 614 13 грудня
1920 року..

Надсилається до Міністерства Преси й
пропаганди.

В. об. Директора Департаменту Загальних Справ
/ підпис / Начальник Відділу / підпис /.

З оригіналом згідно:

Директор Департаменту Міністерства
Преси й Пропаганди

Д і л о в о д

Беспротис Центрального Комітету
 Народної Республіканської партії в справі
 Тимуров політичного моменту
 21 липня 1920 р. м. Стариш

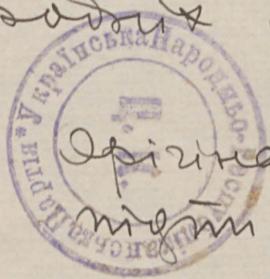
Дир. мімавони під увару: 1. що з моменту
 переїзду Стравілевського на територію
 селянської Ділову, нове гірничий збудов-
 ний полар в політичний сфері, а
 знають „гірничий пенту“, букварно
 положення в основі організації Уряду
 наша Проконбура не має ніякого евра-
 гарма; 2. що в зв'язку з букваром цілого рід
 Міністр Стравілевського наша Прокон-
 бура зазвичай своє попереднього акціо-
 нально і гірничий до повного розкладу;
 3. що таке Стравілевський цукор
 не підлягає до цієї ролі, як було
 повинно бути відображено; 4. що своє
 попереднього гірничий Стравілевський
 поставив ціле цукор в ізолюване
 положення, ~~найновим~~ сільській мови з
 українським політичним партіям і
 не гістабув біз них потерт; 5. що
 Стравілевський найновим зракце

станови пильну так в сфері міжнародної як і внутрішньої політики, особливо необхідно під синіми впливи, в. що в силу цих мотивів (п. 4:5) вона не може вивести тої максимумної енергії в праці, яка в цей найкритичніший момент нашої державності від нього вимагається — народна республіканська партія в інтересах майбутнього нашої батьківщини і в ім'я торжества тих ідей Української державності за які вона боролась і нині вважає необхідним боротися до кінця, визнає компетенцію негалицького представника в складі управління, як і представників тих політичних груп, які внаслідок до цієї пори не заступили, в цілях утворення єдиного фронту національної оборони.

Тільки в цьому випадку народна республіканська партія може не тільки дати управління п. Трокопіву належну підтримку в його роботі, але і взяти на себе відповідальність перед народом нашим і судом історії нашої.

Ці свої рішення партія дружелюбно просить довести до відома Головного Отамана

С. В. Степанов через Товарищ Раду
народных депутатов В. К. Прокопюка.

Згідно за наслідком
підписам.

Згідно згідно
Генералітаті Рад

ГОЛОВНА АДРЕСОВА

ГОЛОВНИЙ ОТДІЛ ВІСЬКО

У.Н.Р.

Грудня 29 дня 1930р.

ч. 1450.

м. Тарнів.

М. Тарнів. Зборів 28 грудня 1930р. М.

національного Вєро Представників Нарти

Осина Вєзналжко.

З призоном поданої Вами мені в копії постанови Мінпартійної Народи 28 цього грудня, що відбулася під Вашим головуванням, вважаю за потрібне зазначити:

Через те, що закон про Вище Військове Управління не містить в собі спеціальної постанови про надання йому якоїсь спільності /оголошення по телеграфу та інше/ і його не оголошено у Вістнику державних законів, - а через це не було оголошено наказом по Головній Команді і вжити з закону про утворення Вищої Військової Ради, не було правних підстав для утворення Вищої Військової Ради, і чинними залишалися попередні військові законоположення /Молодечка про Польове Управління військ/, які надають Головному Отаманові, як Верховному Головнокомандуючому, всі права по до переорганізації армії в той чи інший спосіб.

Постановили на чергу справу реформування Штабу Дієвої Армії, яку я вважаю за дуже актуальну і невідкладну, я діяв в окресі законних чинних, але, значає, даліше порекомендувати цій справі, в разі набрання законом про Вище Військове Управління сили, перейти би до компетенції відповідного органу - Вищої Військової Ради, про що мною було докладно повідомлено Паню Прем'єр-Міністра усно офіційно.

Надочні підготувачі міри в цій справі мною порушені були в листках на імя Паню Прем'єра од 26 листопаду ч.р. од 27 грудня ч.р. і на імя Військового Міністра од 28/ХІІ. ч.р.

Проте, і тепер, не використавши в повній мірі свого права, я прийняв на увагу міркування Голови Ради Народніх Міністрів в цій справі по до способу переведення її в життя, про що і повідомив його вночі з 27 на 28 цього місяця, а потім так само повідомив і делегацію Ради Міністрів в особі А. Мівницького, С. Саліковського, А. Ніковського і Х. Барановського 28 цього місяця, зазначив їм, що хоч вважаю свій погляд надану справу більш відповідальним державним інтересам, але не бажаючи утворювати тертя в спільній нашій праці з Радою Міністрів, особливо в даній момент, йду на компроміс і затримую чинність наказу про реформування Штабу Дієвої Армії.

Обміняючи погляди Мінпартійної Народи по до доцільності намічених мною заходів в справі реорганізації армії і корисності їх для У.Н.Р. і маючи на увазі, що питання правної підставності цих законів акцентовується значенням, я вважаю, що таке трактування політичними колами моїх намірів завдяки маючих на меті лише добро нашої Республіки і завдяки охоті на законі, дає мені право відчувати в зазначеній постанові Мінпартійної Народи несправдані заходи, а тому позбавляє мене тої моральної підстави та різниці, при яких тільки я і в стані, примушений до здійснення державних ідеалів Українського народу.

Висновком, які в вищезазначеного впливають персонально до мене, я вважаю за відповідне зробити користувачись з закону 12 листопада ч.р. Про Тимчасове Верховне Управління У.Н.Р.

З повагою Петлара /р.в./

З оригіналом згідно.

Секретарь Мінпартійної Народи

Л.В. Гринько

КОМІТЕТ

ЧЕНСТОХОВСЬКОЇ ФІЛІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Високоповажний

Пилип Каленникович.

"25" Березня 1921-го року.

Ч. 24....

м. Ченстохов.

До Центр. Комітету

На підставі постанов комітету Ченстоховської Філії від 2/II і загальних зборів членів партії тієї ж Філії від 2/II і 13/II і 24/III, Комітет має за честь прохати Вас приїхати до м. Ченстохова і прочитати публічну лекцію на тему яку Ви знайдете необхідною, і крім того дати інформації про сучасний політичний стан, про Раду Республіки та її роботу.

Цю постанову Комітет і загальні збори Ченстоховської Філії мотивують слідуючим.

Для того щоб найліпше використати перебування наших партійних товаришів на терені Прльщі побільшити ряди Партії, виховати політично своїх членів і підготувати необхідний кард партійних робітників для майбутньої праці на Україні, - потрібно пройти кожному з нас гарну політичну школу під проводом найліпших проводирів і ідеологів бо від того, яке насіння буде кинуто в душу тої чи иншої особи, залежат і всходи.

З другого боку, для того, щоб популяризувати ідеї Партії і викликати симпатії до неї і до її роботи в Українському суспільстві потрібно, щоб той, хто візьме на себе цю тяжку місію провідництва, виконав її як найліпше.

Одною із таких осіб являетесь Ви, а через те Комітет Ченстоховської Філії, щиро прохає Вас не відмовити в проханню її членів.

Крім цього маю за честь повідомити Вас, що для того, щоб перечитати публічну лекцію, Ко-

ЧЛЕНУ ЦЕНТРАЛЬНОГО КО-
МІТЕТА УКРАЇНСЬКОЇ НА-
РОДНОЇ РЕСПУБЛІКАНСЬ-
КОЇ ПАРТІЇ ПАНУ ПІЛИП-
ЧУКУ.

мітет мусить мати дозвіл від Польської Влади, котрій
можна одержати лише в тому разі, як при проханні буде
додадени програм і час відбуття лекції, а через це Ко-
мітет щиро прохає Вас, як Ви будете ласкаві дати згоду
прочитати лекцію, указати час, тему і програм її.

ГОЛОВА КОМІТЕТУ

Пижару

Секретарь

Восієнко Виталий

*З/у прочитати лекцію на тему:
"Аспекти міжнародної політики і укр. справ."
на користь Курно-Методівської Урожайної
таї Консультури.*

Зак. Арм. Секр
Занов
Бюджет

Вісник
Офісний
Високоповажний
Толушкін

Куратор
ОСВ
Монда
В. Г. Шев.

Високоповажний

Михайло Каленковичу!

Повідомляю вас, що 15 квітня о 9 годині ранку,
виступить № 2 відбудеться сесія Центрального Комітету.
Програм сесії зазначаю нижче.
Прошу членів Центрального Комітету підготувати
відповідні доклади.

З правдивою повагою

Олександр Ковалевський

Програма сесії.

1. Доклад Голови Ц.К. про сучасний мент.
2. Доклад Т. Ф. Хижняка про діяльність фракції за останній час.
3. Доклад членів фракції про їхню діяльність в Комісіях Ради Республіки.
4. Доклад т. Олександра Ковалевського про діяльність Правительства.
5. Доклад т. П. Пилипчука про діяльність Міністерства Народного Господарства.
6. Доклад т. Олександра Ковалевського про діяльність Міністерства Земельних Справ.
7. Доклад т. М. Багриновського про діяльність державного Секретарства.
8. Філії Ен-еровської партії.
9. Питання про орган.
10. Питання про партійну конференцію.

Увага 3.4

2280 2760
380 2760

11. доповнення Центрального Комітету.
12. Біжучі справи.

Повідомлення, що 13 квітня 1935 року в Київському
 Центрі Центрального Комітету відбувся пленум.
 Прому Центрального Комітету підготувати
 відповідні документи.

З пов'язаною справою

Протокол

1. Доклад тов. П. К. про суспільний момент.
2. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції з 1934 року.
3. Доклад тов. П. К. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.
4. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.
5. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.
6. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.
7. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.
8. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.
9. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.
10. Доклад Т. О. Кірюка про діяльність фракції в Комісії з питань.

Член Центрального Комітету
Української Н.-Д. партії
Північ-схід Київського
Державного Університету
Микола Ковалев-Мерзвеченко

15 березня 1921 р.
м. Харків.

До Центрального Комітету Української
Народно-Республіканської партії. 148

Завдя

Постанови Центрального Комітету Н.-Д. партії рішуче було висловлено, що Українська армія, яко військо-вий організм, повинна бути абсолютною, такою, якою расійовстановлену в армії ієрархію партія не повинна порушувати в своїм складі, щоб на політичній армії армія себе ні в якій мірі не висловлювала.

Нерівно Комітетська група Н.-Д. партії партійною партійною Раді Республіки за керівництвом Генерала Тарнавського і ще когось з військових, а представники Центрального Комітету, державні уряди в Україні і в Раді Республіки доводять це керівництво до огороженню, не одержавляючи на це згоди Центрального Комітету, в якому держ уряд і ф.

Прийнявши на увагу завдя члену Центрального Комітету н. урядовим відносно нарядженням якоїсь „військової“ партії“ стосують якої не зовсім мені відомо, але маючи в своїй відзнаці конституційного закону, з рішуче висловлюючи проти політики в армії буржуазної рівності з урядовими заборонами Н.-Д. партії, огороженню в її розпорядженні відносно адміністративної армії, а також також висхідні Комітетської групи без сумніву розв'язати руки і ноги конституційним громадянам в армії.

Нарешті комітетом вже давно відсутність якої Комітетської партії в Центральному Комітеті партії, без партії, яко урядовою умови, не розуміють партійні робітники, позаяк мені при Комітетському відділенні військовій адміністрації руки і ноги відсутні такі адміністративні секції, котрі порушують конституційну партійну роботу і рас армію всієї партії, зв'язану з армією першою.

Таким чином, не погоджуючись з висловленнями Н.-Д. партії на конституційній армії, а також не погоджуючись чинити внутрішнього життя партії і виходу з партії.

Микола Ковалев-Мерзвеченко

Позаяк на мене було покладено обов'язки

До Царскаго Мещинъ б. К. П.

Человек И. К. Андреев
Список

Зачка

[illegible]

и везетъ къ сѣверу отъ
своего и вѣдѣна и сѣв. Омо-
ска. Климъ и. сѣв. Омо-
ска. Все про сѣверъ, то
и сѣверу по сѣверу
и сѣверу сѣверу, а
климъ и. то сѣверу сѣверу
сѣверу сѣверу и
сѣверу сѣверу сѣверу
сѣверу сѣверу сѣверу

Вруше

В Императорском Комитет
пермii Г. Н. Р.

Именем Император-
а. О. Мобренба
Завва

Слава та есть прозана Император-
ским Комитетом не сирому члену
Киевскому Укр. Народному Ресурсу и Кавказской
пермii.

1/10 1920
Потребитель
Секретарь
Патруль
Одобрено
1/10 1920

До Бана Товариства Українського
Комітету У.М.-Р. в

Сьогодні, 22/т, лише вдалось мені
зійтися з „лидовцями“. На сьому
конгрес-сі'тз я опідуивсь, до чого
закінчивсь тро не добу і продов-
жувавсь всього кілока водни. Вже
ще ввечері добу виїхав до Вулиці
(Вулиці обранімі дніми поїхав
найбільше займатись річками Тарітніми
Шувком. Сьогоднішні відомості
мне надати дніми не дуже в
вільні). Як кілока сьом відомо

нашој конгрегацији. Поштовавши
господину Јовану Милошевићу (пона
краткој Управи „Јудовској“, свештенич
ниј послан Р.П. до Херц), директор
Д-ау Хрсти, д-и Миливоје, оди
и сарајеву Скуларско, редактор
„Курјера Јованског“, одиба Миле
ици (вои на-гиди поштомиса),
ици ја и. Застапи била
3^е вои, аме компетне гни
нае (ице правда!) куда је, иф и
буди маи на-гиди госту на
видане „Поступу“
ици давати, иф и и Ковици
спостерени нае бр нашо госту

цю роботу, бо конгресує маю
 відбудеться ще ввечір 27-го. А в другого
 добу, наур. свободні, а ніж не думав
 що центрального з'їзду не буде
 буду в. Але, мушу сказати одверто,
 що афактований за всіх боків
 пов'язаним, а і не с'ю виїшов і
 маю його навіть таке каже своїм
 безіменним. Власиво призначення
 призначено, що в їм з'являється
 до жовтої мур. справу реєс
 призначу помядот УНР.Б. на
 підставі нашої і Вашої, Ша-
 новний Олександр Олександровичу,
 організації румови, Консульт
 комісії в собі знаходяться.
 Ніколи з'обов'язав, вкрасити

Тяжело мне писать и думать, что я пишу.

и не забавно и интересно читать,
а особенно интересно читать.
Навсегда разлучившись с
Тимом кн. Сент-И и Жюльеттой
нашего славного майорского
собрания, и из пожеланий
Тана навсегда отлучившись с
книгой описи дн. Сент-И, режиссер
русского и в России англо-русского
архива. Рискнул мне еще подарить
мне 2 книги, тем же, что мне
дарили, что у кн. Сент-И. Нам с мо-
довым издательством дарили дарили.
Великолепие у Вадима... много много
мне дн. Сент-И, что у кн. С. в
русском трагедии которого не во-
роне, Тимом вон вонимал, что
много 1 кн. и не дн. Сент-И
3 метрическим изданием РВЛ

Українська
Народна Республіканська
Партія
Центральний Комітет
Листопада дня 21 1921 року
м. Харків.

Хочіє.

153

До Гена. Головного Отамана військ У.Н.Р.

Прикладаючи до цього заяву Генерала Центрального Комітету Народної Республіканської Партії, п. А. Гриневича, заявляємо, що ми, згодом п. А. Гриневича з ділового боку, вважаємо незручним в даній ситуації підносити питання про його звільнення, поскільки це звільнення здійснюється тільки мотивами, що зазначені в його листі.

Не торкаючись питання про В.У.П., як організацію, зазначаємо, що призначення чи звільнення повинні випливати виключно з натурди ділового характеру незалежно від бажання тої чи иншої організації мати своїх людей на тих чи інших посадах.

Поданою все це Вам на розсуд, просимо повідомити нас про Ваше рішення в справі п. Андрія Гриневича.

Голова Центрального Комітету Н.Р. партії п. Голова Парламентської Народної Республіканської фракції:

Секретарі Центрального Комітету.

Ч Л Е Н
ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
НАРОДНО-РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ
П А Р Т І І

ОЛЕКСАНДЕР БАЗІЛЕВИЧ

" 8 "БЕРЕЗНЯ 1921р.

Ч. 26.

М. Т А Р Н О В.

Долженко

*15/III 1921 року
Оковану*

ДОРОГИЙ ОЛЕКСАНДЕР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Мною подан рапорт Військовому Міністрові
про звільнення мене від тимчасового виконан-
ня обов'язків Начальника Головної Управи
Постачання Військового Міністерства (зразок
до цього прикладаю/.

Вважаючи на те, що ця посада зв'язана з
великими кількостями майна і відповідними
оборотами з ним, усунення мене може породити
різні балачки/що завше буває/на котрі,
в принципі я не звертаю уваги, але можливо
з боку якого небудь із товаришів по Ц.К.
нашої партії не довір'є до моєї особи, через
що прошу, в випадку такого явища поставити
Вотум довір'я до мене після котрого я
зроблю той чи інший висновок.

До п. ГОЛОВИ Ц.К.
О. КОВАЛЕВСЬКОГО.

З пошаною

Олександр Базилевич

Копія
Т а е м н о .

155

Т.В.О.НАЧАЛЬНИКА
ГОЛОВНОЇ УПРАВИ
ПОСТАЧАННЯ

" 7 "Березня 1921р.

ч 25

м.Т а р н і в.

ПАНУ ВІЙСЬКОВОМУ М І Н І С Т Р У

Копія КОМАНДІРУ 3-ї ЗАЛІЗНОЇ СТРІЛЕЦЬ-
КОЇ ДИВІЗІЇ ГЕНЕРАЛ-ХОРУНЖОМУ
У Д О В И Ч Е Н К О.

Р А П О Р Т

В початку жовтня 1920 року, по персональному наказу Пана Головного Отамана, я був викликаний в Ставку Головного Отамана з 3-ї Залізної Стрілецької дивізії для праці по заосмотренню армії.

Прибув до Ставки 5 жовтня і мені було наказано приступити до тимчасового виконання обов'язків Начальника Головної Управи Постачання.

Момент вступу мого в тимчасове виконання обов'язків, був надзвичайно несприятливий - в той час був виголошений вирок над Полковником Русієм. Вам відомо П. Міністр обтяжність організації Головної Управи Постачання. У мене стало 8 серйозних докладчиків, виконуючий обов'язки Військового Міністра Генерал-Поручник Галкин був не разом зі мною. Всі справи завдяки їх негальності, приходилось вирішувати самотійно, тим більше що це як раз збіглося з переходом нашим на свій терен.

До двох тижнів я потратив, аби в загальних рисах ознайомитись, з справами по різних сахах при інтенсивній роботі до 12 годин в день. В такий спосіб я не мав змоги і часу детально знайомитись з подробицями ведення справ в тому числі і грошових в самій канцелярії, покладаючись на старого Начальника Канцелярії, рекомендованого Генералом Кудрявцевим. По ознайомленню і переїзду до Кам'янина мною було доло-

жено як в.о.Військового Міністра так і безпосередньо п.Головному Отаману в присутності Генерал-Поручника Галкина та Генерал-Хорунжого Сінклера, що я не можу справитися, як це потрібно, навіть з тимчасовим виконанням обов'язків Начальника Головної Управи Постачання, на що мені було зазначено п.Головним Отаманом, щоб я все ж таки організовував роботу. Покоряючись наказу я вживав всі можливі заходи (як умів), що до придбання майна, а також відповідної організації і неоднократно докладалось, про ненормальний і недопустимий стан річей завдяки відсутності яких-би то не було положень про права і обов'язки відповідальних чинників ГУП.

Несподівано для мене сталась катастрофа. Ми виїхали з Кам'янець. В Волочискі на підставі депеші Штабу Дієвої Армії з закликом співробітників Військового Міністерства до Дієвої Армії мною був подан рапорт Військовому міністру про відкомандірування мене в розпорядження Дієвої Армії, на що Військовий міністр не погодився, та наказав мені продовжувати тимчасове виконання обов'язків. Разом з цим, поінформував мене про катастрофічну ситуацію, на письмі наказав мені про передачу із маючихся лишків від різних авансів до Загальної Управи 150.000 п.м. для роздачі співробітникам, 30.000 п.м. Командіру Запасових частин іт.д.

Повідомив мене про те, що поляки будуть все майно відбирати в депозит. Чутки і досить уперті, що наші гроші в Державній Скарбниці запечатані поляками у Чорткові, наказ про передачу всієї зброї в момент переходу через Збруч, неможливість приставити наційну охорону до Польової Скарбниці, примусила мене витягти гроші з Польової Скарбниці путем видачі авансу на річове задоволення Начальнику Технічного відділу Інтендантської Управи і передати хорунжому Шарому, якого атестував мені Генерал Кудрявцев (помічник Військового Міністра) як людину чесну і йому відому.

В майстерні було полатно і кравецькі машини. Я наказав полатно і машини передати під відповідальність Начальників Управ на схованку співробітникам, з попередженням що для поляків з моменту ревізії вони мусять казати, що це їх власне. Це було зроблено мною для того, щоб не здавати цього майна в депозит, а по приїзді в яке небудь місце хотя-б в табори для полонених ми могли організувати свої власні майстерні.

Потім перейшли за Збруч. Заскок большевицького роз'їзду через місток до Підволочиска зробив велику паніку серед всіх обозів, які стояли в Підволочиску. Співробітники Головної Управи Постачання на протязі двох днів з жінками і дітьми були на вожах, завдяки відсутності вагонів і помешкань в Підволочиску. Бачучи таке становище і розуміючи деморалізуюче значіння його я наказав негайно перейти до Тарнополя де всі співробітники ГУП на чолі зі мною попали до касарень, як інтерновані. В цей момент гроші переховувались на помешканні дружини хорунжого Шарого.

Переїзд до м. Ченстохова з великими митарствами Вам п. Міністре відомий. Нарешті ми розташувались в Ченстохові. Переїзд до Тарнополя, перебування в неопалених касарнях і вагонах, зробили своє діло-я захорів. Не подаючи рапорта про хворість, наказав хорунжому Парому, зі допомогою одного співробітника Бюджетно-Рахівничої Управи скласти грошові накази всіх видач і поступлень до Канцелярії ГУП за час переїзду. Ці накази я підписав при температурі 40°.

В момент приїзду Комісії по ухоту Державного майна хорунжий Шарий зник разом з грішми про що мною негайно було донесено п. Військовому міністру та Заступнику Міністра Генералу Сінклеру, а також був повідомлений Головний Прокурор.

В перший мій приїзд до м. Тарнова, мною словесно докладалось Генералу Юнаківу про справу з проханням про усунення мене від тимчасового виконання обов'язків Начальника Головної Управи Постачання, на що Генерал Юнаків не погодився наказав мені залишитись в Тарнові і провадити роботу викликавши собі не більше 3-х чоловік до помічі.

До сьогоднішнього дня я як міг прикладав зусілля аби допомогти в роботі Військового Міністерства. Зараз я маю певні (правда не офіційні) що мене збирається Військова Прокуратура притягти до відповідальности як обвинувачуемого по ріжним 8 п. зміст котрих зараз не памятаю.

Але факт притягнення мене до відповідальности завдяки виконання обов'язків Начальника Установи зв'язаної з предбанням майна зроби відповідне негативне вражіння на молодчих співробітників тимчасово дорученої мені Головної Управи Постачання, це вражіння де-збільшиться починаючися деморалізацією з причин не виплати за два злишком місяці грошей і постійним недоїданням співробітників, через що перебування своє хотя і тимчасове на посаді Начальника ГУП в момент притягнення мене до відповідальности я рахую цілком недопустимим.

Відповідно реабелітувати себе я можу тільки передачею себе до рук правосудія. Слідчий і Прокуратура перебувають в Ченстохові, таким чином мое місце перебування в сучасний мент мусять бути в Ченстохові.

На підставі вищезазначеного прошу:

1/ ПРО НЕГАЙНЕ ЗВІЛЬНЕННЯ МЕНЕ ВІД ТИМЧАСОВОГО ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ НАЧАЛЬНИКА ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ПОСТАЧАННЯ з прикомандіруванням мене до кінця слідства до Військового Міністерства з перебуванням в м. Ченстохові.

2/ по скінченню слідства до суду відправити мене в один з

11
таборів на посаду молодшого старшини бо іншої посади до вирішення справи в суді я не смію зайняти.

3/ що торкається утримання ,то при умові виплатити належних мені грошей за старі часи з моменту звільнення я прошу не платити.

4/ дати розпорядження аби слідство про мене провадилося в негайному порядку.

5/ Вважаючи на те ,що я приступив до тимчасового виконання Начальника Головної Управи Постачання з відома пана Головного Отамана,то прошу ,як Ви п.Міністре знайдете можливим,довести цей рапорт до Пана Головного Отамана.

Кінчаючи рапорт докладаю:що в сучасний мент передбачається з"єднання відповідних управ Дієвої Армії по заосмотренню з Управами Військового Міністерства таким чином буде доцільним виконання обов"язків Начальника Головної Управи Постачання покласти на Начальника Заосмотрення Армії . Титу Генерал-Поручника Е Р ОШ Е В И Ч А.

П І Д П О Л К О В Н И К

Васильчук

З В І Т

про діяльність Тарнівської Філії Української Народньо-Республіканської П а р т і ї

з 12 січня 1921 р. по 28 лютого 1921 р.

Народньо

Тарнівська Філія української Республіканської партії зобов'язана своїм існуванням ініціативі ^{М.К.}

членів п. САПІГА та члена Партії ДМИТРЕНКА, та ФЕЩЕНКО, які на засіданні Партії 13/1 цього року подали думку утворити комітет з метою що зазначена в Протоколі цього зібрання.

Тогож дня обрано тимчасову Президію в склад котрої увійшли: САПІГА Головою, Секретарь Скарбник ФЕЩЕНКО-ЧЕПІВСЬКИЙ і встановлені засади котрими мусить керуватися Філія приймаючи нових членів.

За основний принцип в кількісному відношенню, членами найвищої якості, Філія дотримуючись цього принципу Філія провадила свою працю і збільшила свої ряди хоч і не дуже багатьма членами, але людьми свідомими ідеологією Партії, енергійними і фаховими працівниками, певними Українцями.

Філія встановила розміри членських внесків, а також кошти на пресовий фонд, і приступили до стягання таких.

Результат роботи видно з прикладеного до цього звітського відчету.

З метою підготовки кадрів працівників, котрі мають ширити між населенням ідей Партії, коли повернемось на свій терен Філія постановила, аби на засіданнях читались членами по партійним засадам реферати і переводилися по ним дискусії. Цей буде та вища політична партійно-наукова студія в котрій може викристалізуватись думка що до ідеології Партії, її програму в теорії та практиці і тактиці.

Т Е М І

Темі для рефератів намічені такі:

- 1/Програм н.р. партії в порівнянні з іншими партійними програмами.
 - 2/Ідіологія і тактика партії.
 - 3/Устрій Держави по н.р. програму.
 - 4/Однопалатна чи дво-палатна система захищають інтереси Держави.
 - 5/радянський принцип;
 - 6/ Парламентарний принцип;
 - 7/Трудова манархія і манархія взагалі;
 - 8/Яка різниця між президентом Держави з одного боку, Манархом і парламентом з другого.
 - 9/Ідіологія і тактика н.р. в земельному питанню по програму н.р.;
 - 10/Розвинення яких класів необхідно для того, аби мати міцну економічну і політичну Державу;
 - 11/Чому Нар. респ. не можуть мати нічого спільного в тактиці ні з есерами ні з хліборобами-державниками;
 - 12/Чи мають підстави носити назву політичної партії, слідуючі угруповання: самостійники-соціалісти, федералісти-соціалісти і селянські соціалісти.
 - 13/В якому змісті треба розуміти захист інтересів народу.
 - 14/Як повинна провадитися організаційна праця партії.
 - 15/ Хто має право називатися Народним республіканцем. /н.р./
 - 16/Як треба вести підготовчу працю по виборам до Прляменту.
 - 17/дисципліна Партії.
- Відомо од поруч з цим, Філієв був послан на терени України Повстанчеський Комітет народньо-Республіканської Партії в складі: Голови Комітету Отамана ГОЛУБА, Заступника ВОГОНЬ, ГОРБАНЮКА і 30 козаків для боротьби з більшовиками.

6/III-1921
и Писма
ГОЛОВА ФІЛІІ

СЕКРЕТАРЬ

А. Чума Г. К., из воденъ в Мари Гиро

прислужа са на се

№	Имена	Акт. Виски		К. обр. и пр. собн. фонд		Разом	
		марок н.	нр.	Марок н.	нр.	марок н.	нр.
1.	Ковалевский	100	-	100	-	200	-
2	Ваня Шиде	100	-	200	-	300	-
3	Тимонин Иван	100	-	400	-	500	-
4	Александр Рогов	100	-	10	-	110	-
5	Сивановъ Кост	100	-	20	-	120	-
6	Тимевер Андрей	100	-	50	-	150	-
7	Мусатовъ	100	-	10	-	110	-
По Г. А. Всово		700	-	790	-	1490	-
Б) Чума Гиро							
8	Ковалевский Иван	100	-	100	-	200	-
9	Барановский	100	-	10	-	110	-
10	Тидис Иван	100	-	100	-	200	-
11	Димитревъ Вас	100	-	20	-	120	-
12	Зоринъ Серг.	100	-	100	-	200	-
13	Куркидинъ И.	100	-	20	-	120	-
14	Лозинский	100	-	20	-	120	-
15	Пончевский	100	-	20	-	120	-
16	Кенсидский	—	-	—	-	—	-
17	Воронъ-Горбанов	—	-	—	-	—	-
18	Дегенко	—	-	—	-	—	-
19	Войко	—	-	—	-	—	-
По Б. - Разом		800	-	390	-	1.190	-

В. Сторонни небу, ноуран виски на трес. фонд.

Завезенъ Василь	100 м.	-
Миро Мухомов	100	-
По В. - Разом	200	-

Всего полученных денег за 15	1500.	—
Всего потрачено на проезд и прочее за 15	1380	—
Всего	2880	—

А) Миссия в Сибири в течение мая и июня

3 мз втрое:

а) на проезд и проживание Г. Кравовский

500

б) на проезд и проживание Г. Кравовский

компенсия

300

Всего 800

Зачислено в 2880 - 800

2080

Г. В. Кав. в течение 15 лет за 15

догов. К. Ковалевского на проезд

своего сына в течение 15 лет

за проезд и проживание

710

3 мз втрое на проезд

и проживание в течение 15 лет

и прочее 2000

2000

Зачислено на проезд и прочее

510

Итого всего 2880 + 710 + 2000

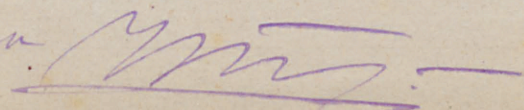
Всего получено = 2880 + 710 = 3590

Всего потрачено: 800 + 2000 = 2800

Куда: 3590 - 2800 = 790

А) Миссия в Сибири в течение мая и июня

Секр. секретаря

He

БОРОТЬБА ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ

--БОРОТЬБА ЗА ПРАВО.

Події йдуть, повстають нові факти, а разом з ними змінюються настрої громадянства....

Роспочались переговори Лойд Джорджа з Каменевим, заллила більшовицька навала частину Польщі - й чувається певна вібрація в почуваннях українських: зневіря, втома, а навіть розпук.

Що ж далі?

Таке питання чується навкруги.

Але доповідь ясна й проста: даду те саме, що було й досі - боротьба за нашу державність.

В історії визвольного українського руху протягом останніх років спостерігалися піднесення й підупад успіхи й поразки, різні менти, різні методи. Проте, було одне, що стояло вище понад усього, що не залежало від настроїв, бажань подій - ідея державности, яка пережила й поразки, й підупад і зневіря. Як успіхи, піднесення й надії.

Боротьба за державність знає успіхи й поразки; але не знає поразки сама ідея державности. Противно, в боротьбі вона зросла, зміцнилася, розквітнула, запалила душу цілого народу. Пригорнула увагу всього світу. Витворила реальну силу надії.

Події йшли: ділили Німеччину, нищили Туреччину, краляли Болгарію й інші країни. Будували нові держави. Десять воювали. Конфігували....

А наше діло робилося, ширрилося, розвивалося.

Боротьба за державність - в обставинах трагічних, нечуваних - продовжувалася. Певтинно й непохитно.

Незалежно не від кого.

Ми самі робили своє діло, ми самі трималися протягом трьох років. До нас приходили, від нас уходили, а

центр навколо якого скупчувалася увага цілого народу/нашого-він лишався с а м - боровся, перемав, конав, але міцно тримав в руках жовто-блакитний стяг.

Що ж далі?

А що-ж змінилося?

Лишили нас допомоги? А хіба ми її мали? Позбавили нас морального співчуття? Хіба-би ми його спостеригали? Прибавилися нові вороги? Також - ні.

В чому-ж річ? Через що занепокоєння, ніби то зневіря?

Д л я н ь о г о н е м а є м і с ц я.

В Лондоні відбувають конференції Лойд Джордж і Намснев. Англія і Росія.

Це-факт. Але й другий факт, що ні ця конференція, ні її подібні - не можуть принести миру на Сході й вирішити нашого українського питання. Як не можуть, взагалі,, спричинитися до світового спокою.

Насильство не може родити спокою. Й оганьблене, занехане право завжди кричатиме о помсту.

Мрії розвіяні.

Ті, хто гадав, що свобода прийде з Заходу, ті, хто вірив, що звідти прилетить вістка миру,-зони мають причини для зневіря, для незадоволення.

Ні Лойд Джордж, ні Мілльран, ні Вільсон - ніхто нам миру не дасть. Ніхто не поновить нашого порушеного права.

Його необхідно здобути.

Бо назавжди лишається лише одна мудрість:

Так, лише той заслуговує свободи й життя, хто здобуває їх в боротьбі.

Але боротьба за державність-це боротьба не тільки за занедбане право кожного, але за право всіх, цілого народу-за право на життя й свободу, бо не може бути й життя, ні свободи-без незалежності держави.

И коли потрібно до цієї мети йти станами-перейдемо ще один. Перейдемо їх десятки. М у с и м о перейти в імя майбутності нашої країни.

І коли я чую: що далі - на це знаю одну лише відповідь.

Боротьба або смерть...

Тільки не примирення з фактами, тільки не безсилість, тільки не покірливе носіння свого ярма, ярма неволі, рабства.

Боротьба, бо це не тільки боротьба за державність, за наше право, але й за право всієї демократії, боротьба проти білих, чорних і червоних насильників.

В руках наших прапор не тільки нашої, але й світової демократії - її права на свободу й честь, - і ми його не повинні, не сміємо випускати з своїх рук.

Більше віри й витривалості - й перемога буде за нами.

Олександр КОВАЛЕВСЬКИЙ.

У. П. Р.

Члени Національної фракції Української
Народно-Республіканської партії от-
рим складають на руки Мановній
фракції Української Народно-Респу-
бліканської партії своє привітання
-Великій Раді Республіки і бажають
їй успіху в її тяжкій, але великій
та історичній праці.

Ми, члени Української-Народно-Рес-
публіканської партії, віримо, що
Велика Рада Республіки, ставши
на шлях здорової державності, та
консолідації всіх українських сил,
виведе нашу Батьківщину з того
воєнного становища, в котрому
вона опинилась в сучасній політич-

ний шент і обіцяємо зробити все
для допомоги Великій Раді Республі-
ки - довести діло нашої державно-
сті до щастливого і успішного кін-
ця.

Свідомо несути тавар таборового
успіху та проведення здорову
поштову думку серед воєнків, про-
симо Шановну Фракцію не забу-
вати ^{про} ^{вотресу} нашої Армії, котре дасть
Вам силу, а Ви дасте провід.

Голова Фракції,

Генерал-Корундист Талм

Г. Беринг Мер. Секретарь,

Корундист Орґанізація

Вельмишановний Наме Конутиже
і Зосродити !

Диставним ви Коноти Директорію,
я порозумілиши що Конотів Рада
Ресубліки, пропонує формувати
кабінет міністрів У.Н.Р., вважати
я комерче внаслідок, вани скілоа
пучаво зварили, і чот сиравого.

Дуже нас проми призначили мекі
нас і мекі, до з вани мекі би
побачились (ср 2-ої год. дні.) З свого
боку був би дуже радий, коли би
ви поділили рішенням в
ч. 5 орен. Заводника о 12 1/2 год.
год.

Зичиво до нас пошанов
мр Ковач,

17/IV 1921.

Дражні У. Н. Р. О. в Раді Республіки

164

Інформаційне Бюро Генерального Штабу, на котрі мають честь звернутися п. дражні У. Н. Р. О. в Раді Р., засноване ще в торжк і на чолі якого спочатку сто-сеє добре відомий Кривошеїн, зараз перебуває в неясному становищі; що до своїх ~~прав~~ приналежностей до Генштабу і що до того які права й обов'язки його має у війську і державі.

Розуміючи, що казначейство розв'язує управління Генштабу п. Куршак, яка має на асигновку на видані платні співробітникам Інформ. за січень укажу на те що гроші співробітникам видані бути не можуть з огляду на те що Інформ. скасоване, а такі люди воно існують продовжує самостійно

до двох десятків старшин і урядов-
ців розмішував себе у цій інституції на
службі і тільки по ній м'яшовав, в
інш час як в армії старшин бран.

Що до своєї діяльності, то інсти-
туція ця через цілий час свого іст-
нування нічого рішуча війську уря-
дському не дала, а навпаки своєю
працею компрометувала українсь-
ку справу і коби вона роздержмо-
вана не буде то її далі компромі-
тацію продовжуватиме. Градани фак-
ти п. Білгасовича у промові. Н/ї в
р.р. про арешти у В'яниці і випуск
арештованих за гроші може бути до-
повнений ще тим, що перед відходом
з В'яниці Ігнатио був суд розстрі-
ляний до двох тисяч. розстріл був
зроблений при переводі арешто-

ваших і з півдня на Пушкінський, де
сиділи як канцляр і відповідний арешт
Індрію до тюрем. Поводом цих ро-
стрілів були наче б то проба змі-
нити арештованих. Справдісно
суть і цілком цих розстрілів може
установити безумовно слідство.

Масами в час окупаційного візиту
нашого з Україною Індрієм зроб-
лені були розстріли без суда
у м. Каміньці Под.

За час своєї діяльності * Індрі-
ю мало кілька скандалів із авоїнтами
створюючими. Додаток що стояла
на чолі цього Бюро, н. Красовський
по своїх моральних, політичних і
національних переконаннях брав
таким чином гнучкий підхід, що
судити бачилося, що хто бач-

Замислюють, або де були би ви-
маги на майбутнє. Красовський
це свідок, як видно, зразу в
Українісього Правлінняства, в
час приходу Деміонів на Укра-
їну був представою до Деміона і
навінав сучасно в деміонський
А. Р. За цей час він працює су-
часно буть одиноким графом
арешту деміонів у Русі
Остання Ангела тому
як Ангел має небезпечність
навідається до Красовського.
Мені Красовський, те ж як ви-
со працює у Варшаві в Деміон-
ві Польського Деміонаду. Безумовно
це така людина як Красов-
ський може і співробітників собі
підібрати тільки підібрав як і
сам людей. Щоб у цьому переко-

мається подати характеристику історії
як історії із них.

165

Начальник П'явдієв сотник Міге
Піскарь по націоналістичній, б. російсь-
кий коапер-розвідник, що цілий час до
того як їз до Німеччини був в Україні і мав
виступати як начальник гарнізона м. Ва-
сильків на Київщині був борцем з
українськими повстанцями проти
Гетьманів, навіть розстрілював, як він
каже, "бандитів-бандитів".

Поручник Савіцький — в будинку свого
начальника охоронив собою як і
Вінницю одиновав виступити проти
Гетьманів.

Поручник Квитковський — цим
целі року утік до Гетьманів.

Сотник Забуревський — був у Гетьманів
на Київщині розвідник. Засвідчує що —

всього охоронила байдику, а у де-
нежника — парашником синією м.
Бердиріва.

Поручник Марасюк і сотник
Голубівський — були арештовані
поліцією у Львові за акто
невідомі злочинства.

Один же із сотників був дору-
чен Вішницької дівці поручника, нині
зв'язав його ~~на~~ не пригадує ін-
ше і в даний момент сидить
у Львові в тюрмі арештова-
ний за якийсь байдику у Львові.

Утік: хорунжий Ашкар до бо-
льовиків і т. д.

Такі співробітники, всі без ви-
нітку люди нечесні, розбе-
ценої н. р. не карати криміналь-
них в'язнів ніколи тому що і в

ми час не давали працювати. Ще
в Проскуріві; по виході по Шевченку
лишківський роздоринув був
Тигро, але потім смертю ~~за~~ дана
Зинову Красовському Зинову ситари
на поч.

Красовський, що тепер уже чинком
ясно вів його працю по тому тільки
який йому давала потреба державна
а той, як у мене особисто з державою
в Феодіківській ж. р. Худан Махнов.
Ще особливо. Замість в існуючій справі
з замком на П. Голубовою Сидимана у
Кривині; літом минулого року. Жадного
Ягорову, Зинові, тим часе вільного характеру
там не було. Жидок Мисловський
якого представлено було як того що
смав виконати замки був надто вже по-
стою до вільного. По цій справі були ареш-

мировано царя замкнуті своїми
українцями, а одним з них був Забай-
рський унтер-офіцер. Митки наші
своєресторні преси „Української Ду-
хи“ і „Вперед“ і справлялися до того
що по Грощинському промислові у
торгівні всі арештовані були ви-
пущені. Але сміла справа ду-
ла освічених було ~~випущено~~
дані матеріали до неперевіряє
і ворується намірано до публі-
кацій. В цей же час Класов-
ий, по поверненні своїм з Варша-
ви, почав всенародно виступати як
„хороний, новий, кистка“ Брагман.
„Правда побачила у цей час мити
завдання в замку. Але в цей мо-
мент навіть ішавши „Свобода“ чи-
тав особисто сибірським
Іздрібо. На цей час приходився

и почастию констати з дедуси-
воту Лобівського Д. О. Г., і з знаме-
нним майстром Рішновським.

Спеціальні агенти Красовського
Нікулита і Півовженський Судим
у Лобові і видавали заморан
потребні дедуси. В цей час
по дорозі був панів був алев-
товані і інші інші інші інші
рішновський української рідина-
жі у Лобові. Вже "опублікува-
ла" предв'язе Нікулита як справ-
у в цей справу. Цим же б'ється
давалося матеріалу для усема-
вості заморан до "Пентонівців".
На цей же час приходився і
боротьба Красовського і
Розв'язує Управу, Рішновсь-
кі і інші інші інші інші інші

були ватрушки:

При в'їзді на Український
судові сектор у Камінь-Ка-
совський прийняв кінцею на-
мислову старшину, свідому
українців, за "Петрушевський"
орієнтацію. Так наприкінці у
Камінь-Ка-совському вийшов
з поручення Нарком.

В цей момент, у Камінь-Ка-
совському, де знав українців
що до здавання Красов-
ського. Взявши цілий Інтерв'ю.
Цей спричинився то що під
цей момент Красовський на-
казав виступити за найближ-
чим представництвом Укра-
їнської інтелігенції, як напри-
клад "Вроцьковський Свободний

Князівства, Стенуру, Точусна,
 ким то що. Красовському хоті-
 сьє Кросе промішувати віднови-
 домою зграїсвою діяль в
 огаз Європи як і Володимир Ота-
 мака.

— Про його діяльність правдиво
 Красовський одзивався як про аван-
 тюрників, ес-ерів і ес-едеків вив-
 словлював бачання. Вивітаючи,
 щоб цього ам'їзу не водилося на
 Україні, востаннє того він не
 любив Н.р. Все це представляє
 кінцю події створоб.ників звер-
 нання до Мітасу Володимир
 Отамана в справі звернення
 уваги на напружені праці Терідо.
 В результаті цих заходів
 зосередився арештованим поруч.

мур Махмута що був тоді
хазарою пр. Красового, при
що останній вивів його
з двох годів, а не з двох
і туди жадно хотів іти
туди. Ватавша мавши
до нього пор. Махмута вів за-
губив його до поручка, але поїхав
через кота який жив, в нас-
лідок загубив в М. Головина
Остання та жидівка в "Сибі";

В С Т А В Ц І Г О Л О В Н О Г О О Т А М А Н А.

.../ В р а ж і н н я /.

Вечері, 4-го серпня, я й керуючий Міністерством Шляхів, П.К.ПИЛИПЧУК згідно постанові конференції членів Народньої Республіканської партії, виїздимо в Ставку ГОЛОВНОГО ОТАМАНА. Е ціла низка не відкладних політичних питань, які потребують негайного розв'язання.

Прем'єр-Міністр В.К. Прокопович, який також виїздить до Ставки для доповіді, ласкаво пропонує нам купе в своєму вагоні - і наша подорож обіцяє бути приємною: ні духоти ні колотнечи....

Ростягаємося на каналках - і під рівномірний туркіт колес солодко засинаємо. Прокидаємося аж у Львові. Тихо й спокійно. Часописі ранкові приносять втішачи вісти: війська польські перейшли в наступ і одібрали у большевиків Броди. Терен військовий в такій спосіб-пересунувся аж до Збруча й немає жадних підстав для занепокоєння.

Проте фронт відчувається. Багацько військових, що йдуть в різних напрямках. Кидається в вічі й велика кількість українських старшин.

Ідемо на Станіславів. Вдивлюся-знайомий ландшафт: українські села, українські хати, українські типи. Наша земля. Але яка нещасна земля: протягом шести років вона являється тереном жорстокої, руйнацької боротьби різних народів. Скільки крові пролилось на ній, скільки десятків тисяч молодого життя передчасно поховано в ній.

Зруйновані хати-куча каміння, що заросла високою травою і широке поле, що перерізано у всі боки безкінчними шанцями-безглуздий візерунок на зеленому фоні; могилки, могилки, могилки-без хрестів, без монументів. Хто, звідки, коли попав у ці "тихія

пристанища". Дуже ясно: то все здебільшого діти нашої країни, жертви вередливої долі, вередливої й такої трагічної історії нашої.

Сумно мовчить ці могилки в полі- й сумні думки кружляють в голові. Все смерть і смерть..... А колиж життя, спокій, творча робота.

Правда- є ознаки будуючої праці. Поза сумнівом, зруйнований край-поволі й з велечезними зусиллями відбудовується. Нові, ~~ще~~ не докінчені хатки. Навіть нові, щойно повсталі на руїнах маленькі хутори-села. Немає нічого сильнішого від імпульса життя: він перемагає зрештою все.

Тим гірше-з поза збруча леться бухлива, нестримана, грабіжницька хвиля, що загрожує знов змести ці наслідки невпинної праці галицького селянина, бо з нею він борється безсилий. Непристосований він до такого опору як наш хлібороб та й немає ніякого упередження до того москаля, який вже хазяйнував кілька років по його хатах, допомагаючи йому й орати й сіяти й жати. Він певен, що та хвиля не зачепить його безпосередньо, а торкнеться лише панів і підпанків, дяхів і всіх його соціальних ворогів. Посередні наслідки, які з часом неминуче повинні будуть виявити їх, він не може ані відчутти, ані передбачити. А потяг наближається все ближче й ближче до фронту.. Минаємо віднині історичний Ходорів, Галич і підїздимо до Станиславова. Там спокійно, там багацько військових. Особливо українських.. На стінах двірця дві вівіски на українській мові: "Головноуповноважений Українського Уряду по справах цивільних" і "Старшина для звязку при команді двірця". Тут візуються прибуваючі й одбуваюні, даються всякі справки, поладжуются всякі справи, що виникають у громадян нашої Республіки.

Однак ідемо далі-до стації, де зараз пробуває Ставка Головного Отамана.

Станція дуже мала і зовсім порожня. На одній колії стоїть вагонка Головного Отамана, на другій- його Штабу. У всій окрузі-ні одного польського жовніра. Всюди тільки українці. Службу в станції несе охорона Головного Отамана під командуванням енергійного і

надзвичайно рухливого полк. Чоботаріва. Відразу помітно поря-
док і тверду ~~рухливість~~ руку. Проте, й Чоботарів не встані по-
бороти пекельної спеки, що в один мент нагріває до температури
кипіння наш вагон і виганяє всіх звідти. Нічим дихати. Шукаємо
холодку й нарешті находимо його на бугрі під якимсь великим де-
ревом. Прийшовши трохи в "норму" й констатувавши, що в Києві "все
такі літше"-неосяжна мрія-по запрошенню Осаула Головного Отама-
на пішки ідемо відвідати С.В.Петлюру. На лузі поблизу від валки
Отамана під деревами знаходимо самого Симона Васильовича й його
гостей Н.А. Мацієвича, Голову Української Дипломатичної Місії в
Румунії, П.І.Зайцева керуючого головним Управлінням містечтва,
полк. Тютюнника, відомого по своїх геройських справах на фрон-
ті, ~~і~~ й приєм-ер-Міністра В.К.Прокіповича. Сідаємо за похід-
ний стіл і ділемо з чемним господарем його простий чисто вій-
ськовий обід. Дійсно, Симон Васильович-дуже приємний господарь.
Веселий, гречний, привітний.

Бесіда майже не торкається біжучих політичних питань. При-
гадуються всякі інтересні епізоди з нашого недавнього життя мину-
лого, зачіпаються трохи літературні теми, діляться враженнями,
спогадами з свого попереднього життя.

Три роки невпинної боротьби вони полишають свої сліди. Мені,
який знає Симона Васильовича ще з 1908 року і який мав нагоду
бачити його протягом останніх трьох років чимало разів і в ріж-
них обставинах-відразу це кидається в вічі.

Зморшки на обличчю й сиве волосся на голові, це висліди напру-
женої розумової праці, душевних хвилювань, постійних розчарувань.

Йо велика відповідальність припала на Головного Отамана. Як і
обовязки. До того ці відповідальність і обовязки ще побільшилися
в процесі розвитку нашої державности.

Багато писалося й пишеться про Симона Васильовича Лайливо-
го й похвального. Одні закидають йому-навіть не сім, а безліч
смертельних гріхів. Другі, одкидаючи ці гріхи, порівнюють його
з цезарем, Наполеоном, Гарібальді. Без сумніву- й там і там є пе-
ресад.

Людина, всяка людина-грішна: має ті чи інші свої вади. стають

помітнішими, яскравішими. Осудження дуже легко винести
надто при скупченій увазі в одному напрямку.

З другого боку, порівняння з Цезарем, або Гарібальді також
нічого не дають, і нічого не з'ясовують. Не характеризують
особистості, яка по-за сумнівом-має свої риси,
свої індивідуальні прикмети.

Не в гріхах і не в Цезарях річ, а в самому ПЕТЛЮРІ, в його
своєрідних приметах.

Скажу так: Колиб Головний Отаман, дійсно посідав би всі
гріхи, що властиві людині, як б їх простив йому за один, який
наші комуністи вважають за найголовніший-відданість справі
національного визволення. Ця відданість в ньому просто надлюд-
ська. Це й привело до того, що з усіх наших учасників- він
лиши ся правдивим репрезентантом виразником ідеї україн-
ської державности, котрий правдиво відбиває настрої україн-
ського народу, виновлені його вільної волі.

Був Михайло Грушевський-його немає; був Волод. Винниченко-
його також немає. Були Любинські, Степаненки, Лізанівські, Чейелі,
Христюкі-їх немає. Всі пішли в найми до Раковського. А Петлюра
не пішов і не піде. Це знають всі, і всі певні в тому, що
там в горі зрада не буде. Противно що там паралізують всяку
зраду.

Вірність ідеї незалежності. Оце все,
що створило імя Петлюри, що оточило його любовю і ненавістю.

Були всякі моменти: Україна розкидалася від Сяну до Кубані;
Україна зменшувалася до розмірів кількох кілометрів біля
Збруча; Україна зовсім розсипалася по степах і лісах.

Всюди був Петлюра. Не їхав до Відня, не відвідував Кремля.
В завірусі подій не губив віри, бо мав свою правду життя-
Україна-українська державність. І тут ніколи не знав ні сумніву, ні ко-
ливання.

Може бути, що події згадять Петлюру, але історія його за-
жди оправдає, як оправдали його вже ті, хто його розуміє. Пов-
торюю-за відданість ідеї визволення, за міцну віру в її пере-
могу.

І-протино-о-можє статися, що жартівлива доля ще раз винесе на поверхню Вінниченка й Грушевського, але історія не найде для них виправдання, бо воля має свій етичний критерій, бо вона живе не тільки інтересами сьогодення цього дня.

Але обід йде до кінця. Приїздить кур'єр з Варшави і передає Головному Отаманові кореспонденцію. Колесо ділового життя в Ставці пішло своїм звичайним темпом.

Повертаються до свого вагону, біля якого знаходжу групу військових на чолі з полк. Мик. Удовиченю й Головним Редактором "України", П.Г. Певним.

Йде палка суперечка. Молодий сотник критикує російську систему організацію армію, протестує проти обсаджєння в такім ґаховцями керуючих місць в Армії й доводить необхідність створєння кадри національно вихованого, св о й о г о старшинства.

"Необхідно зрозуміти дух ча су-кличе він-Армія повинна бути регулярною, але це не значить, що знов треба набирати генералів і полковників російської служби. Вони не розуміють моменту і не можуть принатуритися до обставин нашого життя. Дайте підвищення нашому старшинству, яке за три роки пройшло й службовий й революційний стаж і ви матимете свій командний склад своїх ґаховців."

Йому відповідає подполковник генерального Штабу, зазначаючи, що в багатьох випадках потрібний не стільки революційний стаж, скільки знання-теорії й досвід.

Суперечка йде далі. Бачу, що в Армії панують свої бажання, а що найголовніше- бється пульс живої думки. Там, в запіллі, за тисячу верств від боевої лінії-спокійно навіть з пристрасстю, провадяться дебати на тему: організація армії.

Дійсно, два світа. Дві психології.

Безперечно, що в основу організації армії мусять бути покладєні нові принципи. До її будування-покликані молоді, енергійні, але й знаючі люди.

Проте, наша армія вже своя армія, з своїми традиціями, минулим історією. Слова молодого сотника очевидно, треба розуміти, як певні удари по тилкових установах армії-й тут вони мають повну

рацію. X

Дієва Армія-вона перейшла різні ступіні й нині перетворюється-сама собою в українське регулярне військо. В свій час багацько поламали списів з приводу отаманщини, і регулярности армії. Теоретично-критика цієї отаманщини була дуже слушна й дуже сильна; вона підготовувала ґрунт для дальнішого переформування нашого війська. Проти, коли кинути холодним оком на перейдений шлях, коли спокійно підійти до фактів- чи не є й отаманщина не об-х і д н и м станом в розвитку нашої армії.? Чи була змога пройти ти поза цією отаманщиною? Існї здається, що її не було, бо не було взагалі даних для створення нормальної армії.

До того ж, не всі й отамани були злодії: побіч з Біденками, Волохами, Данченками, правдивими авантюристами, стояли й Юрки Тютюнники, ті ячійки, з яких зростає правдива національна армія.

"Усе, що повстає варто того, щоб загинути", каже німецький поет. Додам до цього усе, що в процесі боротьби лишається-варте того, щоб існувати.

Не всі й фаховці можуть братися під подозріння. Полк. Міш-ковський-фаховець, але вмер, як герой відання національній справі.

Кожне явище виглядає інакше, коли його брати в перспективі. Знаю тільки одно: наша армія протягом трьох років чесно боронила національну справу, зробила вчинки, про які складатимуться легенди й виявила таку великанську силу духа, моральної міцї й краси, яка собою покриває все нікчемне й слабкодухне.

А тим часом-вечоріє. Відразу змінюється настрій. Надто після купання в прозорій Бистриці. Але й навколо все залило. Самігкотіли зірки на фоні блакитного неба; заблищали вогники в вікнах вагонів; потянуло свіжим диханням ночі...

Залунала вже пісня українська-стара як вічність, але яка мелодійна, захоплююча про м о в и с т а. Душа народня, відбиток історичного життя нації... Десять якось склалася й пішла гуляти, по степах українським, від хутора до хутора, від села до села, від покоління до покоління. В обідраній свиті, боса-ска-

зав би Шевченко. Минулося. Нині вона вже одягнулася в європейський фрак і облетіла всі культурні центри старого світу. Чули її вже в Парижу, Лондоні, Брюсселі, Берліні, Відні, Празі.

Провіденціальний Символ нашої Державности.

Виходить Головний Отаман і ми йдемо на прогулку. Тут вже говоримо на політичні теми: торкаємося загальної міжнародної ситуації, галицького питання, нашого внутрішнього життя.

Міжнародна ситуація дуже заплутана й може для нас несприятлива. Але події йдуть. Те, що вважається певним, сьогодні, виявляє як зовсім-непевне-завтра. Дійсно, Ллойд Джорж провадить переговори з більшовиками сьогодні, але не відомо, як вони підуть надалі. Бо є дуже багато привходячих чинників, що не підлягають обрахунку, проте, впливають на загальну ситуацію.

"Отже-каже Головний Отаман-необхідно виявити як найбільше витримки. Необхідно вичекати змін загальної ситуації, а разом з цим і положення нашої справи."

Де-кільки місяців тому, відповідаючи комуністам на їхні напиви, а також торкаючись тої протірації, що охопила українське громадянство, я писав, що все залежить від наших нервів, від відтримки нашої-уміння чекати, а ще більше мовчати, де не можна робити /Слабі нерви/ з задоволенням мушу зазначити, що ту саму думку висловлює і Головний Отаман.

І, дійсно, ситуація дуже мінлива до несподіванности.

Коли-б ми віддавалися хвильовим настроям, коли-б кожному міжнародну ситуацію приймали, як за dokonаний факт-жалке б було наше становище. І вже давно довелось-б ліквідувати всю нашу справу.

Цю основну істину необхідно багатьом засвоїти. Надто тим, хто в запілля, а ще в більшій мірі за кордоном, на еміграції, віддається розпущі і робить вульгарно висловуючися-дурниці. Треба засвоїти те, що коли обов'язок козака стояти твердо на фронті й боротися з ворогом, ще більший обов'язок кожного громадянина по-за фронтом виявляти твердість волі і віри.

Зрозуміло, що це вичікування не може бути звичайним лайдацтвом: "якось буде". Необхідно узгляднити всі обставини, всі дані й

особливо, приготувати сили, що в стані були-б працювати в іншій ситуації, може в гіршій, але з неменьшим успіхом. Словом необхідно обрахувати всякі можливості.

Я переконався, що все передбачено Головним Отаманом, що він має певний план, який їм послідовно переводиться. Я думаю, що цей план цілком виправдується ходом нашого життя. Як і певен в тому, що він лише від більшовицької Каноси або шукання "твердої руки" в передпокоях бувших і "евентуальних" гетманів, на що слабукть майже всі наші емігранти.

Всякий план-це є сума певних засад, з яких випливають певні наслідки.

З них найважливіші. - Наш союз з Польщею й для самої Польщі. Питання що для нас набирає особливого значиння.

Головний Отаман твердо стоїть на ґрунті цього союзу. Це диктується міжнародним нашим положінням, інтересами нашої Армії й дальнішого співжиття польського і українського народу, а найбільше всьою-спільністю інтересів сьогоднішнього дня, спільністю боротьби з загальним ворогом.

Що до Польщі-вона мусть витримати більшовицьку навалу. А коли витримає на певній лінії-весь дотеперешній малюнок війни повинен змінитися на користь польської держави.

Я минаю наші теми; політика не завжди любить прилюдність, а надто підчас війни, в умовах виключених по своїй трагичности.

Важне і istotне: боротьба йде й тиме, не дивлячись ні на які перешкоди. В цій боротьбі ми стоїмо побіч польського народу, котрий ще має багацько невичерпаних сил. Ї перспективи... Вони побільшуються що дня.

Бо і події що дня міняються. й можливо, що вони підуть на користь. У всякім разі, першорядний чинник в нашій справі-ми самі. Від нашої витривалости витримки й енергії залежить успіх нашої справи.

Головний Отаман, як і армія? Твердо стоять на цьому ґрунті. Їхній роботі повинно допомогти громадянство.

Побачившись ще раз з Симоном Васильевичем і перебалакавши з ним про справи, що нам доручені були конференцією енергів, ми

залишаємо Ставку.

Ділимося вражіннями.

"Щож каже Інженір Пилипчук-треба визнати, що Центр у нас є і дуже добре, що він є бо в цьому власне весь наш поратунок."

Думається мені, що Пилип Каленикович правдиво сформулював свої вражіння. Щоб там не казалося й не писалося-центр у нас є, й ім являється Головний Отаман. Там по периферіях, спостерігаються збочіння, похибки,, хитання. Віра і безвір'я, праця й неробство, добра воля й злий намір, ясність і нісенитниця, певність і легководухість..... А в центрі-для всього цього знаходяться рівноділукча. Все приводиться до одного знаменника.

І може через те й виникає стільки незадоволення, може через цю саму рівноділукчу. Окремим особам і групам хотілося, щоб переводилася і х н я політика, щоб практикувалися їхні методи, щоб здійснювалася і х н я життєва правда.

Однак, правда лежить по середині вона виникає з стичности протилежних принципів.. Цю середину шукає Головний Отаман, а знайти її не легко, бо всі йдуть до нього, як до центра, пропонують, радять, вимагають. Всі хотять негайної відповіді, негайного рішення.

Все це добре, бо, воля спить думка навколо, немає і не може бути твердого життя, як і успіху самої справи. Громадянство не повинно животіти, пробувати в протрації. Воно мусить в м і т и х о т і т и. Воно мусить робити, Воно має право **знайти** знати й свої сумніви, подавати й свої застережіння.

Гірше від усього-не робити, не хотіти, не стреміти, а валити те, що існує. Вичикувати:"а, що з тобою буде?".

Перебуваючи в Ставці, я відчував, що там і бажають, і вірять, і роблять. Що там видно добру волю, Бажає, вірить і робить наша героїчна армія. Там панують здорові думки. Там стоять дійсно, в охороні державности.

Для мене, який сам не відходив ні на мент протягом трьох років від загальної справи- при всяких обставинах- констатувати все це було дуже приємно й цінно. Бо я знаю, що найбільшою підвалиною успіху нашої справи є самі ми, наша здібність до опіру і самооборони. Наше уміння витримати до кінця. Знищить центр,

розвалить армію, розвійте віру- й українська справа похована на десятиліття.

Думаю, що навіть українські комуністи, коли вони чесні з собою, повинні булиб звернутися до цього центру з закликом триматися до кінця, бо лише під прикриттям "петлюровщини" вони можуть істнувати, як українські комуністи й мріяти, хоч і про радянську Україну. Не булоб цього прикриття- не булоб їх.

Отже, ми повертаємося з Остави ще з більшим переконанням, що є перспективи, що з мукою, сумнівами, шуканнями-а прийдемо до бажаного кінця, досягнемо вимріяного. Й що кожний громадянин український-хтоб гін не був і деб він не був-повинен не тільки палко вірити у нашу майбутність, але й підтримувати цю віру в другіх більш слабкодушхих, більш не витриманих.

В цьому, коли хочете, полягає велика практична задача, бо від цього залежить і упевненість нашої армії і твердість в веденні нашої міжнародньої політики, й спокійний хід нашого внутрішнього життя.

Олександр КОВАЛЕВСЬКИЙ.

Ассамблеи

Олеанде Олександрову.

З гурьмені Тбі Гур
радою аю са маюю нолі
гасуагн Кас. 740 Зогу Ма
келска: Гітій Абдодітн
В мандаті 20-го в 5-й. в новач
кані: н. (Паніи).

Народі дани:

Гурьмені, 2 Абдодітн
Магистрові Гітій 20-го в 5-й.

Не абдодітн, 20-го в 5-й.
скажу що 20-го в 5-й. Магистр
Нарі: 20-го, 20-го в 5-й.

З Ассамблеи

10-го. 10-го в 5-й.

18-го 20-го. Магистр.

До цього Ч.Р. народно-ресур.
підгот.

По річному звітові
Дирекції Д Б "Кіровоград" вично
по останнім показам Ч.Р.
народно-ресур. підгот. 119 500 кгр.
З огляду на необхідність представ-
лення згідно Ч.Р. річного балансу
Д Б "Кіровоград" має за шани
прислати цьому Ч.Р. народно-ресур.
підгот. показувати в монетарно
виправданій формі показу
суму 119 500 кгр.

Умова Дирекції
Д Б "Кіровоград" Кохана Мерзени

Секретар Д Б
Дані

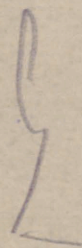
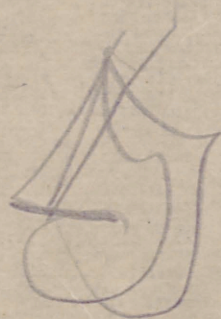
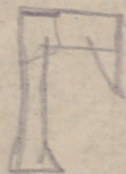
1921 10/1
и т.д.

AK

Thunberg
Sagittaria
Dist. Kalm.
Canna

Fl. Kalm. 1768
 1769

Przytęgi

Thos. K. K. K.
Canine
Triplets
Thompson

L. K.

Генеральська філія
Української Народної
Республіканської Партії
"30" Квітня 1921р.

2.29.

м. Генеральська

Князько-Владимир

Олександр Олександрович!

Святе Воскресє!

Генеральська філія Української
Народної Республіканської Партії
вітає в особі Вашого Централь-
ного Комітету і всіх членів партії
і в цей Великий День Васильє, щодо
партії Наша в найвищій мірі спри-
чинялась до розвитку нашої Рідної
України, а ті ідеали, котрі найсиль-
ше пролягли нашої партії, глибоко про-
никли у всі верстви українського
громадянства, бо ми переконані, що
без здійснення ідеалів партії не може
бути на нашій етнічній країні ні
ладу, ні порядку, а без здійснення
принципів партії не може істнувати
Велика Свободна Українська
Народна Республіка.

Голова філії Лекарчук

Члени президії

Л. Стасів

М. Франко
М. Ковалівський
Секретарь Всесвітньої Сесії

57.921p

Дорогий Олександр Олександровичу!

Вітаю Вас найушанованішим святом,
 радуюсь Вам всего найкращого.
 Радую своїм обов'язком повідомити
 Вас про те, що у нас тут
 робиться:

В місцевих Тенетюховських пар-
 тійних і громадських комах вини-
 кла думка про об'єднання всіх полі-
 тичних і громадських організацій
 для проведення в життя рада
 практичних завдань, що до Україн-
 ської справи.

Одне для зр'ясування свого, інціа-
 тивна група звернулася з закли-
 ком зібратися для обговорення умов
 об'єднання.

На підставі свого Заклику від місце-
 вої групи "Нашої партії" були коман-
 дировані члени місцевого к-ту п.п.
 Помодів і Солюшко, які і взяли участь
 на засіданні, котре відбулося 3 с. січня.

Гучин присутній на своєму засі.
данню по два представника
вдг слідуючих партій і організацій:

- I. Союз Українських Женнок.
- II. Укр. С-Демократична партія
- III. К-Методієвське брацтво
- IV. Укр. - Росій. партія.
- V. Стіска друкарів
- VI. Готар Укр. Кооперативів
- VII. Від м^{ти} економістів
- VIII. Селянська С. партія
- IX. Стіска Політ.-Меміград. відомств
- X. Від Студентських організацій
- XI. Укр. С-Р. партія.
- XII. Укр. Земська сільська.
- XIII. Від Засівників.
- XIV. Лейбористи - Демократи.
- XV. Представники від Земських органів.

Сесував на цьому засіданню С.Д. Б.

Довженко.

Після відкриття засідання було
присутньо до отворення по пунктам

проекта умов об'єднання. -

179

В п. I проекту було зазначено: „ми
нищесидтсани демократичні організації
оговорили справу сучасного становища
УНР, що до внутрішнього життя і міжна-
родного положення, прийшли до наступних
висновків:

Боротьба за суверенну державність
України може здійснитися успішно
лише при повному об'єднан-
ні всіх демократичних громадських
направлень на будівництво Української
республіки в формі демократичної
республіки, але представник партії С-Р
п. Тригорів запропонував внести поправку
після слів „громадських сил“ додаток
словом „соціал-революційних“, а також
викреслити кінець пункту „в форміdemo-
кратичної республіки“.

П. Тригорів зауважив, що як не будуть
прийняті ці поправки, то партія С-Р
не зможе ввійти в це об'єднання.
Після всього обговорення - було
постановлено, аби на перших кроках не
траплявся розкол - поправку прийняти

При даній йому обговоренню пунктів
об'єднання в сім'ях де траплявся фер
ми "демократичний", представник
Партії С-Р. вносячи поправки про зміну
своєго слова на "трудовий", але подібні
поправки були рішуче відкинуті.
Загальне враження від виступу С-Р. —
стриманість надійти ухвалі об'єднання С-Р
окраску, профес того рішення виступавши
білишею пелюст засідання в тому тислі
і представники нашої Фрсії".

Щодо відношень виступ представника
партії Соціалістично-Селянської Самопоміччя
Мошинського, який висловився, що думка
про те, що Армія Души буде поміжна
— є думка хибна. — Тиме Армія

Радом прикладів він хотів довести, що
армія є поміжна і повинна бути поміж-
на. — предвзирення засідання признаємо на З/ї.

Загальний збір партії
нашої ще не був

Микола Василь

Промислові товариства Центрального Району
наміс Н. Р. 2 січня 1921 року.

Присутні: Басісевич, Ковалевський, Медведський, Замотинський,
Субашанка, Коніра, Тривачев, Митрофановський,
Телушкін, Мисунько, Куряков.

Голова А. Ковалевський Секретар Куряков.

Нагадка генії.

а Вибір до Ради Республіки.

Генії керівних інженерів та Ковалевський,
що зважують що відвідавши та велику роботу,
яка випадає на товаристві, що їх має
думи поспішно до Ради Республіки,
де в короткім часі роботи наміс
можливе змозу переборити
свою тяжкість, прийняти участь
до виборів кандидатів а
відтак. н. Ради Республіки,
при цьому докладає, що Н. Р.
наміс в Ради Республіки
можливе змозу переборити

Гарба К Сивошанки

Між ними и Ковалевский жув.
мєє нов кандидату в сучасні
мєє в українську, пропонує
визирати кандидатів з реєстру тов.

П Сивошанка просє по перес-
кальним мотивам ~~але~~ кон-
дидатури не вважаєшми.

Гарба А Василевича

В Василевича пропонує прозивати
до відомої змєсту и Сивошанка жа
и Василевича впро Ф. К, прозивати
до визирів, при цьому конкурен-
цію пропонує середнього кандидатів

1) Пилипчук	10	+	-
2) Мисник	10	-	-
3) Санига	10	-	-
4) Багусновський	8	-	-
5) Лобуренко А.	5	-	-
6) Галушка	6	-	-
7) Витимович	1	-	-
8) Гриневар	4	-	-
9) Зосоминський	1	-	-

181

Після одобрення кандидатур в склад
архиву мають участь Пилипчук, Медведчук,
Ковалевський, Богданчук, народо-
приступна до загальної кандидатур
Носицьки медичної (зібави стисок)
Загальної кандидатур до всіх
других носицьки:

	+	-
1 Пилипчук	10	-
2 Медведчук	10	-
3 Caniza	10	-
4 Ташицька	8	2
5 Богданчук	7	3. 1/2
6 Гриневський	6	5 -
7 Левицький	4	7.

Постанова Школи вищої виборчої
до Р. Р. е:

Пилипчук
Медведчук
Caniza
Ташицька
Богданчук

Кандидат Гриневський.

Після ухвалення «Записки» Ковалевського
до «м. Рада» Революційної задоволено
задоволено

Президенти Бюро Центрального Комітету Ковалевський
Секретарь Радичевський

Протокол засідання У. Рад
3^о січня 1917 р.

Присутні Ковалевський, Миличук, Соція, Галушко,
Севастьянко, Куренко,

Порядок денний.

а) Засідання Ковалевського про те що він не може виконувати
на даній адресі посади Голови Центр. Комітету, Нармін

б) Інформувати Ковалевського про становище в
Грибавиці

По пункту а. —

Встановити умови до ви-
дання Зайбу Ковалевського
Головою Центрального Комітету
одночасно асфону Мили-
чука.

Перекласти засідання Центрального
Комітету до нашої
и Соція.

По пункту б.

Виконувати умови мусувати
рахувати до роботи мусувати.
Намусувати та надавати мусувати
державним, але Намусувати сесі
намусувати вдатися, мусувати-
мусувати мусувати мусувати
Літва, Ізраїль.

З першою воюю показується в війні,
а друга не застатована. 1821

Найбільше наморщені за літо в ази-
батійських державою змінилися дур-
факційним господарем стов баловства
кий предствник Танцовий всі на-
кози його виконуються.

Баловствами висловили проти
корені з цих держав, та й проти Поль-
вигновідні камуїстичні поєми -
латинські - проти Лавей - Польські
проти Польщі

Але копорам Роківською намісари
дофесним докинули договір з сові-
ською Україною.

Кресні приїзжав депутатів Сові-
ської України на чолі з Шумськими.
Шумський 21го балаки з Козловськими,
він застав, що зроблено багато. Має
наморщені піднесено нігони про
те як недоброти посприїв - застав,
протест та і всі їхати.

Прийшли до вдала

Востанова

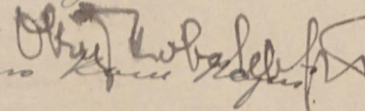
Ліса Народів та
Виснаміс України

Інженери і Роботи
про докину Шумським

Шумським на цей раз багато зробив, обходив
всіх депутатів він добуває тож,
що всі погодилися на місцевому
да виснаміс України, ані комого
про докину Шумським що ставили в місцевості

Поездки

Командировки в Одессу, на эти
судовы до сих пор не получены по различным
причинам не известны (хотя
(2) почти 19 упрямых, а не все-
таки и Угрюмный судово
что вон еще в Одессе свая
ухожены не вставили
Крути до вставили

Президент Угрюмный

Секретарь Губернатор

Промон доидомы У. Кав
4го сент 1921

Архивный Ковалевский, Галушки, Конно Мун
ры, Карпент Сивоманка

Порядок дел

а) Работа по архивной группе

б) Внутренний распорядок работы

в) Бюджет Сирова

По пункту а.

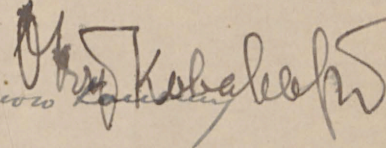
Даруем Галушки в архивной группе
в Борзис, Галушки в Мостовском в архивной
группе и в Борзис, Карпент в Карпент и
Конно и Мун, а также на все
Мунской группе

Внутрішній прохот

Прохоту зобов'язати архивам
Г. Соігу, яко прохоту сістемати-
зувати ~~весь~~ матеріал що має
зв'яз з архіви ^{доку} першій. Опроту на
дані секретарем ^{доку} у Кем і Савошану
а секретарем ^{доку} ерциский Роду Ресур.
апроту Р. Лисенки.

Про видану біблію
20120р.

Зіпроту весь матеріал до видану за
1920р. і видановану іно «Ковалев-
скаму. Прохоту «Савошану, і
«Мемінука скінати видану
за 2000 ~~всього~~ іно ~~нашого~~
перш і ~~не~~ видановану Кова-
левську.

Пресе цього Генуїного

Секретар Ршну

Російська

11.5.21

В.К.

спін.
суправа

Много Бюджету від Заови У.К. Нар-
 од. карній н Ковалевського одну тися-
 чу поштових марок для передачі К-ту Цен-
 суровської групі н.р. карній на організа-
 ційні потреби.

Сирин 3 груд
 1921 року
 Л. Копиць

М. Мухоморов.

Варшава, 29 квітня
185

До Центрального Комітету української
Громади ресубліканської партії

Починаючи обставини останнього ра-
су переважно прилучилися до всіх своїх імени-
н ^{я в Варшаві та в Варшаві} ~~переміщення~~ і надати їм нову форму.
Також, що в Варшаві будуть ліквідовані як Демок-
ратична партія, так і ~~ліберальна~~ і ~~моральна~~.
Що буде утворено на їх місці - не знаю, але в цьому
моєму році був, що в Варшаві буде ~~демократичний~~ Центрального
Комітету і ~~громади~~ на ~~той~~.

Он виступ і його ~~приводу~~ і ~~як~~ ~~книг~~ ~~бу~~ ~~предус-~~
муду на ~~розуму~~ Мандатового Комітету ~~де~~ ~~кінце~~
своєї ~~уваги~~.

Неправильно Варшавського ~~Громади~~ ~~Громади~~ і Варшави
не ~~я~~ ~~також~~. Рішувало ~~що~~ ~~було~~ ~~так~~ ~~своє~~ ~~мереже~~,
але ~~і~~ ~~також~~ ~~нові~~ ~~відділи~~ і Варшаву ~~було~~ ~~переходити~~
в ~~фамільні~~ ~~щоб~~ ~~не~~ ~~сказати~~ ~~братні~~ ~~руки~~ ~~н.~~ ~~Михайлова~~.
Не ~~буду~~ ~~давати~~ ~~жодну~~ ~~сарафані~~ ~~оцінку~~, бо ~~її~~ ~~має~~ ~~сам~~
Центральний Комітет ~~краще~~ ~~всі~~ ~~мне~~, ~~але~~ ~~скажу~~ ~~ніч~~
ко ~~про~~ ~~ту~~ ~~оні~~, ~~якого~~ ~~вони~~ ~~можуть~~ ~~серес~~ ~~нові~~
і ~~громадських~~ ~~ком~~ ~~Варшави~~ - ~~ком~~ ~~нові~~ ~~російські~~
і ~~іноземні~~.

Велике ~~інтерес~~ ~~особливо~~ ~~при~~ ~~тому~~ ~~стані~~ ~~держави~~
сирати, в ~~якій~~ ~~ми~~ ~~перебували~~, ~~має~~ ~~інтерес~~ ~~інтерес~~
Головний, ~~компетент~~ ~~представити~~ ~~намі~~ ~~інтерес~~, ~~нові~~
інтерес ~~обладирити~~ і ~~можливо~~, ~~якого~~ ~~ура~~ ~~так~~, ~~розум~~ ~~і~~ ~~інт.~~
Омон ~~що~~ ~~до~~ ~~Михайлова~~. ~~Одностороння~~ ~~одностороння~~ ~~оні~~ ~~всі~~ і ~~всі~~,
що ~~не~~ ~~надбавити~~ ~~кеймені~~ ~~серес~~, ~~демократична~~ і ~~про~~
недіяльна особа. Державні ~~інтерес~~, ~~напр.~~ ~~має~~ ~~так~~ ~~грати~~, ~~що~~
1/2 ~~року~~ ~~можна~~ ~~сидити~~ ~~в~~ ~~Варшаві~~ і ~~абсолютно~~ ~~ни~~ ~~де~~ ~~де~~
~~шукати~~ ~~не~~ ~~чим~~ ~~нових~~, ~~про~~ ~~я~~ ~~що~~ ~~вони~~ ~~не~~ ~~має~~ ~~ні~~ ~~ага~~
може ~~крім~~ ~~російської~~ і ~~української~~, ~~як~~ ~~і~~ ~~то~~ ~~кажучи~~ - ~~про~~
~~я~~ ~~не~~ ~~буду~~ ~~говорити~~.

Оскільки ~~виступ~~ ~~наша~~ ~~можна~~ ~~до~~ ~~кого~~ ~~либ~~ і ~~нові~~
громади і ~~починає~~ "Громади" - ~~або~~ ~~своє~~ ~~російське~~, ~~що~~
українське, ~~якщо~~ ~~нові~~, ~~якім~~ ~~будучи~~ ~~що~~ ~~у~~ ~~суді~~
визначити ~~поскаріти~~ ~~співити~~ ~~що~~ ~~можна~~ ~~раді~~
бути ~~можливо~~ ~~також~~ ~~маємо~~ і ~~раді~~

3⁹ Ada

Weyershoe

4 dda

Asa Kruha Kasiremy Nyonobura

[illegible]

на Україні з Законодавчим збираним і
складається з представників комендантських пор-
тних та армізації.

I Висновок за доцільне об'єднання громадсько-
національних сил національних сил що перебувають
на еміграції посвідомлює вони допомагають
Держ. Центру в його виступальній боротьбі III Конгре-
сація УНРП додержує У.К. принцип відповідну
просту в тожому об'єднанню

II Запропоновано що принцип Мов П. Пилипчука
місії створення ділового провадження з
вхід до нього мов Борис Ковалевського дікту-
ванням мажорантської державної необхідності и
необхідно напружитися, що в тих об'єднан-
нях не було іншої сили якби можна зрозумі-
ти надзвичайно ^{того-ж} ситуацію, ~~РРР~~ коар
УНРП завідав що цей гин Мов Пилипчука
Зверну державний Центр від розкриття, разом з
тим висловлює певність в тому що мені
УНРП що увійшли в склад Провіденства УНР,
вискокують до кінця свій державний обов'язок
не дивлячись на урядні перешкоди що повстануть
на їхньому шляху. ~~У~~ ~~В~~ ~~В~~ ~~В~~

III Станом перед обличчям великих подій які має
перевести Український Народ в боротьбу за своє
національне визволення III Конгр. УНРП закликає
всі громадсько-національні організації до об'єд-
нання навколо кожного державного Центру в сіль
створення єдиного національного ~~Центру~~ ^{Провіденства}

IV Висновок що основною метою діяльності
Провіденства УНР мають бути доброзичливі
порядку як підтримка його державної політики
високість як підтримка господарчої політики
висловлює певність що Провіденство

теми сівби висівати тверду волю в переведення
цеї політики під горни

Б

Висловуючи, як основну заставу політики УНРП —
орієнтацію на волю сими самого народу III коша
забвимо, що всі виступки злочинця Укр Народу
новинки політикерства в здоровій міжнародній
політиці, які не були некровлени до відшук-
вання всіх тих матеріальних основ, що могли
послужити до зміцнення й розвитку Укр Кош.
висловлюючи думку, як і самий Укр Держави

Разом з тим констатуючи підкреслює що мусить
бути найдеки міцні підвалини для спів-
праці зі всіма народами, що повстали
на руїнах дуб Росії

Мирне не співпраці з самим ~~Росією~~ (Москвою)
визначеною їй відношення до грану
істину вогню Сивоїїної Укр Держави.

І ~~Приймаючи~~ ^{Приймаючи} під увагу, що дотеперешні методи боротьби за Українську державність, які ~~зводились~~ ^{зводились} до ~~шукання~~ ^{шукання} ~~сильного сприяння~~ ^{сильної сили} ~~співників~~ ^{не давали} не давали бажаних наслідків, ~~зважаючи~~ ^{зважаючи} на ~~справа~~ ^{справа} ~~визволення~~ ^{визволення} ~~України~~ ^{України} ~~сокого~~ ^{сокого} ~~наряду~~ ^{наряду} ~~з~~ ^з ~~справою~~ ^{справою} ~~самого~~ ^{самого} ~~наряду~~ ^{наряду}. Конституційні ~~що~~ ^{що} ~~зріст~~ ^{зріст} ~~національної~~ ^{національної} ~~Української~~ ^{Української} ~~держави~~ ^{держави} ~~та~~ ^{та} ~~необхідності~~ ^{необхідності}, а також ~~примітаючи~~ ^{примітаючи} на увагу активність ~~наряду~~ ^{наряду} ~~українського~~ ^{українського} в боротьбі з ~~важкими~~ ^{важкими} ~~аку~~ ^{аку} ~~набути~~ ^{набути} ~~ІНРП~~ ^{ІНРП} ~~визнав~~ ^{визнав} за ~~основне~~ ^{основне} ~~аргументацію~~ ^{аргументацію} ~~трудового~~ ^{трудового} ~~хліборобського~~ ^{хліборобського} ~~населення~~ ^{населення}, ~~та~~ ^{та} ~~місцевої~~ ^{місцевої} ~~демократії~~ ^{демократії}, ~~яко~~ ^{яко} ~~кількість~~ ^{кількість} ~~цього~~ ^{цього} ~~зауважували~~ ^{зауважували} в аргументації "демократичного державного центру" ~~зважаючи~~ ^{зважаючи} на ~~що~~ ^{що} ~~Держ. Центр~~ ^{Держ. Центр} ~~мусів~~ ^{мусів} ~~вести~~ ^{вести} ~~аргументацію~~ ^{аргументацію} ~~всіх~~ ^{всіх} ~~демократичних~~ ^{демократичних} ~~сил~~ ^{сил} ~~для~~ ^{для} ~~появлення~~ ^{появлення} ~~вікового~~ ^{вікового} ~~ворота~~ ^{ворота}.

II ~~Приймаючи~~ ^{Приймаючи} під увагу, що тільки ~~державний~~ ^{державний} ~~Центр~~ ^{Центр} ~~можливо~~ ^{можливо} ~~на~~ ^{на} ~~адекватній~~ ^{адекватній} ~~демократичній~~ ^{демократичній} ~~державності~~ ^{державності}, ~~яко~~ ^{яко} ~~кількість~~ ^{кількість} ~~цього~~ ^{цього} ~~зауважували~~ ^{зауважували} в аргументації "демократичного державного центру" ~~зважаючи~~ ^{зважаючи} на ~~що~~ ^{що} ~~Держ. Центр~~ ^{Держ. Центр} ~~мусів~~ ^{мусів} ~~вести~~ ^{вести} ~~аргументацію~~ ^{аргументацію} ~~всіх~~ ^{всіх} ~~демократичних~~ ^{демократичних} ~~сил~~ ^{сил} ~~для~~ ^{для} ~~появлення~~ ^{появлення} ~~вікового~~ ^{вікового} ~~ворота~~ ^{ворота}.

III Конституція що діє в нинішній У. Кам, як
і діє в нинішній НР прокуратури в Раді Республіки
визначає з зазначених в горі нашої згоди
і що ~~це діє в нинішній~~ ^{була скерована} ~~справами~~ ^{та} ~~до~~ ^{як}
Всерезеєнної державного ~~сектору~~ ^{та} ~~каждого~~ ^{як}
вважалося що діє в нинішній ~~правдовий~~ ^і
цілковито ~~адодред~~ ^і

~~V Конференція підкреслює~~ ^{Важливе} ~~доцільність~~
~~зведення~~ ^з ~~Галицько-Національних Сесій,~~
~~що перебувають на всій території в~~ ^з ~~створення~~
~~єдиного національного фронту,~~ ^{посилити його діяльність} ~~в~~ ^в ~~громаді~~ ^в ~~боротьбі~~ ^в ~~за~~ ^в ~~українську~~ ^в ~~державність~~

x) i ugo kuzi Horod Kobraci dzu prutskun do
Koznoj dzu pruzi

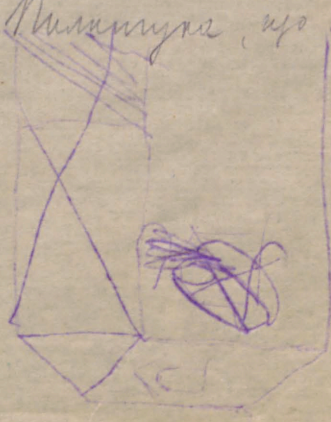
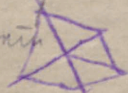
Б.

І Високому як основну засаду тактики
УНР-армії ~~на власні сили самого~~
~~наряду з розумною та кмітливою нарку спира-~~
~~ється УНР-себто трудове кмітливосте~~
~~поселення на міська демократія~~ Кон-
^{УНР.} ~~ференція~~ ^{всіх виступають на захист} ~~Завдання~~ ^{України} ~~що~~ ^{до} ~~зусилля~~ ^{до} ~~побити~~
найти апертис в здоровій міжнародній
політиці, яка має бути ~~направлена~~
до відшкодування всіх тих матеріаль-
них основ, що могли постраждати
до знищення і розважки Української Носко-
нального визволення руху, як і сама
Української держави, ~~надати на ногойку~~
~~і відбудову~~

Разом з тим Конференція підкреслює що
має бути найдені міцні ~~основи~~ ^{на підставі}
створення зі всіма нарами, що пов-
стали на ^{розколот} ~~розвалинах~~ був Російський
Мирне ^{до} ~~створення~~ ^{до} ~~за~~ ^{до} ~~самого~~ ^{до} ~~Росією~~ ^{до} ~~буде~~
априорі ^{до} ~~створення~~ ^{до} ~~тих~~ ^{до} ~~державних~~ ^{до} ~~садах~~ ^{до} ~~яких~~
^{до} ~~побити~~ ^{до} ~~місця~~ ^{до} ~~побити~~ ^{до} ~~самостійно~~

В.

~~Високому~~
~~Високому~~ що Земельні Закони, які було
видано під час революції не відповідают
дійсним потребам та поглядом. Як поселення
на діючі земельні закони та Земельні закони
через що при переведенні ^{до} ~~зусилля~~
або ~~на~~ ^{до} ~~хлібар~~ ^{до} ~~поселення~~ ^{до} ~~Конференція~~
стоїть на необхідності анулювання
всіх ^{до} ~~Земельних~~ ^{до} ~~Законів~~ ^{до} ~~виданих~~

Українська Народна
Республіканська Партія

Вагровицка Тодорова група

7 Березня 1921 р.

Уновнованню.

Вин уновновується голова Вагровицкої
тодорової групи Народної Республіканської
Партії Діакенко Дмитро представлятиме на
партійній конференції, яка відбудеться 10-го
Березня в м. Тернобі, Вагровицку Групу
Н. Р. партії.

За Голову групи

Член

Секретаря

Релкев

Соловйов

Сейдман

III Конгрес. Нар. Респ.
Голова Конференції
11/18 1921 р.

Ченстохівська Філія
Української Народної Республ.

Партії

2 вересня 1921 року

з. 32

с. Ченстохів

До Центрального Комітету Укр.
Нар.-Республ. Партії

16 вересня 1921р. на Загальних Зборах
Ченстохівської Філії Укр. Нар.-Респ. Партії маємо
голосування обібрали представниками вог Філії
на І партійну Конференцію, котра має відбутися
10 вересня в с. в. м. Шаріві, - товариші - Аро-
шевський, Полозов і Стаєнєвич.

Визначеними товаришами надаються право
виступати вог імені Ченст. Філії по всім пита-
ням, які будуть обговорюватися на Конференції,
з правом рішучого голоса.

Підстава: Відішник Центрального Комітету У.Н.Р. Нар.
і Постановою Загальних зборів Ченст. Філії. від 10/8/21.

Голова Філії

О. Аршевський

Секретарь: Олександр Васильович

Додаток:

до Конференції

~~Генерал~~ Замість непрацюючого делегата інженера
Стасівелла новим місцем заступити на Конференції
першим кандидатом - пан Соломон Володимир

10/IX 1921р.

Томаша Фр. 107

Ос. Франк

Impulse

1/2 VIII

Impulse

Органът е-арб изработил културно-просветна
и обществена дейност и изработил
на сачетане отбави. Изработил така и
иначе изработил:

- 1) Изработил изработил и изработил
и го изработил вест органът.
- 2) Изработил изработил сачетане
по весте до общо изработил.
- 3) Изработил изработил и изработил.
- 4) Изработил изработил сачетане на общо.
и изработил.
- 5) Изработил и изработил сачетане изработил.

Кана изработил:

- 1) Изработил на изработил и изработил.
- 2) Изработил изработил и изработил, а
и изработил изработил изработил
и изработил изработил изработил.
- 3) Изработил изработил изработил изработил
и изработил, а изработил, изработил и изработил
и изработил, а изработил и изработил
и изработил.
- 4) Изработил изработил изработил изработил
и изработил изработил изработил изработил
и изработил изработил изработил.

2/VII

1937

Се-егре не гариш уе огулбоги. Контр-
протестното Поклобул аргументи, аби нади
гари гди јелу, ала дес Јуре. Сак. Среаб —
ли огулбоги.

Е ружа, уе Се-егре проту кандидату-
ли добитица & јетитица Саксод. Среаб.
Аргументи нава одитицабул етјанго
и јетитицабул проту протестност нобити.

3-VIII

Ли одитицабул на Саксодуи Поклобу уе
јетитицабул на Саксодуи Поклобу јетитица. Контр-
протестно Поклобу, аби протестност јетитица-
бул Кандидатуи Јетитицабул — Јетитица-
бул, протестносту уе Кандидатуи
Поклобу Саксодуи Поклобу.

Се-егре гариш кератитицабул одитицабул
уе до Саксодуи Поклобу & Саксодуи Поклобу.
Саксодуи Поклобу.

There o 11th rod. Paney Sachyobyt- spro-
tobizto Olooy (ven. Khabnaro) obrotogu-
nu Nutauna. Npo Kozbinkayto Tuduom-
ko- Joluytkin.

O 6th rod. Sachyama Kamoŕ Appayti;

- 1) Sachyobytboz Juet Di Kappala.
- 2) _____ Juet Jueti Ootobizgi
- 3) _____ Juet Tuluwuyra
- 4) _____ Juet Jini do Nuccarebse
- 5) _____ Juet Calomayum in Tazub
- 6) Juet Ootobizgi J. K. na Juet J. Joluytkin

O 6th rod. Sachyama Nado Pecnythos.
Juet Jueti Ootobizgi na Sachyama 4- daz
nyttto dazhe.

O 8th rod. Sachyama Cestop-Koubey:

Kasta Jetyra Tuduomenu

ec. ec	5 rot.
Castop.	4 rot.
C. L. M.	4 rot.
Koot.	3
med	1
	<hr/> 17 rot.

K-p.	5 rot.
C-op.	5 rot.
H-yen	4 rot.
Sabza.	3 rot.
noay	2 rot.
uy-ach.	1 rot.
	<hr/> 20 rot.

Календарна добротина на Јулиан. Сеп.

Са

Крсто

Чит

С.С. - 4 год.
С.С.П. - 4 год.
Сабора - 4 год.
Коста - 3 год.
Мед - 1 год.
17 год.

Бр. ер - 5 год.
Бр. аер - 5 год.
10 год

Младен - 4 год.
Сабора - 4 год.
Коста - 2 год.
Крсто - 1 год.
11 год.

Секретна С.К. наменувана на 5-VII о 6-
ти. Коста. Блок: 5-VII о 11-ти. ред. јану.

5-VII

Ка брстој млади:

- I. В тој ден јавуваат? (по дејствието и постојат.
Познато, јавуваат, добротина, "Крсто", "Крсто",
ел. ет.) "Брсто". Токмичен брстојат.
- II. Сбрана познати (по "Брстојат")
- III. "Познати" на "Брстојат"?
- IV. Јавува (по брстојат)
- V. Познати (по брстојат)

Блок брстојат е, кае, год на на брстојат
јавуваат - на С.К. на до колдотина
на брстојат - брстојат е, кае, год на на брстојат.

30-го Липня 1921 р.

Начальник Канцелярії ДИРЕКТОРІЇ, складаючи свою по-
шану, має за честь сповістити Пана Міністра Ковалев-
ського

що ПАН ГОЛОВА ДИРЕКТОРІЇ запрошує його до себе в служ-
бових справах 30 цього Липня в / ГОД 30 ХВ. 44

На чужій ґрунті. Державні підприємства
 для якого несеграм були великими. Всіх охотних
 підприємств. Але історія останніх років все в
 напрямі демократизації життя. Україна му-
 сить бути і буде самостійною, тому чим нам
 правдивіше і герб і сунівавши і ваганнями
 апарією і пелітмом (10)

Досі нам державний орґанізм, що був до-
 рахований на цілу Україну, на еміграції пока-
 жався як називається великий бо великий, похвалений
 турбота, ініціативності і рішучості. Великий склад
 його наближував справу і розпоряджував відповідаю-
 ностю за працю, за витрати, вів до деморалізації. ~~В~~
 Котині члени на члени цієї же, що фінансове становище
 державного центру ніколи не було блискучим, що з
 ім і урядовці його похвалени були шоб знайдати майже
 фінансового забезпечення, примітно прасити з со-
 жалючого скоротили і реорґанізації наших міні-
 стерських апаратів.

203

Stony Oryzomys ^{very} *flava* *occidens*
modesta

Коси беру революцій. ^{2 кущами} ~~восток~~
моими пірми і ці пірми
мислитель. цей 2 пункт. > ..

~~Цей другий пункт~~ Говорить про
конфіденційно ... з Держа-
вом. Тейморова ...

З цього друга пункта ~~роз~~
~~з революцій~~ Держави і як
державні партії властиві
сущі властиві на коси
вона може бути.

Що ми мислимо на еміграції,
це всі удари на державні
~~Цей ми державно і ці удари~~
жовтими партіями на ті
краї, куди Державна
дівчина ...

Коси ми певні що ми
будемо працювати на Державу.

Повітають нас.

Елі і в основі маємо пар-
тію ...

Вони дозволяють для нас

Для еміграції зберігати
Д. Цей. ... Чесно?

Франції партії і всі в
зберігати Держ. Цей. ...

На цьому Держ. Цей. ...

Але з цим і еміграції
сущі народи ... підбав
назад вогню і владу ...

[illegible]

Партия сдвинулась на ²⁰⁸ юго-
востоке. Число гл. из с. д.
Низ партии средний. Рельеф
низкий средний, изредка
средне-сильный. Море обмелело.
В прибрежной зоне
не обнаружено никаких следов
магнетита.

Уже во думи: "направи Слав-
яните и думи. В половец
Колн огулаебас идратеаъ до
увоа е асеровоа, ирѣа одоро-
вѣа. ивѣа гаринѣа екоа
не дѣа. ивѣа крѣа. ивѣа
но. Саврауаеа поѣаеа одо-
ваивѣа од Рѣуа. Се ивѣа
рѣваивѣа направи. Саврауа
уваа на одоровивѣа ед-
ниа.

Купились по квадрат
по квадрат не ровным по
зорову.

Camira —

Куркуле их про звекна
у партии роворшност про де
мо партии агитационно и
применивносте Партии
дарует со себе боронисе
особливо илнеп тричел виступ
нав члена пр. и думаме и
не инавакне дозвол со још
малк позван и опташени
а думаме илнепносте аг
литрацији. Сеи бле сити
моланду и модале и
и. на пово воина и
од дрн несе. од.

Там хіба розуміють меж двох
своєї неадекватності. Ми з тією
перспективою, що здорова, а тому
нає адекватності.

Ковалевський про пресову діяль-
ність буде виступає при доповіді міні-
стра. Про Ніковського. Ніковський
не був кожен на свою партію
знає свою. Ніде в журналі
що партія була про Ніковського.
Фракція ухвалює однією з Ніков-
ського. Це вона не бере участі
части в персональних розрачках.
Там був і якийсь делегат. Про інтерв'ю
що автора знає що робили, то бачи-
мо виступає поспіхом. Воно інше
саме поспіхом, там мусить ста-
ти переміна.

Що ж стосується України то
вона у нас найкраща. Там наш
менш ген. Галкін працює і має дуже
маленьку кількість повстанських військ.
Сидіти в Україні нашої кін. укр. кін.
Ми в Європі. Це консервативні.
Але ніхто не напад на партію
показують що партія наша ре-
волюційна. Як би була на Україні
як вона в перед собою полк
і була на горі в Луцьку.
С.р. з делегатів Рен. Гомельський
виступає велику жадобу до влади
і досі мріє про перемир'я.
На Україні буде ніщо. Як що
на Україні будуть грабити
то ніщо будуть до к. р. Вва-
жаю що

Пропозиція прийнята держава
приймається.
Результат виробить комісія.
Пропозиція якусь конгресу
о. 9. 45.х.

Між ними виступ і протест
з Києвом. Вона виступає що
та акція яку ми хоті

сиротами парті, кошти при прох. держав. Г. м.
не мають виступати проти них, а лише вживають засоби
щоб їх обв'язувати.

Партія не буде копати на наші партії поступити
до Уряду. Ми лише докажемо що нас підтримув
а. пар. с-р. виступає в партії. Коли Корчакський, коли
постанови партії не виконуються: ми повинні не бути
у с-с відносно партії табори? друзі. Така ситуація
може бути. Але бути у с-р. не буде.

Виступає партія. Маємо Сергійовича. 1. Завжди буде
замішана вог. наших програм, кошти і засоби
повесть за собою. Маємо. - Коли моє маємо пар
тія буде казавою, і лише не В. Ур. виступає
ти не за нас ми повинні посилити. міже
середняком.

Кириченко

Хижняк. Коштові всім кошти устали. Висл.
мені водити вог. одного тупого програ.
програму. Але не освідомити цього питання.
Як наслідок нехитара міже Р. Д. Р. Р. Почин.
показ. Кошти Коштові в Раді. Маємо. - Кириченко

Вас. Коштові. Думи устали.

Думи моє. Кошти Коштові. устали. в с-с не працює
маємо. Маємо бути, що працює в с-с і в с-с

Думи маємо кошти в с-с. виступає виступає виступає
аргоні. Коштові

Кошти будуть засоби вог. відкладає про Р. Р.

Почин. в. Завжди про Коштові, Завжди про Висл.

в Заслугу

Мей. 12^{ти} додн Записки. Нашо ідош. Смерть
 на тому небує реалізм. Сиди дур чи кумар, чи
 середня дур Сайнер. парті. Все крив
 суди. Сидор уєн дат рошв. ії не Боу.
 А асиди таси как криван на аш. Все сир.
 Надв. дур Сайнер. парті., що не
 сидиш неможливо до розуму. Що дур до
 монету рошв. праця не Боу. під пошук
 парті. Нас всіх добуває. в селіска
 парт. Криві криві. бо сир до свого часу
 не парт ас. дур он іди монету
 де монету дурот вкідати підперток
 мене добуває, що в селіска дурот. в
 криві втиском таси вогонь. Праця
 вкідати парті нас, криві монету
 таси вкідати перед убогим сиротом.
 Записки сирот. Криві Золотомі криві
 таси не Україні. таси вкідати криві
 не. Золотомі
 Золотомі не таси в криві. криві не
 підкривує, в дур, дурішні сирот
 таси не добуває. в селіска вкідати
 погравити на ному таси сирот
 таси парті нас. в сир Україні
 дур на сирот. в таси криві
 прочитати таси сирот, в монету

в Р.кр. Укр. приє - Будуцько. - Величезна
пошистка, а ми бачимо що газет цесар.
А ще маємо зв'язок з Укр. газ. нає кон-
мисити бути в Повстанні. тжста. Ким з ким
чутки про те що партія НР. Парти. Гейман.
Керує ролі у Нар. Н.Р. Шкочуєт партію
коли буде зв'язок ста. скажемо що інше
поширення. - Маємо в партію. в мобілізації
внутр. парт. що маємо контри і крів подкр-
селу, бачимо жестом. Укр. П. мисити нагати
Укр. П. мисити Видати рабунки Крім
мисити бути своєреш цесар, до мисити
ми помітимо. -

Кудрицькому Поправки що мене не бачу
мисити, що в орі. не маю бачити, мисити
поширення мисити не бачити не інше рабунки
в партію. скажемо з Укр. а рабунки що
бач. бач мисити не отді. жестом. ска. вот добр
до групи своєреш. бачити рофери. в до мисити
нагати і в до мисити і бачити. Там бачити
підписався в Р.кр. мисити не маємо ска жестом
зв'язок умови. Газет нашої партії і бачити ска жестом

Восвещеніи.

Мили, громадики. - Тасушко хотіло б іноді.
 Ковачеві из громадики не може постанувати без
 резолюції. Ред. аца був верст. самого комітету, к і м
 аца був т. персональному. -

Ар Тасушук другий раз дозв. і прийняти до
 основ. ред. вист. ком. - аца, ком. суд об'єдн.
 в. хромову. Сидіт на персональному, ар, аца из ар.
 му

Сайт на нашого не казав дозв. -
 Ковачевського. -

Тасушуківський на нашого не казав дозв.

в мей 5 дозв.

Сайт - не 5 дозв.

Молова ком. вважав на звичайне зм. ком.
 ком. і не в не по його неосторож. аца из ком. і

в цю ком. треба отримати мей. в сайті, мей.
 а так мей. і не в мей. в мей. мей. мей.

в 0.0 в мей. мей. мей.

Милишук из мей.

Тасушук из Тасушко. мей. мей.

Кандид

З огляду на ком. в мей.
 мей.

Милишук	} м. в.
Ковач	
Хидж	
Купчик	
Тасушук	

~~Милишук~~
~~Милишук~~

Керкиде одно

Сайт - II:1

Ковач одно

Догр. мей. мей.

Ковач 1 мей.

Ковач одно

Тасушук

Р. Р. не карувати у нас. Сер. маючу да у нас
 не буде. Т. Гов. м. маю недовір, що не наважиться
 бути. Р. Р. не може. Ек. Гов. м. Н. Р. Р. не може
 не маю. Сер. маю маю маю, що заважає. Р. Р.
 що Р. Р. в маю. Сер. не маю. Сер. не маю. Сер.
 не маю. Р. Р. не маю. Р. Р. не маю. Р. Р. не маю.

Р. Р. маю не маю. Сер. маю. Сер. маю. Сер. маю.

Одни законні. Про школу.

Кош. Кош. Кош. Кош. Кош. Кош. Кош. Кош. Кош. Кош.

Проти Р. Р. судити. Проти Р. Р. судити. Проти Р. Р. судити.

Проти Р. Р. судити. Проти Р. Р. судити. Проти Р. Р. судити.

Проти Р. Р. судити. Проти Р. Р. судити. Проти Р. Р. судити.

І Доклад Загальної Комісії У.Н.Р. партії
І Робота фракції У.Н.Р. партії в Раді Республіки

II а) Агитационна робота
б) Економічна політика

III Парламентарний режим в Раді Республіки

IV Діяльність Правління: судова діяльність

V Доклади ~~з минулого~~ Бюро В.К., 7

Доклади / минулого

б) Битви справи,

котрий після попереднього обміркованя ~~за~~ ста-
вить на голосування і відомість голосів (10:4:2)
приймається.

Після цього голова Конференції дає попереднє
слово для привітань конференції і оголошення теле-
грам ~~конференції~~ надісланих конференції. Й.

Бере слово делегат Волинської групи партії
Н. Єматюк котрий вітаючи високе зібрання в імені
волинських товаришів зазначає, що завдяки невідомості
несприятливим обставинам ~~політичного життя~~ Волині
не всі товариші мали змогу прийти на конфе-
ренцію, але що вони клакали йому вітати зібрання
зі всіх кінців ~~в Європі~~ партійних ~~наших~~ ~~наших~~
товаришів, побажати їм успіху в справі пра-
ці ~~у~~ на користь рідного краю.

~~Другий делегат~~ ^{Мен В.К.} І. Савиця також вітаючи
конференцію в імені Радомирської групи, з доува-
ми делегата цієї групи М. Діденка Дм., що не міг
через просторогення перепуски зобов'язав для праці
на конференції, просить конференцію зареєструва-
ти мандат делегата цієї групи, що конференція і
задовольняє.

Далі голова Конференції оголошує телеграму
з ^{з Галицька} ~~Дніпропетровська~~ такого змісту:

Hotel Bristol містить готель "Брістоль" Міністер
Олександр Ковалевський, Марків. 3; Галицька 9/х 1. 50 кв.
Візи досі не одержано на приїзд до Маркова не ви-
раючи на всібітні заходи. Виснажуючи глибокий ~~наш~~
з приводу неможливості приїзду і вітаючи конференцію
бажано іменем групи успіху в праці, на користь
У.Н.Р. Душою з Ваши. Тогоми групи довіряю Олександр
Ковалевському. Павлюк."

1. Справа: Доклад Голови Центрального Комітету Української Народної Республіки до парламенту п. ~~Докл. Сагіна~~^{У. К.} ~~Голова~~^{Зимогоря}, ~~(підписав)~~^{Березня} ~~програми з метою~~ новий лише організаційний характер. Починаючи з Зимогор'я аж до Березня з.р. робота провадилася, головним чином, в Раді Республіки де вона й проводилась в належній консолідації центрів фракцій. XX) Докл. Сагіна

II. Сухарин: Доклад Голови фракції Ч. Н. Р. по
иттв в Раді Республіки В. Галушко про ро
боту її в час Р. Р. XXX. 8-

Посредством ~~внесения~~ ^{уво} предложения П. Пилипчука
~~разрешения~~ / всевозможных киевских партий будут присут-
ствовать на конференции допустить на него без права
глаголющего голоса.

Уваляи допусаиуи вей мени парди Σ
на конкуренция / правом допазгов айвеу.

Сухани: Доклад ~~і~~ ~~Голови~~ Центрального Ко-
митету лідера партії" Александра Новачева.
кого про діяльність Центрального Комітету
і фракції У. Н. Р. партії в Раді Республіки).

Сирхали: Пропозицію ~~на~~ ^{як} за підписом
часом, стикнувшись прагнучи конференції і переконатися
її на 12го серпня, коли і розпочатим дебати ^{з приводу} ~~на~~ за-
мислених доклавів.

Хвалми: ~~Принципи~~ ~~принципи~~ Трацію конференцій
принципи, і перейшли дебати по завданнях док-
ладах на 12го серпня, ~~на~~ ~~(з)~~ засіданнях призна-
вши ~~на~~ ~~в~~ 3го вересня.
~~Засідання~~ Голова ~~його~~ ~~оголошує~~
засідання скінчення в 9го 20 хв.

Висновок проп Голова конференції ^{подає} ~~оцінку~~
до опубліковану справу ^{порядком} ~~як буде конференція~~
~~об'єднано~~ розширено записаних докладах. Ухвалено без одно-
мано записати спершу всі доклади і пакти порядку
домого конференції, а потім перевести дебати з правдо-
ми.

Загородный 12 Верст от уезда.

при III Конференции Императорского Высочайшего
руководства парти.

(XX)

(XXX)

—

XXXX

7

—

—

—

Ковалевский. ~~Тем самым~~ ~~этим~~ ~~выяснилось~~.
про схематичность параметризации Гамильтона. Говорят, что
необходимо обобщить дано переходить к новому стadium
количеств. —

Смел. пой. В натуре гаври : выяснилось судя
И Г. губа - Н. улица. 1.

Возможно не теперь.

Теперь.

Зачем о 10 лет. Вот.

~~18/17~~ 130000

Сам

Доклад Ген. Секретаря по
Государству

Восстановление продовольствия
Сельского хозяйства. 1896.
Восток. —

Таинство Е. кн. В. кн. В. кн.
вост. перед тем. Кр.
в р. р. до 30. Восток. 1896.
по Православной вере

В том же роде
что партия не была

стало же есть про убо
решение. 1896. в-т

Два обманы. 1896.

3/15 дум. Восток. 1896.

Восток. 1896. 1896.

сво. 1896. 1896.

та же дум. 1896.

каждый. 1896.

1896. 1896.

1896. 1896.

1896. 1896.

1896. 1896.

1896. 1896.

1896. 1896.

1896. 1896.

миле ко. Овесеко иво
пѣгнорам. і вон
дубъ въ преселѣхъ
Наша горахъ въста-
вима Пемингуса—

і въ началѣ мар. 188
де мучилъ дубъ ораи
ахъ, і въ тѣхъ мучилъ
иранъ. горахъ 37.
Василь. тоехъ 4.9.

ВН

Зачаеко ивоиов.
погъ вимъ коихъ въ
мудисе горахъ.
~~Вн сундировъ въ то~~
тоехъ, вимъ

Курганъ Зар. О.О.

І погъ Зар. 3

II Рада Рес

III Гемъ погъ 7.

IV

На селѣхъ ораи
Врѣмъ въ вимъ
Одѣ когъ курганъ.

Одесъ Рес Деи. — Воин
 доистъ де. Воин до
 тут показана киньбу
 оружъи деетъ оржи
 на Завадъ оклокъ пар.
 тина.

Иде мѣ агу агу. Келу
 склалася. Висиди
 одного, и дурно биде
 дасъ наа неиди дини
 Гаме до дикъ блоръ
 не итдесъ. — Келу
 дуре погнелътъ изъ
 мадепна аса, то
 мее тдесъ. /

В дасо каау мау.
 одъ
 Створити. Идору
 Келасе. на асау
 Идору богъ. И Кра
 Веласе, ио Звар
 погнелъ. правъ же
 мее не мее мее дасъ
 до правъ же мее
 мее & все мее. —
 мее мее. Идору
 погнелътъ мее
 мее паритъ, ио
 & дасъ Веласе

Д Мамыт

№ ²¹⁶ IX

Но Окисел молоту улов.
Лод дуанди.

Решит. келсе 8 той келсе
пробов. Всео революция

Кол ми шукаючи певни
келсе 1 будесно бату-
лариса на мит, ми же
не гуде, что ми —

Г С-У. Го певной мотет
цбому келес 1 же
не отерелес 1 келсе
Грайни ми ми ирелес

Кроу пар. оди, а Сер.де
8 дуре. А основне нем
державит сивав дуре,
то ми сивави что ми
сифаблесет не держави-
ко, ми ми бачесно
что рел. китими го
в болынов. Но окисел
ми бачувелес не сел.
ми же 8 Здрол

~~но сн. камен партия автор.~~

Самра. Маржа
окремних осіб мотте бути
різною в окремних осіб
Коби ~~чи~~ і слав на
чоти 70 ми година
Нам сего склав
Закон Завбу, що в ємо-
ве правуство не
вотки передали. Чи
скарав що в Правуство
недав? до Пеймору,
інше втотки Коби туде
інше буде в Р.Р. Коби на
наші новарини нічим
в Кадіеф, до нам ка-
там, що ви не викону-
єте своїх завб, нас
докошували, не пода-
вали руки їм. 9. Чез
інше ми не могли ні
різко висидувати дрова
миш, парови якого Пеймору
ми сего амево зтотки
вигнати довірдо до
нашої парови, яке було
затримане. Що в до ~~чи~~
сего до ~~чи~~ про яке
говорили. Ковалевський
то і мав скарати, що
офіційально ~~ніде~~ ^{парти} ніде
і не в нашої не по-
рушували його.

кордонами сі і інші
білши рашонами також
попувду освітлену і
докону цю тверд-
жену що з цю роз-
ділену рашонів кер-
снани віддубовану
краси - кождою цю
вони не ток довно
віддубовує в амераци
і Анції ками у пер-
шій нашім збіса
а у другій дуна ву-
гільна краса.
Токми цюна це
тверд мену цюна
не сироб дучеєнне.
Повшири це рс дозо-
нашої вк нашітк
є дрібне трудове
восноврєнь як еди-
ний цінник збіс
ми будемо моти
дім.

Докладу : о ноемъ и
укуе

Моментамъ и Високогъ

Домениу зрелени

а нинъ тамъ се нинъ Пармис

Високогъ и нинъ

Зрелени

1) Нинъ Пармисъ ка нинъ

Зрелени нинъ

ннъ нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

Зрелени нинъ нинъ

перших порох виворужу-
ми не робили, бо він буде
спотворений у себе собою.
Треба буде так само
звернутися увагу і на галузь
Женні закладі, які ситавки
щоб давати змогу розви-
тись своїй різній промис-
ловості. Що до електрифи-
кації, то це справа хороша і
важлива, але другої черги, бо
і нею ми на перших часах
так само не зможемо

Тепер є ця справа переміщен-
ня промисловості туди на
Україну, якою мусить зай-
нятися чичкарне. Дамі вва-
жати потрібною мінімаліза-
цію нашої промисловості

Е. У. історичнось в змодель-
ну широкою ковби. Але тут
справа ходить о те, що всі
заводи Європи працюють
над виробкою парових
дизельних ковби, думають же
про захочець парових
установок і на год, не на
що і думають про ми воста-
ння їх поновити чи Румунії.

Митник Порох, скільки
треба для широкою ковби
на дзигах, Америка.

Талупко Можливо, але не ві-
домо на яких умовах. Пога-
дують будують в транспортні
т.к. критичні моменти, коли
ковби не вважати рухомого
складу, коли у нас буде
вузька ковби то ми робимо
мо корисну справу Євро-
пейськими складами.
Без допомоги валюти буду-
вати не можна. Це видно
з прикладів сартосі
долара опортю на

[illegible]

вдодурові Укротити
Виходячи з недр самого
господаря - вона легко
ахоне що по дурті.
дрідну промисловості,
нокими речами сидіти
ушови рибку і вели-
кої. Це тім. Більш важ-
ливо, що вконалим
вдодурова неседе
сходно кустури.

Можли чинити дозор,
васнукою торком
зкондигній застатки
є дрібке господарство
уєт єдиний реалі-
стичний мислення який
заєт мисел.

Треба тут міти ще
звернути увагу на ~~р~~
твердження АА про
згус вдобувовою кризою
Контіаїзму, який
ми до вті умиривши
ні сгерея розмешена
вкї думи до виступу
не може їх знати
вдумно що се небок
до каміан мещанин
і раціоналізм не може
держати до фон
мукотом в дуску
не зумиждат ні

сфери життя : в 221

Бачу саму : деіндему групу
 в Борода-середня, ми кахали в
 великому релігійному, в дрітальному
 православному, що є релігійним і де
 криває.

Котима була обгрунтована

група ~~за~~ що тоді велика
 промисловість сприяє
 економічній стабільності
 України до того, що ~~бу~~ ~~ли~~ ~~чи~~
 цілком. Але ми мусимо

вдбувати трітку про-
 мисловість, релігійність. Цим
 мусим врятувати в свої руки
 місто, бо коли ми цього не
 зробимо, то це зробить хтось
 інший. Дамі ~~на~~ ~~ми~~ ~~є~~

партія націоналістична, а
 досвід показує, що велика
 буржуазія не ~~иде~~ по дорозі
 нашої державності, то ми
 мусимо їй ~~представити~~ ~~свої~~
 обрешіти наші соціально-
 базисні ~~середня~~ ~~парти~~

уникнути ~~ці~~ ~~таргетів~~ в на-
 шій ~~орієнтації~~ ~~на~~ ~~нашу~~
 соціально базис. Я ~~роблю~~
 не ~~маю~~ ~~на~~ ~~цього~~ ~~заперечу-~~
 вати ~~їх~~ ~~соціально~~ ~~потоки~~
 докладу ~~а~~

меті ~~хочемо~~ ~~ї~~ ~~ї~~ ~~ї~~

7 1/22.

18/19.

7/22. 10/12.
Тамушко. Я думаю що
коби У. Г. обривався суразом
срам промисловости на Укра-
їні до був радості оптимистич-
ним. В. Г. карав що погублю
в революції що підтримав
їх як. В тактарівській справі
погублю майже все, бо мати
Золу веди, дитини веди

Ні одна держава ніг не
 працює, т. є. без промислових
 пропас дощів. Такими чином
 добувають промислових про-
 пасів, т. є. що до оброблюваної про-
 мисловості то ботоліновика виве-
 ли всі франки латві, т. є. самі
 цукри. Але правда в промисло-
 вості станки не грають май-
 бачущої ролі франки, будинки
 та що, туті без технічного апа-
 рату, думі заводів, без цукри-
 ків, шокарів, цукренерів нема, а
 вони або побуду, або розпо-
 рошкі. Так само не хваляє
 кваліфікованих робітників,
 бо гі селіне що прийдуть
 на завод будувати потім бу-
 вати не виурки. І каже
 гі бачи на дві промисловості
 це на горічаних іти цукров
 цукрові заводи при прохо-
 ді наші на Україну мовля-
 на буде пустити, так само
 можна буде пустити з
 50 цукрових заводів, бо
 навіть зараз у ботоліновиків
 працює до 10 заводів. Ду-
 маю, що ~~на~~ треба буде
 завести горічаних та
 цукрову монополію, і на
 них звернутим ^{мусі} найбільшу
 увагу. Що до хлібної про-
 мисловості то туті з так
 само невелик. Хліб на

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.]

Тресторъ Мѣст
 Имѣю на шер. уѣ.
 изъ кнѣжескаго в
 вѣдѣн, кромѣ того
 изъ каждаго на крѣп-
 сти мѣстѣмъ отъраженъ
 изъ торжествъ прочихъ
 то оуде^{всѣ} стурсовъ
 Зрѣлу оуде рѣшительнъ
 изъ мѣстъ вѣдѣнъ
 вѣдѣнъ все кнѣжескаго
 то же свернутъ и кнѣ-
 жескаго оуде стурсовъ
 рѣшительнъ кнѣжескаго

Доказательствъ выходя изъ
того положенія изъ сущест-
вующаго въ настоящее время
и не дозволивъ стать что

Це ~~продължава~~ и, може, и добре под-
матна, а не побавнява, до

[illegible]

впливу. Ратну кожен
 промисловець знав збо-
 їми йоту куди їти, була
 економічна рівновага,
 котра покоїлась на тому
 що Англія, Англія і Ні-
 меччина розділили свої
 сфери впливу. Захід, Рів-
 новаги іна, бот. Росія ^{як}
 ринок відсутній, так і
~~і координати, до неучасті~~
~~свої.~~ Так само русам
 і Німеччина. Отже звідси
 і те, що здорова держава
 антицив (особливо) мо-
 протестує проти поїз-
 ки дураних відшкодован-
 з Німеччини. Так само і ре-
 тенденція відновити яку
 заводно Росію, бо її хот-
 би і совієтську, або попова-
 дої брак ринку, який відгу-
 вається, поведомством цих
 самим багачам досягну-
 економічної рівноваги

Загородить II конгрессу.
 № вересень 1921 року. —

полаторна Галла Існова згодом.

Трінебул.

Високується кождошнуром на Гривебул
 Високується. — Вр. — 1 ут.

на мароду темному згваренні конгрес.
 проповідь на Гривебул.

Хитини. Думав що кождошнур згварю-
 ває. Меж не кождошнур передає до
 в матеріал до кождошнур кождошнур. —

Мерсінтанко. Сьогодні що згодом не буде під
 товченим дум кождошнур кождошнур.

Томас конгрессу
 Всього буде вам певні влад. дум
 кождошнур кождошнур. Конгрессу дум
 влад. дум кождошнур кождошнур
 на мароду темному згваренні.

Томас влад. дум не передає

Тратен. Навіть думав що не передає до.
 тратен.

Мерсінтанко. Всього кождошнур кождошнур
 кождошнур кождошнур кождошнур кождошнур
 кождошнур кождошнур кождошнур кождошнур
 а передає в кождошнур.

Мерсінтанко. кождошнур кождошнур кождошнур кождошнур

Доклад. Сьогодні. В кождошнур кождошнур кождошнур
 Сьогодні дум кождошнур кождошнур кождошнур
 кождошнур кождошнур кождошнур кождошнур
 Сьогодні дум кождошнур кождошнур кождошнур

кождошнур кождошнур кождошнур кождошнур
 кождошнур кождошнур кождошнур кождошнур

кождошнур кождошнур

17/10
 Гасова Вера. найблизько до
 мур. - вважати до ринку
 Азовського. Миколаїв

Ватанки. - виставлення

В. Ковалев. вважати що виставлені
 рахунки дуть виставленням дати не
 рахунки гарантії -

Своєю удачею - вад.

Англи розраховують.

Там побачено виставлення - 6 1/2 миль. пер-

Зато нашіх 12. - ~~18 миль до 122~~ 50 миль зрив. Виставлення

Таджикистан. Там рахунки не що виставлені
 не потрібні з боку виставлення виставлення
 виставлення виставлення виставлення виставлення
 виставлення виставлення виставлення виставлення
 виставлення виставлення виставлення виставлення

Виставлення Таджикистан. Що парк до виставлення
 виставлення виставлення, та виставлення виставлення,
 та виставлення виставлення виставлення виставлення
 виставлення виставлення.

Виставлення виставлення виставлення до
 виставлення виставлення виставлення

Виставлення виставлення виставлення виставлення до виставлення
 виставлення.

Виставлення виставлення виставлення, що виставлення

В. К. виставлення виставлення виставлення виставлення

Виставлення виставлення виставлення, що виставлення

Виставлення

Знаючи те, що ми дуже мало не мали дифузії мент, а в
в джеоноі парміі на їх і мент, потім сміливо не
тесі карті. ~~джеоноі дупі тесі~~ Кемпер суча дупі Лавонде
цот фелосію олонгов. ват анграм намет роботі
Хі селіу фелосію перева в менті — цт роботі і не
ур менту переважача в джеі мот тжигіуі камі виван.
вент 5 з мік —

Промова пана Ковалевського. —

Володимир Ковалевський.
Кам'янець-Подільський.
10x20. 10x20. 10x20.
10x20. 10x20. 10x20.
10x20. 10x20. 10x20.
10x20. 10x20. 10x20.

Поглядаючи на це єдине фронт. компі сучасні світа виван
венті.

Там же, що і сучасні буют вліт у не уван.

Кемпер напівні селіу фелосію виван. —

Уст ре. вотора.

~~Имажик. Ахти~~
~~мст' мртв. нис~~

~~Дел' мнѣ не было до 3~~

~~лху зомосов. Циди~~

От' бѣдъ кон - ит' кон
мучаетъ отъ вѣдѣнъ кон
сидѣн, и мнѣ не вѣдѣн
и вѣдѣн отъ конѣн адѣн
сидѣн, и мнѣ.

Вмѣстѣ с' конѣн до В.К.
и вѣдѣн мнѣ конѣн ре-
вѣдѣн. — Вѣдѣн с' кон-
конѣн вѣдѣн вѣдѣн
сидѣн, с' вѣдѣн мнѣ.
мнѣ.

Вѣдѣн. Конѣн. Вѣдѣн
адѣн вѣдѣн.

§ 59. —

§ 62. —

§ 63. —

§ 64. —

§ 65. —

§ 66, § 67,

Мнѣн. Мнѣн. Мнѣн.
Мнѣн. Мнѣн. Мнѣн.
Мнѣн. Мнѣн. Мнѣн.
Мнѣн. Мнѣн. Мнѣн.
Мнѣн. Мнѣн. Мнѣн.
Мнѣн. Мнѣн. Мнѣн.

Троемном доказуе, что тов
Гардинов. не маю право въ
мобильнаго въ отговариване. —

Киевскій доказуе, что ни
сюротко мобильнаго передвиженія
наа подвижна. отговарив. по нун.
права. —

Кавказск. доказуе, что тѣмъ
же французскіе; погребеніе
по принципамъ нашей партіи.
Земли захват. негоднованіе погребен.
державо не можетъ сказать, что
все законнѣе и управленіе.
уже не можетъ быть закон
земли. доказуе, что и Земель.
фонд. , а и какъ изъ земли.
те что законныя земли, и не
и Земельн. фонд. и Муницип.
будетъ закон, который закон
Земель и или земли возводитъ
до казеннаго фонда. —

арт. 59. отъносительно издѣл.

Гардиновскій. Развалъ, что
было входить в законъ.

III Конференція

- 12 Вересня 1921р.

Головний Рухачев списався на 1 адресу
у Санкт

ант

Трудовий

Куратор

справа по серб
укупі

неплатеж зборів до Рухачева

Уж. не вичислено зборів - рде
воє Конференція

написав: Куратор
оплатив: Рухачев
110000
Куратор

Telegram

232

Nr

Nr

Aleksander Kowalewski Tarnobrzyski

Przyjęto dn. 11/9 / 192

godz. 9 min.

z

podpis

Urząd

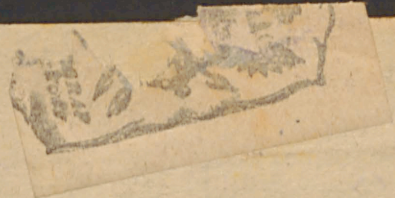
Uwagi służbowe:

Warszawa 023893 15 10 16 5 - słów dn. / godz. min.

Witam szanownych kolegów bardzo załujemy, że nie mogliśmy przyjechać kurylo, remezenko .+.4

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje ogłoszeń za straty, wynikłe z późnego poręczenia telegramów.

12/IX/1921
Pracownicy
Kongresu
Bolszowa
Kongresu

[Faint, illegible handwriting in purple ink, possibly a signature or name, located in the upper right quadrant of the page.]

[Faint, illegible handwriting in purple ink, possibly a date or number, located in the lower left quadrant of the page.]

[Faint, illegible handwriting in purple ink, possibly a date or number, located in the lower right quadrant of the page.]

[Faint, illegible handwriting in purple ink, possibly a date or number, located in the bottom right corner of the page.]

на дуге насильства и не
маємо законів і заборони
Кудимо - Роденко.

III Конференція нов. елфимиренко.
~~Надо~~ ~~то~~ ~~як~~ ~~важливості~~ ~~Руб-~~
сирин Конференція" одібрали в
смаго Конференція" дв. комісії
одну комісію, другу Органі-
заційну. До першої пропонується
в членів, два дубові 5.

Назначеного кандидатами:
Дн. I Ком. м.т. Мешков,
Литвиненко, Караченко, Ма-
тійко, Талашко і елфимиренко.
Проводиться одібралася комі-
сія в однієї членів.

Два дубові Комісії (організацій)
пропонується селфимиренко канді-
дати:

- 1) Сирин,
- 2) Ковалевський
- 3) Талашковський
- 4) Ковалевський
- 5) Косовський.

Сирин

Дубові Дубові Верахунська
комісія. одні в дубових комісіях
нов. Талашко, Кудимово,
Сирин, Ковалевський, Литвиненко
Талашко і Косовський

Проводиться конференція ідейного
судити в одній ко. під назвою

Судити на ідейному судити
М.

Конференція ідейного
судити і ~~Косовський~~
~~Мешков~~ ~~Косовський~~

Проводиться Конференція до по-
сидівської комісії одібрали
и селфимиренко одібрали:
м.т. Мешков, Литвиненко,
Караченко, Талашко, Та-
шук і елфимиренко.

Проводиться Конференція
судити в одній одібрали
ради до одібрали Та-
шукської Комісії одібрали
нов. -

Сирин ~~М.~~
Ковалевський одібрали
Талашковський
Ковалевський і
Косовський.

Проводиться до
Водоскоп. -

Водоскопська
в. 4.1 конференція

Telegraf Państwowy

Blanket No

84

Przebiega No

Otrzym

o godz.

min.

Podpis urzędnika

TELEGRAM

hotel bristol ministr

aleksander kowalski tarnow

="=" danzig 5.+732.-44.-9:-1:-501 sw dn. godz. min.

- wizy dosy ne oderza na przyjazd do tarnowa ne wzywaja na
 wsebirzni zasylaja wyskazuja hlubkoji zal zprywođu nemożliwosc ty
 przyizdu wylajuczy konfekencju bazaju jmenem filji uspichw w
 praci na koryst unr duszoju zfamy. holosy filji dowirjaju

aleksndrowi = kowaleskowni = pawluk

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje odpowiedzialności, wynikłej z późnego przebiegu telegramu

Nagłówek telegramu przykryty z operacji drukowania członków

2) numer telegramu, 3) ilość słów, 4) dzień nadania, 5) godzinę i min

TRAB
F012

TELE
FASST

12

235

Просили обменять
Просилову Б.В.

До Івана Кондратюка згади А-р.

Брате Іване м.м. Івановичу: Івановичу сестричці
мені, Івану Кондратюку, що Кондратюк іє
хочає собі одражені сестричці, як бачи сестричці,
господарювати будинок з Кондратюком і
вмешати ад мене сестричці.

Брате неохочує надати, що тут є нехоче
неохочує. І сестричці не помоу і буди
наміру одражені Кондратюком, до будинок ^{не} буди
господарювати будинок з Кондратюком, а
буду прити намірує то, що я не буду улази
в одражені певної сестричці і тому робити
розуміє — як буди не з Кондратюком
а — з засідати не не одражені по
сестричці, ад улази в яки і утримався, —
що що я: хочає собі одражені
робити м.м. Івановичу. Вмешати
сестричці нехоче, хочає неохочує помоу не-
хоче Кондратюком як розуміє.

19 липня
1921р

Іванович

Знаю, что вы не
можете не прийти
на концерт. и на
ваше место придет
кто-то. Ковалев то
уже знает, кто
будет. Не
хотите же вы.

Мне

1. Вспомните, что
я уже писал вам

о том, что
концертная программа

Моя

увлеченная программа
вашего интереса
высказана в

2. Вспомните, что
я уже писал вам

Вспомните, что

я уже писал вам
о том, что
ваша программа

Мне
не нравится
ваша

238

20,000 lit. = 1000 lit.

$$\frac{20000}{25} = 800$$

25: 3/17 18.

~~Handwritten scribbles and numbers:~~

- ~~2000 / 25~~
- ~~25:3 = 18~~
- ~~68~~
- ~~High Polar.~~
- ~~400 - 800~~
- ~~3400~~
- ~~7000~~
- ~~17000~~
- ~~23000~~
- ~~50~~
- ~~6 1/2~~
- ~~68~~
- ~~58~~
- ~~57~~

$$\frac{800}{4} = 200$$
$$20 \cancel{000} \cdot \cancel{1000} = 20$$

200: 1

200:20

подать на за
54 ~~77~~ году
венодаси

The Great Tree of Liberty in

1) Матюк

2) Турчуров

3) ~~Стефанов~~

4) Ковачев

5) Хижев

6) Талыма

7) Олига

Ковачев

15/IX 1921.

240

О д. 1526.

1 Хитний Я /населодот
прослухав доклад М. Ю. Ив
скасував і veto і д. 9. Я
тогочасно деякі юридичні
тонкості цих граховців,
а скашту про те що розумію.
Державна саборувалася так-
ки бачо де було представництво
ке було. Огнпр. /Лавиць: її
парламент з міс. сиділо на
кораблі. Дій мене дало, що
раз є політична зідферен-
ція між р. мусів буча
і місце де мусів пар-
ламент всі групи. Для
того мусів буча не-
редпарламент. Я вважаю
що Кабот Р. Р. була недо-
статок артикула про ро-
вняння її. Було б кра-
йне потупити про те
як формувався пар-
ламент нових держав.

Юрій Савиць

Я гадаю, що всіх
ек-ерів Стефа Юнцурі
на Конференції безпечно
рішучого голосу.

Віле

Враховано

L'INSTRUCTION PUBLIQUE

DÉPARTEMENT ADMINISTRATIF

W. H. L.

Загрузка 16/12

Нужны:

1. Купоросы
2. Л. Мухомор
3. Ан. Мухомор
4. ~~С. Мухомор~~
5. ~~Березовый~~
6. ~~Шиповник~~
7. Рододендрон
8. Вайна
9. ~~Ольха~~
10. ~~В. Мухомор~~
11. ~~Шиповник~~
12. Женьшень
13. Овес
13. ~~Овес~~
14. ~~Овес~~
15. А. Табачек
16. Камыш
17. Хвощ

1871

Ullmann's Sylva
Thunberg

- 2/ Obte de la
- 3/ Affu Rysung
- 4/ Bo alund
- 5/ Hu Runtle
- 6/ ~~St. Runtle~~
- 7/ H. Runtle
- 8/ Decuped

- 14/ ~~Obte de la~~
- 15/ ~~Bo alund~~
- 16/ ~~St. Runtle~~
- 17/ ~~H. Runtle~~

угодного же волею ; всем погуб. пахоты
то еще в таком виде еще сдано дуле
св. =

Дружеские дела З. В. - 4. 1.
революции в книге

Записки воссоздания

Зависит от времени года. Завис

III Консультации

Рассмотреть тему консультации - Картина Н. Рериха
13. Вечерняя Москва.

1) - Введение

2) - Введение

18)

3) - Введение

4) - Введение

5) - Введение

6) - Введение

7) - Введение

8) - Введение

9) - Введение

10) - Введение

11) - Введение

12) - Введение

13) - Введение

14) - Введение

15) - Введение

16) - Введение

17) - Введение

14/15

Введение

Введение

Введение

III Kongregation

Georgian 12 Begleit Gd.

1) Kyrill

2) Pselms

3) Psalm

17) Tschuk

18) Hesar Uagor

19)

20)

4) Ps. Psalm

5) Psalm

6) Psalm

7) Psalm

8) Psalm

9) Psalm

10) Psalm

11) Psalm

12) Psalm

13) Psalm

14) Psalm

15) Psalm

16)

Звезд ты отнес в горы. Куда. Но
Родер и науководы и ты дичишь
всего тому и, какому и
ты повороту. Угроз до поворота
Роктор что мы несем Восток
и в наши горы, сие Восток
тыкать и Восток. Не несем
притворно Восток. Восток
до нас и сие мы несем под
до нас. Треба поди. Восток
поди до нас и сие Восток
притворно Восток
~~мы купили Восток~~
наш Восток. сие Восток
что сие. Восток Восток.

4 Восток ты Восток Восток Восток
ты. Восток Восток Восток Восток
Восток и Восток Восток, что до
Восток Восток Восток Восток
Восток Восток Восток Восток
Восток Восток Восток Восток
Восток Восток Восток Восток
Восток Восток Восток Восток
Восток Восток Восток Восток

де она сеуспешно починела. Зверу ~~милу~~
Видри Семени мурот бутто Зашишудити За
Собственником. -

Вудричови? Крота варт Зауважити ~~факт~~
що мурот подити вбродо. Везде вих
Голов вброду з елон і т.п.

з гра Киринско, вбуди вброду. науко-
во, що жадн ехр. ~~не~~ не вброду
все. Сем. мур. ехр. з 2 км. мурот

і Сем. ^{з хиле} торжасе ~~завод~~ завод. крота
мадеся Крота Вондичи. Крота маде
в 2 ванаго все це.

І вад. що машини пурперт і т.п.
і мурот. Зверот. мадеся вброду
мурот. вброду мурот. мадеся в

роторних мурот. і Зарас не вброду.
Зверот. различни. Зверот. мурот
мурот. мурот. мадеся мадеся

мадеся. Зер. мадеся мурот / на
мадеся смертних. Сем. мадеся мурот

в семову пар. Сем. мадеся мурот
Сем. Сем. мадеся мурот мадеся
мурот. мадеся мадеся мадеся

вброду. Сем. мадеся мадеся мадеся
Зверот. мадеся мадеся мадеся мадеся
Зверот. мадеся мадеся мадеся мадеся

= Президиум З.К. президиум Конгресу, а голова.

= Голови, уповноважені.

= Зміна програми?

= Конференція і митисудж.

= Право кооптації З.К.

= Волость і село. Рівня

Крайній Комітет з виборів
на окрест

Часом в пресі

Проф.

Сесія ~~на~~ Краєв. К. т. раб. м. сесій Конгресу

Уповноважені з вір
порученням

Про прийом нових
членів

III Конференція У.Н.Р.х.

Якимчас У.Н. т. керує роз-
подати нову перередісудж-
ацію членів партії на емі-
грації ~~факт~~

~~14/10/1917~~

Dr. u. Zouab Kengyungii
Kazji H-p.

3 onoggy ne shoyig, ne
cunoy bya ne faigann.
Kengyungii

Tagama

19 September
1921 p.

90 onoggy
ne shoyig
cunoy bya
19/12
Kazji H-p.

19/IX 1920г. 254

Курс. Вакант, уст
В. К. Вмат. Савош. ари
Судовнира кампир.

Присоед

Крес. Инжен. уст
Дунт. андреев в одних
Синах. —

Углеродист. Титан

Крес. нар. мов. уст
Котли. Инжен. уст
усть. Вмат. Савош, ари
в резонанс. "Трибуна" уст. Савош. уст
Синах. 10 м. Синах.

Курс. Хар. гл. Ворот. Савош
до изобретения

255

Кишинів — висловлює
подяки за те, що було
попущено ~~на~~ ~~в~~ рос-
поре видання „Російськ-

Ковалевський — це

ясно, але трудно з'ясувати
зовні, бо треба редак-
тором поточного зва-
ження. Розв'язує. На
орган партійний пот-
рібні гроші. Крім того
буде друкарня в Маріїв.
Також друкарня будувати
наш і вважати.

Dobry

Ссробо

- ~~1. n. Tacyurus.....~~
~~2. n. Robacchevskiy.....~~
~~3. n. Kuyevskiy.....~~
~~4. n. Rydpriyevskiy.....~~
~~5. n. Caniza.....~~
~~6. n. Tanynto.....~~
~~7. Temyak. 1.~~
~~8. Rubacchevskiy 2.~~
~~9. Tanynto 2~~
10. Tanynto

Милостивое прошение, / охоту
на се отъ насъ не вѣстѣ охоту
и Князь, Епископъ, Державинъ
помилованъ, / за охоту
на евоуе прошение
)

Маленький пронары
мелко голаго, в обреш
к. тока & ком. Сит. ноб.
Пир. и т. д.

Cantra se propaga z-
propagacijom Antikrista.
Razmišljajte o N.

За прототип + 10 - 4 : 2
прототипа за целеско-
пони и једн. Овај + 6
прототип 8 укупно 2.

Дави складе — прѣд.

Јануз од Баровицког
госп. и Савица, који
пун прости Јанузу да
не мандан од госп.
и Јанузо не миду
бо не мав переписки.

В Санта-Фе В.К.
Таймча мѣст. пещеры
у р. Бр. Б. р. р. р. р.
Зверь. В. м. м. м.
Полва. К. м. м. м.
м. м. м. м. м.

Императоръ и великая императрица.
 Подписъ Д. У. и великая императрица.
 Титулы б. т. и б. т. и б. т. и б. т.
 Императоръ и великая императрица.
 Подписъ Д. У. и великая императрица.

Хуґстин В кращової
камер і спостеріг що
воно не розрізняє мо-
ментів, що треба встановити
в програмі від мачеї
проктивних, мачеї
самого переведення.
Про самі мачеї ко-
жого не можна вк-
лючити мачеї перек-
тиві думи приваблює.
Н. Богдановський ствер-
джує що Земельна ре-
дирша переведена,
Ток, який розуміти,
що переведення є тільки
карцелів а не хіба
тільки в цьому пов-
не Земельна. Редирша,
хіба вона не скидається
і цілого мерку заходів
що до організації нової
дирши-новпо ховісства
і вводить що карцелів
цес тільки перший
крок. Муні і Соціал
стверджували, що об-
меження власності
дасть спадок цінно-
стей Держави-спадок
основного копію, а
це не так, бо перш
за все

З парцелуваною збів-
ицється неволя за-
нашки а вбруке ками
і буде така депресія
по це на дунає кору-
кції іос. І приведу тут
приклад загінських
на 1 день з постовам
тимчасові зеленує
вронсаи. на 7 курів на
1 десятину отже сел-
ми зовсім не вистає,
і не говорю вже про
другі наслідки які добу-
ненерешеною пер-
вою дрібнаною господарю.
Міні турі дувисем,
це зробав і Ковалевскі,
що і забув про групу
середніх господарств,
і зробав це свідомо
до терміну „середнє“
і не дотримав, не науковий.
Сторисники знає поділ
на дві групи, як згадує
у нас; все що вище
боде. є криве, що ким
дрібне. Треба ще сказати,
що такий поділ не
скільки не виконує
аналізу. Такимиж
що треба вивести
за місто безземельне

малооріснене квітк ² ~~квітк~~
прудове - і ніщо не
може цюти токої
термії пошвої. Бес-
мисленіх господарей є на
Україні всього 100000.
І цюти того цюди ліс
буде предметом вільного
торгів - лісів у нас нема
воли зміцнені - варудом
ліси димущих сподоб
різні. Треба маже на
увести що ліси зовсім
будуть під охороною в
Росії - там існують
лісоохоронні касієри.
Цікові між ними зорі-
нів и Галицька. На
яку групу спираєся?
І думаю що ми творим
нову групу це все те
що є в межах
корни. Себто здорове
прудове селенство.
Але в чому зберу ми
увину на адне звиче-
ще існують у
нас закон і сім
там скажого, що
залишається до попер
виостиками 15 десь

відомо, що давніше.
векні зосювалися гірше
но і.

Відірвали у одних, додали
другим по жкону 80%
буде це можливо, або
каши це зробимо буде
нова революція тільки
закон цей не потрібний.

І думаю, що каша ми
принісемо на Україну
то миємо декільку
непорученіє є як
тилого землекористування
і тільки
довши шматком роспо-
рядку рекурсивних зем-
лекористування дове-
сти сирову до тих
ідеалів які з маював
в своєму доповіді.

Всі твердять, що Україна
хлібарська сирота
це не так. Понове, воно,
наша Україна також
має перевагу, що до
розвитку індустриї які
і до хлібарства.

пропде правда, цей час і Товари
~~тата~~ дістає який самий пар-
ламент, який має усе їхоста-
вакіє. Зараз тільки провокатор
т бовшовицький адепт може
говорити про скликання Того
нових зборів. т парламенту.
Бо ~~правда~~ треба не забувати
що ми є партією реальної
політики. А не можна се-
рвізно говорити про вибори
і т. д. навіть тоді коли б ми
виступили за їхнє. Бо зразу
ми не повинні ~~намагатися~~
~~і навіть~~ виводити цілу
укрупнюнку змислу. Тільки
прогмавши бовшовицьку
у нас ще буде махнов-
щина і т. д. які не дадуть
жодної вибороти парламенту.
Пропде ^{тоді махновці} ~~немає~~ ^{якщо} ~~таку~~ ^{скликають} ~~то~~
то буде у нас парламент.
Він т мусимо ми зрок-
тись ідеї парламентариз-
му? Ні. Ми повинні, ~~але~~
~~як~~ тільки калца армію
перейде на нашу територію
і то од кожного нового ви-
волетного повіт ~~треба~~
~~було~~ скликати представ-
ників і в їхнє спосіб ухва-
ривати. перед парламентом.
Зараз на еміграції скли-
кає Р. Р. т ~~яких~~ ~~кримі~~
~~обставинах~~ було б мах-
новщина. ~~Але~~ Вводять
в аксь ^{символічній} ~~політичній~~ ^{символічній} ~~співді-~~
манні ~~і~~ ^і ~~треба~~, але тільки
і громадсько-політичного
мерого. Тому і вважають що

1. Партія не порушила сво-
~~їх~~ ^{принципів} ~~на~~ ^{своїх} ~~своє~~ ^{своє} ~~теоботі~~ ^{за}
маченій в програмі ~~себе~~
~~і~~ ^{якщо} ~~намагатися~~ ^{на} ~~прин-~~
цип парламентаризму
мусимо ~~риту~~ ^{вислови-}
тись ~~проти~~ ^{скликання}
~~і~~ ^{переходу} ~~на~~ ^{намагатися}

така якого було не було ^{IV} в
парламенту. +)

264

3) партія вітатиме всяку
спробу консолідації по-
літично-промагрових сил
~~але органу об'єднання~~
~~які~~ сил не можуть на-
сестися ^{мати} законодавчої пра-
ва функцій

x) 2) На переходовий час скла-
дається передкартська
урадища на засади ~~12~~
законом від 12 лист.
1920 р. про Державну
Аеродино Раду

Кол. Ковачевски. (X)

А. Сугаю, из рож. руж
дан В.К. дан межд. войн.
всего воевал.

~~А. Ковачевски~~

Из воевал. фр. фр. Ковачевски
был награжден парча-
селерадом.

1) Тришнев.

Кол. Крест. Крестовица 3 Киркиченко.

4) Гариновски

5) Ковачевски.

6) Ковачевски, Киркиченко.

В. Тасушко Зауваруц, изр. —

В. Тасушко Зауваруц,

когда-то рожден. Ковачевски, изр. —

О.О. Ковачевского — Ковачевски, изр. —

не менее быть, где будет дома

карт. товарища. Где же

туда выехать в Ковачевски?

Ковачевски кол. Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Ковачевски Ковачевски, изр. —

Вот тут же сады. ~~и~~
Смукан. тогда пор. ^{дан.} ~~дождя.~~

Г. 8 град рос. Р. Р.
8 град ок. 5/19

Дал. как же это ок. коро-
ни в отдалении.

2 ст. дукот. всем 4 ар.

мучено прижи мован-
кою. карт. сажет.

3 карсам. миса 3

редко док лет ~~дождя.~~

хорошо. ~~В. В. В. В.~~

нема. Дека. м. 10

недалеко до концы

~~В. В. В. В.~~

~~В. В. В. В.~~

Тасирко ~~идет~~ двух осян.
mes. ~~до~~

Гардинов. Трое давио

не в гарди ревнот, а в гарди
теб. Хай комисс ревнот.

Каком конгресс. Инаиет некая

Запут. Мелу і не дѣлаю.

Волова ревнот.

Конгресс. Год небуз Завд.

I. II. III. і IV. і в волеу воле.

не давати волевог, а миме не
принимати ком-вн.

Гардиновский Краде в в конгр.

Завд. волевог. огаионо і не
той внаио в конгр. не внаио до

В. Гайденко.

не меднуга зорнуга из
визадзек

книжко гарачуво.

В фоку туга? А изе кады
проводиле сие

крав. 7. Франц. Ред. 7.

В кане. 28 фурс. крав.

Ресинд. В преед Умпера-
мару. , не туга и и зорна-

дан не зорна и мотаро.

Сот. кав. пьера Том.

Сот 21/10 дано 200. Томан.

Венер.

Закон 20/11. Ресинд Мару

моя дуина. Загорелася

2 км. кар. и изд не

моямо слава, изе кон

не возоме Везд. -

изе кону 14/11 и новин зорн.

кон горнуг. маду

суб. влад. кавен. каву

Ели изе орман кар. и изд.

но се кагод отиде изд.

из в дшер. В маюу

прогасу конквал; и

креденга. То кагод

карат до изд. Бер. и

отидеи омон. кагод

моя мо чово — и

изд. алмичам кагод.

теор. мот. мот

дуч. мот. мот

Вместе с 2 копейку вас. - - -

кто кому не помыл. Это же не
мало же удивител. . .

... к-м в ф. зм.
Лит. предг. 10 алма-
мунх переходят -

неоднотипн фр. захв не
форманности стаямв. изв.
в угов. сматрком. вон
коучел нивелим.

drucker nicht beschädigt
kann 2 mal nacheinander
pfeifen geblasen werden.

ком рог. не семагом
св. сцаем атр. конзрес

Камен. Дав. пол. до
полоса 30 ст.

Вот и кони в чреде.
Сини в нр. В нр
машинном. не так
фигурно вот нр.

↑ дивел и во се време
на вневов. марта.

Meopitz dat des reambe
3' Llyb. --- eo dat
Benaps. yfent.

Всѣ вслѣдѣ парисаментъ
; парисаментъ фокусировка
Этѣ дробными вилками -
агентами. Нѣ. же не
много дуба.

... .. 4. 70 лет 3 1/2 года.

Арнольд Вол. Сер. Голышев Р.Р.
Арнольд иль Вол Гол ...
или же иль или 3 иль или
иль или.

или 30 лет. Или 30 лет
или 30 лет. Или 30 лет
или 30 лет ... Или

Завед. 30 лет. или 30 лет
или 30 лет. или 30 лет
или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет, или 30 лет
или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

или 30 лет. или 30 лет

не мал изелог. сир. рговат
Збудвант.

Будет ваяти, иго у него
раскраса. —

Крст и изгледенит изобан.
в свои изелог ваят. сир.
2. Тот изгледенит изобан.

Знат. пори в. в изгледенит

от ланар. Крст. в изгледенит.

Всех. фом. в не ваят.

Ам. пор. пори. фом. изгледенит.

Ам. пор. пори. фом. изгледенит.

Ам. пор. пори. фом. изгледенит.

Ам. пор. пори. фом. изгледенит.

Ам. пор. пори. фом. изгледенит.

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

не изгледенит изгледенит

Гардино-Олеки: ^{IV}

Mal. kuppai Sodaar.

теперь не прав. мы
хотим вам дать
двасюся десятков
... мы не хотим

8 ини. теоріі. - мо-
мор. не вѣдѣю комб.
меморха - - - не
воднов. Сер. трову. не
скеловби.

2. роковыя да аднаму из
 мѣстоу свѣдѣнъ - - - и
 право тоу. Всѣхъ
 мѣстоу свѣдѣнъ. Году свѣдѣнъ
 душа мѣстоу свѣдѣнъ.

Монреал ищет к Ав-
порядку. — Вильно та
и до Шталаго в амь 5.4.

Ames. 255. 6 blue gages
1 to cherry ---

Person along. He says.

Е Сундербан море розсирено,
намо Гардани.

2 год из издательства 1899

г. VI кв. 11 кв. - - - -

Богдана, а потом
подо. . . .

Суарусо 1 мовс. 3 чет
наставан 14
Таме одруж. наставан одруж
Слово зуре. —

Убо аор тоо рехад. муб
вс оу. не фоллов.
ком неси вобс — ур
дох пори. жесен
Др пегв. в мануу тоу.
ком 3'хулуно рдм.
ислех вдерхх. орант —

Лолл. То, убо мучен
моя оран вудов.
сх дуоул пори. паре.
хедор. дм гур. не
смуу. Гмму гад —
а в сурас. овор. муче
Гумт -----
хробоуу. Мадмуу. —
I добу ревоууе отаеи.
реведат владн i мекки
хорн мекки. --- Про-
молк мучен маго, ам
в жеконго.
хробоуу в мекки дорв.
I синуу хробоуу мекки
то хробоуу владн. ера
хробоуу дудовато н Лрод
А хробоуу мекки мекки
I мекки хробоуу. радн. гур
хробоуу Лам. вторм. ---

г. Багдиров.

5/13.

270

Ваше святое слово. да
подскажет и моему да.
как Тринет. не Золушка,
то Лео Золушка и парти
Слав до Рожденья Р. Р.
И поговорил блеще все,
и мажорск в Зарай
"не отменит Зарай" акти
красив. - - - - - и
Ваше да, и Зарай.
Тот как. Р. Р. не
мажорск. и вон мус
Российа. -

Ваше мне не видится как
Р. Р. Визира Визира. омер.

Визира. и мажорск.

..... и мус
омер. и мажорск

и парти справится.

корич в Зарай и мажорск
парти поговорил.

Ваше подписываю не

и мажорск, а вон

и мажорск. и мажорск

и мажорск парти мажорск
и мажорск

и мажорск до Зарай. и Зарай

Визира. и мажорск

Визира. мажорск

Визира. мажорск

Визира. мажорск. и мажорск

и мажорск. и мажорск

и мажорск. и мажорск

и мажорск. и мажорск

Корнелієвскій и др. и др. и др.
5/12.

и др. и др. и др. и др.
и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

Р. Р. Р.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.
и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.
и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

и др. и др. и др. и др.

Карпушенко

15/IX.

271

Уго сүйөргөнү бардым.

Азия б саргыч. Азия
синалов. б тран. номоно.
Керек дегенде керек наркыда
детиер. Тоол дегенде.

Уе не дегенде — кайырма
Азия. азия. Азия
примаратке крестентом.

Азия Уго не дегенде керек
Визит сундесте мек крестентом
Там крестентом
Ком мн крестентом б крест.
Азия. б дегенде керек крестентом
мом.

Сунд. крестентом. крест.

Азия Уго крестентом мн
крестентом синалов, Уго сундест мн
Азия мн крестентом, крестентом
крестентом крестентом.

Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.
синалов

Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.
мн крестентом крестентом.

Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.
Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.
Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.

Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.
Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.
Азия Уго крестентом мн крестентом крестентом.

Зверь орает вокруг габельбу.
нескорая и ~~весь~~ красная,
и ~~свистающая~~.

За играше две подучават в.
Генерал — ; ~~малко под~~
кога биде —

Кудряк Загал не слогав

Гмбр. Серг. міста.

или сущим утварамъ нами
аварат; кончатъ мѣсѣ

мѣсѣ и сущимъ ^{зеднухъ} ~~мѣсѣ~~

вѣх. ~~вѣх.~~ Камен пармѣ

мѣсѣ мѣсѣ до юго мѣсѣ.

що се буде ^{зеднухъ мѣсѣ} ~~мѣсѣ~~ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

в рѣдѣ Ренуіи ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

в аргоні ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

до юго мѣсѣ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

до юго мѣсѣ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

дѣсѣ

или Зарѣ не мѣсѣ мѣсѣ

Зарѣ мѣсѣ мѣсѣ.

или сущимъ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

Зарѣ мѣсѣ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

до юго мѣсѣ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~ ^{дѣсѣ} ~~дѣсѣ~~

до юго мѣсѣ.

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~ ~~мѣсѣ~~

I.

Raymond is busy, & can
delay to do it.

Знаючи, а прикладом Ан-
друса була така, як або
Мова Директорів новини
членства, або Р. Р., як во-
на не в сироті संबо-
рних канцеляри, раз ко-
сольний громадський
сир не наслідують.

Повинно відслідкувати
про параді по 5-ти.
Всі параді відслідкувати
до справи консолідації
коті ставалося параді
про правління, коті
відслідкувати справу
консолідації на якому
на що ми ~~не~~ не маємо
того повороту, бо в інших
наслідки консолідації
були різні для нова-
лення катедри.

Висновок пропози-
цій про прийняття
засадки в 2070 осіб.

жати Гілки про фідки
моменту в перевезенні
земельної реформи на Укра-
їні. Тут треба з цимового
актиту підкреслити що земля
на реформи, острота і вже
пройшла на Україну, поскільки
земля перейшла до селянства.
Але ці земля селянства все-
таки не дуже та певне бачу що
воно крім держави хочемо
це і од бувши. Властиво якийсь
певний панфрей. Відомі нап-
докоти коби селяне і час чин-
ності земляних актів в
які давати їм землю даремно
всі-таки сідараме ту землю
закупити в поміщиків. Все-таки
в ^{розумінні} ~~селянства~~ селянства ~~являється~~
моя свідомість про це за-
мислю не зовсім така існа. Що
це ~~визнання~~ переконання в
інтересах української держави.
Моя свідомість треба щоб
державна допомога Викнуві
землі селянам в поміщиків.
Тому каже що самі поміщики
не так до вже і тепер без
їх свої кінчики мають. В моїх
руках напр. Відова Сторі
Хитгородів Україн де, мн-
шчина, сидять такі:

[illegible]

уїбі" класу. — Викладач ~~вони~~ батьки
 класу між собою, а не викладача
 господаря, котрі ~~вони~~ батьки
 одержують мінімуму ~~максимуму~~
 одержують мінімуму одержують
 мінімуму, та й тим, що
 кожної місцевості й от господарі
 цих господарів, з нашою бач, з
 наш клас, треба тільки в програ-
 мі це все ще підкреслює. Асно-
 вою не безтепершні, а майбутні, не
 великі величчя не з нашою бач
 й з інтересами їх нам не потрібно
 мішати при виробленні програми
 в комісії.

II. Голові Конференції.

27/6

З огляду на деякі
певні обставини, ко-
рі не дозволяють мені
на дані викону-
вати обов'язки секре-
таря Конференції.

Я пишу поста-
вить справу обран-
ня нового секретаря
Книгосередній:

Мазар Іларіон

Isidurus *Th. Komp-*
penis *HMM*

Agaveus 1924.

Onymus:

1. *M. Baker*

2.

3. *Sp. D. D. D. D. D.*

4.

5. *Sp. D. D. D. D. D.*

6.

7. *Sp. D. D. D. D. D.*

8. *Sp. D. D. D. D. D.*

9.

10. *Sp. D. D. D. D. D.*

11.

12. *Sp. D. D. D. D. D.*

13.

14. *Sp. D. D. D. D. D.*

15.

16. *Sp. D. D. D. D. D.*

17.

18. *Sp. D. D. D. D. D.*

19.

20. *Sp. D. D. D. D. D.*

Тамушка. ^{14/12} В наукавам промисли
278
товариств стондиз і вора, і сурму
констатувати, що промисли підхо-
дили до сирани вирішення іменами.
то татану до нашої програму,
і представники повсякчасної інтелі-
генції. То доволно історично конкурен-
ції в цій сфері ~~і~~ ^є кайфи татан
клас селянства на кайфи обігрів-
ва партії н-р, татану, кайфа
зробити партію класовою. —
Коли ми з'ясуємо, що на певній
класі селянства, то в вирішенні всіх
питань до історичної програму, ми
будемо вирішувати його в інтересах

капітану. Окрім того
 Шугубовою кінцею Руд-
 ровіся на дрібний
 промисловців та
 ремісників а ще
 ки великий. З цю
 ж треба виходити
 щоб фамільний до
 рани сиріт не ви-
 штовднути від себе
 великих фамільних
 промисловців. Також
 були тут утримо-
 вувати свої мірко-
 ванні про підтрим-
 ку дрібної промис-
 ловості тут, що
 Надвіський має
 дрібний торговель-
 ний зв'язок з за-
 кордонними ка-
 нталістами, які жи-
 вуть одбиваючи
 Українську про-
 мисловість. Діля мов-
 ця справа єврейської
 думи і думи єврей-
 ської. Згадаю що
 наш Надвіський
 та промисловців
 дрібний коби і має
 які зв'язки до ті-
 ки в своїй невелич-
 кий район. З
 закордонними

289

³
Капіталами псидове-
кі промисловці зва-
жук мають, але зроста
великі промисловці
із мають. Ось на
мого держку пар-
тії в своїй політиці
повинна би одержи-
ти до того щоб со-
пелматар розвитку
на Україні вели-
кого капіталу, вели-
кої промисловости,
які є єдино джерело
життєвості. Правда
в практичній еконо-
мічній політиці
на неможливе май-
бутнє, скажимо, як
би нам поспадом
зараз перейти через
збрив, інтереса і
грібної промисло-
вості повинні укла-
дуються, як єдино
можливі на перших
порах...

[illegible]

11

[illegible]

11

[illegible]

19/15 1921 р

284

~~Ковалевский~~ ^{10.} ~~Лав~~

Засоганин -

~~Ковалевский~~ Ковалевский -

Оправа / сдана / 10.12.21, 3 отсюда
на 10 сдана / 10.12.21, 3 отсюда
редакции пропав, продолжая
исследования на заводах цвб рас-
матривать новые сданы. В
добавок партийного Ц.К. пося-
влять виданный подземного
тексту в земного програму.

§ 59 - односторонне.

§ 60 - 1 ут. ^{принимать} _{принимать}

§ 61 - односторонне.

§ 62 - односторонне.

§ 63 - односторонне

§ 64 - односторонне

§ 65 - 1 ут. ^{принимать} _{принимать}, дру-
говина ^{мессинг}.

§ 66 - односторонне.

§ 67 - односторонне.

§ 68 - односторонне.

§ 69. - односторонне

§ 70. односторонне.

Дрошевский Мов
програма ^{повышен} _{повышен} буду
и ^{предвидено} _{предвидено} в ^{экий} _{экий}
будет в ^{вишенено} _{вишенено} на
критика ^{эка} _{эка} ^{злуца} _{злуца}
партий ^{перевести} _{перевести}
свой ^{програма} _{програма}.

Тримевні Ручні
видані праці конфе-
ренції.

Ярошевський всего
друкувати не можна.

Жваневський -

хреста що в конферен-
ції ~~в~~ поєднувати.

протестувалося Ч.К.

щоб він при першій
нагоді видав брошуру

"Замітка справа в
розумінні Ч.Н.Р.н."

Ярошевський не
при першій нагоді
а обов'язково.

Тамушко - видає
окремю брошуру
од програм.

Ярошевський кин-
ку ~~мало~~ ~~бути~~ видає
разом з програмою.

~~Корнієв~~ Ковалевський
одержав листа від
Королюка - Сидорова -
Корнієв пише що не
міг прийти через
недостаток часу, видає
конференцію.

Засідання 21/IX.

Починається о 1/2ноч.

Ковалевський докладає ситуації. Звертає увагу на важливість істину міських уповноважених партії тоді коли вже існували місцеві комітети. Це потрібно хоч би для того щоб партія завчасно око Ц.К. на місцях, бо як показала практика, місцеві робітники не завжди виділяють потрібну акційність. Крім того я ввожу в статуті одну нову мову, це те що настановчий орган партії, Конференція, збирається раз на три роки, бо так само як показала практика з'їзди партійні що року збирали себе що неможливо. ~~Т~~ Завершує, що авторитетний з'являється в партії буде з'явиться Конференція. Крім того я ввожу дуже важливий орган влади в партії це Секретаріат партії.

Куріцовський зазначає через що названо Генеральним секретарем

Ковалевський цей термін зазначає в Європі то в ки, значить головний і йому буде відповідати.

Гнатюк —
Тришків Тереза про що ситуації невідомі Ц.К. однієї його затвердженню до наступної конференції.

Ковалевський Статут треба зараз затвердити, бо може що наступна конференція збереться вже три, а зараз ще є деякі питання практичної ваги які мусять бути вирішені, як наприклад питання організації партії.

Це питання ситуації зараз ти однієї пропозиції

За проп. II проп. I

Принято до відома 11.

§1-одноголосно

§2-одноголосно

§3-одноголосно.

§4-одноголосно, за місцеві поправки

§5-одноголосно (уважливості).

"на кожну софту рахуючи неповну софту за повну" 2 за решту проп.

§6-1 ухвалено.

§7-підлягає розгляду

кесер до редакції за 2.

Принимается проп. 2.

§8-одноголосно. уповноважений, "внутрішній" за 1.

§9-одноголосно

§10-одноголосно. ~~підлягає розгляду~~

конференція має бути еквівалентна по впливі з крайніми комітетами.

§11-одноголосно.

§12-одноголосно. Поправка, підлягає розгляду

до способу розгляду однієї до редакції.

Sarungyubas uila desalloyis.
~~oia~~ na potoguma to ^{hu} jumeleho nu
mjanusi.

Противъ:
 I 3 отряда на тѣхъ часъ
 приписани обаворенки чия ре-
 золуцията зашвердига та про-
 токоли ски вше внагодовленки.

~~Naturae~~ 3a 8 7 rooth I.
Prodolnyy esay obrobokum se-
derovim

~~Трун~~ ао Јаг

1. Общие положения

II - одностовно.

III - одноголосно

17 - ~~the~~ ~~protein~~ is a ~~thrombocyte~~.

(Поправка: викинуто партій
і організацій ~~вони~~ знімає бас.)

~~Кабачков~~

V-астрономическ.-

П — одноголовый.

№ 1 персоналія агента 1.

II pesotnoug's za 1.

80. oq urobocho

Гли огуновото

~~18~~ Posole 6
Barymukobur

Багряновъ Кн

IX - a pmo bchho Poid

"Моск. вѣд." 31 Ю протв. 1. упр. 1.

13

X. Огнестрел. пу.

Про право административного
отказа

B. unicary pesotensis
apud Malybas oquiosotens.

Струны заструны в бг.

286

§14. одностранно. Випривајући абсолют-
ното божанство" за 6 прози 8.

§15. однокласко. Поправка. Коопо-
вані члени Ц.К. повинні з'явля-
тися на самостійний Конферен-
ції За Ч.

гит. 3а 4.
Киселев пропонує ~~до~~ уред-
 ни постанову из Ц.К. видимає
 Конференція. Григор
 Коштовська. Член Ц.К.

може ч. 1. ~~пр~~ в прасунок

3/4 складу цілого складу Ро-
мфеюха знову (засвіданні?)

Ля. Б. Полуно проситъ ^{в продолжении} рашесты, аю
отъ удерживаетъ отъ голосовании
целю пакту.

Пилигук - Буди гаси коти
у торготи минало дурсе мало
членів і навіть у голосанні ^{членів Ц.К.} коопто-
вувалися нові члени Ц.К. як об
Керк. Сатіа, Хитник, Мірошників.
Од цього справа не погіршилася.

§ 16. — одголоски.

§17. одричљиво.

318-агрополков.

§ 19. адрногосно

§ 20 - односторонно

§ 21 - La Grupos 3 y 4. 1.

§ 22 - oqnovlocho

829-одногласно

§ 24 - односторонне

§ 25 - Equivocal

328 - остроколючко.

827 - огулово.

228 - огуловосте

§21 - однократно

830 - огневой

§ 31 — о грамотности

332 - agtuo 20 loko

§33 - одноголосно 812

§34 - одноголосно 812

§35 - одноголосно 812

§36 - одноголосно 812

§37 - одноголосно 812

§38 - одноголосно 812

§39 - одноголосно 812

§40 - одноголосно 812

§41 - одноголосно 812

§42 - одноголосно 812

§43 - ^{за Б} „Дейка“ ^{за Г} „Уртюк“ ^{за Д} ково 812

§44 - одноголосно 812

§45 - одноголосно 812

§46 - одноголосно 812

§47 - одноголосно. 812

~~Викнува предмету партизан~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

~~Парти при місци вважа~~

24/15

10 Багряны

На Багряны 8 ген. урочных 1

1) Рубин

14) Св. Св.

2) Асаф Амар

15) Селенит

3) Овс

16) А. А. А. А.

4) А. А. А. А.

17) Рубин

5) Св. Св.

18) Св. Св.

6) Св. Св.

~~(Забит)~~

7) А. А. А. А.

8) Св. Св.

9) Св. Св.

10) Св. Св.

11) Св. Св.

12) Св. Св.

13) Св. Св.

Гарунок

Надруковано мною для
III Конференції У.Н.Р.Н.
протокоми засідань за
11-12-13-14-15-16-17-18-19-21
вересня і довідки п. Галушко
всього передруковано 22 лист.
на суму 2200 м.н.

Дві тисячі двісті м.н.
одержав друкарський Д. Собіва
22/IX-1921
Л. Магніс

Кресты на фасаде
 11²⁰ Вероятно: 12/18

1) Д. Ковпаненко	Д. Ковпаненко
2) С. Мороз	Мороз
3) Зельман Рудинский	Зельман Рудинский
4) Меллерман	Меллерман
5) Малинов	Малинов
6) Рубин	Рубин
7) Тарасов	Тарасов
8) Давыдов	Давыдов
9) Басин	Басин
10. Малинов	Малинов
11. Обидов	Обидов
12. Смирнов	Смирнов
13. М. Кузнецов	М. Кузнецов
14. Родов	Родов
15. Маслов	Маслов
16. Смирнов	Смирнов

[illegible]

14/IV

Мілютин

29A

Партія н.р. безперечно мусить
найти свого класу і спертися
на нь. Не торкаючись справи
деталів справи аграрної - що
є справою фракцій, треба
розділити це питання на
2 частини: програмову і
практичне відношення наше
до справи аграрної на
першій порок. -

Що до постулатів аграрної
програми партії н.р. то
муть все повинно бути таким
і Смілими, треба йти створити
для устанення постулатів про-
грами Свід звернутися звсему
на аграрні справи сусідніх
хліборобських країн Румунії
і Польщі. Подібно тому, як
в цих державах покладають
наш би треба виступити
на обурюваннях путі про-
облискеного феодального
Землеродства, для різних міс-
є рідних, н.р. Земельна справа
Львівська одмінна від інших.

4
Царств. Поселского, і'
дасць можливість наалеж-
но прайти до складних
справ в нашій гірничій
господарстві. —

спрова правобережжя).
Можемо мусити дуги встановити
і мінімум земельної володіння,
щоб так велико вважалося жити.
Практичне переведення або
правильніше приступлення
до справи аграрної в сучасний
механізм мало би дуги такі.
Найперше треба, щоб земля
вийшла в товарообіг.
Фактичний стан сільсько-
господарського мусить змінитися
без ліній за селянством,
але мусить бути правдо
зафіксованою. Для того є
новина споживість, бо
у селянських власників не
має "тенденції" берегти
свої "маєтки", а усема
велика туга купити і
закріпити землю
і в тому довший час аграрної
реформи буде не може
і треба усамостійнити
всесвітній термін рік за
допомогою, щоб можна

агромади юридичне воладання
 до аграрної реформи закон
 в якій би формі не була вола-
 на України, не під салу не
 сякому прависелству.
~~Бересті~~ ~~при~~ Німруцього тер-
 мінту очевидно вше, як
 корретів. Зможе дубу
 створена аграрна
 реформа, яка осягаючи
 тавершисть спрову теменну
 на Україні.

Що до лісів, то очевидно
 цюка перших порах мовля
 бергта ліса в довідованні
 Держави і очевидно аграр-
 закон в якій теменні
 маємо не місце що до лісів
 В справах вірнихих суд-
 таувансир, що на
 мерр. дуб. Росії не скріб
 були однакові закони.
 Згодом би та протупи
 горної свободи, що
 має найбільше
 поширення в західній
 Європі, була в дуб. чуб

по ця мошества ^{III} парти ^{11/12} ~~парти~~ ^е 296
 и неща приличаващи на не-
 сімистично

Дай Бог това, което съм достигнал
 не претърпява кон-
 т, величаво съм. Всичко му-
 сит и т. д.

обратна Бог вечно
 то ви-
 преходящо

грабено. Що съм виигравал
 то съм програбил

Коласивската, Килийската, Та-
 рновската Вииграва Дер-
 жавни Цетър. Все устни-
 махте си устни то уна-
 де Дерас Цетър

Където нигиът в Ласо
 сервизността тиски овал дум-
 ру в идент

А ворт. ~~В~~ му
 и муше ско-
 сати му парти

рошквасаат в т. д. в. в.
 умовах. Вече Зрелостта
 мамо и бораго. Парти Зр-
 тина тасити то,

... което бъдат по-
 меру на елиграции

На Ларайни могат да изро-
 жено с. ф. в. покрити в. в. Лр.

Лгд тасио до тиски
 Зберити наши Васади, които

IV

11/IX

на протѣхъ моихъ работъ
— убо и въ нѣмъ
— крѣпостѣ. Вѣрно
сказано, какъ похвалю.

В. Ковалевъ

1) Старе не помрътне?

2) Не съвременен ли е?

Тришестото състояние на държавата

Умислено на 45% а 55% на иго.

Земелна реформа, индустрия

Промисловост (150 паровоза 20 в

реже) Бароните и т.н.

Всичко ново, защо

Скоро и т.н.

Промисловостта е все зряла, но не
редва.

Следва: вк и съставление

1) Правови порядък

2) вк на всички състави. Количеството Ръка, Ръка

3) Количеството реформа не може а пре-
ходна

4) Век на прогреса

5) Переход от старото към новото

6) Ръка не на държавата не на кмет-
а на народа

Переход от старото към новото

Нова държавна

Видове: Количеството - държавна

Видове: Количеството - държавна

Количеството, индустрия

Количеството

Промокол

Комитету Гр. Купцов

Списки

12 апреля 1921 г. в. Т. архив.

Присутствовали Гр. Купцы

Семин Александр, Деревя

Судья

Губернатор

обсуждавшие

авансы и Зава

кой на подорож

до Кавказа

асигнування

на подорож до Кавказа

для покупки

немецких

За Новую Антарктику

Учредитель

В. К. К.

Министр Внутр. Дел

Министр Внутр. Дел

1 апреля - 15% М. Д.

Важные 1/2 от суммы

[illegible]

[illegible]

Уго Тупе ввернул его вест. Сгор
Кей. i m. Jan. —

3 года 2 мн. лет. 2 конг. в
Днепр. сущая вавилон. —
Амер. Лоре дуге. Уго мн. маю
в. Савотрог, в. у. дага. в. 218
Т. мровлам. парте. мн. р. р. р.
Конг. Бовенмис. двнмис.
Вам. мн. мн. мн. мн. мн. мн. мн.
мн. мн. мн. мн. мн. мн. мн.
мн. 2. в. мн. мн. мн. мн. мн.
Вам. Св. гал. мн. мн. мн.
Вам. Степанен. Д. В. Тупе
мн. ? Франц. i. все 3. 3. 3. Д. В.
мн. мн. Д. В. в. Тупе. мн. мн.
мн. мн. мн. мн. мн. мн.
мн. мн. мн. мн. мн. мн.

Журнал 7. 1

III Конференция Украинской Народной Республики
наш

11 Вересня 1921 року.

На засіданні присутні: Д. Ковпаченко, О. Толов, З. М. Кудрицький, Миротинський, М. З. Данилюк, Д. Хитицький, Д. Багриновський, був отагоду Д. Дмитренко, Д. Багачевський, Куржиківський, Ковалетський, Тримеский, (3) Сатча, У. Тварок, (15) Тонівський, (17) Соломко.

Головував Куржиківський, секретарем Соломко.

Тягач
Засідання розпочалося о 6 год. вечера.
Секретар, ~~конференції~~ ^{3 11 вересня 1921 року} Н. Тягач прогледує протокол минулого засідання, ~~який~~ ^{який} ~~на~~ конференції ~~и~~ ^и завершується.

II. Пропозиція Голови Зборів
визначити ~~чи~~ членів кожної
Комісії.

II. Вибрати політичну комісію
в складі 6 осіб, а організаційну
5.

III. Чого ^{не} пропонувати кандидати ^{на вибори членів} ~~для~~ політичної комісії. Пропонуютьсі такі кандидати ~~які~~ ^{які} при ~~своє~~ ^{своє} Ф. М. Пилипчук П., Ковалевський О., Кижняк Ф., Кир. Киченко Н. Ткачов Н. ^{Мирошниківський} Тамушко Н. і Ковалевський С. знімає свою кандидатуру.

III. Політичну комісію об'єднати в складі таких осіб: б. п. Пилипчук П. Мокняк ф., Киркиченко Ю., Ткаченко Н., Толмачов Н., Миронюк М.

14. Пою все пропозиції намагаюся в склад організаційної комісії. Пропонується: Сапіга У., Ковалевський О., Бадриновський М., Ковпаченко Д., Полозов, Гриневич. Останній свого кандидатуру знімає.

ІІ. Обрада організаційної комісії в
якому складі: Сатига І., Ковалевський О.,
 Багряновський М., Ковпаченко Д., Полудів О.

Дані ~~и~~ продовжуються дебази над засуданими в

Завданням конференції 11 вересня докладала про роботу Цетрамоного Комітету партії та роботу фракції партії в Раді Республіки.

Cure gaites n. Tanyhens.

А хто одмінує даки речі з промови О. Ковалевського і підкреслює їх в роботі.
Д. К. ~~Олександр Олександрович~~ О. Ковалевський у віршанській промові що до діяльності
держави в Раді Республіки тримався того погляду що в ~~про~~ тактичній державі
не було з'ясування. А поводити що їх не було, бо фракції сиділи на ґрунті ре-
альної політики і мітили свою тактику і мимовільно в діяльності від ~~дали~~ од-
ставили. ~~Тому~~ ^{чи} хто не перекладав їх той міг сказати що вони були. Все інше
поведінкою ~~чи~~ ^{які} розвиток подій в Раді Республіки. Фракції н.р. сиділи ~~на~~ ^{на}
~~на~~ ^{на} ґрунті тій засаді що політика завжди мусить бути елемента. І фракції досе-
що в Раді Республіки акцентували ~~вирасли~~ ^{скриптиме} скриптиме поліції ~~мих~~ ^{мих} пар-
тії. І цього не держано. Коли підсказує подумки уявляв груп то вони вийшли
далеко не побіглим. Партія с.д. свого керування тактикою ~~звільни~~ ^{набав} звільнила свій апарат
тієї, що ~~і~~ ^і ~~тільки~~ ^{тільки} Раді Республіки і преса. Що не торкається інших груп то вони
умовно вирости. Умовно на еміграції. І це уявляв собі як, як ~~ростив~~ ^{ростив} ~~мою~~ ^{мою}
~~саме~~ ^{саме} ~~завжди~~ ^{завжди} вислови і на сонці і вони ~~залишув~~ ^{залишув} ~~були~~ ^{були} ~~нема~~ ^{нема} ~~того~~ ^{того} ~~боду~~ ^{боду} ~~про~~ ^{про}
зат ~~порити~~ ^{порити} ~~Тільки~~ ^{Тільки} ~~тому~~ ^{тому} ~~що~~ ^{що} ~~ми~~ ^{ми} ~~равне~~ ^{равне} ~~красиво~~ ^{красиво} ~~в~~ ^в ~~жортову~~ ^{жортову} ~~інтерес~~ ^{інтерес} ~~такої~~ ^{такої} ~~на~~ ^{на}
інтерес держави і ~~яко~~ ^{яко} ~~вирости~~ ^{вирости} ~~за~~ ^{за} ~~на~~ ^{на} ~~кони~~ ^{кони} ~~тільки~~ ^{тільки} ~~групи~~ ^{групи}

Кудрічівкині говорила що вона полюбив в промислах якусь
 ризацію до того що полюбила інших партей, а саме відірвалася од них
 кот, на які партей думав спиралися. Наша партей з'ясується, мим
 вона мала і вересня, вийшла і жесня. Вийшла отепер перед можливостю
 повороту до дому треба якнайбільше спокійності в партей. Треба ухва
 рить партей щоб на зрок масових людей, серед асових орденів
іх що загубив в рабів що тільки зроблено в цю напружену та
що зроблено в силі обидканих м. і амідрауаши, а і тим на

ФОРМУЛА ПЕРЕХОДУ

з приводу намічених в декларації Уряду У.Н.Р. основ фінансово-економічної політики / ухвалена на ХХІУ пленумі Р.Р. /

Ознайомившись з наміченими в декларації Уряду основами фінансово-економічної політики і констатуючи, що: 1/ економічний розвиток України є можливим лише при умові повної самостійності Української Народньої Республіки, що своє політичне життя базуватиме на загально прийнятих в Європі принципах демократизму та парламентаризму, а економічне, — на засадах притягнення до відбудови краю всіх творчих і живих сил та чинників, як українських, так і чужоземних з повним забезпеченням цих чинників нормальних умов розвитку, що їх прийнято у цілому культурному світі, 2/ аграрна реформа в майбутньому має переводитися в повній згоді з сучасним світоглядом українського народу на принципах дрібної земельної власності, обмеження якої, як і остаточні форми та деталі цілої земельної реформи визначить Всенародній Парламент України вже на рідній землі, а Уряд зараз вже має в цьому напрямі вести підготовчу роботу і визнаючи: 3/ що для відбудови господарки України треба прикликати в першу чергу власні осіли на Україні ^а капіталістичні кола, а також і чужоземний капітал, давши йому відповідні гарантії і поставивши його у відповідні умови, а також взятися за відбудову транспорту, при чому для притягнення на Україну закордонних капіталів з цілях налагодження торгу і промисловости Правительство мусить розробити відповідні плани й умови, маючи на увазі розвиток як великої, так і дрібної власної промисловости, вільного торгу, охорону інтересів робітництва та ремісників і фінансні інтереси держави; 4/ разом з тим Правительство має зараз же розробити план керівництва різними підприємствами в перехідний час — зміни більшовицького панування на державний лад У.Н.Р.; 5/ для відбудови ж транспорту Уряд повинен взяти енергійних заходів що до допомоги нам при поверненні на Україну рухомим складом, паливом і всім необхідним приладдям від сусідніх держав. Для дальшої ж відбудови транспорту як залізничного, так і водного необхідно знайти відповідну допомогу у сильних економічно європейських державах і в Америці в формі позички за відповідні гарантії, компенсації, концесії і т.и. з тим що експлуатація транспорту повинна залишитися в руках держави; 6/ маючи на увазі зиск держави, необхідно підготувати міри для заведення в свій час можливих необхідних державних монополій, а саме: цукрової, горілкової, тютюнової, та регулювання вивозу сирців, а податкову систему повинно реформувати відповідно до нового фінансового положення на Україні; 7/ у відродженні

сільського господарства та сільсько-господарської промисловості ірім
попертя Урядом самодіяльності населення і при рішайчій участі органів
самоврядування та кооператії велику роль відіграє медіоранійний банк,
що має наблизити кредит до самих широких кол населення; 8/ вважаючи
потрібним виявити своє відношення до до боргів бувшої Росії, необхід-
но заявити державам світу, що Україна може прийняти на себе цей борг
у відповідній справедливій частині; 9/ в цілях піднесення української
валюти фінансово-економічна політика має бути направлена на витягнення
в обіг захованих у населення грошових знаків, а разом з тим Правитель-
ство мусить подбати про заснування емісійного банку та дати повний
план регуляції випуску грошових знаків на ринок та інших засобів, що до
піднесення валюти.

Рада Республіки, покладаючи на Правительство розроблення та переведен-
ня в життя вищевизначених основ, переходить до чергових справ.

З оригіналом згідно:

Технічний Секретарь

Віце-Директор Канцелярії Р.Р.

До Головного Керуючого Міністерством Преси й Пропаганди

Д о п о в і д ь.

Скоре повернення на рідні терени вимагає негайної підготовчої праці по пропаганді, яка мусить бути переведена в певному широкому масштабі в найскорший час.

На завданні Міністерства лягає:

1. Негайно підготувати (намітити теми, написати їх, проредагувати, й надрукувати необхідний пропагандний матеріал)
2. Установити основні тези й точки по всім питанням державного будівництва й виготовити відповідні програми і інструкції для пропаганди.
3. Розробити повний план технічного переведення пропаганди, як усної, так і друкованої (план найдоцільнішого розповсюдження пропагандного матеріалу).
4. Установлення штатів пропагандистів на місцях й характеру їх роботи. Координація їх праці, розподілення ролей центру й периферії.
5. Набор відповідних працівників і інструктування їх. Контроль за переведенням їх праці.
6. Координування пропагандної праці Міністерства з аналогічною працею других Міністерств (Військового, Шляхів, Освіти, Внутрішніх Справ і т. д.) Розподілення "сфер впливу їх", характеру праці, взаємин праці між ними.

Це необхідно зробити, щоб уникнути того паралелізму і, навіть, тої розбіжності в пропаганді, яка виникала раніш (напр., відозви, або оголошення двох Міністерств, одно друге анулюючи).

Вся ця робота мусить бути розпочата заздалегідь, щоб в потрібний момент, з зайняттям вже першого клалтя території, можна було пустити апарат повним ходом.

Між тим, ця робота вимагає найбільшого напрудження, як колосально велика й серйозна. Вона також вимагає й досить великого штату людей.

з другого боку, й інформаційно-пресова частина Міністерства мусить також почати свою підготовчу працю.

1. Зараз праця двох бувших Департаменту Інформації й Департаменту Преси (які були на терені Польщі з'єднані в третім Департаментом Пропаганди), зводилися лише до інформування закордону. Тепер ця частина Міністерства має негайно підготувати можливість з менту зайняття території розпочати інформаційну працю України (референція закордонної преси, збирання закордонних вістей і т.п., і подача на Україну інформування "внутрішнє" про діяльність Центру, його заходи й заміри).

2. Повна руйнація духовного життя, знищення інтелегенції, примушує департамент взяти на себе утворення пресових органів на місцях, що викликає підготовчу роботу: розроблення сітки таких органів, їх програмів, планів, - утворення газет-бюро для постачання їх пресовим готовим матеріалом.

3. Організація певних кадрів працівників, які б могли взяти в руки переведення організації преси на місцях, установа зв'язку з місцевою інтелегенцією для використання її для праці, і т.д.

4. Виробити план постачання паперу й приладдя, чого вимагає сучасний стан господарки України.

5. Установлення своїх агентур і кореспондентів на місцях.

6. Негайне вироблення праці до повної реєстрації й контролю над всією пресою на Україні, яка зявиться по ініціативі приватних осіб.

7. Послідовний контроль над нею, а, по потребі, й цензура (хоч би й негласна), - бо знову так звана "українська воля друку" може довести до краху української державности, через ворожу агітацію, яка буде використовувати пресу.

8. Реєстрація й учот всіх працівників преси й найкористнішіе їх використання.

9. Теж контроль за неперіодичними виданнями і т.д.

10. Установлення розподілу праці й компетенції в М-вом Військовим і Внутр. Справ.-

Отже, всю цю колосальну працю ні в якому разі не зможе перевести один Департамент, та ще при тому скороченому штаті уря-

довців.

Тому не

I. Установити

(які є окремо

а) Де

б) Депа

Департамент Преси й

1) орган

апаратом

2. Пре

3. Укра

окремою о

Департамент Пропаганди

I. Відділ за

виконання зам

2. Відділ словесної пропаганди

керування апаратом, інструктування його, зордінування
працею, контроль над апаратом)

305

3. Відділ друкованої пропаганди (експедиція агітаційного
матеріалу, керування производством його на місцях, контроль
за пропагандою, реферування звітів з місць і виготовлення ма
матеріалів по контрагітації ворожим впливам.)

II. Надавши право Міністру поширювати по потребі штати Міністерства
в рамках основних штатів, якими Міністерство користувалося до перехо-
ду за Збруч.

Зараз же треба приступити до організації Департаменту Пропаганди
який негайно зайнявся б підготовкою й друком пропагандних матеріалів,
а також розробкою плану пропаганди і штатів пропагандистів.

Він же має приступити до негайного установлення розпорядку праці між
Міністерствами, а також установити найтісніший контакт з культур-
но-освітніми військовими організаціями.

Всвою чергу, Департамент Інформації, звільнившись від додавкової
праці по пропаганді, має негайно приступити також до підготовчої Пресо-
во-інформаційної праці і виробленню планів по адміністрації преси.

Тільки при цих умовах можливо буде виконати, як слід, завдання Мініс-
стерства.

... один Депар-

...сна людина, заяви

...их обставинах зро-

...вняти з мене цю

просити Вас, Пане

уважаннями, увійти з від-

істрів в негайному по-

ска

Серпня

I

ДО ПАНА ГОЛОВИ РАДИ НАРОДНІХ
МІНІСТРІВ.

Д О П О В І Д Ь.

Маючи за шану просити вас Пане Президенте, поставити на обміркування Ради Народніх Міністрів прикладений законо-проект в 5 примірниках, я можу дати до нього слідуєчі пояснення:

Як відомо за останній час, завдяки відсутности в розпорядженні Міністерства коштів на таємні видатки, була припинена пропаганда за кордоном з боку У.Н.Р.

Відомо, що жадна часопись закордоння лише з одних сімпатій не стане містити потрібних для нас статей і відомостей для цього з нашого боку мусять бути зроблені відповідні " впливи " на закордонню пресу, а це вимагає солідних коштів. Крім того такого роду " впливи " можливі й потрібні на де які польські і галицькі часописи, пресові агенції т.и.

Ще є один бік справи, який вимагає коштів, це певна державного значіння акція на теренах України, як зайнятих більшовиками так і не зайнятих.

От головні точки на підставі яких являється потреба у випрошенню 500.000 мар.польських на таємні видатки. Що до більш докладного з'ясування цих видатків, то це можливо лише шляхом устного доклада, бо документально всього запрополювати не є безпечно.

Керуючий Міністерством Преси
й Пропаганди:

М.Н.Р. з м.ст. 1921 р. 10-го серпня 1921 р.

МІНІСТЕРСТВО

"ст. 10-го" 1921 р.

Преси й Пропаганди

Департ. Пропаганди

До Пана Міністра

Серпня " " 1921 р.

"ст. 10-го" 1921 р.

Ч. 120. Мені доручено керування всією справою пропаганди

в У.Н.Р. і керуванням Міністерством Преси й Пропаганди.

Постановою Ради Народніх Міністрів від 10-го серпня

б.р. Ч. 120. Мені доручено керування всією справою пропаганди

в У.Н.Р. і керуванням Міністерством Преси й Пропаганди.

Тому, бажаючи поставити справу інформації й пропаганди

на справжню височину, я маю за шану просити Вас, Пане Мініст-

ре, зробити по своєму відомству відповідний припис про регу-

лярну надсилку всіх відомостей, які довірені Вам установи

мають або одержують по слідуючим питанням:

1. Діяльність відомства.

2. Намір й проекти по відомству.

3. Відомости про стан на Україні і взагалі в совдепії.

а) загальні відомости,

б) економічне й фінансове положення,

в) повстанський рух,

г) шкільне, церковне й взагалі культурне життя на
Україні,

д) військовий стан большевиків,

е) торгівля кооперація і т.д.

ж) взагалі відомости зі всіх галузів громадсько-
політичного й культурного життя на Україні й
совдепії.

4. Всі відомости про життя в таборах, еміграції за кордо-
ном во всіх державах світу.

5. Взаємини відомства зі організаціями других держав
і т.д. і т.д.

Коли ці відомости маютьс'я в окремих докладах довірених осіб
то прошу надсилати копії цих докладів без скорочень.

Відомости ці потрібні всі не виключаючи й таємного матер-
ялу, який хоч і не підлягає оголошенню, але дає вказівки й ма-
тер, ял для певного напрямку праці.

Документи особливо таємного характеру бажано направляти

безпосереднє на ім'я Керуючого Міністерством зі зазначенням умовного знаку "особисто".

Документи звичайного типу таємного характеру можуть на-
правлятися відповідними установами до Департаменту Пропаган-
ди зі зазначенням "таємно".

Приймаючи на увагу те велике значіння, яке має зараз для
центру У.Н.Р. пропаганда української державности й праці
цього центру, Міністерство Преси й Пропаганди запевнено, що
Ви Пане Міністре, в інтересах загальної справи не відмовите-
ся зробити суворий припис по підлеглих установах під від-
повідальність їх начальників, що до систематичної й регуляр-
ної подачі зазначених вище відомостей.

Керуючий Міністерством Преси
й Пропаганди:

Ковалевський

Директор Департаменту:

Іваненко

З оригіналом згідно:

Діловод Каннівський

І Н Е Н Е М
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Затверджено " " берня 1921 року

ГОЛОВА ДИРЕКТОРІЇ.

П о с в і д ч у ю:

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАРЬ

УХВАЛЕНО
РАДОЮ НАРОДНИХ МІНІСТРІВ
ПОСТАНОВА.

про асигнування з розпорядження Керуючого Міністерством Преси
і Пропаганди 500.000 марок польських на тижнівні видатки.

§ 1. Асигнувати з розпорядження Керуючого Міністерством
Преси і Пропаганди з коштів Державної Скарбниці п'ятсот тисяч
марок польських по § *окр. def.* Конториса Міністерства 1921 року
на тижнівні видатки Міністерства.

§ 2. Постанову цю перевести в чинність через посламців.

Голова Ради Народних Міністрів

Керуючим Міністерством
Преси і Пропаганди:

Пану Міністру Шляхів.

Маю за честь прохати Вас, пане Міністре, звільнити мене від обов'язків Голови Комісії по скороченню штатів по слідучим міркуванням: Стан мого здоров'я примушав і раніш просити Вас не призначати мене Головою Комісії по скороченню штатів праці в котрій при сучасній напруженій нездоровій атмосфері в Міністерстві Шляхів предбачалась дуже тяжкою і я примушений був погодитись тільки на певних умовах, котрих на жаль не можливо утворити навіть ~~са~~ самій Комісії; дійсно один із представників залізничного Пресійного Союзу п.Віник з самого початку праці в Комісії почав тримати себе не поважливо до представників Уряду і особисто Голови Комісії, викликаючи тим нервозність членів Комісії і взагалі атмосферу в котрій нормальна праця не можлива. Другий представник Союзу Голова тарнівської ради Союзу і Голова тимчасового Центрального Органу Союзу так званого Організаційного Бюро п.Дерев'янно мовику відомо підтримував п.Віника не приєднуючись до мого протесту против поведінки п.Віника, недопустимого для гідності представників уряду. Засідання Комісії від 24/VI я примушений був припинити закривши його після того, як не було можливости привести п.Віника до порядку. Становище Голови Комісії ускладнялося тим, що в самому Союзі провадиться боротьба за представництво в Паритетній /особій/ Комісії по скороченню штатів, яке питання ще остаточно не вирішене, бо на Тарнівських Загальних Зборах вибраних до Комісії замість п.Дерев'янно п.Мисика. Мандат йому Організаційне Бюро ще не видало, про це мені відомо не тільки як члену Союзу і члену Тарнівської Ради Союзу, але і завдяки тому, що мені надіслано Головою Зборів протокол про вибори до Паритетної комісії п.Мисика.-

Голова Комісії ПЛЮЩ.

26/VI.1921 року

М.Тарнів

З оригіналом згідно:
Начальник канцелярії

РЕЗОЛЮЦІЯ п.МІНІСТРА:

Негайно загальному Департаменту:
"На звільнення від обов'язків Голови Комісії п.Директора департаменту ПЛЮЩА з огляду на стан його здоров'я згоден. Головою Комісії по скороченню штатів службовців призначаю п.Директора Департаменту І.П.Шовгеніва з тим, що Комісія мусить негайно приступити до продовження праці."

27/VI-1921 року С.ТИМОШЕНКО

З оригіналом згідно:
Начальник канцелярії

Крестиница
Нар. вѣдѣн
Слова Крестини
Низов не робѣит
Отмена
Просвѣ
Уставъ Торбарева

В. об. Дурегого мечни
Д. му Деревни. За нѣм
Всѣ работы выжигут
Н. Тяну.

Н. Годни, речубихани
Сатира, Дмитрико,
Фенцако-Вонвахи

Всѣ бѣжигу градо
Виноуе Завагити

Решет
Селѣва
Тяну
Вин

340

З А К О Н

від 17 грудня 1920 р. про наділення землею жовнірів Війська Польського.

Арт.1. Жовніри Війська Польського, що боронили кордонів батьківщини можуть отримати землі у власність з запасового фонду, утвореного на підставі закону від 17 грудня 1920 р. про перехід землі, в де-яких повітах річі Посполитої Польської у власність держави, на умовах, в слідуючих артикулах зазначених.

Арт.2. На одержання землі за дармо мають право:

- а/ інваліди і довніри Війська Польського, котрі особливо відзначились;
- в/ жовніри, які добровільно вступили до Війська Польського і відбули фронтową службу;

Арт.3. Всі інші інваліди, а також жовніри, способні до хліборобської праці, в міру запасу, можуть отримати землю за викуп.

Арт.4. Прав на набуття землі /арт.2 і 3/ позбавлені жовніри:

- а/ карані за злочин протів сили збройної Польської держави.
- в/ карані за злочин дезерції.
- с/ притягнуті до відповідальности карної за розтрату державного майна, аж до часу набуття чинности вироку виправдуючого;
- д/ котрі не додержались наказів про демобілізацію;
- е/ котрі з порушенням права самовільно брали в посідання чужу землю.

Арт.5. Розмір наданої окремими жовнірами землі мусить бути вистарчаючим для провадження самотійного господарства, однак не вище 45 гек. включаючи і землю, що даний жовнір в своєму посіданню має.

Групи жовнірів, об'єднаних в спілки земські на засадах, які встановить Головний Земський уряд в порозумінню з Міністерством

Рільництва і державного майна, можуть отримувати землю для пізнійшого розподілу її в кількості не перевищуючій 45 гек. на кожного члена спілки.

Арт.6. Ковнір, котрий буде наділений землею на протязі одного року сам, або родина його не оселиться, або на протязі трьох літ, з моменту наділення його землею, не загосподарюється, може бути в адміністративному порядку, постановкою Надавчого Комітету усунутий, при чім земля повертається у власність держави, в розпорядження Надавчих Комітетів, властиво Головного Земського Уряду.

Арт.7. Розмір викупу за землю, набуту ковнірами на підставі арт.3, встановлений буде в кількості 30-100 кілограмів жита за гектар річно і сплачуватись буде державі готівкою на протязі 30 літ, почавши від 5 років по наділенню, піврічними ратами наперед, але на виносення купившого може бути сплачений і на протязі часу коротшого.

Арт.8. Польська держава, в міру можливості приходить з необхідною в натурі, або грошах, допомогою для загосподарювання земель одержаних поодинокими ковнірами або спілками.

для цієї цілі призначаються:

1/ частина живого та мертвого інвентарю, що залишається після демобілізації війська, яку має встановити Міністерство Військових Справ з Міністерством Рільництва і Державного Майна;

2/ матеріал будівельний в кількості, не перевищуючій 80 куб.метрів на господарство, на підставі Закону 28 лютого 1919р в цілях забезпечення населення деревом для будівлі і опалу;

3/ два мільярди марок в розпорядження Міністра Хліборобства та державного майна для видачі кредиту ковнірам готівкою, або в знаряддях рільничих, збіжж'я для посіву то-що.

З безплатної державної допомоги, зазначеної в п.п. 1 і 2 цього артикулу, можуть користатися лише особи зазначені в арт.2, що не мають засобів для набуття за плату, з безплатної ж допомо-

ти, зазначеної в п.2 цього артикулу рівно-ж користатись можуть і особи зазначені в арт.3, що не мають засобів до набуття за плату.

Арт.9. до кваліфікації зовнірів, установлення їх прав на платне чи безплатне одержання землі, уповноважуються власті військові.

Арт.10. Господарства утворені на підставі цього закону на протязі 25 літ з дня набуття не можуть бути поділені, або продані без згоди на те Урядів Земських. Всякі умови складені з порушенням цього вважаються недійсними. Такі постанови виносяться судами на внесення окружних урядів Земських, а до часу утворення їх - повітовими комітетами надавчими.

Арт.11. для переведення наділу землею зовнірів утворюються повітові комітети надавчи, згідно арт. 7, Закону від 17 грудня 1920 року про перехід у власність держави земель в де-яких повітах Річі Посполитої Польської.

Постанови повітових комітетів надавчих, винесені на підставі цього Закону, землі не підлягають.

Арт.12. На Міністерство справ військових і військові частини /дівізії, кавалерійські бригади і т.д., покладається обов'язок співпраці з Головним урядом Земським в технічному розділі землі поміж поодинокими зовнірами в рамках цього закону і під загальним керівництвом і контролем повітових комітетів надавчих або інших органів Головного Уряду Земського і Міністерства хліборобства.

Арт.13. Переведення в життя цього закону доручається голові Головного уряду Земського, Міністрові хліборобства та державного майна і Міністрові військових справ в порозумінню з заінтересованими Міністрами.

Арт.14. Закон цей набуває силу з дня його оголошення.

Маршалок Тромпчинський. в.р.

Президент Міністрів Вітос в.р.

Голова Головного Уряду Земського Вільконський.

Міністр хліборобства і державного майна Хмелевський.

Міністр військових справ Сосновський.

*Перепиш Неломинський
вот так кажи*

з доповіді Посольства У.Н.Р. в Німеччині з 26-го
січня 1921р. ч.233.

.....

9/ Гетьманська акція в Німеччині. Ця акція, яка весь час не віпочивала, тепер дещо виступає більш зорганізовано й послідовно. Тут був Скоропис-Молтуховський і по пертрактаціях із генералом Гобманом і його прибічниками, дістав гроші. За ці гроші купили вони "Нове Слово" і перехрестили його в "Українське Слово". Редакція складається із д-ра Кузелі, Богдана Лепкого, Полтавець-Остриниці, полк. Новохацького, Миколи Трезвінського /бувний Голова Військово-Санітарної Місії/ і Сотника Дуговенка. Вони мають около 200.000 марок і є на пів року забезпечені. Скоропис перебалакавши із Панею Мирною, порадив, щоби скликати й закласти Комітет для опіки полоненими, щоби таким чином дістати в руки знов полонених. Та на це засідання прийшов і Представник Червоного Хреста д-р Матюшенко і своєю критикою й аргументами перепер, що нарада рішила передати справу опіки над полоненими і всі фонди, які обіцяв Скоропис-Комітетові Червоного Хреста. Таким чином справу політичну знеутралізовано й Скорописа пляни не вдалися.

Посольство У.Н.Р. у Німеччині слідить за справами дуже уважно й тоді, коли момент назріє, поробить всі відповідні кроки.

.....

національної

- 1) Члени засновуються в усіх правохочих ^{національних} державах за Українську державність, під прапором УНР.
- 2) Члени не з політичною наміреною.
- 3) Члени стоять на стороні інтересів збройних сил, угодою за Українську державність і миром під наглядом обох сторін інтересів збройних сил, реалізуючи на даний момент політичний зміст.
- 4) Керує і головним своїм завданням Члени забезпечують співробітництво до найліпшої організації на засвоєння армії, на підготовку інших засобів для продовження вільної боротьби.
- 5) В справах організації війська Члени інформують командування щодо потреби, щоб воно могло бути національно-демократичним, збудованим на підставі організації західно-європейських арій.
- 6) Керує організація збройних сил повинна відбудувати в Україні наддержавну наперед організацію туди, системи і політичності.
- 7) Ідея і матеріална здатність зброї і інше з одного з конкретних членів організації Українських збройних сил.
- 8) Виходячи з принципу, що керування державними справами повинні мати місце з нашими руками і борючись за виконання демократичних принципів співзавантаження, а не насильства, Члени ретельно бачать боротьбу зі злочинством і бандитизмом в армії, виміру і в державних установах.
- 9) В справах загальної політики, Члени, не прешураються

Великою причиною 1^ю своєю програмою, армією, шові-
ністичними, які цього виявляють своє бачення
потугами Української держави. Зокрема Чехи наводять
досягнення військову консолідацію з іншими силами,
яко долають шовіністичні протії селянських бачення
при умові, що всі сили визнавали Українську
Державність.

Проти то прагнень зменшити.

СПРАВОЗДАННЯ

про працю Відділу Преси і Інформації Міністерства Преси і Пропаганди

У. Н. Р.

За лютий місяць 1921 року.

Діяльність Відділу Преси має два періоди: до половини Лютого і з 16-го числа зазначеного місяця /себ-то з дня введення нових штатів/ до кінця місяця.

У першій половині Лютого, з огляду на дуже малу кількість праць виконаних, праця Відділу обмежувалась: а/ виданням комунікатів і б/ надсиланням Референтами статей і інформацій до органів преси./данні про працю п.п. Референтів подані у кінці справоздання/.

Другий період праці Відділу Преси починається з моменту введення нових штатів і обняття мною посади Начальника Відділу, себ-то з половини Лютого.

У цей період свого життя Відділ Преси поставив собі завдання: 1/ зробити свій апарат більш чуйним, відзивчивим і швидко реагуючим на явища життя, 2/ поширити поле своєї діяльності в розумінні як простору, так і мас, 3/ збільшити до належного розміру свою літературну продукцію і 4/ збирати матеріали, як і завжди необхідні під рукою для швидкого і належного реагування на питання життя.

З цією ціллю розгорнуті нові галузі Відділу і побільшено штат слугачих.

А Р Х И В. Упорядковано архив Відділу і для завідування ним призначено окрему особу. Не маючи змоги передплатити всі необхідні журнали та газети, архив купує лише найнеобхідніші, а саме: "Нову Реформу", "Час", "Жеч Посполиту", "Напшут", "Наруд", "Кур'єр Поденний", "Гонець Краковський", "Голос Росії", "Руль" та інші. Передплачується "Український Вістник" і "Рідний Край". Одержуються також журнали: "Воля", "Син України" і таборові журнали "Колучки", "Око", "Наша Зоря".

Завідуючий архивом щодня перечитує увсю пресу, підкреслює цікаві статті та замітки, нотує і вибирає матеріали для "огляду преси" і "Обіжника".

Комплекти використаних газет поступають до архиву. З них робляться вирізки, які наклеюються на папір і класифікуються. Заведена слідує класифікація пресового матеріалу: 1/ Рада Республіки і Віденська Національна Рада, 2/ директорія і Уряд У.Н.Р., 3/ Питання про визнання суверенності У.Н.Р., 4/ життя на окупованій Україні, 5/ Повстання, 6/ Українське військо і його життя в таборах, 7/ більшовики і Україна, 8/ Російська еміграція і Україна, 9/ інші народи світу і Україна, 10/ робітничі питання, 11/ економічне питання, 12/ Східна Росія, 13/ Західна демократія і Московські комуністи, 14/ Українське життя на еміграції.

Крім періодичної преси, в архиві збираються слідує матеріали: 1/ стенограми засідань Ради Республіки /одержуються неакуратно/, 2/ закони, 3/ комунікати Українських Пресових Бюр, 4/ доповіді відпоручників Міністерства Преси і Пропаганди про життя української армії в таборах, а також і про життя біженців, 5/ всі видання Мініст. Преси і Пропаганди, 6/ цінні офіційні документи, листування і т.и. 7/ книжки, які виходять з друку, 8/ матеріали про життя українців на Волиню та Лемківщину.

ПРЕСОВЕ БЮРО. /Т.У.П.Б./ Щоби, з одного боку, поширити серед більшого числа газет інформації про Україну і державний український Центр, а з другого боку, надати більше ваги цим інформаціям, при Відділі Преси відновлено /властиво організовано/ Тарнівське українське Пресове Бюро. Завданням цього Бюро є інформування як української, так і закордонної преси про події на Україні і Уряд У.Н.Р. - обіжно.

З зазначеною ціллю Відділ Преси тричі на тиждень видає обіжники під назвою "Обіжники Т.У.П.Б."

Пресове Бюро не має ні окремого штату, ні спеціальних агентів. Воно цілковито обслуговується силами самого Відділу Преси.

О Б І Ж Н И К И. Обіжники Пресового Бюро випускаються чотирма мовами: українською, російською, німецькою і французькою. Українською мовою обіжники видаються в більш широкому розмірі й надсилаються українським і польським органам преси. Російською мовою обіжники видаються більш скорочено. Обіжники для французької і німецької преси видаються у найбільш стислому вигляді. Видання обіжників

ків, однакових по змісту, але різних по об'єму, вимагає великої витрати сил і часу. Не зважаючи на це, Пресове Бюро охоче віддає свої сили, керуючись тою думкою, що тільки таким шляхом можна досягнути можливості вилучати інформації в чужеземній пресі: за кордонні російські і інші газети друкують лише інформації незначні по об'єму.

Мається на увазі в найближчому часі видавати для польської преси спеціальні об'єднання польською мовою.

Об'єднання Пресового Бюро надсилаються: всім українським органам преси, російським газетам - у Німеччині, Франції, Швейцарії, Данії, Естонії, Чехо-Словаччині, Бессарабії та Варшаві, польським газетам у Варшаві, Кракові і Львові. Об'єднання німецькою та французькою мовою надсилаються до країнських консульств за кордоном, а саме: у Німеччині, Австрії, Чехо-Словаччині, Угорщині, Швеції, Англії, Румунії, Туреччині, Швейцарії, Болгарії і Франції. Прес-бюро просило консульства у зазначених державах містити інформації, які їм надсилаються, у місцевих газетах і вирізки з цих газет надсилати до Прес-бюро разом з іншими матеріалами про Україну та українські справи.

Зміст об'єднань: звіти про засідання Ради Республіки, інформації про події на Україні, про діяльність Уряду У.Н.Р. і української еміграції, відомості про до єврейського питання і т.п.

Для об'єднань використовуються матеріали найбільшої ваги і цінності, цілком певні з боку правдивості, з покликанням на джерела /польшовицькі газ., документи, оповідання втікачів з України і т.п./.

Форма, зміст і певність об'єднань зробила в це своє діло. Російські газети, які до цього часу ставилися до нас дуже неприхильно, з недовірою, - потроху починають використовувати наші матеріали. Оскільки об'єднання завоювали довіру у періодичній пресі, свідчать такі факти: Варшавська російська газета "Свобода" збудувала на наші інформації "Симптоматичне порівняння" цілу передову статтю /4. раз. від 25. лютого 4.р./.. Ретиманська газета у Берліні "Українське слово" в листі від 1-го березня 4.р. на ім'я Пресового Бюро пише: "Редакція українського слова має честь просити вас слати систематично свої інформації ні листи, об'єднання і буклети на адресу редакції, для ширшого використання часописі. Брак свіжих і певних відомостей за кордоном про діяльність Уряду У.Н.Р. і з українського життя часто родить неправдиві відомості, чому редакція просить не відмовити надсилати стало і акуратно свої інформації". Про поважне відношення до Пресового Бюро свідчить і той факт, що спростовання від імені Бюро статті в 4.724 газети "Віля", в якій зроблено закид пану Головному Отаманові Генералу, Смеляновичеві-Павленкові і українській армії в єврейських погромах, - зазначена газета вмістила повністю, правда, з приміткою від редакції негативного змісту, для спростовання якої вже зібрані належні документальні дані.

Інформації Пресового Бюро, що розсилаються об'єднанно, в газетах друкуються під ініціалами Т.У.Р.Б. /Українське українське Пресове Бюро/ - нині "Українпрес".

Крім періодичної преси об'єднання Бюро надсилаються: а/ до фракцій Ради Республіки, б/ до Міністерств, в/ до Президії Ради Республіки, г/ до Н. Головного Отамана і д/ до різних окремих державних установ і урядових осіб /відпоручників/. Крім цього, об'єднання виставляються для українського громадянства в готелі "Бристоль" і надсилаються до культурно-освітніх українських організацій на Волинь та Холмщині.

Зустріч з закордонною пресою і вплив на неї. Політичний такт і практичні міркування вимагали від Відділу Преси певних методів праці. Справа в тому, що інформації про життя українського державного центру, в закордонній пресі не викликали зацікавлення. З оглядом на офіційних українських джерел як російська еміграція, так і польська преса ставилася з помітним недовіром. Надсилка об'єднань до цієї преси офіційно завчасу була осуджена на неуспіх.

З огляду на те, що, з одного боку, закордонна преса має неправдиві відомості про наш національно-державний рух, з другого боку, що робить з них помилкові висновки, Відділ Преси поставив собі завданням укласти в довіру у цих органів, закидати їм своїми інформаціями з певним освітленням явищ нашого життя і, таким чином, потроху паралізувати шкідливу для нас працю зазначених чужеземних органів преси. Завдання було виконано мною за допомогою Головного Ресерента П. Іванини, завдяки особистим літературним знайомствам та фактовому знанню газетного діла. Ми увійшли в зв'язки з закордонною емігрантською російською пресою, як приватні особи. Газети "Руль", "Голос Росії", "Свобода", "Последнія Новости", "Последнія Известія", "Время", "Новое Слово", "Воля Росії", "Народное дело" запропонували нам дописувати про Україну і українські справи. Давши згоду, ми надсилаємо приватно цим газетам той матеріал, який вважаємо корисним для

нашої національно-державної справи. Правда, з початку зазначені російські газети відмовлялися від інформації про наш державний Центр і Раду Республіки, але згодом почали друкувати все більше та більше. Використовуючи цю обставину, ми почали "по знайомству" надсилати їм вже і офіційні обіжники "спеціально" для них...

Отак, майже всі впливові російські газети вже почасти в наших руках. Вжити заходи, щоб приборкати і в Парижське "Общее дело".

Що торкається польських газет, то проникнути нам у них дуже важко, хоч правда, і в цьому напрямку де-що вже зроблено. Не можна не зазначити, що в справі друкування польськими газетами інформації про український державний Центр, крім політичних причин, безумовно стоять на перешкоді і якісь інші причини. Відчувається, що якась невидима рука нам шкодить у цій справі.

Відділ Преси має на увазі перемогти і цю перешкоду шляхом видання коротеньких, документально стверджених інформацій, які би не викликали ніякого недовіря, а разом з тим були би цікаві по змісту і для польського громадянства; зазначені комунікати видаватимуться польською мовою.

Де-які інформації по політичним міркуванням не зручно подавати від імені Прес-Бюро. До цієї категорії інформації відносяться повідомлення про утиски українців з боку органів польської влади на Волині та Колічині, про акцію більшовиків проти польського уряду, про зв'язки Галицьких діячів з петльмансько-реакційними колами і т.и. Але інформації про зазначені явища вимагають свого значіння того, щоб їх було оголошено. Такі інформації надсилаються до органів преси приватним шляхом.

Обставини політичної боротьби з російськими імперіалістичними колами за кордоном вимагають того, щоб, крім фактів, подавати ще і певне освітлення подій на території бувшої Російської імперії, широкого визвольно-державного руху серед бувших поновлених народів Росії. З цією ціллю мною і п. Ізавиною надсилаються в інші статті до впливових російських органів преси, між іншим надруковані слідуючі статті мої - "Вмираючіє Города", "Во імя справедливости и культуры", "Что сказал я, пусть скажет и он", "Подготовка большевиков к весенней кампании"; Ізавини - "3 тысячи финнов шли в одну ночь", "Наскучило новой революцией" та інші.

Надіслано цілу низку статей до журналу "Боя", "Син України", "Рідного краю", "Канадійського українця", між іншим: передові для "Сина України", про український червоний хрест /обіжно/, про постанчий рух на Україні та українську державність і т.и.

Крім зазначених вище статей і інформацій, Відділ Преси містить в газетах офіційні чи напів офіційні "від імені Прес-Бюро" спростовання статей і інформацій, неправдивих по змісту. Отак, вміщено в різних часописах згадане вище спростовання статті в газеті "Лвілі", інформацій "Українського Вістника" про побачення Головного Стамана з п. Пілсудським. Зібрані матеріали для спростовання нової замітки "Лвілі" про єврейські погроми, вчинені українцями, а також щоб нейтралізувати вплив тої "чорної книги", яка зараз друкується у Франції ворожими до нас єврейськими колами про єврейські погроми на Україні. Відділ має на меті випустити свої матеріали раніше, ніж вище з друку "чорна книга", щоб, таким чином, підготувати читачів і зменшити враження від зазначеної книги. Серед матеріалів, зібраних Відділом Преси, мають бути відома накази Головного Стамана і Смелянського-Павленка про відношення вітська до єврейського населення, про промови євреїв при зустрічі українців, бюлетені єврейського Прес-Бюро і т.и.

КОМУНІКАТИ: Відділ продовжує видання загальних комунікатів Міністерства Преси і Пропаганди. До об'ягтя мною посади Начальника Відділу, себ-то до 1-го лютого було видано 4-і числа /4.4.4, 5, 6, 7/. За мій час видано два комунікати /4.4. 8 і 9/. Комунікат 4.8 загального характеру, комунікат 4.9 - звіт про засідання Ради Республіки від 20-го лютого ц.р. В загальному комунікаті /4.8/ вміщено цілком оригінальний матеріал, щоб дати можливість українським органам преси і таборовим часописам використати його для своїх потреб. Зміст комунікату 4.8 такий: 1/ життя на Україні, 2/ відношення національна Рада /інтерв'ю з на тійним діячем, що прибув з закордону, 3/ привітання надіслані з різних місць з приводу відкриття Ради Республіки, 4/ життя в таборах /Галицький табір ч.10/ 5/ повстанський рух на Україні, 6/ Дмитро Маркович /некролог/, 7/ Україна і Іданск /розмова з консулом п. Павлюком/, 8/ привітання єписк. Промен. Іонісія, 9/ відповідь газеті "Лвілі", 10/ протест правничого т-ва, 11/ діяльність уряду /нові законопроекти/, 12/ українські інваліди за кордоном і 13/ скідна Галичина.

Комунікати друкувалися в об'ємі від 5 до 14-ти друкованих сторінок і надсилалися до редакцій Раді Республіки, Міністерств, урядових установ і в інші місця.

КОМУНІКАТИ "НА УКРАЇНУ". Необхідність інформувати населення окупованої України про життя державного центру і міжнародне становище У.Н.Р. примусили відділ Преси приступити до видання спеціального комунікату "на Україну". У другій половині другого випуску покає одно число комунікату /ч. I/ в три друкованих сторінки такого змісту: 1/ Народе український /відозва українського Пресового Бюро/, 2/ Рада Республіки /Відкриття Ради і перше засідання/, 3/ Уряд У.Н.Р. /його законодавча праця/, 4/ Козаки /життя української армії в таборах/, 5/ Україна та діти народів, 6/ Українське військо в еміграції. При виданні комунікату "На Україну" малось на увазі: 1/ портативність комунікату, що являється першою умовою для переносу комунікатів через кордон і розповсюдження його і 2/ стислий зміст матеріалу, який би в небогатих словах давав багато інформації населенню.

Щоб справу поширити і систематизувати, спеціальна нарада з представників Відділу Преси і Відділу Пропаганди прийняла мою пропозицію: 1/ видавати зазначені комунікати книжечками - періодичними журнальчиками /в 1/32 аркуша/, які було би легко носити в кишені і переносити з місця на місце, 2/ видавати політичну бібліотеку таким з маленькими книжечками. Зазначені видання намічено було друкувати у Львові і негайно перекидати на Україну.

Вже готовий матеріал для першого і другого числа журналу "на Україну" і для першої книжечки "Політичної бібліотеки".

Зміст першого числа журналу "на Україну" /по новому проекту/: 1/ відозва до населення України, 2/ Рада Республіки /Відкриття Ради і перше засідання/, 3/ діяльність Уряду У.Н.Р. /законопроекти/, 4/ Армія Української Народньої Республіки, 5/ Протест населення України проти окупації, 6/ Забурювання в совітській Росії, 7/ діти Народів і Україна, 8/ життя українців за кордоном.

Зміст комунікату "на Україну" ч. 2: 1/ до вас, брати наші рідні, /відозва до ватажків повстанських загонів і населення/, 2/ Рада Республіки /засідання друге, третє, четверте і п'яте/, 3/ Україна і чужі держави, 4/ Березитесь ворогів /проти московської імперіалістичної пропаганди/, 5/ Є державного життя.

Зміст першої книжечки "Політичної бібліотеки": 1/ Промова Голови директорії на Відкритті Ради Республіки, 2/ привітальна промова п. Голови директорії на першому засіданні Ради Республіки, 3/ Від Уряду Української Народньої Республіки до народу українського /відозва від 20 листопада 1920 року.

Для слідуєчих книжок "Політичної бібліотеки" намічені такі теми: 1/ Розвін і організація власних сил у боротьбі за державність, 2/ що сталося над Забурчєм у листопаді 1920 р. /Відверт армії і евакуація Уряду/, 3/ Міжнародна політика і Україна, 4/ Українська Народня Республіка, 5/ що лади Україні большевики і що несе У.Н.Р., 6/ Рада Республіки та її значіння, 7/ Незалежність або рабство.

"ОГЛЯД ПРЕСИ". Через те, що ні члени Ради, ні урядові особи, ні інтернаціоналі козаки не мають змоги читати чужоземної преси, відділ Преси наприкінці місяця приступив до видання ще одного бюлетеня під назвою "Огляд Преси", який має виходити тричі на тиждень. В кінці місяця видано одно число "Огляду Преси" в об'ємі двох друкованих сторінок.

- 3 -

Продукція.-З першого до 18 лютого/ до часу обняття мною посади начальника Відділу Преси /на друковано:

1/Комунікат Ч.495,6- всього 784 друкован. сторінки.
3 12 лютого до 1 березня на друковано:

- 1/ Комунікат Ч.7,8,9 - всього 558 друков. сторінок.
- 2/ Комунікат "На Україну" Ч. 1
- 3/ Обіжник україн. мовою Ч.1,2,3,4,5,6
- 4/ Обіжник рос мовою Ч. 1,2,3,4,5,6.
- 5/ Обіжник франц. мовою Ч.415
- 6/ Обіжник німецьк. мовою Ч.5,4
- 7/ Огляд преси Ч.1

Всього 1088 druk. сторінок

Збільшенню кількості примірників видань Пресового Відділу перешкодили те, що не працював ротатор. Як би не ця перешкода, продукція була би збільшена в 10-15 раз.

Розподілення праці.-Праця в Відділі була розподілена слідуючим образом.

1/Завідуючий Відділом:крім крім загального керування справами В Відділу, редагування і випуск комунікату і комунікату "На Україну" статті, інтерв'ю, спостереження, інформації.

2/Івашина/ головний референт/-завідування виданням обіжників, реферування преси.

3/ Дозінський- завідування оглядом преси, переклади.

4/ Динар/рефер.-реп./-коректа видань, збір інформацій і дрібна літературна праця.

5/Дані Івашина - завідування архивом, вирізки і їх класифікація.

6/Арнавський - уяот видань і експедиція.,

000-000

Прийнявши на себе завідування Відділом Преси, я опинився в більш тяжкому становищі, ніж мій попередник, бо на своє місце я одержав не досвідченого молодого референта, не підготовленого до самостійної праці в сфері репортажу і референтури.

З огляду на таке становище, я змушений був виконувати і попередні обов'язки референта а саме: а/ по черзі з п.Івашиною реферувати засідання РАДИ РЕСПУБЛІКИ і б/давати матеріали для комунікацій і обіжників а також реферувати частину преси. (28)

Оскільки російська Преса за кордоном взята нами в свої руки, свідчать листи редакції газет до мене та до п.Івашини.

Подаю уступки з деяких листів:

Листи до мене:

1/"Голосъ Росіи". - "Милостивый Государь Владиміръ Павловичъ. Какъ Вы, вѣроятно, уже видѣли, Ваша корреспонденція за подписью "Мирный" была помещена в нашей газетѣ. Распоряженіе о высылкѣ Вамъ газеты мы одѣлали.... Посылаются ли Ваши статті циркулярно і другимъ газетамъ или только намъ, какъ Ваша корреспонденція для Вашей газеты. Будете любезны объяснить этотъ вопросъ"... (Берлінъ, 21-го Февраля - 1921 года.

2/"Время" - М.Г. Г.Островскій, по порученію Главнаго Редактора сообщаю Вамъ, что корреспонденціи изъ Украины очень желательны. О высылкѣ Вамъ одного экземпляра нашей газеты одѣлано соответствующее распоряженіе". (Берлінъ 3-го Марта-1921 года).

3/"Послѣднія извѣстія". - Г.В.Островскому. Милостивый Государь. Редакция проситъ Васъ присылать свои корреспонденціи. "Послѣднія извѣстія" будутъ Вамъ высылаться тотъ часъ послѣ присылки Вами первой корреспонденціи". (Ревель. 16-го Февраля-1921 года).

4/"Українське Слово". Ваше співробітництво для нас дуже бажане. (Від пропозиції я відмовився про що сповістив Редакцію, але всі видання Пресового Відділу, як обіжники, комунікати і т.и., до газети "кр. Слово" акуратно надсилаються).

Листи до п.Івашини:

1/"Сегодня" Господ.Ивашинъ. Изв присылаемого Вами матеріала Мы охотно воспользовались сообщеніями, взятыми изъ Кнжныхъ Совѣтскихъ газетъ. Сообщенія изъ Совѣтской Росіи, какъ и замѣтки изъ жизни Украины и т.д. інформаційний матеріаль желателен і впродь".

Павло Ковбун,

Львів, 12.ІІ. 92р.

Ч. 24

Ваша Експедиція!

Сили днаши у Варшаві: закінчується друком і виходить у світ книга, - великого об'єму, на французькій мові, яка головню буде звернена проти націого Трояду і п. Головного Ойшмана, та против Української Державности взагалі.

Видат "і" якась політична група (російська) і буде вона або анонімна, або підписана псевдонімом.

В ній буде приведено багато документів.

Мабуть "і" експлуатуватиме за кордон бувально в усі центри політичного життя.

Друкування книжки у Варшаві - тож має якийсь вплив політичне значіння.

Так само "і" будуть російськородящи мезки великим парляментарів Держави вишати.

В політичних колах м. Львова "і" надають сензаційне значіння, та некають виходу (полян), - групи-ж "Вісник" і "Визволення" ще нікого про сю книгу не знають.

Павло Ковбун.

Р. С. Одновременно высылаю Брошюры П. нарм. Лод.; и́звѣ-
ще вышло бѣже.

Я. К.

Львів,
Пошта №14, Митаків.
Бічна-Пасічка, 221.
Дім Бугацької.

У Н Р.
МІНІСТЕРСТВО
НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

Департамент
Зовнішнього Торгу

Відділ Зовнішнього Торгу

"25" вересня 1919 р.

Ч. 582.

м. Кам'янець.

324

У П О В Н О В А Ж Е Н Н Я.

В доповнення і поширення мандата за Ч. 2648 цим уповноважується Комісія з представників Центральних Українських Кооперативних Установ "ДНІПРО-СОЮЗУ" Андрій С е р б і н е н к о "УКРАЇНБАНКА" Степан Перепелиця та "ЦЕНТРАЛУ" Наконечний, під головуванням п. С е р б і н е н к а

1/ Проводити всі операції і виконувати всі доручення Міністерства Народного Господарства по закупці товарів потрібних, як для війська, так і для населення України; Український Уряд після затвердження Урядом зроблених Комісією державних закупок, приймає на себе всі обов'язки по тим операціям;

2/ Позичати гроши для своїх операцій,

3/ Підготовляти матеріали для дальніших торговельних договорів і державних позичок,

4/ Підготовляти шляхи для Українського Імпорту і Експорту,

5/ Комісія має право кооптувати в свій склад, як окремих представників Українського Уряду, так і фахівців з правом дорадчого голосу.

МІНІСТР НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА М. Ш а д л у н.

МІНІСТР ФІНАНСІВ

Б. М а р т о с.

ДИРЕКТОР ДЕПАРТАМЕНТУ
Зовнішнього Торгу

Д о б р и л о в с ь к и й.

М. Н. Г.

Посольство Української Народної Республіки у Відні

посвідчує, що копія ся є згідна з оригіналом, котрий був
представлений в Посольство і підписаний Міністром Народ-
нього Господарства Ш а д л у н о м, Міністром Фінансів
М а р т о с о м і Директором Департаменту Д о б р и -
л о в с ь к и м.

Відень, 29 грудня 1919 р.

Директор Канцелярії

Ч. 6.

Сіловод

Ч. 1983.

У. Н. Р.

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬОР

До Президії фінансово-економічної
Комісії Ради Республіки.

22 березня

1921 р.

Ч. 291

На запитання від 18 Березня с/р. під Ч....
маю за честь повідомити, що при повірці готівки
закордонної валюти в Державному Банкові, актом
Керуючого ІУ Контрольним Департаментом від 4 Січ-
ня с/р. встановлено, що Керуючим Міністерством
фінансів п. Відібідом було взято з Державного Бан-
ку, як свідчить його росписка від 20 Листопаду 1920
року, - "на схованку" слідує закордонна валюта:

1/ Лей Румунських	152.000
2/ Доларів Американських	700
3/ фунтів стерлінгів	20
4/ франків французьких	600
5/ " Швейцарських	100
6/ Марок німецьких	60.000

28 Січня 6/р. п. Відібідом здано до Головної
Скарбниці:

1/ Лей Румунських	52.000
2/ Доларів Американських	700
3/ фунтів стерлінгів	20
4/ франків французьких	600
5/ " Швейцарських	100
6/ Марок Німецьких	40.000

Таким чином з взятої п. Відібідом закордонної
валюти не повернуто:

100.000 Румунських лей і
20.000 Німецьких марок

Згідно з моїм наказом, представником Державно-
го Контролю при Варшавській філії Експедиції Загото-
вок Державних паперів Старшим Контрольором Максимови-
чем була переведена 9 Лютого 6/р. ревізія сум Міні-

стерства фінансів, які знаходяться в сейфі Віце-Директора Кредитової Канцелярії Грабова в Західному Банку в Варшаві. З акту цієї ревізії видно, що п. Грабовим в момент ревізії пред'явлено ревізуючому копію наказу Керуючого Міністерством фінансів Відділу п. Грабова від 4 Січня 6/р. ч. 2 про реалізацію на Варшавській Біржі 100.000 Румунських лей по 10 марок польських за лей, при чому, по заяві п. Грабова, ним з-реалізовано 25.000 лей по 11 марок польських, що складає (цифрою) 275.000 польських марок, про що ним сповіщено Керуючого Міністерством фінансів рапортом від 17 Січня ч. 14.

Далі, з листування Державного Контролю Міністерством фінансів, виявлено, що п. Грабов, згідно наказу Керуючого Міністерством фінансів п. Відділу від 18 Січня 6/р., мав здати до Головної Скарбниці 75.000 лей Румунських, виручених, як він пише, "від продажу невідомого йому паперу, а в свій час переданих йому для реалізації". З цих грошей поступило до Скарбниці 28 Січня від п. Грабова 60.000 Румунських лей, а решта 15.000 Рум. лей надіслана їм до Скарбниці 22 Січня 6/р. через Генерал-Квартирмейстера Капустянського, але ще досі ці гроші до Скарбниці не поступили. По цій справі Державним Контролем ведеться листування з п. Військовим Міністром.

Між іншим до листа п. Грабова, при якому було внесено їм до Скарбниці 60.000 рум. лей, прикладена копія наказу Керуючого Міністерством фінансів п. Відділу від 18 Січня ц/р., котрим пропонується п. Грабову "здати до Головної Скарбниці 75.000 рум. лей, вартість яких покрити сумою, вирученою від ліквідації паперів". через те, що ця операція для Контролю була неясна, він звернувся до п. Відділу з запитанням по ній, на що п. Ві-

Відибіда відповів, що ці леї було передано п. Грабову в рахунок кредитів Варшавської філії Експедиції Заготовок Державних Паперів по певному курсу. Вважалося, що на країнній випадок вони будуть реалізовані і гроші використані для Експедиції. Але з огляду на те, що в леях з'явилася потреба для Скарбниці, то було доручено п. Грабову передати їх до Скарбниці, а вартість їх покрити сумою, вирученою від продажу %% паперів.

Яка саме з'явилася потреба в леях для Скарбниці, Контролю не відомо, бо закордонна валюта, яку внесено 27 Січня б/р., п. Відибідою переведено по його наказу 28 Січня на Державний Банк, куди ж по його наказу від II Лютого ц/р. передано і 60000 рум. лей, поступивших від Грабова і взагалі вся закордонна валюта, яка мала в той час в Скарбниці, а саме: 74.980 австр.корон, 5.546 рос.царськ.рублів і 2.000 думських рублів.

Крім цього, п. Відибідою взято зі Скарбниці 15 Серпня 1920 року без асігновки, просто з каси під його росписку, позичково 58.000 польськ. марок. На запит Контролю, на який саме предмет взято ці гроші і де вони зараз знаходяться, п. Відибіда, відношенням від 7 цього Березня під ч. 619 відповів, що в сей мент, за відсутністю п. Маслова, який відбуває подорож до Німеччини, у якого знаходиться вся відчитність по витраті цих грошей, він не може дати вичерпуючого пояснення, але наскільки пригадує, їх витрачено на купівлю літературних матеріалів для Міністерства фінансів.

З приводу того, що досі ще не зведена в Державнім Банку бухгалтерія і що в часи літучих контрольних ревізій касові операції Банку не тільки не було проведено, ^{по бухгалтерії} але навіть по касових книжках і по книжці комори Банку, перевести докладну ревізію видатків, ревізуючі не мали змоги і через те актом

від 4 Січня п/р. видача п. Відибіді закордонної валюти була зафіксована тільки завдяки тому, що в одній зі скриньок з грошми була знайдена ревізуючим росписка п. Відибіді від 20 Листопаду 1920 р., під яку була взята закордонна валюта.

Що-ж торкається питання про 500.000 польських марок, то, як видно з акту Старшого Контрольора ІУ Контрольного Департаменту п. Максимовича від 9 Лютого п/р., ці гроші одержано п. Грабовим з сум Варшавської філії заготовок Державних Паперів, з них: 350.000 пол.марок по наказу п. Керуючого Міністерством Фінансів від ІІ Жовтня 1920 року а 150.000 пол.марок - по наказу його від 26 Листопаду 1920 року.

Видані вони п. Грабову на поїздку його до Берліну, але, хоча ця поїздка і не відбулась, гроші назад до філії Експедиції не повернуто і в момент ревізії 9 Лютого 1921 року вони знаходились в сейфі п. Грабова в Варшаві.

Державний Контрольор

Керуючий ІУ Контрольним

Департаментом

Tłomaczenie

Odpis z odpisu.

D E K L A R A C J A .

Zebrani przedstawiciele partji i ugrupowań ukraińskich zważywszy obecny moment polityczny, uważają za niezbędne ustalić co następuje:

1/ Rząd Atamana Petlury w obecnym jego składzie dowiodł swej absolutnej niezdolności do urzeczywistnienia odrodzenia narodowej Ukrainy i uwolnienia terytorjum od okupacyi bolszewickiej.

2/ Rząd Atamana Petlury musi być zmodyfikowany i uzupełniony przez elementy reprezentujące sfery narodowe, polityczne i demokratyczne Ukrainy.

3/ Narodowy Rząd Ukraiński winien dążyć do uwolnienia Ukrainy od bolszewizmu i anarchji, oraz ustalić w kraju system demokratyczno-republikanski i porządek społeczny.

4/ Narodowa Republika Ukraińska musi wejść w ścisły sojusz wojskowy, polityczny i ekonomiczny z Polską i Francją.

5/ Żywotnym interesem Republiki Ukraińskiej jest skonsolidowana i trwała egzystencja Państwa Polskiego.

6/ Wszystkie porozumienia i traktaty zawarte dotąd między Polską a Ukrainą muszą zachować swoją siłę i winne być uzupełnione przez nowe traktaty, korzystne dla obu państw.

7/ Ze względu na to, że sprawa Galicji Wschodniej jest wewnętrzną sprawą Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Rząd Ukraiński oświadcza w kwestji tej swoje zupełne desinteressement.

8/ Połączone międzynarodowe sfery polityczne, socjalne i narodowe Ukrainy muszą bezzwłocznie zwrócić się do mocarstw Ententy, celem uzyskania ich pomocy i protektoratu dla sprawy Ukrainy, okupowanej przez bolszewików.

Wiedeń, dn. 14. III. 21.

Własnoręczne podpisy:

Za zgodność :

płk. Czernuszenko.

Gen. Grekow, Dr. Andrjewski, J. Makarenko.

Za zgodność z odpisem:

Tłomaczenie i odpis z odpisu.

P O S W I A D C Z E N I E .

Dr Atanazj ANDRJEWSKIJ, członek Dyrektorjatu Ukraińskiego i ppłk
Sergiusz CZERNUSZENKO są upoważnieni przez związek partji i ugrupowań politycznych ukraińskich do prowadzenia pertraktacji i zawarcia wstępnego traktatu z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z postulatami deklaracji Rady Narodowej Ukraińskiej.-

Podpisy :

Dr KRIWECKI, Gen.GREKOW.

Wiedeń, dn. 14 marca 1921 r.

Za zgodność z odpisem :

До Іваної Національної Ради
інтерпелує

Сьогодні останні дні жорстоко свідчать,
що грати врятування нашої держав-
ності від Московських большевиків
не приходитьсь. Заведення знов презви-
данок, терор свідомих українців,
промови Троцького та заклики Леніна
про необхідність створення єдиної негі-
мної підтвержую попереднє - це з одного
боку. З другого до нас доходять певні
відгуків про те, що суспільство ліберальних
ї Правобережжя та наша інтелігенція,
починаючи майже з боратів і сілганів
мають правими, проникувати ідею
боротьби найздітнішими з московизмом
для створення власної держави.

З огледу на це У. Народна Република
на партис рачуа неопідзним та своєчасним
зверну́тис до Національної Ради зі суду
підпис

У Визначенні за необхідне для врятування
нашої державності продовжувати
активну боротьбу з соцістською Росією
або до звільнення всієї території УНР,
національна Рада мусить допомогти великій
Уряду і державам Антанті боротьбою

представників ІНР на мирові переговори
українськ держав з Гоминьцями, ратую-
чі що долю Українського народу
може вирішувати лише репрезентан-
ти.

i 2) обрати комісію для вироблення
положення про організацію міцної
влади.

1920 рік 7/IV

Українське
 Православне Брацтво
 ім. св. Миколи та Антонія
 Марнівська філія.
 Рада Брацтва.

62

Вторник 1921 р.
 № 500

м. Марнів, на
 сесії.

В цього Мовни святкується роковини
 смерті Святителю Ротмистра Українці-ІВАНА
 НАЗІМІ.

4-го Мовня на проєднанні о 6 год. веч.
 вечірня в утрині; у середу 5 о 10 год. ран-
 ку літургія і після неї пам'ятка по ІВАНА
 ІВАНОВІ НАЗІМІ. У вчорі о 7 год. ВІСІР-АМА
 ІВАН: реферат проф. Орієнто, проєднання ітн.
 Ротмистра Назіми, хоромі співа і т.д.

Словісничі про означено, Рада Брацтва
 ласкаво просить відзначати Святкування своєю
 присутністю.

Голова Ради

Гордоський

Секретар

Воснакент

ЕРОДЕННИЦА

ПАНАМИОПРА

Successor of the

Відпоручник
Міністерства Преси й Пропаганди
Української Народної Республіки
у м. Львові
Павло Ковжун
13го Березня 1921 року.
72 19.
м. 16628.

Його Екzellenції, До Па-
на Міністра Преси
й Пропаганди Української
Народної Республіки.

Панство.

Ваша Екzellenція
Пане Міністре!

Отримавши за честь повідомити Вашу Екзе-
лленцію, Пане Міністре, що 20 свого березня, у Львові,
розпочинається першим днем з'їзд-Конгрес Польської
Людської Партії, на яким, як член зазначеної пар-
тії, буде присутнім прем'єр міністрів Польщі, Ві-
тос.

Зважаючи на те, що Польська Людська Партія
(до якої належав Іван Франко) є амавогитма націй, Укра-
їнської Народної-Республіканської Партії, я осмелюю-
ся звернутися до Вашої Екzellenції Пане Міністре,
можна би, Ваша Екzellenція, як Лідер Партії, прибу-
дете на сей з'їзд Особисто, або вишлете Вашого від-
поручника; для Української справи сей з'їзд може над-
рати більшого політичного значіння.

Я звертався на минулим тижню до п. Секретаря
партії Д-ра К. Вроніковського-Сивошайки, але лист не дій-
шов по призначенню, бо п. Секретаря не було в Жарно-
ві, чому я і примушений звернутися до Вашої Ек-
zellenції особисто.

До свого додату, що Галицькі кола групи „Відного
Кроку“ (Д-р Данилович, М. Дуків, Д-р Велітон Твердохіб) з тактич-
ним виглядом та з можливістю більших конференцій
як Польської Людської Партії, так і Української Народної-
Республіканської Партії, — важать приїзду Вашої
Екzellenції

Павло Ковжун.

С П И С О К

ДОПОМОГ ВИДАВНИЦТВАМ МІНІСТЕРСТВА ПРЕСИ І ПРОПАГАНДИ.

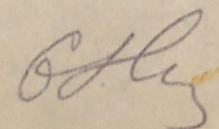
по І липня 1920 року.

Ч.Ч.	Н О М У	Сума в грив- нях.	Коли- вида- но	№ жур- налу	Хто одер- жав.	ПРИМІТКА.
1919р						
1	Т-во "Поступ" довг. "озичка	1.400.000	1/IX	362	Ст. Гаєв- ський.	
2	Т-во "ЧАС" довг. "озичка	2.000.000	18/IX	411	Мих. Пи- сталацій.	
3	Т-во "Освіта" довг. "озичка	10.000.000	18/IX	442	Щаділов	
4	Т-во "Друкар" довг. "озичка	3.000.000	20/IX	461	Балицький	
5	Теж безпов. до- мога на наше минуле.	200.000	20/IX	462	"	
6	Т-во "Наше Діло" "озика	1.000.000	24/IX	483	Катамай	
7	Т-во "Воля" безповоротна	200.000	30/IX	498	Переводна зак. Банк.	
8	Всеукр. Коопр. Вид. Союз. Коротк. сроч. "озика	3.000.000	29/IX	486	Стасюк	
9	Т-во "Дністер" довг. "озика	2.000.000	29/IX	496	Сочинський	
10	Теж безпово- ротне	200.000	29/IX	497	"	
11	Т-во "Книгохбір- ня. Коротк. срочна "озика.	2.000.000	3/X	527	Седлецький	Одержана асігновка гроші вид пізніш див 4.22
12	Т-во "Дзвін" довг. "озика	4.000.000	3/X	530	Як. Череметин ський.	
13	Т-во "Серп і Мо- лот". довг. "оз.	4.000.000	8/X	540	Лизанівсь- кий.	
14	Теж безповор.	200.000	8/X	542	"	
15	Т-во "Вернігора" довг. "озика	2.000.000	10/X	547	Грошей не одержала	
16	Т-во "Черногора" довг. "озика	2.000.000	15/X	560	грошей не одержала	

17	Т-во Українська книжка	3.000.000	26/X	626	А. Крушельницький.
18	"Труд.Громада" безповоротня.	800.000	6/XI	656	Голубович
19	Т-во "Громада" безповоротня	400.000	12/XI	671	Лизанівський
20	Культ.Освіта-орг. галичини, безповоротня	400.000	26/X 1918 рр	-	Наваруку
21	Т-во "Хлібороб" "Позика	4.000.000			Архипенко ✓
22	Т-во "Книгозбірня" "Позика	2.000.000	див.Ч. II	-	
23	Т-во "Рідна Думка" "Позика	1.000.000	-		І.Кобза. ✓
24	Т-во "Всесвіт" "Позика	500.000	-		М и с и к ✓
25	Правоб.Філія Катеринослав. Т-во Позика	3.000.000	-		Магалецький
26.	Т-во "Семенин" "Позика.	3.000.000	-		І. Косенко ✓
27.	Т-во "ЧАС" "Позика	800.000	-		М.Запорожець
28.	Т-во "Дністер" "Позика	600.000	-		Сочинський.
✓ 29	Т-во "Основа" "Позика	1.000.000	-		М.Білінський
✓ 30	Т-во "Народній-стят, "Позика	1.500.000	-		І.Лига.
✓ 31	Техничне Товар. "Позика.	600.000	-		Е.Сердюк
✓ 32	Т-во "Українська Філія" "Позика	2.000.000	-		Н. Григоріів.
33	Т-во "Всеувіт" "Позика	1.000.000	-		В.Запорожець
✓ 34	Т-во "Громадянська Думка"	5.600.000	-		М. Корчинський.

До того було призначено допомоги по 1.000.000 гривень видавництвам: "Каменярь", "Освіта" і "Життя і Містечтво", про видачу цієї допомоги п. Корчинський має дати ^{доповідь} справоздання. Про це він повідомлений.

Директор ~~заказного~~ Департаменту

пропаганда

Виданий по резолюціям п. Головноуповноваженого Уряду У.Н.Р.
Огієнка, Крикконсульта Міністерства п. М. Корчинський.

Е. Н. Р.
Санитарный

У.Н.Р.

НАЧАЛЬНИК

Відділу Бюджетно-Рахів-
ничої Управи
Головної Управи Постачання.

"березня 1921 року.

Видана ця справка Начальникові Загальної Управи Військового Міністерства Радникові ГРИНЕВИЧУ, згідно його прохання, від мене -яко Голови Ревізійної Комісії, утвореної постановою наказом по Військовому Міністерству від 15 лютого 6/р року, а саме ч.24 §1 втім, що: Комісія -яка складається з: 1)Комісія в складі мене,яко Голови, члена Начальника Канцелярії 2-го Генкварта ІУТШ Сотника РУДНІВСЬКОГО і одного з двох представників від 2-го Департаменту Державного Контролю п.п.ТУНІКА і ПУЖКОГО, перепроводила ревізію діловодства і грошову відчитність Загальної Управи Військового Міністерства на протязі з 18-го лютого по 26е березня 1921 року і не установила яких-небудь зловживань як Начальника самої Управи, так і підлеглих йому осіб за часи керування Управою Радником ГРИНЕВИЧЕМ.

2)Комісія лише установила багато хиб рахункового та бухгалтерського змісту, а також установила задоволення різних осіб платною і допомогою без виконання формальних вимог закону, а також і в супереч цим вимогам, наприклад: ст.40 кн.ХХ С.В.Н. дозволяє видавати боргово утримання лише за минулий час в тім випадку, коли гроші зі скарбу не одержані, а між тим де-яким старшинам, в тім числі і самому Начальникові Управи Радникові ГРИНЕВИЧУ, утримання за листопад 1920 року в польській валюті видано в середині жовтня та інше, що докладно зложено в акті, також з'ясовано, що справоздання та гроші, які виписувались персонально Радникові ГРИНЕВИЧУ: 200.000 гривень на господарські видатки та 400.000 гривень на витрати по евакуації, Радник ГРИНЕВИЧ доставив до Господарського Відділу Управи.

3)В своєму акті Комісія між иншим констатувала:

а)що завдання Загальної Управи в грошовому відношенні

при нормальній стані - задовольняти утриманням своїх співробітників та співробітників всіх центральних Військових Установ, а також виплачувати різні допомоги військовослужачим по призначенню Військового Міністра із сум, відпускаємих на цю потребу, але завдяки надзвичайним умовам, викликаних евакуаціями, Загальній Управі доводилося задовольняти не тільки окремих осіб військовослужачих, але і окремі частини і установи - особливо Ставку Головного Отамана та інші, що безумовно збільшувало, видачу боргову, позаяк на ці потреби належних сум в розпорядженні Загальної Управи не було.

б). що багато вищезазначених риб викликано напруженістю праці при самих скрутних становищах - евакуація, реевакуація і так інші, і що не дивлячись на це, вся відсотність збережена настільки, що при збільшенні співробітників (акт від 28 лютого 1921 року ч.3) її можливо сісти-мазувати і надіслати до контролю і поставити праця Господарського Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

Відділу на нормальний шлях.

У. М. Р.

Нар. Сав. Укр.

Мінському Міністерству

2 березня 1921 р.

Ранарет

До п. М. Р. Мінському
Міністру

Розради до мене гаймари
суперу про те, що відби
то є незаконно гану-
стив вігнучек мару.
Бредітну.

І цього прикочу сину
ганується, що парубки
Бредітну гаймо вене,
праву у мене вігнучку
по сесенним обамованам, але
є й асуу савласнов на ревізію
і висновався, що гані її не сесен-
темо буде, про вігнучек неми того
гумані. Коли ревізія була сесен-
чена, пар Бредітну саву прасав-
ся в вігнучек, а є й асуу савласнов
що це вене не савесія вігнучекі
савласнов, до є асуу вігнучекі
вігнучек. Але що не було не-
порядкумим, то і саво бачу
є висновити до гайму. А саме
савасно це на гаймі, а на репар-
ті його неписав: "Бредітну, Нар. Сав.
умену Говн. Вігнучку прикочу
вене савасно. Вігнучку в Нар. Сав.
савасно до 2 місяців."

При маму є і савасно, що

оправу що треба захищати свій
землю, коли якийсь буде підпис-
но чи синою, чи славим заступни-
ком, і тоді ємиме н. Бредішину
одержимий вігновічній гаран-
тії. подарунків напевнені м. м. м. —

Васильченко написав, що на-
всуч про вігнуса є не підпису-
вав по Укріві і повість не само-
стоятельно він по Олімпієвському
в прохоті, мієних гарантій
недарованих пор. Бредішину є
не видавав, а певним чином не
свою нести вігновічності
є і було вігнів, бо своїм згодом була
гора ємиме принципово не тільки
наскільки це віг ємиме самостійно
не закладати про те, чи буде це
згодом написаним несправді за-
твердження в копію, чи ні.

Записаний запис н. Бредішину,
написаний у Нол. Мем. Вігнів
с. м. Рибанька.

Рахунки ємиме

§8 Нумант б днрп бури мурумет иррермис

Нумант, уо нон дурп-аа с дрануи
уо бродант ф дурп бванар. дурп седе
ирициновим, дурп ирициновим
бумарамон 2/3 бсир рорис днрп.

§ Фактом ирициновим сирп уиови
уициновим нуми сирпери франуи
бсир уиови рори бори нуми сирп
и обовициновим на рор сирп уиови
ирициновим сирп не сирпери

§8 Нумант б днрп бури мурумет иррермис
Нумант, уо нон дурп-аа с дрануи
уо бродант ф дурп бванар. дурп седе
ирициновим, дурп ирициновим
бумарамон 2/3 бсир рорис днрп.

2/ Необхідність додати уступ про:

"заведення стройної системи громадського самоуправління"

В/Посадилися не були прийняти додатки:

1/ до § 1 "про демократичного"

2/ "Збереження Міністра пошт і телеграфів"

4-16
2-1
4-1

З А К О Н

ПРО НАДІЛЕННЯ ЗЕМЛЕЮ КОЗАКІВ; СТАРШИН І ВІЙСЬКОВИХ УРЯДОВЦІВ
АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.

I. Поверх того участка землі, який згідно з ст.ст. 13, 21 і 29 закона про землю від 8 січня 1919 р., можуть мати громадяне української народної республіки, наділяються додатковим участком землі:

а/ Козаки, старшини і військові урядовці армії української Народної Республіки, що служать в ній в день видання цього закону,

б/ Козаки, старшини і військові урядовці армії української Народної Республіки, що в мент видання цього закону знаходяться в полоні, але не здались добровільно.

в/ Козаки, старшини і військові урядовці армії української Народної Республіки, що з дня оголошення закона від 18 січня 1919 р., про додаткове наділення козаків землею української народної республіканської армії, по день видання цього закону, були звільнені з армії в установленному порядку, через хвороби або ранення, набуті в військовій службі, в армії української Народної Республіки.

г/ Родини козаків, старшин і військових урядовців забитих, померлих від ран чи хвороб, з дня оголошення закона від 18 січня 1919 року про додаткове наділення землею козаків української народної Республіканської армії, по день видання цього закону.

II. Додатковий участок землі дається козакам, старшинам і військовим урядовцям в довічне користування, в своїх повітах, в розмірі від 1 до 2 десятин кожному на основі правил, що має виробити Міністр військових справ по згоді з Міністром Земельних справ.

III. На випадок смерти козака, старшини чи військового урядовця земля переходить в користування його жінці, або дітям,

а як він не жонатий, та його батькові та матері, не повнолітнім братам та сестрам, коли вони жили з його допомогою. Вищезазначені спадкоємці можуть скористуватись своїм правом тільки на підставі ст. 15 закона про землю в українській Народній Республіці, від 8 Січня 1919 року.

IV. На часи свого перебування в військовій службі козак, старшина чи військовий урядовець має право сам, або через свого уповноваженого здати свій додатковий учасок землі в користування згідно з ст. 16 закона про землю від 8 Січня 1919 р.

У. Права на додатковий наділ землі позбавляються козаки, старшини і військові урядовці, осуджені за злочини:

а/ державної зради,

в/ дезерції, і

в/ розтрата державного майна.

VI. Козаки, старшини і військові урядовці армії української Народньої Республіки, що займались хліборобською працею, та братимуть активну участь в боротьбі за суверенітет української Народньої Республіки і не підходять під пакти а, б, в, і г ст. I цього закону одержують в першу чергу нормальні наділи землі згідно з ст.ст. 13 та 29 закона про землю в Українській Народній Республіці, від 18 Січня 1919 року.

VII. Надати право Міністрові Земельних справ в пояснення цього закону видавати інструкції в порозумінню з Міністром Військових справ.

VIII. Закон про додаткове наділення землею козаків української Народньої Республіканської армії від 18 Січня 1919 року скасувати.

IX. Закон цей до його оголошення вводиться в чинність з дня його затвердження, або з дня повторної ухвали Радою Республіки згідно ст. 14 закону з 9 Січня 1921 р. про Раду Республіки.

СТАТУТ

Експозитури Правительства Української Народної Республіки при Польському Правительстві в Варшаві.

§ 1.

Існуючі в Варшаві, при Польському Правительстві, урядові інституції У.Н.Р.: а/ міжнародна Місія, б/ Вищоюча Комісія на Волисії, в/ Торговельно-Економічна Місія об'єднуються в одну Центральну Установу під назвою "ЕКСПОЗИТУРА ПРАВИТЕЛЬСТВА У.Н.Р. при ПОЛЬСКОМУ ПРАВИТЕЛЬСТВІ в ВАРШАВІ", захоплюючи разом з собою свої функції завідування, внутрішньої адміністрації, технічної і господарчу самостійність, а також пошуку службову і ділову залежність і приналежність до відповідальних Центральних Установ У.Н.Р. в складі котрих вони лічаться.

§ 2.

Котра з зазначених в § 1-му - інституція одержує директивні, настановні і розпорядчі повеління до своєї діяльності від відповідних Центральних Установ У.Н.Р., котрих вона, по закону підлягає. Експозитура в цілому одержує директивні, настановні і розпорядчі повеління лише від Голови Ради Міністрів.

§ 3.

Експозитура в цілому має своїм полем діяльності ідейно об'єднувати і фактично координувати і керувати загальною діяльністю зазначених в § 1-му трьох інституцій і окремих осіб в справах політичних, міжнародних, військових, фінансово-торговельно-економічних і опікувальних, свої діяльності це по всіх зовнішніх і внутрішніх і виступає як перед Польським Урядом, фактом і перед Представителем інших органів в Варшаві - провадиться під час солідарно, тактовно, в підпорядкуванні на користь національно-визвольної боротьби і відповідно до інтересів і вказівок Уряду У.Н.Р. В цьому відношенні всі зазначені в § 1-му інституції, а також і окремі особи безперечно підлягають повелінням і підпорядкуванню Експозитурі і керуються її вказівками. У внутрішнього поведінку роботи цих інституцій Експозитура не втручається і робота їх проводиться під керівництвом відповідальності Голови цих інституцій. Експозитура в цілому має право і обов'язок ініціально з'ясувати перед Радою Міністрів в різних політичних питаннях, які є достатнім аргументом зазначених вище в цьому статуті.

§ 4.

Експозитура складається з двох органів: 1/ Колегії і 2/ Голови. Голова Експозитурі являється разом з тим членом і Головою Колегії. Керувати справами належить до Колегії. Права виконавчі - належать до Голови, котрий, разом з тим, на певні випадки може мати окремі директивні і уповноваженні від Ради Міністрів. Для членів Колегії є обов'язковим своєчасно інформувати Експозитуру про всіх тих справах які згадуються в § 3-му і які проводяться окремими членами чи підпорядкованими їм інституціями. Ця інформаційна матеріал в належних випадках, подається до Колегії для обговорення згідно § 5-го.

§ 5.

В склад Колегії входить: Голова Експозитури, а також член її і як Голова Колегії; членами а/ Голова міжнародної Місії, б/ Голова Вищоючої Комісії на Волисії, в/ Голова Торговельно-Економічної Місії і г/ окремі члени по персональному призначенню Ради Міністрів.

Всі члени мають право узагального голосу. Голова Експозитурі призначається Радою Міністрів по згодою встановленням законами У.Н.Р. Заступником Голови являється один з членів Колегії по призначенню Ради Міністрів. На випадок відсутності кого небудь з зазначених членів - Голова інституцій їх можуть, тимчасово замінити в Колегії заступники по посаді.

§ 6.

Всі ці справи і завдання, які покладаються на обов'язок Експозитурі згідно § 3-го, - в кожному випадку обговорюються в засіданнях Колегії. Висновки в засіданнях Колегії роблять Головою чи окремими членами в залежності від того - до кого справа поступила згідно § 3-го.

у кого вона виникла. Мотивовані ухвали приймаються в Колегії звичайною більшістю голосів. При поділі голосів на рівні частини - перевагу має голос Голови Колегії. Засідання Колегії протоколюються. Особливі думки закріплюються окремими членами в засіданню, листовно подаються Голові не пізніше як на другий день після засідання і прикладаються до протоколу. Копії всіх протоколів з відповідними прилогами надсилаються Головою Колегії до Голови Ради Міністрів і за згодою Колегії можуть видаватися членам Колегії в разі їх побажання висловленого в засіданні. Засідання Колегії призначаються Головою, чи по постановам самої Колегії, в міру потреби. Для дієвості засідання в ньому мають бути присутніми не менше трьох членів. Справи, які належать до компетенції одної з трьох зазначених в § 1-му інституцій - мають розглядатися обов'язково в присутності Голови цієї інституції, чи його заступника по посаді в разі відсутності самого Голови.

§ 7.

Всякі грошові суми і річові цінності які буде одержувати Експозитура, чи окремі її члени для Уряду У.Н.Р. мають передаватися до Скарбниці Експозитури, звідки направляються до державної Скарбниці або передаються тій інституції, чи тій особі, чи витрачаються на ті потреби, які будуть вказані Головою Ради Міністрів. Для запису прибутку і видатку, як грошового, також і річового в Експозитурі мають бути заведені відповідні книжки і справознавчі ревізії, котрих по вадиться за загальним порядком - установлений державного Контролю.

§ 8.

Для ведення загального діловодства, а також грошової і матеріальної справознавчості, при Експозитурі маєтись канцелярія, яка в адміністративно-технічному і господарчому відношеннях підлягає Голові Експозитури. На чолі канцелярії стоїть Керуваний справами Експозитури, котрий відповідає за її діяльність. По вимогам Керувачого справами Експозитури, канцелярії зазначених в § 1-му інституцій мають давати технічну допомогу канцелярії Експозитури. При юридичні поради і висновки в окремих випадках дають Експозитури відповідних інституцій зазначених в § 1-му.

§ 9.

Кости на утримання Експозитури з її канцелярією асигнуються звичайним порядком, на підставі кошторисів, які періодично мають подаватися до Ради Міністрів - Голова Експозитури.

§ 10.

Діяльність Експозитури, а також її канцелярії і тих інституцій, які зазначені в § 1-му, рівночасно всі дотичні цієї діяльності документи, як токоли і листування - вважаються таємними; пересилка їх проводиться обов'язково в запечатаних конвертах через урядових кур'єрів.

§ 11.

Експозитура має і в відповідних випадках знімає печатку з державним Гербом і написами: "ЕКСПОЗИТУРА ПРАВИТЕЛЬСТВА У.Н.Р. в ЗАРПАВІ".

Do bigoma
29-11-21

УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО: 24 березня 1921 року.

ГОЛОВА ДР. ПЕТРА / в.р. /

ПОСВІАЧЕНО:

Т.в.о. ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ

ВНЕСЕННЯ

Голова Ради Народних Міністрів про іменування на уряд членів Народних Міністрів.

Ч. 25.

ІМЕНУЮТЬСЯ НА УРЯД:

ЛІВЦОВСЬКИЙ Андрій	-	Заступника Голови Ради Народних Міністрів і Міністра Ретніції,
ВІВСЬКИЙ Андрій	-	Заступника Голови Ради Народних Міністрів і Міністра Закордонних Справ.
ВІЛНОВСЬКИЙ Михайло	-	Міністра Внутрішніх Справ,
Генерал-Поручник
ОМЕЛЬНИКОВІ-ПАВЛОВІ
Михайло	-	Міністра військових Справ, з залишенням на уряді командуючого Армією,
КОМАРОВСЬКИЙ Олександр	-	Міністра Земельних Справ,
ПІЛИПЧУК Павло	-	Міністра Народного Господарства,
ТАШОВСЬКИЙ Сергій	-	Міністра Фінансів,
ЛІДА Іван	-	Міністра Здоров'я з Опікуванням,
САДОВСЬКИЙ Володимир	-	Міністра Праці
ГРІШИН Пилип	-	Міністра Економічних Справ,
ОТЕНКОВСЬКИЙ Станіслав	-	Міністра Безпечності,
ОГІРЕНКО Іван	-	Керуючого Міністерством Ісповідань,
ЛЕВІЛЬ-ВЧИН Карлос	-	Керуючого Міністерством Фінансів,
КОЛОДІЙ Петро	-	Керуючого Міністерством Соціалізму,
БАЙРАКОВСЬКИЙ Микола	-	ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ.

ГОЛОВА РАДИ НАРОДНИХ МІНІСТРІВ ВЛАСЛАВ ПРОКОПОВИЧ

в оригіналі згідно:

в.о. директора Департаменту
 загальних Справ
 Начальник Відділу

(в.р.)
Власлав Прокопович
М. Шинько

У. Н. Р.

ДЕРЖАВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ

Загальних Справ

ч. 173

28 березня 1921 р.

м. Тарнів.

Надсилається до

Моністерства
Преси і Пропаганди.

В. о. Директора Департаменту

Начальник Відділу

Відділу

ІМЕНЕМ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.

ЗАТВЕРДЖУЮ ГОЛОВА ДИРЕКТОРІЇ ПЕТЛЮРА.

ПОСВІДЧУЮ: Черня 4 дня року Божого 1921-го.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАРЬ БАГРИНОВСЬКИЙ.

УХВАЛЕНИЙ РАДОЮ РЕСПУБЛІКИ

ЗАКОН

ПРО ПРИПИНЕННЯ ЧИННОСТІ ОКРЕМИХ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ ЗМЕНШЕННЯ ШТАТІВ І
ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ ТА ЗАШТАТНО ДОПОМОГУ ЗВІЛЬНЕНИМ СЛУЖБОВИМ.

1. Надати Раді Народніх Міністрів право припинити чинність окремих державних установ та зменшити штати державних центральних і місцевих установ; чи окремих їх частин, на час перебування Уряду Української Народної Республіки по за межами України.
Надати Президії Ради Республіки право зменшити на той-же час штат Канцелярії Ради Республіки.
Припинення чинності де-яких Міністерств наступить, на внесення Провителства, по окремому закону.
2. Рада Народніх Міністрів окремою постановою вирішує, на підставі доповіді відповідного Міністра, про припинення чинності окремих державних установ, та зменшення штатів, як центральних так і місцевих установ.
3. Особистий склад державних установ визначається окремою постановою Ради Народніх Міністрів на підставі доповіді відповідного Міністра, з додержанням порядку, що його зазначено в статтях: 4, 5 і 6-му цього закону.
4. Для визначення посад, що мають бути у кожній державній установі, та зменшенні штатів, та для намічення кандидатів на ці посади - урядовців відповідного Міністерства - утворюється при кожному Міністерстві окрема комісія.
5. Окрема комісія складається: з двох службовців того Міністерства з призначення Міністра та двох службовців Міністерства з вибору; або по бажанню спілки того Міністерства, де вона є, або загальних зборів службовців центрального управління відповідного Міністерства.
Головує в окремій комісії один з її членів з призначення Міністра.
6. Вислід окремої комісії з усіма матеріалами Міністр з своїм висновком подає на остаточне розв'язання Раді Народніх Міністрів.
7. Рада Народніх Міністрів на підставі матеріалу, що його подано до розгляду, складає і затверджує остаточну листу службовців по кожному Міністерству, як тих, що залишаються на службі, так і тих, що звільняються за зменшенням штатів, або припиненням чинності установи. День затвердження остаточної листи вважається за день звільнення за штатом окремих наказів, незалежно від дня посади.
8. Належне особам, що їх звільнено на підставі цього закону за штат, утримання - попередній час по день звільнення, а також інші заборони за час перебування на території Польщі визначаються згідно з попередніми законами Української Народної Республіки в польській валюті.
9. Особам, що їх звільнено за штат, та яких уперше прийнято на державну службу не пізніше як до 31 березня 1921 року; видати одноразову допомогу в розмірі: особам, що прослужили на українській державній службі до дня звільнення зі служби не більше як один рік - однією місячною платою; від одного до двох років - двома місячними платою; поперек двох

років - трьохмісячної платні.

10. Зазначену вище заштатну допомогу видається в польській валюті по ставках закону 5 серія 1920 року з усіма доплатками, що звільнений фактично одержував на 31 березня 1921 року.
11. Порядок виплати службовцям, що звільняються за штат на підставі цього закону, належних їм грошей визначається постановою Ради Народніх Міністрів в залежності від стану Державної Скарбниці з неперемінним дотриманням одноманітності розрахунку зо всіма службовцями.
12. Позаштатна допомога видається тільки по одній посаді в найвищій утворенням.
Поняття цього закону поширюється на службовців, що займають посади по вільному найму.
Надає Раді Народніх Міністрів право поширювати чинність цього закону на тих службовців, що звільняються за штат після затвердження остаточної листи /арт.7./ з власного бажання.
13. Буде прийнято особу, що її звільнено на підставі цього закону, і ново на державну службу до ухвалення того рішення, якого покладено з розрахунком одноразової заштатної допомоги, то одержану суму зарозуміти ся в платню по новій посаді відповідно часу, що залишився до ухвалення зазначеного вище рішення.
14. Закон цей вводить в чинність, до оголошення, з дня його затвердження або повторної ухвали Радою Республіки, згідно ст.14 закону 9-го січня 1921 року про Раду Республіки.

ГОЛОВА РАДИ РЕСПУБЛІКИ І.ЛІЩЕНКО-ЧОНІВСЬКИЙ

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАРЬ Ф.ХОМЯК

З оригіналом згідно.

Начальник Відділу Деп-ту Законод.Справ

Сек. Діловод

Самбукович

Михайлюк

В О Е Н Н А Я К О Н В Е Н Ц І Я

М Е Ж Д У Р У С С К И М П О Л И Т И Ч Е С К И М К О М И Т Е Т О М В П О Л Ь Ц І И
П Р А В И Т Е Л Ь С Т В О М У К Р А И Н С К О Й Н А Р О Д Н О Й Р Е С П У Б Л І К И .

В І З Ъ К О В А К О Н В Е Н Ц І Я

Н О М І Я Р О С І Й С К И М П О Л И Т И Ч Е С К И М К О М И Т Е Т О М В П О Л Ь Ц І І
У Р Я Д О М У К Р А И Н С Ь К О Й Н А Р О Д Н Ъ О Й Р Е С П У Б Л І К И .

Уряд Української Народної Республіки, який ставить собі на меті звільнення території Української Народної Республіки від більшовицької окупації та встановлення на ній національної демократичної влади, з одного боку, і Російський Політичний Комітет в Польщі, який має на меті боротьбу проти більшовизма, до повного його знищення, як сили військової і державно-політичної організації, з другого боку, — в особі своїх уповноважених:

ЧЛЕНІВ ДЕЛЕГАЦІЇ УРАД УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ:

Міністра Народного Здоров'я УНР. Станіслава Губертовича СТЕПАНОВСЬКОГО, Головноуправляючого справами Міністерства та Національної Культури Павла Івановича ЗАПЕВА, Заступника Голови Української Дипломатичної Мисії в Польщі Леоніда Дмитровича МИХАЙЛОВА, Товарища Міністра Закордонних Справ УНР. Оттона Оттоновича БУХАЛОВА, Павла Олександровича Олександровича КОВАЛЕВСЬКОГО та Начальника Української Військової Ділявки в Польщі Генерал-Поручника Віктора Петровича ЗЕМІНОВА, і

ЧЛЕНІВ ДЕЛЕГАЦІЇ РОСІЙСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО КОМІТЕТУ В ПОЛЬЩІ:

Члена Російського Політичного Ко-

мандату Української Народної Республіки, ставящее своей целью освобождение территории Украинской Народной Республики от большевистской оккупации и установление на ней национальной демократической власти с одной стороны и Русский Политический Комитет в Польше, ведущий борьбу против большевизма до полного уничтожения такового, как военной и государственно-политической организации, с другой стороны, в лице своих Уполномоченных:

ЧЛЕНОВ ДЕЛЕГАЦИИ ПРАВИТЕЛЬСТВА УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ:

Министра Народного Здоровья УНР. Станислава Губертовича СТЕПАНОВСКОГО, Главноуправляющего делами Министерства и Национальной Культуры УНР. Павла Ивановича ЗАПЕВА, Заместителя Председателя Украинской Дипломатической Миссии в Польше Леонида Дмитриевича МИХАЙЛОВА, Товарища Министра Иностранных Дел УНР. Оттона Оттоновича БУХАЛОВА, Александра Александровича КОВАЛЕВСКОГО и Начальника Украинской Военной Делегации в Польше Генерал-Поручника Виктора Петровича ЗЕМЕНОВА, и

ЧЛЕНОВ ДЕЛЕГАЦИИ РУССКОГО ПОЛИТИЧЕСКОГО КОМИТЕТА В ПОЛЬШЕ:

Члена Русского Политического Ко-

и ЧЛЕНОВЪ ДЕЛЕГАЦІИ ПРАВИТЕЛЬСТВА
УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ:

Министра Народнаго Здравья У.Н.Р.
Станислава Губертовича СТИНОВСКОГО,
Главнотуправляющаго Дѣлами Искусст-
ва и Національной Культуры У.Н.Р.
Павла Ивановича ЗАЩЕВА, Замѣстителя
Предсѣдателя Украинской Дипломати-
ческой Миссіи въ Польшѣ Леонида Дми-
тревича МИХАЙЛОВА, Товарища Минист-
ра Иностранныхъ Дѣлъ У.Н.Р. Оттона
Оттоновича ЗИХЕЛЬМАНА, Господина Алек-
сандра Александровича КОВАЛЕВСКАГО
и Начальника Украинской Военной Ли-
цензіационной Комиссіи въ Польшѣ Ге-
нераль-Поручика Виктора Петровича
ЗАЩЕВСКАГО,

заключаютъ между собою военную
конвенцію, состоящую изъ такихъ пун-
ктовъ:

§ 1. Исходя изъ права Украинскаго
народа на самостоятельное государ-
ственное существованіе, Русскій По-
литическій Комитетъ въ Польшѣ, воз-
главляемый Борисомъ Викторовичемъ
САВИНОВЫМЪ, признаетъ:

А. Государственную независи-
мость Украинской Народной Респу-
блики и нинѣ дѣйствующее Правитель-
ство Украинской Народной Респу-
блики во главѣ съ ГОЛОВНЫМЪ ОТАМАНОМЪ
СИМОНОМЪ ПЕТЛЮРОЮ;

343
и ЧЛЕНОВЪ ДЕЛЕГАЦІИ ПРАВИТЕЛЬСТВА
УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ:

Министра Народнаго Здравья У.Н.Р.
Станислава Губертовича СТИНОВСКО-
ГО, Главнотуправляющаго Справами Ми-
нотества та Національной Культуры
Павла Ивановича ЗАЩЕВА, Замѣстника
Головы Украинской Дипломатической
Миссіи въ Польшѣ Леонида Дмитревича
МИХАЙЛОВА, Товарища Министра Зако-
нодѣльныхъ Справ У.Н.Р. Оттона Отто-
новича ЗИХЕЛЬМАНА, Пана Александра
Александровича КОВАЛЕВСКОГО та
Начальника Украинской Военной Ли-
цензіационной Комиссіи въ Польшѣ Ге-
нераль-Поручика Виктора Петровича
ЗАЩЕВСКАГО,

сключаютъ помѣжъ себе вѣнскую кон-
венцію, ко изъ такі пункты:

§ 1. Выходя изъ права Украинскаго
народа на самостоятельное держав-
ное іотнуваніе, Російскій Политиче-
скій Комитетъ въ Польшѣ, на челѣ съ Бо-
рисомъ Викторовичемъ САВИНОВЫМЪ, ви-
знаетъ:

А. Государную независимость Ук-
раинской Народной Республіки і
нинѣ дѣйствующее Правитель-
ство Украинской Народной Респу-
блики на челѣ съ ГО-
ЛОВНЫМЪ ОТАМАНОМЪ СИМОНОМЪ ПЕ-
ТЛЮРОЮ;

мітету в Польщі Николая Георгіє-
вича ВУЛАНОВА, Члена Російського
Політичного Комітету в Польщі Бо-
риса Робертовича ГЕРШМАНА, Чле-
на Російського Політичного Комі-
тету в Польщі професора Дмитрія
Михайловича ОШНИНА, Члена Російсь-
кого Політичного Комітету в Поль-
щі Володимира Валерієвича ХІ-
МІЦЬКОГО, і Члена Російського По-
літичного Комітету в Польщі Ге-
нерал-Майора Бориса Сергійовича
ПЕРМІНІНА складають понім себе
вільною конвенцію, на нас та-
кі пункти:

§ 1. Виходячи з права Україн-
ського народу на самостійне дер-
жавне існування, Російський По-
літичний Комітет в Польщі, на чо-
лі з Борисом Вікторовичем САВІН-
КОВИМ, визнає:

А. Державну незалежність Ук-
раїнської Народної Республіки
і мий діючий Уряд Української
Народної Республіки на чолі з
ГОЛОВНИМ ОТАМАНОМ СИМОНОМ
ПЕТІУРЮ;

Б. Суверенність Українських
Установчих Зборів, змалюючи на
підставі загального, рівного, пря-
мого і таємного голосування.

§ 2. Вільна Української На-
родної Республіки і Вільна Об-

штета в Польщі Николая Георгієви-
ча ВУЛАНОВА, Члена Русского Полити-
ческого Комитета в Польщі Бориса
Робертовича ГЕРШМАНА, Члена Рус-
ского Политического Комитета в Поль-
щі професора Дмитрія Михайловича
ОШНИНА, Члена Русского Политического
Комитета в Польщі Владимира Вале-
рієвича ХИМИЦКАГО и Члена Русско-
го Политического Комитета в Польщі
Генерал-Майора Бориса Сергійовича
ПЕРМИННА

заключають между собой вольную
конвенцію, состоящую из таких пу-
нктів:

§ 1. Иходя из права Украинско-
го народа на самостоятельное вос-
претсвенное существование, Русский
Политический Комитет в Польше,
возглавляемый Борисом Викторовичем
САВИНКОМ, признает:

А. Государственную независимость
Украинской Народной Республики и
её действующее Правительство Ук-
раинской Народной Республики во
главе с ГОЛОВНЫМ ОТАМАНОМ
СИМОНОМ ПЕТІУРЮ;

Б. Суверенность Украинского На-
родного Собрания, основанного
на основах всеобщего, равного, пря-
мого и таёмого голосования.

§ 2. Вольна Украинской Народной
Республики и Вольна Свободная Рес-

Російської Армії, сформованої своєю Армією, сформованою Російською Російським Політичним Комітетом з Політичним Комітетом з Польщі, Польщі, спільно, як війська союзників, так і війська союзників.

§ 3. Окрема Російська Армія, сформована Російським Політичним Комітетом в Польщі, перебуваючи і діючи на території Української Народної Республіки, підлягає в оперативному відношенні Головному Командуванню Військ Української Народної Республіки, а в збройно-командуванні дієзими Військами Української Народної Республіки.

§ 4. За час перебування на території Української Народної Республіки, Червона Російська Армія, сформована Російським Політичним Комітетом в Польщі, підлягає всім законам і розпорядженням Української Народної Республіки, зберігаючи свою внутрішню організацію, власну форму, устами і чини.

§ 5. До підписання повної військової конвенції тимчасові умови взаємовідносин Армії Української Народної Республіки і Окремої Російської Армії, сформованої Російським Політичним Комітетом в Польщі, определяються на підставі вищезазначених принципів порозумінням Командувачих обох Армій.

В. Суверенність Українського Учредительного Собрания, созванного на основаниях всеобщего, равного, прямого и тайного голосования.

§ 2. Войска Отдельной Русской Армии, сформированной Русским Политическим Комитетом в Польше и Войска Украинской Народной Республики, действуют совместно, как войска союзники.

§ 3. Отдельная Русская Армия, сформированная Русским Политическим Комитетом в Польше, находится и действует на территории Украинской Народной Республики, подчиняется ее оперативному отношению Главному Командованию Войска Украинской Народной Республики, и ее частям Командований действующими войсками Украинской Народной Республики.

§ 4. За время пребывания на территории Украинской Народной Республики, Отдельная Русская Армия, сформированная Русским Политическим Комитетом в Польше, подчиняется всем законам и распоряжениям Украинской Народной Республики, сохраняя свою внутреннюю организацию, собственную форму, уставы и чины.

§ 5. Впредь до подписания полной военной конвенции временные условия взаимоотношений Отдельной

В. Суверенність Українських Установчих Зборів, скликаних на підставі загального, рівного, прямого і таємного голосування.

§ 2. Війська Окремої Російської Армії, сформованої Російським Політичним Комітетом в Польщі і Війська Української Народної Республіки, співдіють, як війська союзні.

§ 3. Окрема Російська Армія, сформована Російським Політичним Комітетом в Польщі, перебуваючи і діючи на території Української Народної Республіки, підлягає в оперативному відношенні Головному Командуванню Військ Української Народної Республіки, а з окрема дієвним Військам Української Народної Республіки.

§ 4. За час перебування на території Української Народної Республіки, Окрема Російська Армія, сформована Російським Політичним Комітетом в Польщі, підлягає всім законам і розпорядженням Української Народної Республіки, зберігаючи свою внутрішню організацію, власну форму, уставы і чини.

§ 5. До підписання повної військової конвенції тимчасові умови взамовідносин Окремої Російської

Правительство Украинской Народной Республики, ставящее своей целью освобождение территорий Украинской Народной Республики от большевистской оккупации и установление на ней национальной демократической власти, с одной стороны, и Русский Политический Комитет в Польше, ведущий борьбу против большевизма до полного уничтожения такового, как военной силы и государственной политической организации, с другой стороны, во имя своих Уполномоченных:

ЧЛЕНОВЪ ДЕЛЕГАЦИИ РУССКАГО ПОЛИТИЧЕСКАГО КОМИТЕТА ВЪ ПОЛЬШЕ:

Члена Русскаго Политическаго Комитета въ Польше Николай Георгиевича БУДАНОВА, Члена Русскаго Политическаго Комитета въ Польше Бориса Робертовича ГЕРШМАНА, Члена Русскаго Политическаго Комитета въ Польше Профессора Дмитрія Михайловича ОДИНИНА, Члена Русскаго Политическаго Комитета въ Польше Владимира Валеріановича УЛЯНИЦКАГО и Члена Русскаго Политическаго Комитета въ Польше Генералъ-Майора Бориса Сергѣевича ПЕРИКИНА,

Урядъ Української Народної Республіки, який ставить собі на меті звільнення території Української Народної Республіки від більшовицької окупації та встановлення на ній національної демократичної влади, з одного боку, і Російський Політичний Комітет в Польщі, який має на меті боротьбу проти більшовизма, до повного його знищення, як сили військової і державно-політичної організації, з другого боку, - в особі своїх Уповноважених:

ЧЛЕНІВ ДЕЛЕГАЦІЇ РОСІЙСЬКОГО ПОЛІТИЧЕСЬКОГО КОМІТЕТУ В ПОЛЬЩІ:

Члена Російського Політичного Комітету в Польщі Николай Георгиевича БУДАНОВА, Члена Російського Політичного Комітету в Польщі Бориса Робертовича ГЕРШМАНА, Члена Російського Політичного Комітету в Польщі Профессора Дмитрія Михайловича ОДИНИНА, Члена Російського Політичного Комітету в Польщі Володимира Валеріановича УЛЯНИЦЬКОГО, и Члена Російського Політичного Комітету в Польщі Генерал-Майора Бориса Сергѣевича ПЕРИКИНА,

§ 6. Обидві сторони зобов'язані зберегти в таємниці за винятком параграфу першого, що належить до опублікування на другий день після підписання цієї конвенції [угоди].

18 листопада 1920 р. Варшава.

УПОВНОВАЖЕНІ УРАДУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ:

ГОЛОВА ДЕЛЕГАЦІЇ УРАДУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ:

ЧЛЕНИ ДЕЛЕГАЦІЇ УРАДУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ:

§ 6. Обе стороны обязываются параграфы этого соглашения [конвенции] держать в тайне, за исключением параграфа первого, который подлежит опубликованию на второй день по подписании настоящей конвенции [соглашения].

18 ноября 1920 г. Варшава.

УПОЛНОМОЧЕННЫЕ ПРАВИТЕЛЬСТВА УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ:

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ДЕЛЕГАЦИИ ПРАВИТЕЛЬСТВА УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ:

ЧЛЕНЫ ДЕЛЕГАЦИИ ПРАВИТЕЛЬСТВА УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ:

УПОВНОВАЖЕНІ РОСІЙСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО КОМІТЕТУ В ПОЛЬЩІ:

ГОЛОВА ДЕЛЕГАЦІЇ РОСІЙСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО КОМІТЕТУ В ПОЛЬЩІ:

ЧЛЕНИ ДЕЛЕГАЦІЇ РОСІЙСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО КОМІТЕТУ В ПОЛЬЩІ:

УПОЛНОМОЧЕННЫЕ РУССКОГО ПОЛИТИЧЕСКОГО КОМИТЕТА В ПОЛЬШЕ:

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ДЕЛЕГАЦИИ РУССКОГО ПОЛИТИЧЕСКОГО КОМИТЕТА В ПОЛЬШЕ:

ЧЛЕНЫ ДЕЛЕГАЦИИ РУССКОГО ПОЛИТИЧЕСКОГО КОМИТЕТА В ПОЛЬШЕ:

Українці під Румунами.

Українське шкільництво на Буковині під румунською владою.

Привагідний дописувач з Чернівців, п. Силь Вигнанний, подає „Українському Прапорі“ картину українського шкільництва на Буковині під румунською владою. Головною запиняється він на теперішніх відносинах на чернівецькому університеті. Як відомо, цей університет заложила Австрія ще в 1875 р. і він був найдавнішим на Схід висуненим забором західної культури. З кожним роком університет, розвивався чимраз краще і в останніх роках займав уже в ряді інших австрійських університетів одно з найкращих місць.

Виклади відбувалися там в німецькій мові. Цю мову розуміли всі студенти всіх краєвих народів. Українці виборили собі катедру української мови, а в останніх часах боролися о катедру української історії і хто знає, чи не були би досягли цього, колиб не була вибухла світова війна. В 1918 році наїшли на Буковину Румуни. Головним своїм завданням вони визначали собі безправну румунізацію всього життя. Їх цілю було за всяку ціну показати світові, що Буковина, це румунський край. Цєю своєю засадою змінили вони й характер чернівецького університету. На місце того, щоб він був огнищем науки, перемінився він в огнище румунського шовінізму. Румуни виганяють старих і вчених професорів тільки тому, що ці не є Румуни. А натомість румунська влада настановлює тільки самих нових, котрі не мають ніяких кваліфікацій для наукового звания. Це по більшій часті учителі середніх шкіл. І такі люди мають тепер ширити в Чернівцях науку і досліджувати правду! Наслідок такий, що нині не викладано в останній семестрі хемії, бо не було кого покликати навіть із тих недосвідчих, на місце прогнаного До. Померанца. Сенат університету запорядив, щоб на університеті виклади відбувалися виключно в румунській мові хоча 80% тутешнього студентства не розуміє зовсім по румунськи. На богословській і правничій факультетах виклади відбуваються нині вже лише в румунській мові і ще тільки на філософському факультеті викладають професори Зібель (стислу філософію), Герцог (французьку і німецьку філософію) та Бавер (ботаніку для фармацевтів) в німецькій мові.

Розуміється, що на ті „научні“ виклади нових студентів перестали ходити і вкоротці дійшло до того, що слухачів було один або два або й жадного, тоді як у проф. Зібеля було пересісно студентів по 150. Та Румуни наїшли заради й на це. Вийшов розпорядок, який зобов'язав студентів ходити на виклади, увів читання каталогу і т. и. Про те, що катедра української мови не обсаджена говорити нічого.

Кінчиться отся допись зазивом до наших чинників, щоби взяли під увагу важке положення українського студентства в Чернівцях та зарадили лиху. Укр. Прапор ставить від себе домагання, щоби чернівецькі студенти позбулися вже раз прикмети, що, мовляв хто-сь інший має зробити за них те, що в першій мірі до них належить. Це є прикмета у великій мірі, в якій зросло загалом все українське громадянство Буковини, котре звикло було спускатися на „сильних“ міра цього і не вміло так тяжко боротися за кожен національний здобуток, як нині українське громадянство в Галичині. Наслідок того тепер такий, що замість взятися до праці, до організації і до боротьби — до нас доходить раз у раз з Буковини лише самі жалі. Так не повинно бути! На примірі Сх. Галичини бачимо, що енергійна праця навіть в куди ващих обставинах чим ті, в яких живуть наші земляки на Буковині, таки згодом приносить успіхи. А головне повинна про це пам'ятати молодь. Ми переконані, що за відновлення нашого національного життя в Галичині прийде черга також і на Буковину.

Доля буковинців.

„Батьківщина“ пише: Буковинські Українці цілковито попали в румунську неволю. По урядах та школах взявся новий пан до румунізації, щоби й сліду українського не стало. Українців урядників та учителів переносять в глибину Румунії, а на їх місце дають завзятих Румунів і підвиступють їм платню за „ревну“ працю над нищенням українства. Багато українських шкіл поксовано, майже всюди учать по румунськи. Учителів української гімназії в Чернівцях, примушено

до року навчатися по румунськи, інакше всіх усунуть. У Вишній навмисно не дають гімназії будинку, так що число учеників, котрі учаться в коїрнім, доходить ледво до 100. Цілий час не виходили ніякі українські часописи, аж недавно почали виходити в Чернівцях „Громада“, „Каменярі“ і „Народний Голос“. В цілім краю оголошено стан облоги, переїзд з одного міста в друге дуже утруднений.

Небавом має бути переведена земельна реформа, але наші селяне не надіються нічого доброго, бо хоч дідачам землю відбереться, але скажуть платити такі ціни, що і в вільній торгівлі таких неча.

Та на біду собі ще й самі Українці між собою кириють, що є водою на млин ворогів. На Вознесення, дня 9. червня, відбулися збори „Народного Дому“, на яких були гуртки українських студентів. Надійшла громада Українців з протинної партії та зажадала, щоби студенти опустили салю, а коли ті цього не послухали, то противники спровадили румунську поліцію, з якою зійохалися, і та арештувала багато студентів. Певне, що коли свої під своїми будуть так рити і допускати зради, то гаразд не буде.

Праця „контр-розвідки“ на еміграції.

(Допись із Вадовичів.)

29. червня б. р. проїздом з Відня до Варшави заїхав п. Корж колишній персональний ад'ютант отамана Петра Болбочана і старшина для допущень при штабі армії Лівобережної України.

Заїхав провідати і побачитися зі своїми приятелями по службі і далеким кривим пор. Авраменком, котрий лежав в шпиталі після поранення в останніх боях з большевиками. Аби запобігти зайим балакам, К. телеграфував зі ст. „Dedic“ пор. Пирогову про свій приїзд. Це було зроблено для того, щоб йому не шукати самому помешкання, ну і щоб був повідомлений А. аби добув певну пустку для побачення з ним. Ця невинна телеграма, попала в руки так званого плак-коменданта пор. Лимаренка-Римаренка, котрий колись був ад'ютантом вартового отамана при штабі армії Лівобережної України. Тепер на ньому лежить обов'язок стежити за поведінням інтернованих в місті і провіряти кореспонденцію тих, хто мешкає на приватній квартирі.

Пор. Пирогів мешкає на приватній квартирі. Тому телеграма п. Коржа попала до рук Римаренка. Пережитки колишньої трагедії нашої армії, факт безправного розстрілу Болбочана, потрясають до цього часу підставу Уряду Петлюри. Ще недавно тут же в Вадовичах полковників Дубового, Троцького, Лощенка, Гавришка і інших других старшин називали „Болбочанівцями“ і всі ці старшини під тим чи іншим приводом усувалися з посад, трималися в пресі; такі старшини висилаються в Домбе, тікають світ за очі, аби позбутися догляду начальства.

В таборі після приїзду Головного Отамана утворилися були 2 ворожі партії „певні і непевні“.

Шпигунство, набріхування, дрібне интриганство із-за посад розвилось до найбруднішої форм. Той дух що колись був у Запорожжі зник. Навіть до большевиків виїхало до 300 душ козаків і старшин, а між ними були лицарі „залізного хреста“.

В Чехію тікають чуте не що дня. Серед таких обставин приїзд Коржа, здався незвичайним. Рисью побіг з телеграмою в руках Лимаренко до Начальства. Це вже була ця депеша не знаю. Але факт той, що вона одержана в Вадовичах на почті 29/VI о 17 год 40 хв.

На докладі у Генерала Вовка, команд. Запор. дивізію, 4/VII ним положена резолюція: „справку“ — 4/VII Г. АВ., — себто генерал Андрій Вовк. А до того, кому була адресована депеша, вона не попала до цього часу. Приїхав Корж 29 червня і зі станції на правився прямо до шпиталю, побачився з А., добули останньому перепуск і пішов у місто до п. Пирогова. В балачках виявилося, що ніякої телеграми не одержано. Справились на почті — сказали що пішла на цензуру.

Росказував Корж, що приїхав по ділу в Польщу також і відомий Український діяч С. Шемет, котрий має йому написати до Вадовичів. А цілі приїзду — добитися згоди на вивіз у Чехію, або на Волинь у маєтку душ 100 старшин і козаків на роботи, бо Хлібороби — державники одержали од когось прохання допомогти інтернованим де-то не було. В листіві мав П. Шемет повідомити Коржа про наслідки своєї місії. Проїхав

дні. Листа не одержано. До речі ще й багаж заблудив десь по дорозі. Пришлось волею-неволею чекати ще де кілька днів.

Якось випадково стороною узгач Корж, що лист його попав до цензури. А лист був на його приватну адресу, на готель. Пішов до табору, вимагав листа. Дають розпечатаним і там де що підкреслено, а через 1/2 години арештовують п. К. і сажають до таборної Гаутвахти. З Кракова визвали спеціального слідчого і в ніч з 8 на 9 липня в 2 години ночі вивезли під конвоям до Кракова.

Зробили допит, вродивились папери — все в порядку. Нак-нувся тоді слідчий: „Чого не служите в Українській Армії?“ Але К., маючи відповідні документи, заявив, що служив коли було треба і коли армія була Українська, а як стала Петлюриною, не схотів і чесно вийшов. Присутні при слідстві польські старшини весь час чомно тримали себе і в раш-решт попросили поінформувати їх про своє відношення до Уряду Петлюри. Вони казали, що на Коржа зробили донос ніби то він є агент Петрушевича, Чехів, Німецький, Гетьманський і ще чийсь. Просили заарештувати і вислати в Домбю. Вибачались, що так вийшло, але Поляки тут не винні. Корж розказав полякам про події на Україні в 1918—19 роках, про розст, іл найкращого з борців за долю її П. Ф. Болбочана, про роль цій смерті — Петлюри, Загородського. Почасті Римаренка-Литвиненка і інших і в доказ правдивості перечитав де які документи як: рапорт, доклади і другі папери.

Розсталися польські офіцери, як добрі знайомі з Коржем і він одержав перепуск на вільне життя до Вадовичів. А тих до кого приїхав себ-то Авраменка і Пирогова обіцяли взяти під свою опіку, бо до цих могли причипитися за кожну дрібницю. Така-то розігралася у нас трагікомедія. В дуже поганому положенню лишилися Українські „Генерали“, що бачили в приїзді К. якусь небезпеку і між иншим були уже балачки про те, що треба булоб такого злодія, як Корж найменше повісити. Безумовно, — як-би це було на Україні і повісилиб, а то руки не доросили!

І що лакає наших „генералів“? Ніяк не зрозумієм! Може тинь покійного Отамана Болбочана не дає їм спокою?

Большевицька господарка.

Зменшення посівної площі в сов. Росії.

Голова виконавчого комітету московського Совету Каменев вилососив на засіданні губерн'яльної конференції комуністичної партії Росії довшу промову, в якій признав катастрофічне становище большевицького господарства. Після слів Каменева, совітський уряд переживає в сучасний мент далеко тяжчу кризу, як підчас наступу Денікіна і Колчака. В наслідок примусової „разверстки“ і реквізицій збіжжя, посівна площа зменшилася майже о 25 мільонів десятин. Російська індустрія продукує зараз навіть після „оптимістичних обчислень“ сім раз менше, як раніш. Каменев боронів теперішньої господарської політики совітського уряду, яка почалася після Кронштадського повстання, бо тільки ця політика може вивести з загальної кризи. Совітський уряд сам своїми силами не є в стані управляти всіма підприємствами, які перейшли в його посідання, бо він не має відповідної кількості споживчих продуктів і палива. Допомогти тут можуть лиш кооперативи і товариства та приватна ініціатива. Для сов. уряду являється важним утримати в своїх руках великі підприємства. (Московська „Правда“.)

Інтенсивна праця.

Щоб уявити собі як „інтенсивно працюють“ заводи, про що так голосно кричить большевицька преса, подасмо витяг зі справоздання за травень М. П. В. С. (Метало-підвідділ Совнархоза), уміщеного в „Бердичевських Вістях“ виконкому ч. 113.

1) Державний машинобудівничий завод Прогрес (150 роб.), литейний цех продовжує не працювати через відсутність коксу для лиття.

2) Цяховий завод (працює 7 душ). Робота стоїть за відсутністю інструментальної сталі й стаників.

3) Метало-прокатна фабрика (працює лише 9 роб.). Розвальцовано 18 пилот поз-пречних і зроблено 50 штук шевських ножів.

Незначна кількість зробленого зясовується поломкою старого валу прокатного станка і відсутністю нафти для мотора.

4) Совітська кузня. Підковано всього 59 ніг. Затримує працю відсутність підковного заліза і т. д.

Взагалі, закінчує справоздання, праця по всіх підприємствах М. П. В. С. проходить дуже поволі, головним чином за відсутністю заліза (навіть старого), яким може користуватися підвідділ.

Вже використано все старе залізо з території згорівшого інтенданського міста. Коло 90% вимог від різних установ залишається невиконаним за відсутністю матеріалів.

Большевицька срібна монета.

До „Nachrichtenblatt über Ostfragen“ доносять з Гельсінґфорсу: Згідно повідомленням петербургських газет праці над впровадження в рух моментного двору поступають вперед. Намічується вже в вересні ц. р. вибавити денно 600.000 монет різної вартости. До січня 1922 р. має бути 250 мільонів готових монет. Але вже й тепер фабрика монет може вибавити денно 60.000 монет. Очікують з дня на день прибуття срібла, щоб працю повести в ширшому масштабі.

Намічується вибавання рублів і дрібної монети. Рубель відповідатиме що до якості металу і що до форми старому рублеві, тільки на йому буде герб совітської республіки та напис: „Пролетарі всіх країн єднайтеся!“. На другому боці надпис „Один рубль“ і дата.

Рубль і „полтинник“ вибавитимуться з одноцільного металу, менші монети, як і раніш, з аліажів.

Совітські мільяртери.

Особи, які близько стоять до московського совнаркому, передають, що найбагатшими в совітській Росії людьми є Красін, Литвінов і Нахамкес (Стеклов), редактор московських „Ізвестій“. Двоє перших збагатили, так би мовити, коштом різних торговельних операцій та закупок за кордоном.

Нахамкес (Стеклов) же збагатів, примушуючи владу платити скажені гроші за свою мізерну писанину. Крім того, Стеклов, одержуючи великі кошти на пропаганду в царській валюті, не гаючи часу, розмінював ці гроші на совітські рублі і натомість видав совітським агентам на Україні належні їм гроші в совітській валюті по розрахунку рубль за рубль.

Коли згодом це вияснилось, Стеклов скинув усю вину на двох дрібних совітських агентів і ті „за спекуляцією валютою“ були репривіновані засуджені до розстрілу.

Стеклов з цієї нагоди написав статтю про занепад совітських „нравів“.

Через своїх родичів Стеклов (Нахамкес) потайки скуповує будинки в Москві та Харкові. (Ук. Тр.)

Російська комуністична партія й антирелігійна пропаганда.

До „Spezial-Korrespondenz über Ostfragen“, повідомляють з Гельсінґфорсу:

В середині червня відбулася в Москві конференція московського партійного комуністичного комітету, присвячена антирелігійній пропаганді. Комуніст Красіков звернув увагу на те, що антирелігійна пропаганда ведеться досі „безсистемно“. Промовець жалувался на такий стан річей, тим більш, що „релігійні забобони“ є ще доволі сильні серед суспільства, а особливо серед селянських мас. Особливо сильно є зражені „релігійними забобонами“ селянські жінки. З метою доцільного поборювання „релігійної хвороби“ вирішено вишколити окремих агітаторів, які потрапили-би приновитися до слухачів. Він вказав далі на цю обставину, що російська церква в останньому часі притягає велику масу населення своїм хоровим співом. Слідуючий промовець комуніст Ляндер подав до відома зборів плян московського партійного комітету в справі антирелігійної пропаганди. Дальші промовці підкреслювали необхідність такого роду пропаганди і вказували о обливо на потребу звернути особливу увагу на ведення антирелігійної пропаганди теж серед комуністів. На прикінці засідання вибрано з найбільш досвідчених антирелігійних агітаторів комісію для вироблення практичних мір з метою поборювання релігійности.

Росія й Греція.

Вістка, яка в останніх днях появилася в пресі, начеб то між сов. Росією й Грецією перервано дипломатичні зносини, показала неправдивою.

Молитва за Україну.

Видавництво „Українська автокефальна церква“ в Тарнові випустила друком слідуючу молитву про перемогу над ворогом, який опосів українську землю:

„Господи Боже, Отче і Творче наш. Боже правди і милосердя! Ми віримо правді Твоїй і визнаємо, що все, що Ти посилаєш нам, Ти посилаєш по заслугах наших, бо Ти караєш грішних і милуєш праведних.

Вислухай теплу молитву нашу, Отче Небесний, яку приносимо Тобі на колінах і з сльозами в очах!

Провинили Тобі ми багато вільно й не вільно, словом і ділом, свідомо й не свідомо, і часто забували Тебе, Бога Єдиного...

Та не суди нас, Боже, по безмірних провинках наших, бо Ти Милосердний і ласці Твоїй немає кінця... Дозволь нам устами недостойними, як слугам вірним Твоїм, щиро благати Тебе: змилосердися над нами, Добрий, і прости нам, Отче Небесний, всі провини наші! Бо все, що ми робимо, ми хочемо робити з серцем чистим і з Богом у думці... І у всіх ділах наших повсякчасно тільки єдиного ми й бажаємо: щоби слава Твоя була безмежною, а Рідна Земля наша стала щасливою!...

Боже Праведний, зглянься над гіркими стражданнями нашими, бо страждання ці більше людських немірних сил наших! Ворог лютий посів Рідну Землю нашу і в господі чужий криваво справляв перемогу свою...

Там, в далекій Отчизні, тужать по нас в журбі повсякчасні Отець та Мати старі, брат та сестра беззахистні, — Всеблагий, покрий їх ласкою Своєю і борони од помсти кривавої!... І дружину безпомічну, і дітей безпрзорих заступи, Милосердний, од напасти ворожої!... Край наш рідний зруйновано, а нарід хрещений помордовано, — Боже, зглянься над безмежним горем нашим і не попусти Землі Рідної до загибелі!...

На Тебе одного, Милостивий, вся надія наша: страждання наші великі і горе наше безмежне: не попусти, Господи, померти на чужині! (Тричі. Поклін.)

Боже Сильний, Ти Милосердний, і милість Твоя безмежна! Пошлиж нам ласку Заступниці скривджених Богородиці, і надією на милість Твою переповняться наші серця! Ми віримо й визнаємо, що всі страждання наші стануть Тобі на славу, а Батьківщині нашої на користь...

Пошли нам, Господи-Боже, Заступника Небесного, Твого мочного Ангела Охоронителя, щоб повсякчасно боронив нас, щоб у ім'я Твоє велике водив наше Христолубиве Славне Козацтво, щоб наповнив одвагою серця їхні, щоб заступив їх од всякої беди, напасти та лукавства неприятельського, і щоб силою Твоею Святою переміг наших супротивників...

Сокрушиж, Боже Сильний, всіх ворогів наших і Край Рідний звільни від зухвалих

чужинців і пошли нам, змученим, давно бажаний спокій!...

Пошлиж, Господи, сили та мудрости Голові Держави нашої і всьому Пресвітлому Високому Урядові, а Христолубивому Славному Козацтву нашому подай щасливого повернення до Краю Рідного і повної перемоги над ворогом! Всім же братам нашим, на чужині і вдома сущим, пошли, Господи, щирої єдності і братерської любові!...

І омига кровією, сльозами оплакана, вогнем очищена Отчизна наша од повного серця дякуватиме Тобі, Богу Милостивому, і однодушно славить Тебе, Бога Великого, Отця і Сина і Святого Духа, нині і завжди і на віки вічні.“

Вшановання пам'яті Гавлічка в Празі.

Українська академічна громада в Празі улаштувала в приміщенні „Студентського Дому“ вечір з нагоди стоїтної річниці уродин незабутнього оборонця прав чеського і українського народів, Карла Гавлічка Боровського. На святі були присутні, м. н. генеральний інспектор поет Махар, заст. мін.

Д-р Фогель, український посол Славинський, представники чеського і українського університетів проф. Бідль і проф. Колеса, представник техніки проф. Коляр. Після співів українського хору забрав голос проф. Д-р Сміль-Стопський і в довшій промові засував заслуги Гавлічка з точки погляду української і славянської. Після цієї промови, яка була покрита оплесками, продекламував український студент Франкові перекази з Гавлічкових творів. На практиці говорив проф. Д-р Горак. В своїй промові він докладно зазначив підстави Гавлічкового українофільства і численними доказами й цитатами з Гавлічкових праць показав, що становить великого чеського діяча з часів відродження, що до українського питання не було випадкове або переходяче. Гавлічек в своїх віршах ніколи не переставав відноситися з повагою до українського питання як до найважливішого проблеми славянства і аж до своєї смерті намагався переконати Польків, що їм необхідно погодитися з Українцями в інтересі своєї будучини і славянської єдності. Багато з Гавлічкового єгедо, яке міститься в його статті „Чех і Славянин“, по словам промовця, не виповнено досі сучасною генерацією, оскільки ці точки його заповіту торкаються українського народу.

Д-р Соловій не є Українцем.

Тим, які припускали, що проф. Соловій, дякуючи своєму українському походженню, обрядові й назвищу є бодай „тихим“ українцем, звертаємо увагу на оголошення сенату львівського університету, поміщеного в усіх польських часописах, де між іншим читавмо чорним по білому: „Професор Соловій не є

Українцем, але Поляком“. Варто було б пану професорові переіменити своє компромітуюче українське назвисько хоч би на Соловік або Словіковскі. Інакше опінія все оставатиметься в блуді, мимо ще усильніших заяв... ренегатства... Добре хоч, що нема вже в живих бл. п. брата професора, синдика митрополічої консисторії, куратора Національного музею щедрого жертводавця на українські національні цілі, якому могла б того роду заява бути що найменше... неприємною в момент, коли вертають до українства неграмотні сторожі і поденні робітники, яких ріжними часами в ріжний спосіб польщили. (Укр. віст)

Крадіж великих грошей і секретних документів уряду Савінкова.

„Голос Росії“ подає: в травні місяці б. р. в Брюлевському готелі, в номері, в якому жив Бор. Савінков була зроблена велика крадіж. Згоді скористувались з того, що Савінков зі своїм оточенням снідав внизу в ресторані. Крадіж ставалася за допомогою підібраного ключа. Відімкнуто огнетревалу касу, звідкіля вкрадено 500 тис. царськими рублями, 8.000.000 польськими марками. 40. 00 франками і російських золотих грошей на вартість їх в 1914 р. в 24 тис руб. При тій нагоді забрано скарб який належав Савінкову і дружині його секретаря Дікоф Деренталя. Вкрадено також все довіроче листування, яке переходувалась в огнетревалій касі. Серед паперів було багато листів Пилсудського до Савінкова, а також згода з польським урядом про утворення самостійної Білорусі під протекторатом Польщі. Договір Петлюри-Савінкова і Польського уряду про уступку західних повітів в Волині та Подолії Польщі за услугу зроблену Савінкову і Петлюрі по формуванню армії і др. Вкрадено також усі доклади (копії) був. мос. військ. агента Долінського генералові Денікінові і прокрипційний реєстр усіх московських емігрантів, поділених на антантофілів, германофілів і большевиків, складений для польського генерального штабу офіцером місії Долінського Кир. Шірінським-Шахматовим.

Не дивлячись на всі зусилля варшавської поліції, аби розшукати вкрадене, розшукування протягом 2 місяців не мали успіху і зараз усе це стало відомим у Варшаві.

Світовий конгрес католиків у Празі.

З 9—13 липня відбувався великий зїзд католицької інтелігенції з цілого світу. На перший день зголосилось більш як 3000 делегатів.

Шептицький у Бріяні.

Бюро Гаваса доносить, що президент міністрів Бріян прийняв дня 14. липня візит львівського митрополита гр. Шептицького.

Велика Польща.

„Латвіас Саргс“ повідомляє що в Польщі вийшов із друку підручник географії під заголовком: Географія єдиної Польщі. В цьому підручнику говориться, що склад Польщі входять не лише Білорусія і Литва, але й Курляндія і Київ. Підручник говорить також, що народи які ще не об'єднані під єдиною Польщею висловлюють бажання можливо швидче об'єднатися зі своєю батьківщиною.

Ось як виховують Поляки своїх дітей: ось як сіють ідеї централізму та гніту чужих народів.

„Совітська кімка.“

Звісний большевицький економіст Лярін наводить в московській „Правді“ в ст. п. н. „Советская кошка“ слідуючий факт: В бюджеті управління лісів Костромської губернії значиться кредит у висоті 15.000 рублів на виживлення кіткі. Необхідність утримання „совітської кіткі“ мотивується тим, що в поміщенню згаданого управління дуже розплодились миші. Цей кредит для одного члена котячого роду відкрив один з членів центрального виконавчого комітету, якого місячна платня виносить тільки 13.500 рублів

Зшитки з портретами українських письменників.

Переплетня Наукового Товариства ім. Шевченка видала зшитки з портретами українських письменників та їх коротенькими біографіями видрукованими на обкладинках. Пісенник Підкарпатських Українців.

Цими днями вийшла в Празі, накладом державного видавництва, перша частина книжечки д-ра С. Фенцича-Пісні Підкарпатських Українців, в якій вміщено 37 пісень з відповідними текстами.

Поступ Підкарпатських Українців.

Пять газет на підкарпатській Україні вже в своїй правописі не вживає ера (ь) і тим наблизились на один крок до української сучасної правописі кулішівки, а тим самим і до культурного злиття з українським народом.

Хроніка.

За відомостями головного редактора д-ра З. Кузеля редакцію перебрав в заступництві проф. Б. Лепкий.

Переписка редакції.

Михайло Січовий. — Ваша стаття до друку не надається.

Олексій Добровольський. Кзед-лінбург. — Вашу допис містити не будемо, переслали її для використання до Відділу Українського Червоного Хреста в Берліні. Газету надсилаємо.

З друкарні „Neue Zeit“ у Шарлоттенбурзі.

ВИДАВНИЦТВО „БИСТРИЦЯ“ В СТАНИСЛАВОВІ

порукає такі новини:

Проф. Д-р ЕРУЗАЛЕМ ВІЛЬГЕЛЬМ: Психологія, в 14 ілюстр. в тексті, зі вступн. словом автора до українського видання, на гарному папері, в оправі, ціна мп. 300
А. ЧАЙКОВСКИЙ: Малолітний, повість з життя малоземельної шляхти, ціна 100
Український Сміх, збірник гумористики і сатири українського письменства, ціна 70
О. ШЕВЧУК: Ad Astra, новелі, ціна 30
КЛИМ ПОЛІЩУК: Звуколірність, поезії, ціна 40
О. КУЗЬМА: Як друкється кнужку 30

Висилається лише за готівку.

Замовляти на адресу:

Видавництво „БИСТРИЦЯ“, Станиславів.

ДМ. ТРЕТЯК: Покотівгорошок, фантастичне оповідан. для дітей, з ілюстр. О. Куриласа, ціна мп. 22
Вуйко Квак, пригоди зеленої жаби, з ілюстр. ціна . 15
Сімя Скакунчиків, оповід. з життя мишей, ціна . 20
БОРИС ГРИНЧЕНКО: Коротка історія України, ціна 20
ГР. ГЕТЬМАНЕЦЬ: Хто такий Т. Шевченко? ц. . 15
Т. ШЕВЧЕНКО: Гайдамаки, з поясненнями, ціна . 50
Малий Кобзар, з портрет., ціна . 15

Студентський Вістник „ПОСТУП“

виходить у Львові від 1921. р. що місяця в об'ємі 1 1/2 до 3 аркушів друку великої 8-ки. Часопис стоїть на об'єктивному становищі, обговорює всі ділянки значення й актуальні студентські справи, подає вісті зі студентських організацій в краю й за кордоном. Для молодших читачів постійний додаток „Наш Прав р“. Передплата за всі дотеперешні випуски (1-17), в Польщі і Галичині 200 Мк. — в Німеччині 45 Мк. — в Чехо-Слов. 60 К. ч. — в Юго-Сл. 60 динарів, — в нім. Австрії 120 К., в Америці (річно) 2 доларів.

Адреса: М. Moch, Lemberg (Lwiw) Sodowa 4. Galizien.
Für die Administration der Zeitung „Postup“.

Приймається передплата на третій чвертьрік „Українського Слова“

Замовляти можна по пошті або в адміністрації.

Передплата чвертьрічна: у Німеччині 18 марок в Нім. Австрії 180 корон у Чехії 24 корони.

Для концертного турне по Європі та Америці до Української Напелі під диригуванням Ол. Кошиця треба додатково чоловічих та жіночих голосів. День проби буде оголошено. Записуватись на пробу: Berlin, Mittelstr. 29. Hotel Werkmeister що дня од 12—2 год.

Ковбасюка Дмитра і Демченка Олексу просить повідомити про місце свого перебування Микола Гмиря. Коли хто знає про їх місце побуту, прохаю повідомити на адресу: Celle, Flüchtlingslager, Bar. 629.

„ВОЛЯ“

Великий Український Тиждень (48—64 ст. дріб. друку).

Входить 3-й рік; містить статті, оповідання і вірші найвидатніших українських політиків, публіцистів, белетристів, поетів. Має власних кореспондентів в найбільших центрах Європи і Америки. Завдання „Воли“ — боротьба за всіми ворогами ідеї Великої, Єдиної, Неподільної України. Хто передплатить „Волю“ 1-го червня до кінця року 80 нім. мар. отримає, крім півтора тисячі сторінок доброго матеріалу в самім журналі, і ще такі книжки, як безплатну премію (в окремих продажах варті теж коло 80 нім. мар. Мод. Левицький: Шкільні товариші (оповід.); Казенні діти (оповід.); Паки і Паки (поради старого укр. письменника, як краще писати по нашому); К. Хадзопуло: В Темряві (оповід.); Ф. Матушевський: Україна, Польща і Росія (істор. нарис); В. Короленко: Ліс шумить (оповід.); Шарль Ріве: Останній Романов, (вийшло 105 вид. на франц. мові); Н. Каркавіцас: Ловці губон; В. Диканський: Колеги; Е. Чикаленко: Де вихід?

Адреса редакції та контори:

Wien VI, Linke Wienzeile Nr. 40.

Гроші можна вислати або рекомандованим листом на імя редакції або на конто редакції „Воля“ Wiener Bankverein. В редакції, залишилось скільки річників в розкішних оправах за 1919 р. 1920 р по 500 кор. за піврічник. Пробне число тижневика висил. даром.

ДОКТОР МЕДИЦИНИ

А. С. МЕДЕМ

з 23-х річною практикою в Росії і Німеччині.

Фаховець по шкірним, венеричним та мочеполовим хворобам (п'ялове ослаблення). Аналіза крові. Приймає від 11—2 і від 4—6.

Адреса: Kantstrasse 132 коло Bahnhof Savignyplatz. Трамвай: 33, 93, 80, 81, 93, 62, 162, 54, 90.